

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Донецької обласної ради
№ _____

ПРОГРАМА
«ОСВІТА ДОНЕЧЧИНИ.
2012-2016 РОКИ»

Донецьк
2012

ЗМІСТ

Концепція Програми «Освіта Донеччини. 2012-2016 роки»	3
Оцінка тенденцій формування контингенту закладів освіти Донецької області у 2012-2016 навчальних роках	9
<i>Напрямок I. Дошкільна освіта</i>	12
Проект «Дошкілля».....	12
Проект «Сходи до школи»	21
<i>Напрямок II. Загальна середня освіта</i>	28
Проект «Впевнений старт першокласника».....	28
Проект «Структурна розбудова загальноосвітнього простору»	37
Проект «Шкільний автобус».....	46
Проект «Цифрова освіта Донеччини – 100%».....	52
Проект «Регіональна система оцінювання якості освіти»	61
Проект «Рідна мова»	66
Проект «Надія Донеччини – гордість України»	75
Проект «Особлива дитина».....	82
Проект «Школа майбутнього»	91
Проект «Конкурентноспроможний випускник Донеччини»	96
<i>Напрямок III. Виховна і позашкільна робота</i>	101
Проект «Виховання молодого покоління Донеччини»	101
Проект «Соціальний захист дітей, які потребують особливої уваги та підтримки»	107
Проект «Позашкілля Донеччини»	116
Проект «Здоров'я через освіту».....	125
<i>Напрямок IV. Професійна освіта</i>	133
Проект «Розвиток професійно-технічної освіти Донецької області».....	133
Проект «Успішний студент – кваліфікований учитель».....	143
Проект «Ефективність вищої освіти як фактор сталого інноваційного розвитку регіону».....	155
<i>Напрямок V. Післядипломна педагогічна освіта</i>	165
Проект «Підготовка фундаторів освітніх інновацій»	165
Проект «Мобільне навчання у відкритому інформаційному середовищі» ...	173
Проект «Лідери освіти Донеччини».....	177
<i>Напрямок VI. Матеріально-технічне і фінансове забезпечення</i>	183
Проект «Оновлена школа»	183
Фінансове забезпечення проектів програми "Освіта Донеччини. 2012-2016 роки"	192
<i>Додатки</i>	196

Концепція Програми «Освіта Донеччини. 2012-2016 роки»

1. Загальні положення

Загальна спрямованість модернізації освіти області полягає у необхідності забезпечення її відповідності до європейських стандартів, потреб сучасного життя країни та регіону, цілеспрямовано орієнтувати на задоволення запитів жителів області щодо якісної та доступної освіти.

Згідно з «Концепцією гуманітарного розвитку України на період до 2020 року» держава визначила намір входження в освітній та науковий простір Європи. У міжнародних стратегічних документах, зокрема «Навчання для всіх: інвестиції в знання і навички людей задля сприяння розвитку», «Стратегія ЄЕК ООН для освіти в інтересах збалансованого розвитку», підкреслюється, що **неперервна освіта поряд з необхідністю адаптації до змін у професійній діяльності повинна перетворитися у процес неперервного розвитку особистості, її знань і компетентностей, а також спроможності виносити судження і діяти в нових умовах.**

Реалізація цієї вимоги передбачає **постійне навчання з раннього дитинства, гармонійне поєднання формальної, неформальної та інформальної освіти, самомотивацію до освітньої діяльності.**

Стратегічний курс суспільства на посилення ролі регіонів у регулюванні суспільного життя та соціально-економічного розвитку зумовив переоцінку традиційних факторів регіонального розвитку, у тому числі й переосмислення функції освіти, набуття нею першочергового значення як рушійної сили позитивних суспільних змін в області. Виважена та гнучка регіональна освітня політика як конкретизація освітньої політики держави на місцевому рівні може успішно реалізовуватися через програму розвитку освіти, що своєю спрямованістю і змістом відповідає обласним економічним, соціокультурним умовам і перспективам їх розвитку.

В умовах високого динамізму розвитку науки та освіти, стрімкого оновлення системи знань на перший план виступають завдання перегляду змісту, форм і методів навчання, орієнтації освіти на особистість учня, запровадження нових технологій навчання, які забезпечували б високу якість підготовки випускників.

Програма «Освіта Донеччини. 2012-2016 роки» визначає стратегічні пріоритети розвитку освіти області, започатковує організаційні шляхи її реалізації, обґрунтовує ресурсні потреби. Вона скеровує педагогічну спільноту до реалізації ціннісних пріоритетів особистості, суспільства, держави, регіону на засадах європейських вимірів якості освіти.

Програма зумовлює модернізацію чинників, від яких залежить якість навчально-виховного процесу, змісту, методів, форм навчання і виховання, системи контролю й оцінювання, управлінських рішень, взаємовідповідальності учасників навчально-виховного процесу.

Провідна ідея Програми: *сталий розвиток неперервної якісної освіти через:*

- **відкритий доступ;**
- **оптимальність використання ресурсів;**
- **комфортність учасників педагогічного процесу;**
- **стійкий розвиток освітньо-виховних моделей та учасників педагогічного процесу.**

Програма є проектною моделлю і відповідає наступним **вимогам:**

- **обґрунтованість** її актуальності, цільових установок, механізмів реалізації, кінцевих результатів;
- **комплексність**, тобто цілісне віддзеркалення єдиного освітнього простору регіону з різноманітністю типів, видів, освітніх установ, ступенів і рівнів освіти, інтеграцією різнорівневих однопрофільних і різнопрофільних освітніх установ, створення освітніх, регіональних комплексів;
- **взаємозв'язок** з іншими програмами розвитку різних сфер регіону;
- **експліцитність** – ясність, чіткість її основних напрямлень, цілей і завдань, адекватне віддзеркалення в них реальних процесів і тенденцій розвитку освітніх систем і комплексів;
- **логічна послідовність** структури і основних її компонентів;
- **ресурсне забезпечення** – науково-методичний супровід програми, її організаційно-економічне забезпечення, обґрунтування механізму управління реалізацією програми.

У Програмі закладений сценарій розвитку – перехід регіональної системи освіти в новий якісний стан, становлення освіти як технології навчання і виховання.

Проектна модель формування регіональної Програми є проектуванням пріоритетних напрямлень розвитку освітніх систем і комплексів - цільових проектів.

2. Мета і завдання розвитку освіти

Метою Програми «Освіта Донеччини. 2012-2016 роки» є:

- підвищення рівня і доступності якісної освіти відповідно до вимог інноваційного розвитку економіки, сучасних потреб суспільства і кожної особистості;
- забезпечення гармонійного розвитку людини як найвищої цінності суспільства;
- підготовка компетентного випускника, успішного громадянина.

Концептуальні пріоритети програми:

1. Підвищення якості освіти:

- прогнозування і стратегія розвитку регіональної освітньої мережі, освітніх систем і комплексів;
- задоволення освітніх потреб рідними мовами;
- підвищення якості регіональної системи освіти в усіх її складових;

- підвищення якості освітнього процесу в навчально-виховних закладах відповідно до цілей і стандартів освіти в державі;
- задоволення очікувань учасників процесу освіти якістю наданих закладами освітніх послуг.

2. Розвиток оздоровчої функції освіти:

- запровадження здоров'язбережувального та здоров'яформуючого навчально-виховного процесу в закладах освіти. Імідж діяльності шкіл – навчання без шкоди для здоров'я;
- забезпечення медико-психологічного супроводу учнів у процесі навчання та виховання, особливо на уроках фізичної культури;
- надання пріоритетності профілактичній та просвітницькій роботі щодо особливо небезпечних інфекційних захворювань (ВІЛ/СНІДу, туберкульозу тощо), тютюнокуріння, вживання наркотичних та психотропних речовин, безпечної поведінки учнів;
- оптимізація та осучаснення діяльності навчальних закладів щодо формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя в учасників освітнього процесу;
- залучення навчальних закладів освіти до роботи в режимі «Школа сприяння здоров'ю».

3. Інноваційні технології:

- впровадження нових організаційних форм навчального процесу на основі інноваційних програм;
- розробка освітніх програм, орієнтованих на нові інформаційні технології в системі освіти;
- впровадження сучасної навчальної техніки, комп'ютерних засобів і технологій в навчальний процес освітніх установ;
- розвиток науково-технічного парку, оновлення експериментальної наукової бази ВНЗ;
- створення інноваційних бізнес-центрів у вищій школі.

4. Відповідність педагогів сучасним вимогам:

- розробка концепції ринку педагогічної праці, підготовки і перепідготовки кадрів для задоволення нових запитів у системі освіти регіону;
- удосконалення змісту і форм підвищення кваліфікації педагогів з урахуванням їх інтересів і сучасних вимог педагогічної теорії і практики;
- розвиток тьюторства, підготовка педагогів до нових ролей фасилітатора і модератора навчально-виховного процесу;
- забезпечення соціального захисту, створення і реалізація системи заходів, що забезпечують права і соціальні гарантії для працівників освіти.

5. Інтеграція і партнерство:

- подальша інтеграція освітніх установ усіх рівнів;
- варіативність і спадкоємність освітніх програм;
- створення і розвиток інтегрованих типів навчальних закладів;
- розробка нових програм (домашньої, дистанційної, компенсуючої, додаткової, інклюзивної, спеціальної освіти);

- інтеграція освіти області в Міжнародний освітній простір.

6. Нова якість управління освітою:

- впровадження нових механізмів управління, зокрема електронного;
- посилення механізмів прогностичного (що випереджає) управління на основі моніторингових досліджень;
- використання інноваційного менеджменту в управлінні розвитком освіти області.

3. Стратегічні напрями розвитку освіти

Стратегічними напрямами розвитку освіти області визначено:

- забезпечення доступності та безперервності освіти;
- спрямованість на становлення та розвиток особистості;
- підвищення якості освіти на основі впровадження педагогічних інновацій, компетентісно зорієнтованого підходу, педагогіки для стійкого розвитку;
- інформатизація освіти;
- оновлення регіональної системи моніторингу якості освіти;
- підвищення соціального статусу педагогів;
- створення сучасної матеріально-технічної бази системи освіти.

4. Шляхи реалізації стратегічних напрямів розвитку освіти

Якість освіти поєднує розвиток особистих якостей людини, якість освітніх послуг, якість освітнього середовища.

Основним ціннісним виміром якості сучасної освіти в регіоні має стати здатність випускника успішно будувати власне життя й ефективно діяти в глобальному середовищі, вносити свідомий вклад у піднесення конкурентоздатності країни в європейському і світовому просторі. Це передбачає наявність у нього високого рівня інформованості, умотивованості до власного розвитку і постійної освіти, здатності творчо мислити, громадянської активності і відповідальності, мобільності, гнучкості.

Шляхи реалізації стратегічних напрямів розвитку освіти передбачають:

• моделювання:

- оптимальної освітньої мережі навчальних закладів і установ;
- єдиного освітнього простору області;
- управлінського, науково-методичного, психологічного супроводу навчально-виховного процесу за новітніми досягненнями педагогічної науки і практики;

• забезпечення:

- відкритого доступу до навчальних ресурсів, різноманітних інформаційних джерел;
- вільного вибору власної траєкторії неперервного навчання;
- просування нових технологій, освітніх проектів та ініціатив;

• створення:

- дієвої системи підтримки та розвитку обдарованої особистості;

- умов для реалізації освітніх потреб дітей з вадами здоров'я, поширення інклюзивної освіти;
- розгалуженої системи освіти дорослих;
- **заохочення:**
  - індивідуальної пізнавальної діяльності, альтернативної освіти, що включає: ЗМІ, відвідування бібліотек, музеїв, закладів культури, подорожі, телебачення, Internet тощо;
  - творчих ініціатив педагогів та учнів.

Програму передбачається реалізувати шляхом розробки і впровадження 21 цільових проектів за 6 напрямками.

5. Умови реалізації Концепції

Реалізацію Концепції розвитку освіти у регіоні забезпечують умови:

- *нормативно-правові* як основа правового регулювання розвитку регіональної освіти, яку складають документи міжнародного, державного та регіонального рівнів;
- *соціально-педагогічні* як система соціально-економічних, культурних та освітніх потреб регіону з урахуванням державно-громадського характеру управління;
- *психолого-педагогічні* як основа забезпечення науково-методичних вимог підготовки педагогів до професійної діяльності в умовах змін;
- *організаційно-управлінські* як основа координації освітніх процесів, здійснення моніторингу якості освіти, забезпечення незалежної експертизи.

6. Фінансове забезпечення

Матеріально-технічні ресурси визначаються реальними потребами розвитку освіти області на 2012-2016 роки відповідно до санітарно-гігієнічних норм і правил з урахуванням типового переліку обов'язкового навчального обладнання, а також наукового ринку в галузі інформаційних технологій, сучасного підручникотворення, видання дитячої та художньої літератури, які задовольняються шляхом:

- створення стимулів для інвестування коштів;
- збільшення загального фінансування на освітянську галузь відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про професійно-технічну освіту»;
- залучення позабюджетних коштів (інвесторів, меценатів, громадських фондів та інших юридичних і фізичних осіб), що не суперечать чинному законодавству України;
- фінансування Програми здійснюватиметься в межах асигнувань, передбачених державним і місцевим бюджетами на освіту, централізованих заходів і субвенцій з державного бюджету на виконання Державних програм в галузі освіти та з інших джерел, не заборонених законодавством.

7. Управління Програмою та контроль за її виконанням

Організація та координація виконання Програми «Освіта Донеччини. 2012-2016 роки» покладається на управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації.

Щорічно до 1 лютого міські і районні органи виконавчої влади, Рада ректорів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, Рада директорів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації інформують управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації про хід виконання завдань і заходів Програми.

Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації до 1 березня наступного року інформує Донецьку облдержадміністрацію, Донецьку обласну раду, Міністерство освіти і науки України та громадськість про хід виконання завдань і заходів Програми.

Внесення змін і доповнень до Програми здійснюються Донецькою обласною радою за поданням управління освіти і науки, погодженим з облдержадміністрацією.

8. Індикатори якості програми:

- **доцільність:**
  - відповідає реальним потребам зацікавлених сторін;
  - цілі чітко визначені з погляду користі для цільової групи;
  - зроблений ретельний аналіз проблем;
- **здійснення:**
  - цілі реально досяжні в умовах, що склалися;
  - враховується здатність відповідальних учасників виконати завдання;
  - цілі і результати логічні та піддаються вимірюванню;
  - взяті до уваги ризики;
- **стійкість:**
  - переваги від нововведень діють тривалий час.

9. Очікувані результати

- оптимізація мережі закладів освіти до потреб області, створення інноваційних освітніх комплексів, педагогічних технопарків;
- створення умови для особистісного розвитку і творчої самореалізації учасників педагогічного процесу, укріплення їх здоров'я;
- підготовка та виховання педагогічних кадрів, здатних працювати в умовах інноваційних змін;
- створення дієвої системи ресурсного забезпечення освіти;
- наближення регіональної системи освіти до європейських вимірів і стандартів;
- підвищення конкурентноздатності випускника;
- підвищення якості освіти на всіх рівнях освітньої системи.

Оцінка тенденцій формування контингенту закладів освіти Донецької області у 2012-2016 навчальних роках (з перспективою до 2023 року)

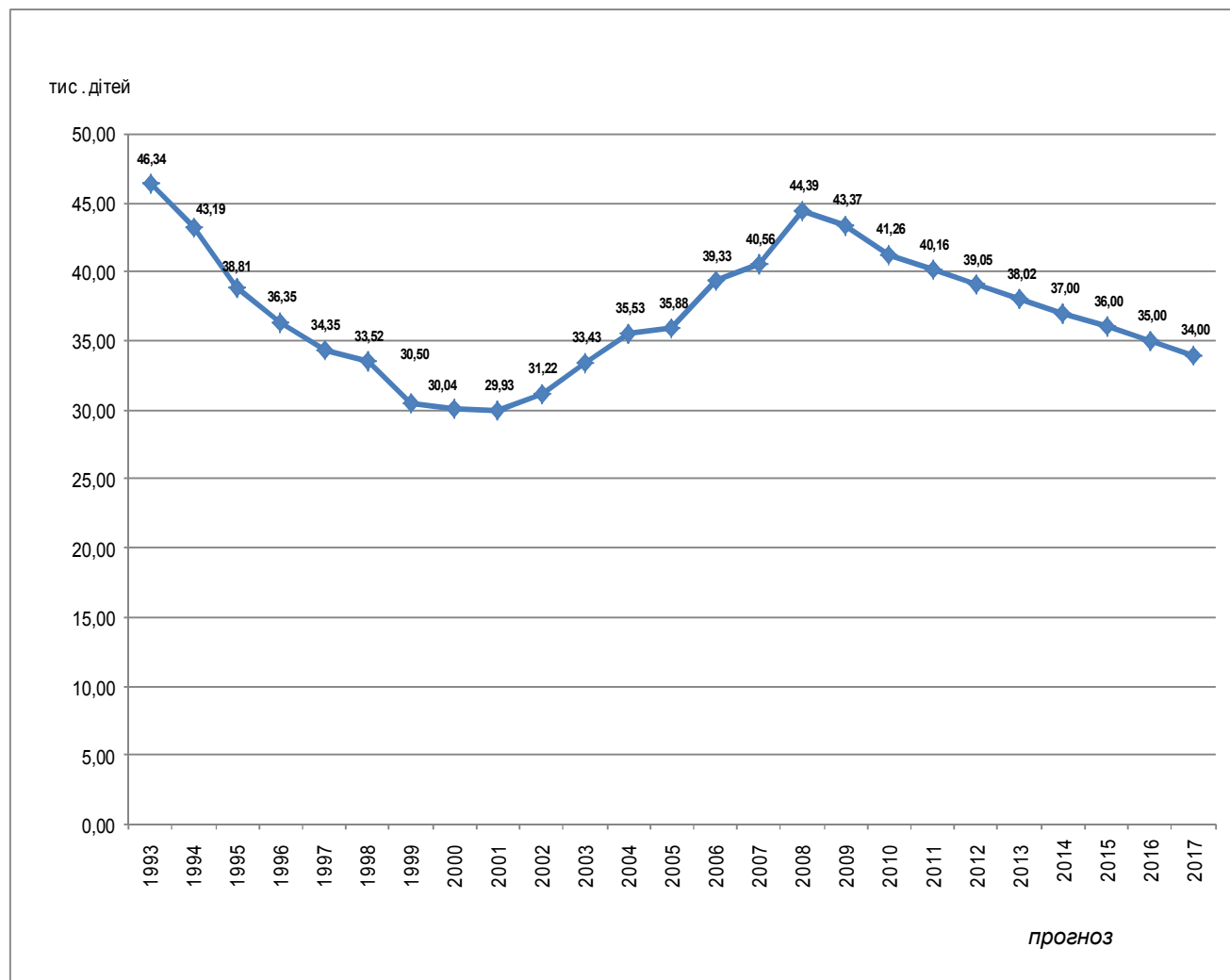
Одним з чинників розвитку системи освіти області, розгалуженості мережі закладів освіти всіх профілів, типів і рівнів акредитації є тенденції щодо розвитку демографічної ситуації і формування контингентів учнів і студентів.

1. Демографічна ситуація

Аналіз народжуваності за останні 20 років свідчить про поступове зростання, а потім скорочення дитячого населення.

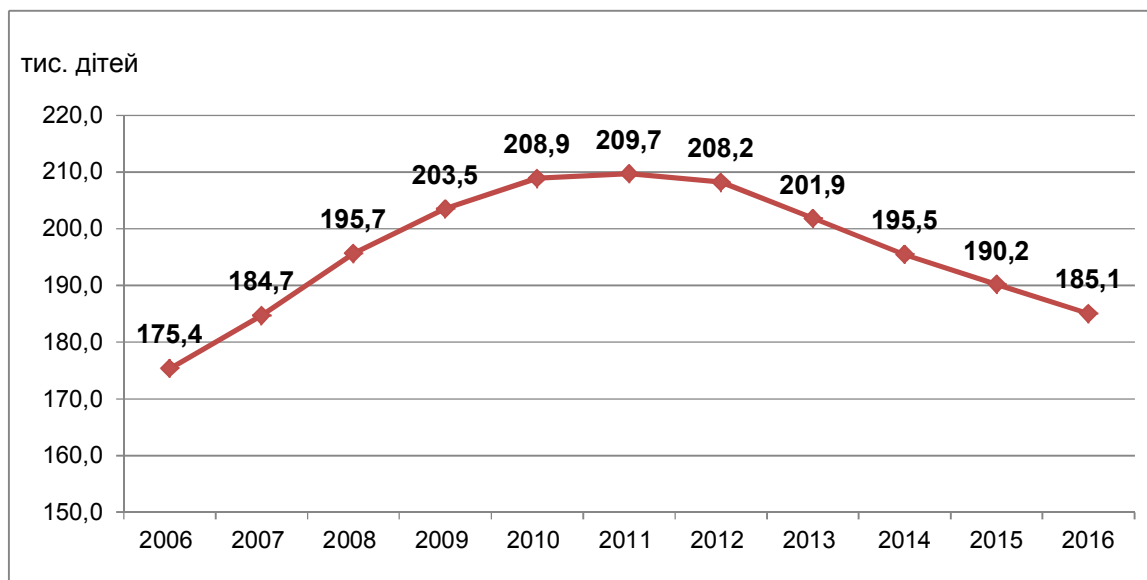
Якщо у 2001 році народилося 29,3 тисяч дітей, то у 2008 році – 44,39 тисяч дітей. З 2008 року народжуваність поступово скорочується. У 2010 році народилося – 41,26 тисяч дітей, що на 3,13 тисяч дітей менше, ніж у 2008 році. За прогнозом у 2016 році народиться 35 тисяч дітей, що на 5,16 тисяч дітей менше, ніж у 2011 році.

Динаміка народжуваності (статистичні та прогнозні дані, тисяч дітей):

2. Кількість дітей дошкільного віку

Наслідком скорочення народжуваності в наступні чотири роки буде зменшення кількості дітей дошкільного віку:

Таким чином, за чотири роки (з 2012 до 2016 роки) кількість дітей дошкільного віку зменшиться на 23,1 тисячу, або на 11,1%.

З урахуванням цієї демографічної ситуації, а також тенденцій до скорочення частка дітей дошкільного віку, охоплених суспільним вихованням (з різних причин: зростання зайнятості батьків на виробництві, розуміння необхідності отримання систематичної дошкільної освіти і підготовки дітей до продовження навчання в загальноосвітніх закладах тощо) можна прогнозувати відповідне зменшення контингенту вихованців дошкільних закладів освіти і відповідно – зменшення навантаження на одне місце.

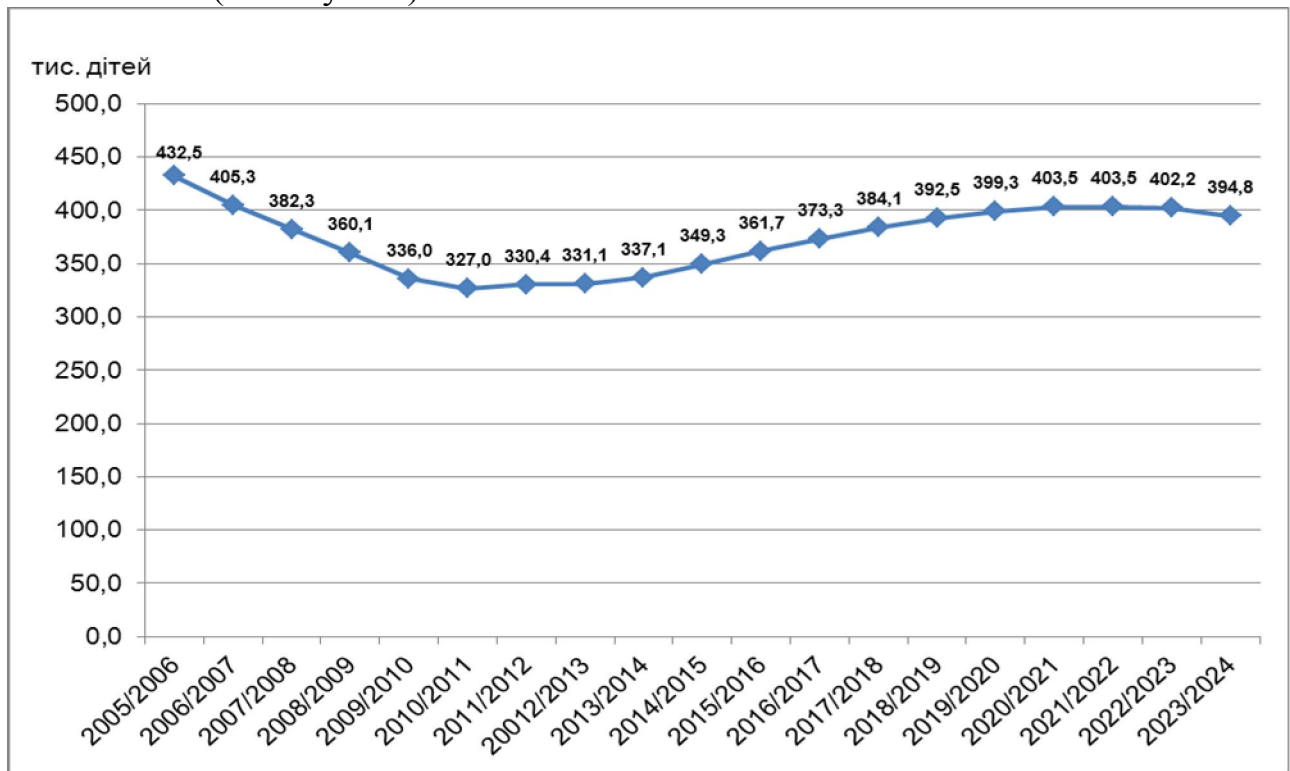
3. Кількість дітей шкільного віку та контингентів загальноосвітніх навчальних закладів

Наслідком зменшення народжуваності до 2001 року стало зменшення кількості учнів з 432,5 тисяч у 2005/2006 навчальному році до 327 тисяч учнів у 2010/2011 навчальному році.

У 2011/2012 навчальному році кількість учнів становила 330,4 тисяч, що на 3,4 тисячі учнів більше ніж у 2010/2011 навчальному році. Тенденція зростання чисельності учнів збережеться до 2021/2022 навчального року. За прогнозом у 2021/2022 навчальному році кількість учнів становитиме 403,5 тисяч, що на 73,1 тисячу учнів, або на 18,1% більше ніж у 2010/2011 навчальному році.

З 2021/2022 навчального року прогнозується тенденція до зменшення учнів у навчальних закладах, що пов'язано із зменшенням народжуваності з 2008 року. Так у 2023/2024 навчальному році кількість учнів становитиме 394,8 тисяч, що на 8,7 тисяч, або на 2,2% менше ніж у 2021/2022 навчальному році.

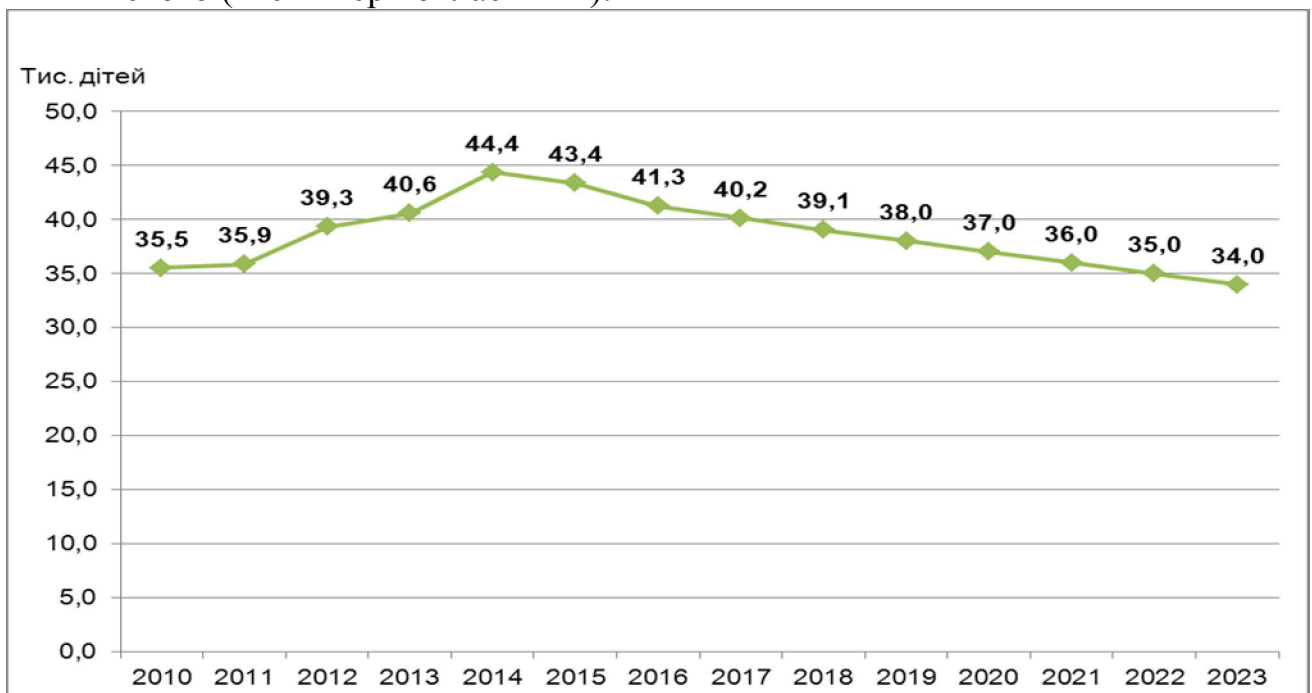
Всього (тисяч учнів):

Тенденція зростання кількості першокласників, за прогнозом, збережеться до 2014 року, та становитиме 44,4 тисячі, що на 8,9 тисяч учнів, або на 20,05% більше ніж у 2010 році.

З 2014 року прогнозується поступове зменшення кількості першокласників. Так у 2023 році кількість першокласників становитиме 34,0 тисячі, що на 10,4 тисячі учнів, або на 23,4% менше ніж у 2014 році.

Всього (тисяч першокласників):

Таким чином, задача збереження існуючої мережі навчальних закладів, доведення завантаженості навчальних закладів до проектної потужності є актуальними для системи освіти Донецької області.

Напрямок І. Дошкільна освіта

Проект «Дошкільля»

Розвиток дошкільної освіти Донецької області. 2012-2016 р.

Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів, визначених:

- Конституцією України;
- Національною доктриною розвитку освіти України;
- Законами України:
  - «Про освіту»;
  - «Про дошкільну освіту»;
  - «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу»;
- Державною цільовою соціальною програмою розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011р. № 629;
- Програмою економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», затвердженого Указом Президента України від 27.04.2011р. № 505/2011 стосовно забезпечення збільшення мережі дошкільних навчальних закладів для надання якісної дошкільної освіти.

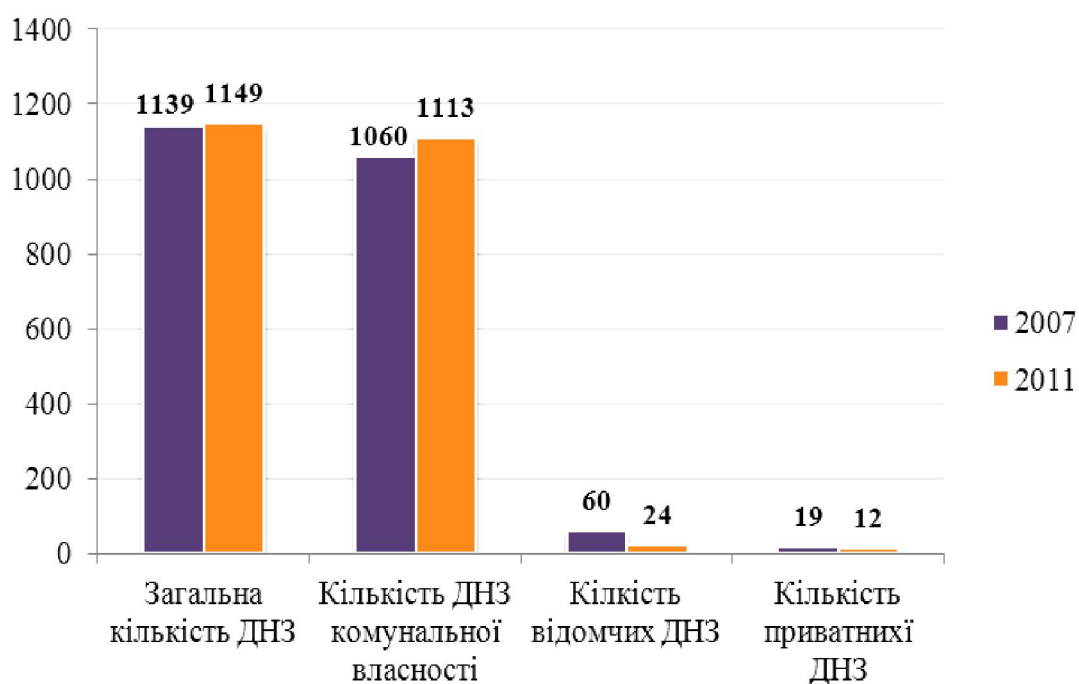
Мета Проекту

Метою Програми є розроблення механізму розвитку дошкільної освіти та його впровадження в практику роботи; забезпечення захисту конституційних прав дітей дошкільного віку і державних гарантій щодо доступності та безоплатності здобуття такої освіти у державних та комунальних дошкільних навчальних закладах, зокрема дітьми п'ятирічного віку.

Аналіз розвитку дошкільної освіти області за період 2007-2011 років. Актуальність Проекту

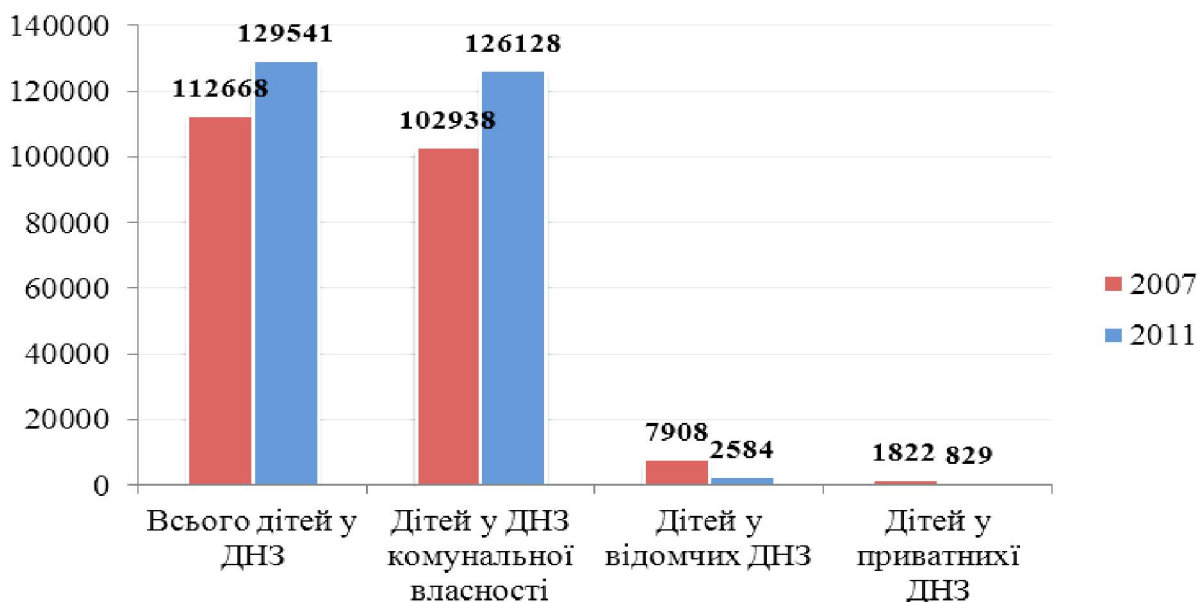
У 2011-2012 навчальному році в області функціонують **1149** дошкільних навчальних закладів, у тому числі 842 – у містах і 307 – у сільській місцевості. З них **1113** дошкільних навчальних закладів належать до комунальної власності міських, селищних, сільських рад, **24** – до власності міністерств і відомств, **12** – до приватної власності (у тому числі один приватний центр розвитку «Бріллікід» у м.Донецьку).

Зміни в мережі дошкільних навчальних закладів Донецької області протягом 2007-2011 років

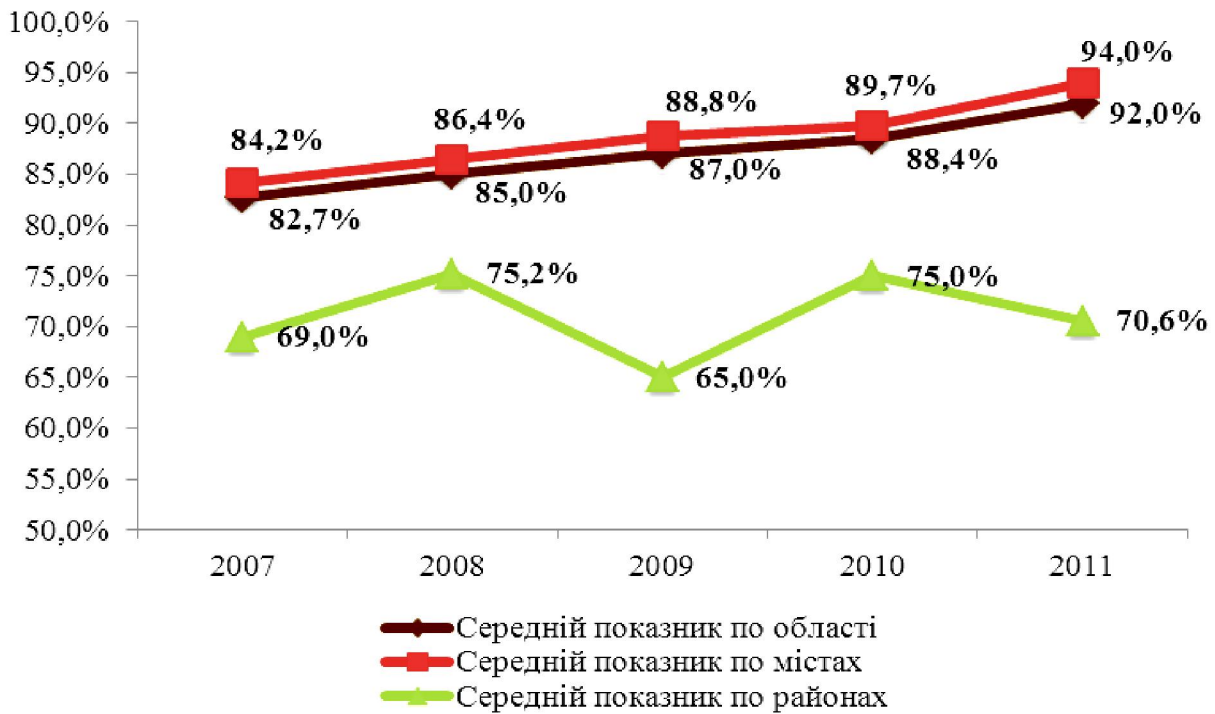
У цих закладах здобувають дошкільну освіту **129541** дитина.

Зміни контингентів дітей дошкільних навчальних закладів Донецької області: 2011 рік у порівнянні з 2007 роком

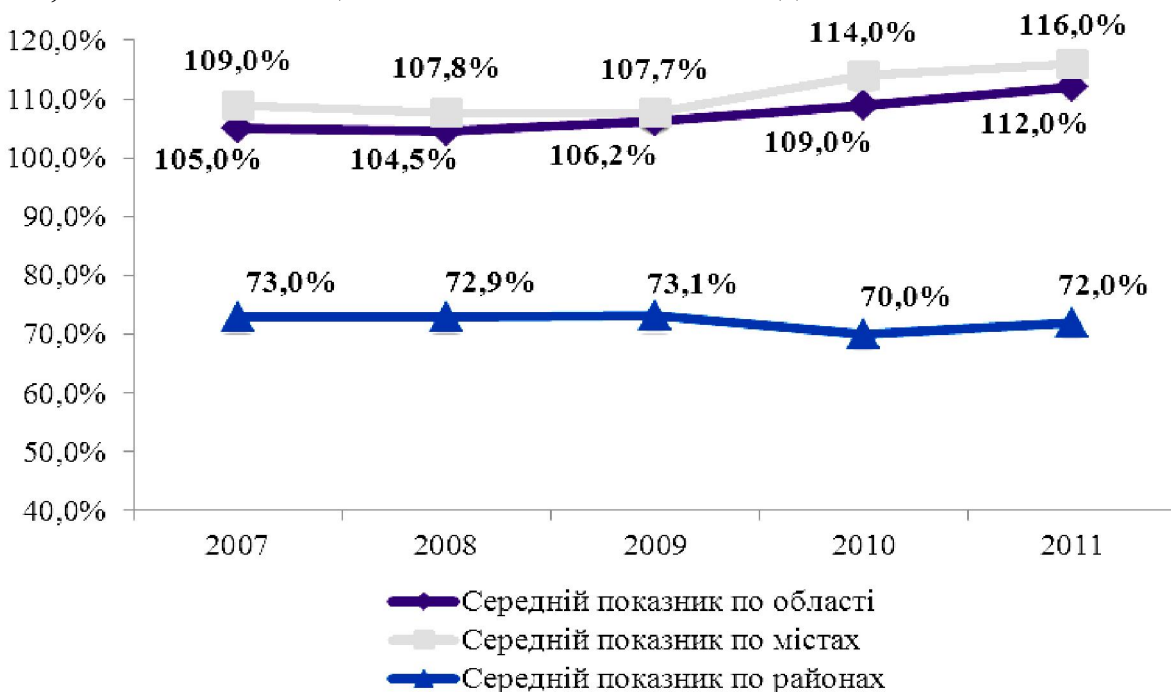
За оперативними даними 75% дітей віком від 2 до 6 (7) років охоплено дошкільними навчальними закладами, у містах – 78%, у сільській місцевості – 50%.

Першочергова увага приділяється охопленню дошкільною освітою п'ятирічних дітей, підготовкою їх до систематичного навчання в школі. Як наслідок, в цілому по області, в 2010 році 92% дітей 5-річного віку охоплено дошкільними навчальними закладами різних типів.

З метою стовідсоткового охоплення п'ятирічок дошкільною освітою управліннями (відділами) освіти міських рад і райдержадміністрацій здійснено облік дітей цього віку і разом з батьками обрано сприятливі для них форми здобуття дошкільної освіти в 2011-2012 навчальному році. Так, групи короткотривалого перебування на базі дитячих садків, шкіл, позашкільних закладів відвідують 0,5% п'ятирічок, центри розвитку – 2,8%, школи майбутніх першокласників – 3,0%, соціально-педагогічним патронатом охоплено 7,7% сімей.

На сьогодні існує проблема перевантаження дошкільних навчальних закладів. Середня наповнюваність дошкільних начальних закладів по області за останні п'ять років зросла з 105% до 112%, у тому числі по містах – з 109% до 116%, по сільській місцевості зменшилася – з 73% до 72%.

Для вирішення цієї проблеми управління, відділи освіти здійснювали відповідні заходи. За період 2007-2011 років в мережі дошкільних навчальних закладів області відбулися значні зміни. А саме:

- відновлено роботу 25 дошкільних навчальних закладів;
- створено 21 НВК "Загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад";
- реорганізовано 4 НВК у дошкільні навчальні заклади;
- додатково відкрито 375 дошкільних груп;
- до приміщень шкіл переведено 261 перший клас;
- переведено на постійний (з сезонного) режим роботи 4 дошкільні заклади;
- відкрито 9 груп з короткотривалим перебуванням дітей;
- до комунальної власності міст і районів прийнято 51 відомчий дошкільний навчальний заклад;
- створено 1 приватний центр розвитку дитини.

Це надало можливість прийняти до дошкільних навчальних закладів додатково майже 17 тисяч дітей.

Одним із основних завдань дошкільної освіти є збереження та укріплення здоров'я дітей. В області планомірно реалізується комплекс заходів для збільшення кількості спеціальних і санаторних груп та поліпшення умов навчання і виховання дітей з вадами психофізичного розвитку та хронічно хворих. У дитячих садках області функціонують 1285 таких груп (847 – спеціального призначення, 438 – санаторного), в яких майже 25 тисяч дітей одночасно зі здобуттям дошкільної освіти проходять курс лікувально-реабілітаційних заходів.

В області в цілому задовольняються потреби населення в створенні умов для навчання і виховання дітей державною мовою. У 846 (75,6% від загальної кількості) дошкільних навчальних закладах навчання і виховання дітей ведеться державною мовою. Крім того, у 180 дошкільних закладах з російською мовою виховання створено 621 групу з українською мовою навчання. Це дає можливість надавати освітні послуги державною мовою 94044 дітям дошкільного віку, що становить 74,5% від загального контингенту дошкільників.

З метою розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку розвивається мережа груп пріоритетних напрямків. У цьому навчальному році 2139 груп функціонують за сьома напрямками: гуманітарним, художньо-естетичним, фізкультурно-оздоровчим, еколого-валеологічним, розвитку математичних здібностей, ознайомлення з комп'ютером, вивчення іноземної мови. Мережа зросла на 237 груп у порівнянні з 2007 роком. Це дало можливість охопити 49134 дитини старшого дошкільного віку навчанням у цих групах, що становить 49,1% від загальної кількості дітей даного віку.

В області проводяться заходи, спрямовані на задоволення соціально-педагогічних потреб сімей, діти яких не охоплені суспільною дошкільною освітою. Соціально-педагогічний патронат сімей проводиться за всіма рівнями: робота з дітьми, їх батьками, сім'єю, робота з підготовки фахівців. Проводяться індивідуальні консультації батьків у дошкільних закладах, дні відкритих дверей, семінари-тренінги, працюють клуби „Молодих матерів”, „Сімейного кола”, „Здорового способу життя”, „Виховуємо разом”. Діти цієї категорії залучаються до участі в конкурсах, святах, які проводяться на базі дошкільних закладів, району, міста. Проводяться також акції „Створи добро”, „Подаруй радість” тощо.

Поліпшення якості дошкільної освіти є необхідною умовою для розвитку особистості.

Основними завданнями дошкільної освіти є збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров'я дитини, виховання любові до Батьківщини, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, свідомого ставлення до себе, оточення та навколишнього природного середовища, формування особистості дитини, розвиток її творчих здібностей, набуття нею соціального досвіду тощо.

На сьогодні дошкільну освіту в дошкільних навчальних закладах усіх типів отримують 92 відсотки загальної кількості дітей п'ятирічного віку, різними формами здобуття дошкільної освіти охоплено 100% п'ятирічок. 75% від загальної кількості дітей віком від 2 до 6(7) років відвідують дошкільні навчальні заклади. Групи перевантажені, на ста місцях у середньому по області виховується 112 дітей (місто – 116, село – 72). На обліку для влаштування до дошкільних навчальних закладів перебуває 8 тис. дітей. Таким чином, існуюча мережа дошкільних навчальних закладів не в повній мірі задовольняє освітні потреби населення області в отриманні дошкільної освіти.

Причинами виникнення проблеми є:

- недостатня кількість дошкільних навчальних закладів внаслідок їх закриття, перепрофілювання в минулі роки;
- використання приміщень дошкільних навчальних закладів не за прямим призначенням;
- тимчасове припинення діяльності дошкільних навчальних закладів на невизначений період;
- обмежене фінансування дошкільної освіти, що унеможлиблює відновлення роботи дошкільних навчальних закладів, будівництво нових закладів та модернізацію матеріально-технічної, навчально-методичної бази;

- недостатня кількість художньої літератури та електронних інформаційних ресурсів у дошкільних навчальних закладах, що негативно впливає на якість дошкільної освіти, перешкоджає виконанню вимог Базового компонента дошкільної освіти;
- недостатній рівень кваліфікації педагогічних кадрів;
- недостатній рівень роботи з батьками, організації з ними консультативно-просвітницької роботи.

Для розв'язання проблеми необхідно створити належні умови для функціонування, збереження та розширення мережі дошкільних навчальних закладів; оновити зміст дошкільної освіти відповідно до суспільних потреб, інноваційного розвитку науки; впровадити сучасні засоби розвитку, навчання та виховання; забезпечити підготовку та підвищення кваліфікації педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів.

Розв'язання зазначених проблем можливе за умови об'єднання зусиль місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування шляхом розробки і виконання обласної програми розвитку дошкільної освіти на період до 2016 року (далі Програма).

Шляхи і способи розв'язання проблеми:

- збереження, розширення та підтримка мережі дошкільних навчальних закладів різних типів і форм власності, зокрема закладів з інклюзивними групами;
- дотримання вимог законодавства в частині створення умов для здобуття високоякісної дошкільної освіти дітьми п'ятирічного віку;
- розширення мережі дошкільних навчальних закладів (груп), що проводять діяльність за одним чи кількома пріоритетними напрямками (художньо-естетичний, фізкультурно-оздоровчий, музичний, гуманітарний тощо);
- впровадження сучасних освітніх технологій;
- підвищення рівня науково-методичного забезпечення дошкільної освіти, створення інформаційно-методичних комплектів (електронні посібники, віртуальні лабораторії, електронні бази, освітні портали тощо) та створення умов для їх використання у системі дошкільної освіти;
- здійснення моніторингу якості дошкільної освіти;
- формування у дітей та їх батьків культури здорового способу життя;
- модернізації змісту психолого-педагогічної, методичної, практичної підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Заходи щодо реалізації Програми	Термін виконання	Виконавець
1. Забезпечення конституційних прав і державних гарантій щодо доступності здобуття якісної дошкільної освіти дітьми дошкільного віку (створення додаткових місць)			
1.1.1.	Розширення мережі дошкільних навчальних закладів шляхом: - будівництва 4 дошкільних навчальних закладів - реконструкції 4 приміщень дошкільних навчальних закладів - відновлення роботи 16 дошкільних навчальних закладів - відкриття 151 додаткової дошкільної групи, у тому числі 33 з короткотривалим перебуванням дітей - реорганізації 5 НВК - переведення 21 першого класу до приміщень шкіл - відкриття 24 дошкільних груп на базі шкіл	2012	Виконкоми міських рад і райдержадміністрацій, управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
1.1.2.	- відновлення роботи 7 дошкільних навчальних закладів - відкриття додаткових 43 дошкільних груп, у тому числі 5 з короткотривалим перебуванням дітей - реорганізації 4 НВК - переведення 6 перших класів до приміщень шкіл - створення 7 дошкільних навчальних закладів на базі шкіл	2013	
1.1.3.	- будівництва 2 дошкільних навчальних закладів - відновлення роботи 6 дошкільних навчальних закладів - відкриття додаткових 32 дошкільних груп - реорганізації 2 НВК - переведення 4 перших класів до приміщень шкіл	2014	
1.1.4.	- будівництва 2 дошкільних навчальних закладів - відновлення роботи 3 дошкільних навчальних закладів	2015	
	- відкриття додаткових 27 дошкільних груп - реорганізації 2 НВК - переведення 5 перших класів до приміщень шкіл		
1.1.5.	- створення 1 дошкільного навчального закладу на базі шкіл - будівництва 1 дошкільного навчального закладу - відновлення роботи 2 дошкільних навчальних закладів - відкриття додаткових 24 дошкільних груп - реорганізації 1 НВК - переведення 4 перших класів до приміщень шкіл	2016	
1.1.6.	- переведення сезонних дошкільних навчальних закладів на цілорічний режим роботи	2012-2016	

2. Зміцнення навчально-методичної та матеріально-технічної бази дошкільних навчальних закладів			
2.1.	- забезпечення проведення капітального ремонту будівель, зокрема дахів, систем комунікацій та обладнання державних і комунальних дошкільних навчальних закладів та котелень	2012-2016	Виконкоми міських рад і райдержадміністрацій, управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
2.2.	- забезпечення проведення модернізації матеріально-технічної бази дошкільних навчальних закладів (забезпечення сучасним обладнанням, меблями, іграшками, твердим і м'яким інвентарем тощо)	2012-2016	
2.3.	- оснащення дошкільних навчальних закладів універсальними навчально-комп'ютерними комплексами	2013-2016	
2.4.	- забезпечення підключення дошкільних навчальних закладів до Інтернету	2013-2016	
3. Забезпечення особистісного зростання кожної дитини з урахуванням її задатків, здібностей, індивідуальних психічних і фізичних особливостей			
3.1.	- здійснення соціально-педагогічного патронату дітей, які не мають можливості відвідувати дошкільні навчальні заклади через їх відсутність, стан здоров'я тощо	2012-2016	Виконкоми міських рад і райдержадміністрацій, управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
3.2.	- охоплення дітей п'ятирічного віку дошкільною освітою: • дошкільними навчальними закладами – 90% • всіма формами дошкільної освіти – 100%	2013	
3.3.	- удосконалення мережі груп пріоритетних напрямків для розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку	2012-2016	Виконкоми міських рад і райдержадміністрацій, управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
4. Збереження та зміцнення здоров'я дітей з раннього дитинства			
4.1.	- удосконалення мережі груп санаторного і спеціального призначення для дітей, які потребують корекції фізичного та/або психічного розвитку	2012-2016	Виконкоми міських рад і райдержадміністрацій, управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
4.2.	- сприяння співпраці в галузі дошкільної освіти з міжнародними організаціями, фондами	2012	
4.3.	- забезпечення повноцінного, збалансованого харчування дітей	2012-2016	Виконкоми міських рад і райдержадміністрацій, управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації,

Очікувані результати виконання Проекту, визначення її ефективності

Виконання Проекту сприятиме:

- забезпеченню захисту конституційних прав дітей дошкільного віку і державних гарантій щодо здобуття високоякісної дошкільної освіти;
- створенню умов для здобуття дітьми п'ятирічного віку обов'язкової дошкільної освіти;
- збереженню та розширенню мережі дошкільних навчальних закладів різних типів і форм власності;
- поліпшенню якості дошкільної освіти;
- забезпеченню особистісного зростання кожної дитини з урахуванням її нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей;
- збереженню та зміцненню здоров'я дітей;
- зміцненню навчально-методичної та матеріально-технічної бази дошкільних навчальних закладів;
- модернізації системи підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів;
- розширенню форм роботи з батьками.

Проект «Сходинок до школи»

Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів, визначених:

- Конституцією України;
- Національною доктриною розвитку освіти України;
- Законами України:
  - «Про освіту»;
  - «Про дошкільну освіту»;
  - «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти»;
- Базовим компонентом дошкільної освіти;
- Державною базовою програмою розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі»;
- Програмою розвитку дітей старшого дошкільного віку „Впевнений старт”.

Мета Проекту

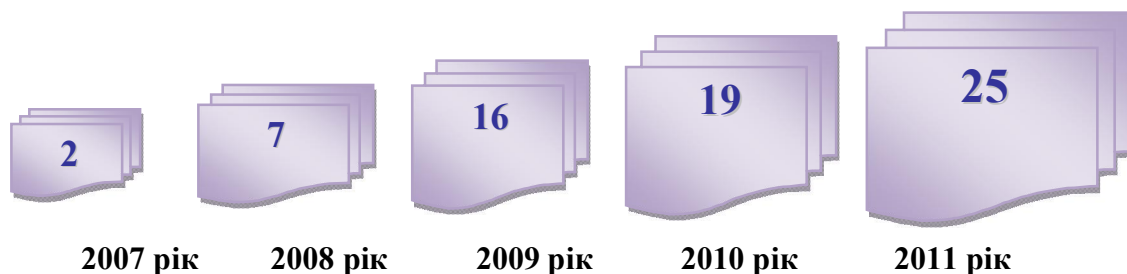
Метою Проекту є забезпечення умов для інноваційного розвитку якісної дошкільної освіти регіону.

Організація дошкільної освіти в Донецькій області в 2007-2011 роках

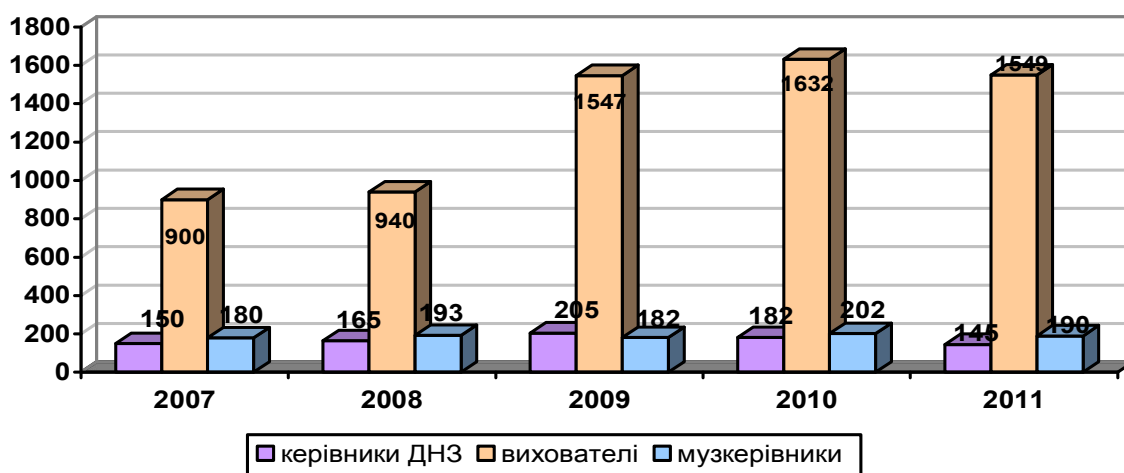
Сучасне дошкілля – фундамент якісної неперервної освіти протягом життя. Таку якість можуть забезпечити лише висококваліфіковані педагогічні кадри нового типу, новатори – з високою особистісною та професійною культурою, творчим потенціалом, сміливою педагогічною позицією і сучасним світоглядом – здатні до пошуку шляхів оновлення, експериментування й дослідництва, запровадження прогресивних ідей і нововведень.

Протягом 2007-2011рр. в області тривали процеси оновлення змісту й форм дошкільної освіти, переосмислення інноваційних процесів в ній відповідно до нових нормативних документів. Актуалізовано проблеми плекання педагога-новатора та взаємозв'язку базової, професійної й післядипломної освіти педагогів.

Особливу увагу приділено розробці **науково-методичного забезпечення** оновленого змісту й організації дошкільної освіти з урахуванням специфіки регіону за наступними пріоритетними галузями: особистісно-орієнтована освіта, збереження та укріплення здоров'я дітей, робота з дітьми 5-річного віку з підготовки до школи, реалізація варіативної частини Державної базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі», удосконалення роботи з сім'єю. Велись дослідження щодо розробки та впровадження **інноваційних педагогічних технологій** в освітній процес дошкільних навчальних закладів. За результатами зазначеної роботи видано методичні збірники, практичні посібники, інформаційно-методичні часописи.

У 2007-2011рр. **підвищили кваліфікацію** близько 9651 педагогічних працівників дошкільної освіти області (2007 р. – 1700 педагогів, 2008 р. – 1866, 2009 р. – 2185, 2010 р. – 2016, 2011 р. – 1884 педагога). Тривав пошук найбільш ефективних видів і форм перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Так, поряд з очними та очно-заочними, тематичними й проблемними курсами підвищення кваліфікації введені очно-дистанційні курси, стажування – за кредитно-модульною системою навчання. Робота на курсах і в міжтестастійний період спрямовувалась на підвищення інтересу дорослих до знань, активізацію самоосвітньої й інноваційної діяльності, формування мотиваційної та операційної готовності до неперервного самовдосконалення.

Актуальність Проекту

Актуальність проекту «Сходінки до школи» обумовлена інноваційними змінами в розвитку дошкільної освіти регіону відповідно до оновленого Державного стандарту, Закону України «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти», інших нових нормативних документів. Проте на шляху їх реалізації виникають певні **проблеми**:

- оновлення змісту дошкільної освіти в Україні вимагає розробки та впровадження оновленого науково-методичного забезпечення, сучасних засобів розвитку, навчання й виховання – з урахуванням інноваційного розвитку науки й суспільних потреб регіону.
- недостатня кількість дошкільних навчальних закладів потребує поширення варіативних форм здобуття дошкільної освіти та розробки системи роботи в них.
- недостатній для роботи в нових умовах рівень кваліфікації педагогічних кадрів спричиняє необхідність розширення, інтенсифікації освітніх послуг в системі

післядипломної педагогічної освіти за рахунок поєднання, інтеграції формальної, неформальної, інформальної освіти.

- незадовільний рівень консультативно-просвітницької роботи з батьками та громадськістю вимагає розширення переліку відповідних форм роботи.

Розв'язання зазначених проблем можливе шляхом реалізації Проекту „Сходинки до школи” (розвиток дошкільної освіти Донецької області. 2012-2016рр.).

Стратегічні напрямки Проекту:

- I. Модернізація системи перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.
- II. Розробка та впровадження механізму інноваційного розвитку якісної дошкільної освіти з урахуванням особливостей регіону.
- III. Забезпечення наступності між дошкільною та початковою ланками освіти.
- IV. Організація просвітницької роботи з батьками й громадськістю.

Задачі Проекту:

- Упровадження оновленої системи неперервної освіти педагогів дошкільця.
- Створення сучасного навчально-методичного забезпечення якісної дошкільної освіти області.
- Підтримка та розвиток творчих ініціатив працівників дошкільної освіти області.
- Пошук нових моделей роботи з батьками й громадськістю.

Шляхи реалізації Проекту:

- ***розробка:***
  - науково-методичного забезпечення дошкільної освіти з урахуванням особливостей регіону (програм, навчально-методичних і методичних посібників для педагогів, батьків; навчальних, навчально-наочних посібників для дітей);
- ***організація:***
  - роботи щодо реалізації Державної базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі», додаткових загальноукраїнських та регіональних програм з дошкільної освіти;
  - роботи з обдарованими дітьми;
  - оновлення стратегії й тактики взаємодії дошкільного навчального закладу з батьками й громадськістю;
  - науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогічних працівників за індивідуальними освітніми траєкторіями;
- ***створення:***
  - системи електронних інформаційних ресурсів для дошкільної освіти області, розробка баз даних для автоматизації обліку, накопичення інформації.

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконавці
1. Психолого-педагогічний супровід щодо реалізації Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі»			
1.1.	Створити єдині підходи в організації діагностичної діяльності у напрямку комплексного вивчення соціально-психологічної готовності дитини дошкільного віку до навчання у школі	до 2014	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, начальники (завідувачі) управлінь та відділів освіти, обласний центр практичної психології
1.2.	Підготувати та забезпечити фахівців області методичним посібником «Організація діагностичної діяльності у напрямку комплексного вивчення соціально-психологічної готовності дитини дошкільного віку до навчання у школі»	2014	
1.3.	Провести круглі столи на тему: «Моніторинг ефективності системного підходу до забезпечення наступності в роботі між ДНЗ і школою у напрямку профілактики дезадаптації майбутніх першокласників»		
	м.Донецьк	2012	
	м.Дружківка	2013	
	м.Маріуполь	2015	
1.4.	Створити постійно діючі творчі групи практичних психологів ДНЗ з метою виявлення та узагальнення кращого досвіду роботи щодо реалізації завдань Базової програми «Я у Світі» та провести засідання		
	м.Краматорськ	2013	
	м. Макіївка	2014	
	м.Костянтинівка	2015	
1.5.	Провести семінар «Психологічні аспекти в рішенні завдань Базової програми «Я у світі» з питань гендерного виховання дітей дошкільного віку»	Квітень	
	м. Торез	2012	
	Мар'їнський р-н	2013	
1.6.	Провести цикл семінарів щодо психологічного супроводу програми «Впевнений старт»	До 2016	
2. Упровадження оновленої системи неперервної освіти педагогів дошкільця			
2.1.	Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів (9155 педагогів)		Донецький облППО
	1605 педагогів	2012	
	1716 педагогів	2013	
	1884 педагогів	2014	
	1934 педагогів	2015	
	2016 педагогів	2016	
2.2.	Участь у Всеукраїнських і Міжнародних науково-практичних конференціях, семінарах з питань дошкільної освіти		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, виконкоми міських рад і РДА
	2 педагоги	2012	
	3 педагоги	2014	
	4 педагоги	2016	

2.3.	Організація:		Донецький облППО
	▪ <i>обласної конференції-презентації «Регіональний науково-методичний супровід роботи з дітьми 5-6 років» (200 учасників)</i>	2013	
	▪ <i>педагогічних читань «Педагогічна спадщина: погляд сьогодні» (175 учасників)</i>	2014	
	▪ <i>педагогічного конгресу для педагогічних працівників області з проблеми «Гуманістичне спрямування сучасної дошкільної освіти: проблеми та перспективи» (225 учасників)</i>	2015	
2.4.	Проведення семінарів-практикумів, постійно діючих семінарів, майстер-класів, педагогічних майстерень з питань сучасних проблем дошкільної освіти		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	90 педагогів	2012	
	115 педагогів	2013	
	124 педагогів	2014	
	130 педагогів	2015	
	145 педагогів	2016	
3. Створення сучасного навчально-методичного забезпечення якісної дошкільної освіти області			
3.1	Регіональна медіатека щодо організації роботи з дітьми п'ятирічного віку за напрямками:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
3.1.1.	<i>Інтелектуальний</i>		Донецький облППО
	▪ за комплектом практичних посібників «Розвивайко» (38 тис. прим.)	2012	
	▪ з оволодіння елементарною комп'ютерною грамотністю (38 тис. прим.)	2012	
	▪ за практичним посібником «Маленькі секрети бізнесу» (38 тис. прим.)	2013	
	▪ з оволодіння основами іншомовного спілкування (40 тис. прим.)	2014	
	▪ з Донеччинознавства (40 тис. прим.)	2015	
3.1.2.	<i>Творчий</i>		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	Методичний посібник щодо розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку в групах пріоритетних напрямків (38 тис. прим.)	2016	
3.1.3.	<i>Здоров'язберігаючий</i>		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	Семінари-практикуми, майстер-класи для інструкторів з фізичної культури з питань застосування методів, спрямованих на збереження здоров'я дітей		
	40 педагогів	2012	
	55 педагогів	2013	
	60 педагогів	2014	
	120 педагогів	2015	
	150 педагогів	2016	
3.1.4.	<i>Спортивний</i>		

	Спортивний фестиваль для дітей дошкільного віку «Гармонія руху» в містах та районах області		
	1800 дітей	2012	
	2250 дітей	2013	
	2475 дітей	2014	
	2700 дітей	2015	
4. Підтримка та розвиток творчих ініціатив працівників дошкільної освіти області			
4.1.	Робота експериментальних майданчиків різних рівнів:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	▪ <i>Всеукраїнського рівня</i>		
	2013р. – 1 кількість ДНЗ – 6 кількість дітей – 400	2013	
	2014р. – 1 кількість ДНЗ – 2 кількість дітей – 120	2014	
	▪ <i>регіонального рівня</i>		
	2012р. – 3 кількість ДНЗ – 9 кількість дітей – 470	2012	
	2015р. – 2 кількість ДНЗ – 4 кількість дітей – 210	2014	
4.2.	Робота базових дошкільних навчальних закладів щодо оновлення змісту, форм та методів роботи з дітьми відповідно до вимог Державної базової програми «Я у Світі» та додаткових загальноукраїнських і регіональних програм з дошкільної освіти. <i>Всього 65 ДНЗ</i>	2012-2016	
4.3.	Створення «Асоціації лідерів дошкільної освіти» та координація її діяльності (12.2012)	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
4.4.	Участь у конкурсах майстерності педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	▪ <i>Всеукраїнський конкурс майстерності педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів «Вихователь року»</i>		
	30 педагогів	2012	
	42 педагогів	2015	
	▪ <i>Всеукраїнський конкурс «Дошкільний навчальний заклад майбутнього»</i>		
	30 ДНЗ	2012	
	20 ДНЗ	2013	
	25 ДНЗ	2014	
	30 ДНЗ	2015	
	45 ДНЗ	2016	
	▪ <i>обласний конкурс «Портфель майбутнього школяра» (35 учасників)</i>	2014	
	▪ <i>обласний конкурс «Мультимедіа – освіта дошкільників» (25 учасників)</i>	2015	

5. Пошук нових моделей роботи з батьками й громадськістю			
5.1.	Дистанційні конференції для педагогів дошкільної, початкової, позашкільної освіти та батьків з актуальних питань дошкільної освіти	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	50 учнів	2012	
	200 учнів	2013	
	350 учнів	2014	
	500 учнів	2015	
	600-700 учнів	2016	
5.2.	Створення on-line школи «Разом до школи» (для дітей, батьків, вихователів дошкільних навчальних закладів, вчителів початкової та позашкільної освіти) (12.2012)	2012	Донецький облППО

Очікувані результати виконання Проекту

- 100% підвищення кваліфікації педагогічних кадрів з дошкільної освіти за новими освітніми технологіями;
- видання регіональної медіатеки з дошкільної освіти (загальний тираж – 194 тис. примірників);
- створення «Асоціації лідерів дошкільної освіти» та координація її діяльності;
- залучення 65% батьків до відкритої освіти щодо розвитку і виховання дітей дошкільного віку.

Фінансування Проекту

Виконання основних завдань, цілей та заходів повинно здійснюватися відповідно до затверджених видатків в обласному і місцевих бюджетах, а також за рахунок інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством (додаток 1).

Індикатори виконань завдань за напрямком «Дошкільна освіта»:

- задоволення потреб населення в отриманні дошкільної освіти;
- охоплення дошкільною освітою 85% дітей віком від 3 до 6 (7) років;
- охоплення різними формами дошкільної освіти 100% дітей п'ятирічного віку;
- відповідність наповнюваності дошкільних навчальних закладів їх проектній потужності;
- підвищення якості дошкільної освіти в регіоні;
- забезпечення науково-методичного супроводу дошкільної освіти з урахуванням регіонального аспекту (для педагогів дошкільної, позашкільної та початкової освіти, батьків, дітей);
- підвищення ефективності взаємодії з батьками й громадськістю;
- забезпечення наступності в роботі дошкільного навчального закладу і початкової школи;
- удосконалення методів психолого-педагогічної, методичної, практичної перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Напрямок II. Загальна середня освіта

Проект «Впевнений старт першокласника»

Проект розроблено відповідності до завдань і пріоритетів, визначених:

- Конституцією України;
- Національною доктриною розвитку освіти України;
- Законом України «Про освіту»;
- Державним стандартом початкової загальної освіти (Постанова Кабінету Міністрів від 20 квітня 2011р. № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти»);
- Планом заходів щодо впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти.

Мета Проекту

Метою проекту є створення адаптивної мережевої системи підготовки педагогічних кадрів до реалізації завдань Державного стандарту початкової загальної освіти.

Обґрунтування проблеми та концептуальні засади проекту

Глибинний зміст самої назви «початкова школа», «школа I ступеня» зумовлює виняткову роль цієї ланки освіти і особливу відповідальність педагогів за якість її результатів. Початкова школа, зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, протягом чотирьох років в умовах цілеспрямованого навчання і виховання забезпечує подальше становлення особистості дитини, її інтелектуальний, фізичний, морально-етичний, мовленнєвий, соціальний, емоційно-вольовий розвиток.

Державний стандарт початкової загальної освіти як основний нормативний документ визначення загальнодержавних вимог до освіченості випускників на рівні початкової школи спрямовує вчителів на розв'язання цих завдань.

Будь-який стандарт переглядається не рідше одного разу на 10 років. Це одна із причин розробки другої редакції Державного стандарту початкової загальної освіти.

Окрім того, аналіз впровадження Державного стандарту (2000-2010рр.) показав певні проблеми. Головною – є рівень успішності молодших школярів. Аналіз результатів всеукраїнських моніторингових досліджень рівня навчальних досягнень (2004-2005рр.), міжнародних (TIMSS, PIRLS), регіональних (щорічно) виявили прогалини у підготовці учнів початкової школи щодо застосування знань, умінь та навичок. Це друга причина оновлення змісту Державного стандарту початкової загальної освіти.

Одним із результативних шляхів рішення означеної проблеми є впровадження компетентного підходу. **Запровадження компетенцій у зміст початкової освіти** зумовлено потребою розв'язання ряду нагальних проблем як

для Держави, так і для регіону. Серед них, *неспроможність* учня застосовувати засвоєні знання, уміння, навички, способи діяльності і ціннісні орієнтації в життєвих ситуаціях, *виконувати вимоги* суспільства щодо оновлення знань, тобто реалізації *неперервного навчання*. *Здатність пристосовуватися* до швидкої зміни суспільно-економічних умов, *адаптуватися* в змінених умовах, *уміти знаходити шляхи розв'язання проблем*, що виникають у практичній, пізнавальній, комунікативній та інших видах діяльності.

Друга редакція Державного стандарту початкової загальної освіти, яка почне впроваджуватися з 1 вересня 2012 року, спрямована на розв'язання вищезначених проблем.

Стрижневими особливостями нового Державного стандарту початкової загальної освіти є :

- *формування ключових компетентностей* молодших школярів (зокрема, загальнокультурної, громадянської, здоров'язберезувальної, інформаційно-комунікаційної), які дають можливість ефективно брати участь у різних життєвих сферах діяльності;
- *екологічна спрямованість* освіти та *посилення природничої складової* стандарту, що надасть можливість розвивати здатність учня розв'язувати доступні соціально і особистісно значущі практичні та пізнавальні проблемні задачі, пов'язані з реальними об'єктами природи у сфері відносин «людина – природа»;
- *вивчення іноземної мови з 1 класу* в усіх загальноосвітніх навчальних закладах, що буде сприяти формуванню здатності особистості застосовувати у конкретному спілкуванні знання мови, способи взаємодії з навколишніми і віддаленими людьми та подіями;
- *використання здоров'язберезувальних технологій*, що сприятиме набуттю учнями навичок збереження, зміцнення, використання здоров'я та дбайливого ставлення до нього, розвитку особистої фізичної культури;
- *формування і розвиток в учнів технологічної, інформаційно-комунікаційної компетентності* для реалізації їх творчого потенціалу і соціалізації у суспільстві.

Саме ці аспекти будуть визначати **пріоритетні напрямки Проекту**.

Аналіз стану підготовки кадрів

Існує *реальна суперечність*: наявність законодавчого та наукового обґрунтування інноваційних перетворень в початковій школі (Державний стандарт початкової загальної освіти) і готовність освітян до цих перетворень.

Саме ця суперечність посилює актуальність проекту.

У 2012-2013 н.р. в області почне функціонувати 1607 перших класів. У кожному з них буде вивчатися **іноземна мова**. Із 1607 учителів, які наберуть перший клас, 101 вчитель має спеціальність за дипломом «Учитель початкових класів» та спеціалізацію «Учитель іноземної мови в початковій школі». У 2011 році стажування на базі облППО пройшли 28 учителів, курси підвищення кваліфікації – 360, були учасниками постійно-діючого семінару – 205. Окрім того педагогічні училища та ВНЗ області випускають спеціалістів даного профілю. Але не всі вони йдуть до початкової школи.

Проблемою є і підготовка спеціалістів до викладання з другого класу предмету «Сходинки до інформатики». Пропедевтична робота дозволила підготувати через курси на базі облІППО 310 осіб, спеціалізацію – 135, постійно-діючий семінар – 162. Педучилища за останні роки випустило 788 спеціалістів цього напрямку.

Отже, область має певний резерв учителів для викладання іноземної мови та інформатики в початковій школі.

2010-2011рр. були підпорядковані проблемі оновлення **загальної фахової підготовки** учителів 1-х класів. Ця підготовка відбувалася за триступеневою моделлю:

- 1 крок – облІППО (методисти ВО, керівники МО міст (районів));
- 2 крок – міста (райони) (керівники шкільних МО, ТГ, шкіл ППД);
- 3 крок – навчальні заклади (учителі 1-х класів).

Це дозволило залучити до процесу підготовки педагогів усіх рівнів, по-перше, по-друге – дійти до кожного вчителя.

Наприклад, **одним із головних завдань, визначених Державним стандартом, є формування ключових компетентностей молодших школярів. Теоретико-практична підготовка вчителів з цього напрямку здійснювалася на базі 5 методичних майстерень з різної тематики за участі лабораторії початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України за триступеневою моделлю. Результатом цієї роботи є 1607 учителів 1-х класів.**

Подальша робота щодо загальної фахової підготовки учителів 1-х класів буде здійснюватися за даною моделлю.

Даний аналіз свідчить про необхідність подальшої ретельної підготовки та перепідготовки кадрів для початкової школи.

Завдання:

- маркетингові дослідження освітніх запитів педагогічних працівників початкової школи щодо впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти;
- оновлення системи неперервної освіти вчителів початкової школи;
- підготовка спеціалістів-викладачів іноземної мови та предмету «Сходинки до інформатики»;
- забезпечення потреб учнів початкової школи у додатковій навчальній літературі відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти.

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконавці	
1. Підготовка та перепідготовка кадрів				
1.1. Загальна фахова підготовка учителів початкових класів				
1.1.1.	Курсова перепідготовка вчителів початкових класів		Донецький облППО	
	<i>Всього 6336 осіб</i>			
	1229 осіб	2012		
	1268 осіб	2013		
	1275 осіб	2014		
	1289 осіб	2015		
	1275 осіб	2016		
1.1.2.	<i>Введення нових спецкурсів:</i>			
	- Впровадження бізнес-освіти у початковій школі			
	- Впровадження моделі «1 учень – 1 комп'ютер»			
	- Здоров'язбережувальні технології у початковій школі			
	<i>Всього 6336 осіб</i>			
	1229 осіб	2012		
	1268 осіб	2013		
1275 осіб	2014			
1289 осіб	2015			
1275 осіб	2016			
1.2. Іноземна мова				
1.2.1.	Курсова перепідготовка вчителів іноземної мови		Донецький облППО	
	<i>Всього 1949 осіб</i>			
	350 осіб	2012		
	400 осіб	2013		
	380 осіб	2014		
	420 осіб	2015		
	399 осіб	2016		
1.2.2.	<i>Введення нових спецкурсів для вчителів іноземної мови:</i>			
	- «Специфіка навчання іноземної мови молодших школярів»	2012		
	- «Формування основних груп компетенцій молодших школярів на уроках іноземної мови»	2014		
	- «Розвиток творчих здібностей молодших школярів на заняттях з іноземної мови»	2015		
1.2.3.	<i>Введення нових курсів для вчителів початкової школи:</i>			Донецький облППО
	- «Навчання англійської мови учнів початкової школи»			
	<i>Всього 165 осіб</i>			
	30 осіб	2012		
	30 осіб	2013		
	35 осіб	2014		
	35 осіб	2015		
35 осіб	2016			

	- «Навчання іншомовного спілкування учнів початкової школи»		
	<i>Всього 165 осіб</i>		
	30 осіб	2012	
	30 осіб	2013	
	35 осіб	2014	
	35 осіб	2015	
	35 осіб	2016	
1.3. Інформатика			
1.3.1.	Курсова перепідготовка вчителів інформатики		
	<i>Всього 1027 осіб</i>		
	197 осіб	2012	
	200 осіб	2013	
	200 осіб	2014	
	210 осіб	2015	
	220 осіб	2016	
1.3.2.	Введення нового спецкурсу для вчителів інформатики «Викладання інформатики в початкових класах»		Донецький облППО
	<i>Всього: 515 осіб</i>		
	35 осіб	2012	
	120 осіб	2013	
	120 осіб	2014	
	120 осіб	2015	
1.3.3.	Введення нового модулю для вчителів початкової школи «Викладання предмету «Сходинки до інформатики» в початковій школі»		Донецький облППО
	<i>Всього 6336 осіб</i>		
	1229 осіб	2012	
	1268 осіб	2013	
	1275 осіб	2014	
	1289 осіб	2015	
	1275 осіб	2016	
2. Науково-методичний супровід діяльності учителя			
2.1. Учитель початкових класів			
2.1.1.	Методичний конгрес «Підготовка вчителя до впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти» (200 осіб)	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
2.1.2.	Зональні семінари «Організаційне та науково-методичне забезпечення переходу початкової школи на новий Державний стандарт»		Донецький облППО, управління (відділи) освіти міст (районів)
	<i>Всього 6336 осіб</i>		
	I крок – 162 особи, II крок – 1607	2012	
	I крок – 158 особи, II крок – 1576	2013	
	I крок – 152 особи, II крок – 1572	2014	
	I крок – 159 особи, II крок – 1581	2015	

2.1.3.	Педагогічна студія з науковцями – авторами програм та підручників		Донецький облППО
	<i>Всього: 6336 осіб</i>		
	1607 осіб	2012	
	1576 осіб	2013	
	1572 осіб	2014	
	1581 осіб	2015	
2.1.4.	Тренінги «Здоров'язбережувальні технології в навчально-виховному процесі початкової школи» (2 заняття)		Донецький облППО
	<i>Разом: 6336 осіб</i>		
	I крок – 54 особи; II крок – 1607	2012	
	I крок – 54 особи; II крок – 1576	2013	
	I крок – 54 особи; II крок – 1572	2014	
	I крок – 54 особи; II крок – 1581	2015	
2.1.5.	Практикуми «Освіта для стійкого розвитку» (2 заняття)		Донецький облППО
	<i>Разом: 6336 осіб:</i>		
	I крок – 54 особи; II крок – 1607	2012	
	I крок – 54 особи; II крок – 1576	2013	
	I крок – 54 особи; II крок – 1572	2014	
	I крок – 54 особи; II крок – 1581.	2015	
2.1.6.	Консультпункт - «На допомогу вчителю 1-го класу» (через сайт облППО) (1607 осіб)	2012	Управління освіти і науки ДОДА, Донецький облППО
2.1.7.	Консультпункти:		Управління освіти і науки ДОДА, Донецький облППО
	- «На допомогу вчителю 2-го класу» (1607 осіб)	2013	
	- «На допомогу вчителю 3-го класу» (1607 осіб)	2014	
	- «На допомогу вчителю 4-го класу» (1607 осіб)	2015	
2.1.8.	Педагогічний консилиум «Перші результати функціонування початкової школи області за другою редакцією Державного стандарту початкової загальної освіти» (200 осіб)	2016	Управління освіти і науки ДОДА, Донецький облППО
2.1.9.	Галерея передового педагогічного досвіду: створення картотеки, зональні презентації (30 презентацій)	2016	Донецький облППО
2.2. Іноземна мова			
2.2.1.	Всеукраїнська методична студія з проблеми раннього навчання іноземних мов. <i>Всього: 1956 осіб.</i> I етап – 12 осіб II етап – 648 осіб III етап – 1296 осіб	2012	Донецький облППО

2.2.2.	Постійно-діючий семінар «Особливості навчання іноземної мови молодших школярів». Всього: 1280 осіб. На рівні керівників методичних об'єднань учителів іноземних мов 200 осіб щорічно На рівні міста (району) 1080 осіб щорічно	2012 2013 2014 2015 2016	Донецький облППО
2.2.3.	«Круглі столи» для керівників методичних об'єднань вчителів іноземних мов із залученням авторів підручників для початківців Всього: 1200 осіб		Донецький облППО
	240 осіб	2012	
	240 осіб	2013	
	240 осіб	2014	
	240 осіб	2015	
2.3. Інформатика			
2.3.1.	Дистанційний семінар «Психолого-педагогічні засади викладання інформатики в початковій школі» (для вчителів інформатики, які будуть викладати предмет інформатика в початковій школі) Разом: 600 осіб		Донецький облППО
	50 осіб	2012	
	50 осіб	2013	
	50 осіб	2014	
	50 осіб	2015	
	50 осіб	2016	
2.3.2.	Постійно-діючий семінар «Викладання предмету «Сходинки до інформатики» (для методистів МК(МЦ), керівників МО вчителів інформатики та початкових класів) Разом: 600 осіб		Донецький облППО
	50 осіб	2012	
	50 осіб	2013	
	50 осіб	2014	
	50 осіб	2015	
	50 осіб	2016	
2.3.3.	Навчальне програмне забезпечення та середовище для навчання дітей молодшого шкільного віку (500 осіб)	2012	Донецький облППО
2.3.4.	Видання методичного посібника «Методика викладання предмету «Сходинки до інформатики» (250 примірників)	2012 2013 2014	Донецький облППО
2.3.5.	Організація оздоровчого аудиту на уроках з інформатики в початковій школі (згідно з вибіркою)		Управління освіти і науки ДОДА, Донецький облППО
	24 ЗНЗ	2012	
	25 ЗНЗ	2013	
	23 ЗНЗ	2014	
	25 ЗНЗ	2015	
	30 ЗНЗ	2016	

3. Створення додаткової навчальної літератури для молодших школярів			
3.1. Подарунок першокласнику			
3.1.1.	<i>Комплект (34500 примірників):</i> - Англійська із задоволенням (плюс диск з музикою до пісень та ігор) - Навчаюся вчитися - Комп'ютерна азбука	2012	Управління освіти і науки ДОДА, Донецький облППО
3.1.2.	<i>Комплект (34500 примірників):</i> - Англійська із задоволенням (плюс диск з музикою до пісень та ігор) (доопрацьоване) - Навчаюся вчитися (доопрацьоване) - Комп'ютерна азбука (доопрацьоване) - Зробимо мою планету і мій рідний край щасливими	2013	Управління освіти і науки ДОДА, Донецький облППО
3.1.3.	<i>Комплект (34500 примірників):</i> - Англійська із задоволенням (плюс диск з музикою до пісень та ігор) (доопрацьоване) - Навчаюся вчитися (доопрацьоване) - Комп'ютерна азбука (доопрацьоване) - Стежинами здоров'я	2014	Управління освіти і науки ДОДА, Донецький облППО
3.1.4.	<i>Комплект (34500 примірників):</i> - Англійська із задоволенням (плюс диск з музикою до пісень та ігор) (доопрацьоване) - Навчаюся вчитися (доопрацьоване) - Комп'ютерна азбука (доопрацьоване) - Моя Батьківщина – Україна. Мій рідний край – Донеччина	2015	Управління освіти і науки ДОДА, Донецький облППО
3.1.5.	<i>Комплект (34500 примірників):</i> - Англійська із задоволенням (плюс диск з музикою до пісень та ігор) (доопрацьоване) - Навчаюся вчитися (доопрацьоване) - Комп'ютерна азбука (доопрацьоване) - Розвивай свої здібності	2016	Управління освіти і науки ДОДА, Донецький облППО
3.2. Педагогічне програмне забезпечення			
3.2.1.	Електронний кейс навчально-розвивальних комп'ютерних програм. <i>Всього 1100 дисків</i>		
	50 дисків	2012	
	100 дисків	2013	
	250 дисків	2014	
	300 дисків	2015	
	400 дисків	2016	
3.2.2.	Пакет електронних презентацій <i>Всього 200 презентацій</i>		
	30 презентацій	2012	
	35 презентацій	2013	
	40 презентацій	2014	
	45 презентацій	2015	
	50 презентацій	2016	

Фінансування Проекту

Виконання основних завдань, цілей та заходів повинно здійснюватися відповідно до затверджених видатків в обласному і місцевих бюджетах, а також за рахунок інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством (додаток 2).

Очікувані результати:

- сформовані (на рівні початкової школи) ключові компетентності молодших школярів, зокрема:
  - здоров'язбережувальна (навички формування та збереження свого здоров'я, навички здорового способу життя, безпеки життєдіяльності);
  - ІКТ компетентність (уміння використовувати комп'ютер; уявлення про Інтернет та основні послуги; простий пошук інформації);
  - комунікативна (застосування іноземної мови у конкретному спілкуванні);
- сформовані предметні компетентності випускника початкової школи відповідно до Державного стандарту та збереження позитивної динаміки навчальних досягнень учнів;
- 100% підвищення кваліфікації учителів початкових класів щодо реалізації змісту Державного стандарту;
- забезпечення початкової школи кваліфікованими учителями іноземної мови та інформатики для роботи в початковій школі;
- 100% забезпечення першокласників додатковою навчальною літературою.

Проект «Структурна розбудова загальноосвітнього простору»

Проект розроблено відповідно до завдань та пріоритетів, визначених:

- Конституцією України;
- Національною доктриною розвитку освіти України;
- Законами України:
  - «Про освіту»;
  - «Про загальну середню освіту»;
  - «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу»;
- Указами Президента України:
  - «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні» (від 20.03.2008р. № 244);
  - «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні» (від 30.09.2010р. № 926);
- Програмою економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», затвердженого Указом Президента України від 27.04.2011р. № 505/2011 стосовно вдосконалення структури загальноосвітніх навчальних закладів та форм організації освіти в регіоні з метою створення при наявному обсязі ресурсів максимально сприятливих умов для навчання і виховання школярів;
- Концепцією профільного навчання, затвердженою наказом МОН України від 11.09.2009р. № 854;
- Галузевою програмою впровадження профільного навчання на 2008-2010 роки (рішення колегії МОН від 24.04.2008р. № 4/11-2).
- Постановою Верховної Ради України:
  - «Про Рекомендації парламентських слухань на тему «Запровадження 12-річної загальної середньої освіти в Україні: проблеми та шляхи їх подолання» (від 06.06.2010р. № 2441-VI).

Мета Проекту

Метою Проекту є структурна розбудова системи навчальних закладів та форм організації навчання в регіоні, найбільш доцільних з точки зору забезпечення отримання кожною дитиною якісних освітніх послуг за умови продуктивного економічного використання наявних ресурсів.

Аналіз розвитку мережі загальноосвітніх навчальних закладів за період 2007-2011 років та профільної освіти.

Актуальність Проекту

В області надають загальну середню освіту 1128 загальноосвітніх навчальних закладів, з них: у 1095 денних загальноосвітніх школах навчаються 335,8 тис. учнів, у 14 приватних школах – 996 учнів, у 17 вечірніх школах – 6637 учнів. Крім того, в області функціонують школа олімпійського резерву та обласна музична школа для обдарованих дітей.

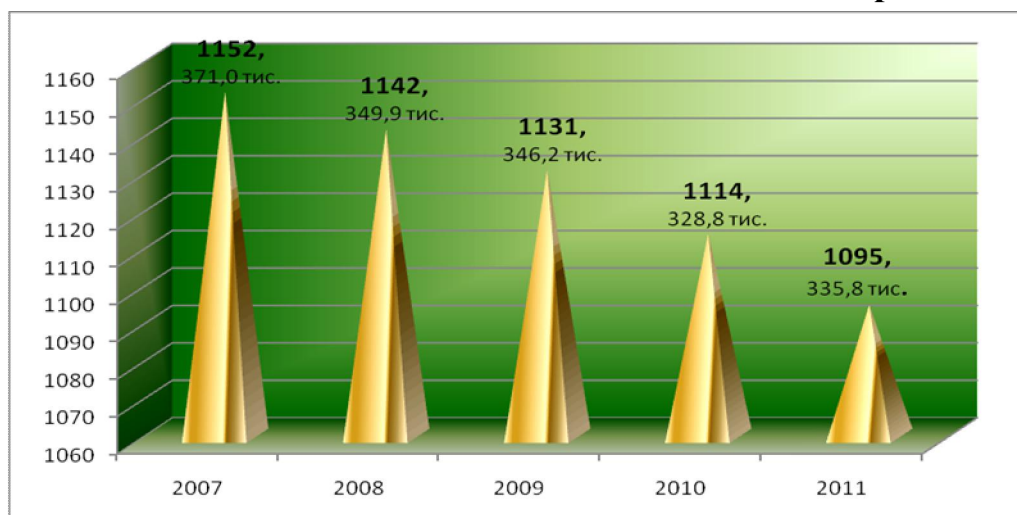
У 1095 денних загальноосвітніх школах навчаються 335,8 тис. учнів; мережа загальноосвітніх навчальних закладів складається з 968 шкіл (247827 учнів), 29 гімназій (14373 учня), 30 ліцеїв (16037 учнів), 2 колегіуми (929 учнів), 119 навчально-виховних комплексів (43184 учня), з них 49 комплексів «школа-сад» (6299 учнів), 47 закладів обласної комунальної власності (7401 учень).

800 загальноосвітніх шкіл комунальної форми власності розташовані в містах, 305 – у сільській місцевості (73,0% і 27,0% відповідно), у них навчаються 305,4 тис. учнів (90,9%) та 30,5 тис. учнів (9,1%) відповідно.

За період з 2007 по 2011 роки за рахунок оптимізації мережа закладів освіти області зменшилася на 60 загальноосвітніх шкіл (5,5% від загальної кількості шкіл), контингент зменшився на 57,7 тис. учнів (17,2% від загальної кількості учнів).

Діаграма 1

Динаміка змін мережі та контингентів загальноосвітніх закладів області за 2007-2010 роки

Середня наповнюваність закладів освіти області поступово знижується і на сьогодні складає лише 62,3% від проектної потужності. Середня наповнюваність класів в області скоротилася до 20,9 учнів в одному класі, по селу – до 10,9 учнів.

Діаграма 2

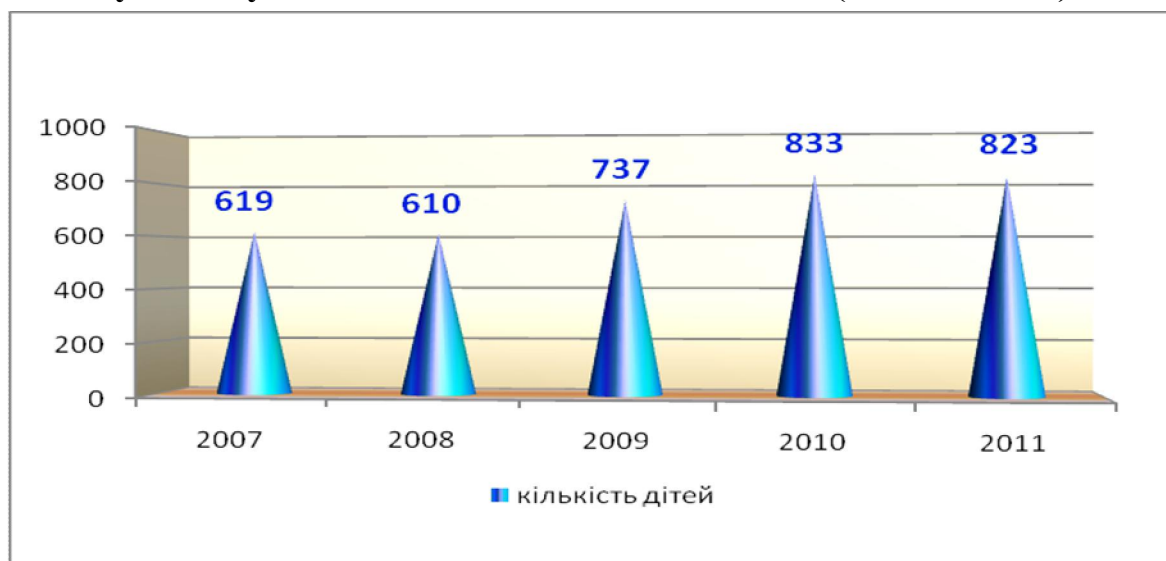
Динаміка середньої наповнюваності класів денних загальноосвітніх навчальних закладів

Також у зв'язку з малою наповнюваністю класів (менше 5 осіб) в сільських школах у 2011-2012 навчальному році 823 учня знаходяться на індивідуальному навчанні.

Діаграма 3

Динаміка чисельності учнів, які знаходяться на індивідуальному навчанні у зв'язку з малою наповнюваністю класів (менше 5 осіб)

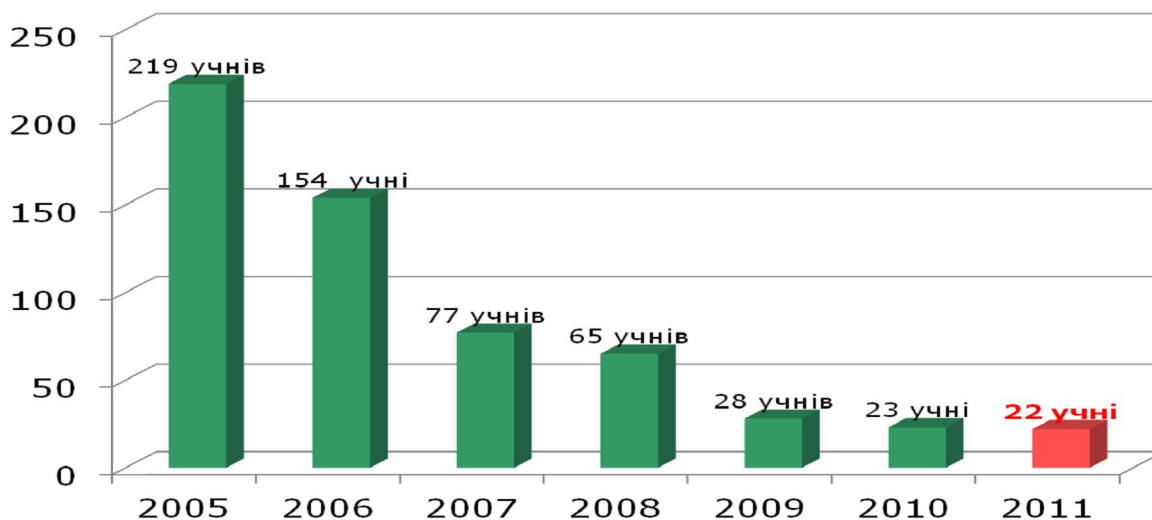

Управління освіти і науки, управління (відділи) освіти міських рад та райдержадміністрацій постійно працюють над виконанням чинного законодавства в частині охоплення учнівської молоді навчанням.

Заслугове на увагу зменшення упродовж останніх 7 років в області кількості дітей і підлітків, які не охоплені навчанням.

Діаграма 4

Динаміка зменшення кількості учнів, не охоплених навчанням

Таким чином, завдяки вжитим дієвим заходам управлінням освіти і науки облдержадміністрації, органами управління освітою на місцях у порівнянні з 2005 роком кількість дітей і підлітків, не охоплених навчанням, зменшилась у 10 разів.

Станом на 01.10.2011р. кількість дітей та підлітків шкільного віку, не охоплених навчанням, складає 22 особи.

Аналізуючи подальше охоплення навчанням випускників 9-х класів, слід відзначити, що 99,99% учнів продовжують навчання.

У 2011-2012 навчальному році у 54 школах області 7470 учнів навчаються в другу зміну. Найбільша кількість таких навчальних закладів розташована в мм. Макіївка – 14 шкіл, Донецьк – 12, Маріуполь – 7, Слов'янськ – 6.

З метою поліпшення умов навчання учнів, заняття для яких у школах проводяться в другу зміну, управлінням освіти і науки проведений ретельний аналіз ситуації в області, начальниками управлінь (відділів) освіти міських рад та райдержадміністрації розроблено плани-графіки поетапного переведення до 01.09.2016 таких загальноосвітніх навчальних закладів на режим роботи в одну зміну за рахунок упорядкування загальної мережі класів та оптимального використання шкільних приміщень.

№ з/п	Місто, район	Кількість шкіл, де здійснюється навчання у дві зміни протягом 2011-2012н.р.	% таких шкіл до загальної кількості загальноосвітніх навчальних закладів	Кількість учнів, які навчаються у другу зміну	% учнів від загальної кількості, які навчаються у другу зміну
1.	Донецьк	12	7,9	1771	2,6
2.	Авдіївка	2	28,5	151	5,5
3.	Горлівка	5	9,2	1350	6,9
4.	Докучаєвськ	1	20,0	72	4,0
5.	Краматорськ	5	15,6	883	5,8
6.	Макіївка	14	20,5	1471	5,4
7.	Маріуполь	7	10,1	886	2,5
8.	Слов'янськ	6	24,0	662	6,1
9.	Харцизьк	1	5,0	110	1,2
10.	Амвросіївський	1	3,8	114	3,2
	Усього	54	4,9%	7470	2,3%

Досить ефективною формою забезпечення доступності школярів до якісної освіти, що зазнала особливого поширення в останнє десятиріччя, є створення освітніх округів, основним завданням яких є створення єдиного освітнього простору в межах адміністративно-територіальної одиниці та належних умов для забезпечення навчально-виховного процесу, реалізація до профільної підготовки і профільного навчання, розвиток творчих здібностей, нахилів, обдарувань дітей, впровадження сучасних освітніх технологій.

На сьогодні територію області умовно поділено на 54 освітні території, в яких створені та функціонують 242 освітніх округи. В округах визначено 249 опорних шкіл, на базі яких здійснюється профільне та допрофільне навчання учнів округу. Для надання освітніх послуг створено 312 міжшкільних факультативів та 256 консультпунктів.

Ресурсними центрами профільного навчання в освітніх округах області є 65 загальноосвітніх навчальних закладів нового типу: 29 гімназій, 34 ліцеї та 2 колегіуми, в яких навчається 13059 учнів.

У 2011-2012 навчальному році профільним навчанням охоплено 44113 учнів старшої школи, що складає 93,9% від загальної кількості учнів.

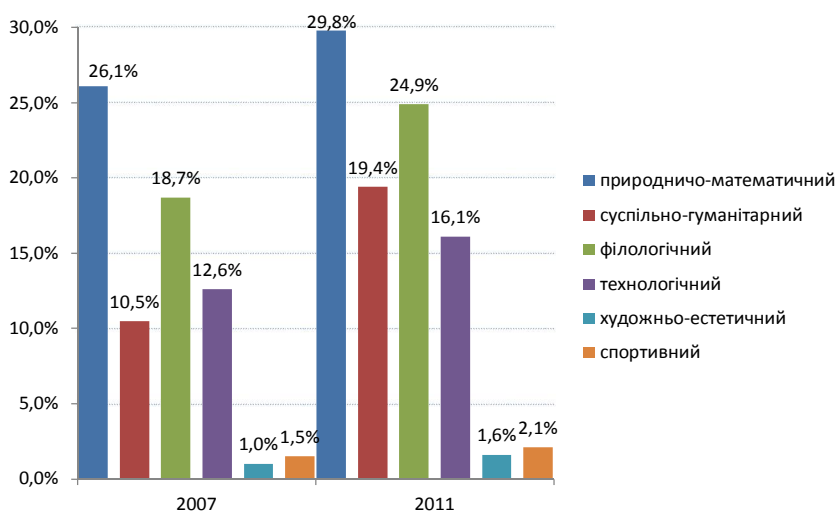
Протягом 2007-2011 років відсоток охоплення учнів за різними напрямками профільності змінювався.

У середньому по Донецькій області кількість учнів, охоплених профільним навчанням, у порівнянні з 2007 роком зросла на 23,5% .

Залежно від попиту учнів, перевага надавалася природничо-математичному (29,8%), філологічному (24,9%), суспільно-гуманітарному (19,4%), технологічному (16,1%) напрямкам. Спортивний та художньо-естетичний напрями користувалися невеликою популярністю – їх питома вага у загальній профільній мережі становить 2,1% та 1,6% відповідно.

Діаграма 5

Динаміка охоплення учнів різними профілями навчання

Достатньо високий відсоток охоплення учнів старшої школи профільним навчанням – результат введення поглибленого вивчення певних предметів в основній та початковій школі.

На сьогодні поглибленим вивченням окремих предметів у Донецькій області охоплено 7% учнів 1-11 класів, з них учнів 1-4 класів – 4,4%, учнів 5-9 класів – 8,9%, учнів 10-11 класів – 7,1%.

Аналіз результатів профільного навчання засвідчує наявність низки нерозв'язаних проблем. По-перше, це кількість і обсяги предметів, які перевантажують учнів, а нерідко й обмежують їхній вибір; недостатня матеріально-технічна і методична бази шкіл; не повною мірою використовуються можливості функціонування освітніх округів; неможливість навчальних закладів в повній мірі створювати психологічний супровід навчального процесу в 8-9, 10-11 класах; потребує вдосконалення науковий

супровід навчання в старшій школі з боку методичної служби. Цю ситуацію ускладнює функціонування різноманітних платних факультативів та спеціалізованих курсів, рекомендованих вищими навчальними закладами – освітніми партнерами шкіл, та складання випускних екзаменів на базі ВНЗ. Проблемою залишається неналежна кадрова підготовка.

Забезпечення рівного та безоплатного доступу старшокласників до профільної та початкової допрофесійної підготовки можливе лише за умови реалізації інваріантної складової змісту загальної середньої освіти. Це дасть змогу учням обирати не один-два предмети, а конкретну пріоритетну галузь для більш глибокого вивчення, опанування групи, циклу, необхідної кількості предметів.

Однак діюча мережа загальноосвітніх навчальних закладів, сформована в другій половині ХХ століття практично без урахування регіональних потреб та особливостей, внаслідок обмеженої варіативності освіти, недостатнього рівня матеріальної бази та кадрового потенціалу не сприяє впровадженню інноваційних освітніх технологій, профільного навчання, здійсненню роботи з різними категоріями школярів.

Причинами виникнення проблеми є:

- негативні демографічні процеси в 90-х роках ХХ століття і, як наслідок, зменшення учнівського контингенту;
- низька наповнюваність шкіл та класів;
- недостатня розвиненість транспортних мереж;
- обмежена кількість спеціальних автобусів для перевезення учнів;
- недосконала матеріально-технічна база загальноосвітніх навчальних закладів;
- значна кількість шкіл, розташованих у пристосованих та аварійних приміщеннях, збудованих у першій половині ХХ століття;
- зменшення рівня фінансового забезпечення освіти;
- недостатній рівень кваліфікації педагогічних кадрів;
- відсутність альтернативних форм організації освіти;
- недостатній рівень роботи з батьками, організації з ними консультативно-просвітницької роботи тощо.

Складність демографічної ситуації і, разом з тим, підвищення суспільних вимог до якості освітніх послуг викликали необхідність пошуків і апробації нових підходів до організації шкільної освіти в регіоні. Функціонування освітніх округів, в яких є реальні можливості за рахунок концентрації в опорних навчальних закладах матеріально-технічних, фінансових, кадрових ресурсів, повинно якісно забезпечувати освітні потреби населення на прилеглих територіях, у тому числі для учнів із малокомплектних шкіл.

Шляхи і способи розв'язання проблеми:

- створення, відкриття нових загальноосвітніх навчальних закладів та їх філій;
- реорганізація шкіл та інших навчальних закладів (зміна типу, статусу чи ступеня навчального закладу);

- створення навчально-виховних комплексів («дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад», «загальноосвітній навчальний заклад – позашкільний навчальний заклад» тощо);
- дієве функціонування опорних (базових) шкіл та ресурсних центрів з організацією підвезення до них учнів, організація взаємодії закладів освіти;
- поліпшення варіативності навчання, якості освітніх послуг, у тому числі через взаємодію з позашкільними закладами, установами культури, соціальної сфери тощо;
- підвищення рівня кадрового потенціалу закладів освіти;
- модернізація системи управління освітою в регіоні, залучення до управління громадських інституцій.

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконавці
1. Забезпечення конституційних прав і державних гарантій щодо доступності здобуття якісної загальної середньої освіти			
1.1.	Удосконалення мережі загальноосвітніх навчальних закладів:	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
1.1.1.	Відкриття нових загальноосвітніх навчальних закладів		
1.1.2.	Реорганізація шкіл (зміна типу, статусу, ступені навчання)		
1.1.3.	Створення навчально-виховних комплексів («дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад», «загальноосвітній навчальний заклад – позашкільний навчальний заклад» тощо)		
1.1.4.	Створення навчально-виховних об'єднань, асоціацій, центрів розвитку дитини, що поєднують навчально-виховні зусилля зі сфер освіти, культури, охорони здоров'я, фізкультури і спорту тощо		
1.1.5.	забезпечення поступового переходу загальноосвітніх шкіл на однозмінний режим роботи: м. Донецьк, Авдіївка, Горлівка, Докучаєвськ, Краматорськ, Макіївка, Маріуполь, Слов'янськ, Харцизьк, Амвросіївський район		
2. Удосконалення системи загальної середньої освіти			
2.1.	Якісне забезпечення освітніх потреб населення:	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
2.1.1.	Подальший розвиток роботи освітніх округів та опорних шкіл в них	2012	
2.1.2.	Рациональне використання матеріально-технічних, кадрових, фінансових та управлінських ресурсів суб'єктів округу на основі добровільної інтеграції та кооперації	2012-2016	
2.1.3.	Вивчення стану впровадження допрофільної підготовки і профільного навчання у навчальних закладах, оцінка якості надання освітніх послуг	2012-2013	

2.2.	Забезпечення 100% охоплення дітей шкільного віку навчанням	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
2.2.1.	Запровадження індивідуально-екстернатної форми навчання	2012-2013	
2.2.2.	Організація дистанційного навчання з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, підготовка учнів за програмами підвищеного рівня складності	2012-2016	
2.3.	Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з педагогічними працівниками, учнями, їх батьками, громадськістю щодо забезпечення більш якісної освіти для учнів навчальних закладів	2012-2016	
3. Поліпшення якості освітніх послуг			
3.1.	Забезпечення доступу кожній дитині до якісних освітніх послуг:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
3.1.1.	Організація профільного навчання згідно з «освітньою картою» міста (району) з урахуванням локальних та групових інтересів закладів щодо створення умов для вибору учнями профілю навчання	2012	
3.1.2.	Створення системи інформаційних ресурсів з питань розвитку профільної освіти в регіоні	2012-2013	
3.1.3.	Вивчення питання підготовки педагогічних кадрів для роботи у профільних класах; корекція змісту навчальних планів і програм	2012	
3.1.4.	Розв'язання на місцевому рівні бюджетних питань щодо організації роботи старшої профільної школи	2012-2016	
3.1.5.	Продовження роботи щодо інформаційно-комунікаційного забезпечення профільного навчання старшокласників	2012-2013	
3.1.6.	Запровадження системного моніторингового спостереження за організацією та якістю профільного навчання	2012	
3.1.7.	Координація інформаційних і ресурсних потоків між школами, вищими навчальними закладами різних рівнів акредитації та підприємствами області	2012-2016	
3.2.	Забезпечення відкритого доступу громадян до інформації щодо профілізації кожного загальноосвітнього навчального закладу області (через дошки оголошень, засоби масової інформації, WEB-сайти)	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
3.3.	Проведення системного моніторингового дослідження за організацією та якістю профільної освіти з урахуванням різних моделей профільного навчання	2012-2016	

Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності

Виконання Програми сприятиме:

- підвищенню якості освітніх послуг;
- формуванню цілісної системи освіти, єдиного культурно-освітнього простору для найповнішого комплексного задоволення потреб громадян і регіонального ринку праці в освітніх послугах.

Індикатори успіху:

- Охоплення загальною середньою освітою 100% дітей шкільного віку.
- Охоплення 100% учнів старшої школи профільним навчанням та початковою допрофесійною підготовкою.
- Оптимальна мережа загальноосвітніх навчальних закладів.

Проект «Шкільний автобус»

Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів, визначених:

- Конституцією України;
- Указом Президента України «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні» (від 30 вересня 2010р. № 926/2010);
- Законами України:
  - «Про освіту» (від 23.05.1991р. № 1060-XII);
  - «Про загальну середню освіту» (від 13.05.1999р. № 651-XIV);
  - «Про охорону дитинства» (від 26.04.2001р. № 2402-III);
  - «Про місцеве самоврядування в Україні» (від 21.05.1997р. № 280/97-ВР);
  - «Про дорожній рух» (від 30.06.1993р. № 3353-XII);
- Постановами Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року» (від 19.09.2007р. № 1158); «Про внесення змін до Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту» (від 26.09.2007р. № 1184);
- Державною цільовою соціальною програмою «Шкільний автобус» (постанова Кабінету Міністрів України від 09.06.2011р. № 614);
- Державними санітарними правилами і нормами (влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу (ДСанПіН 5.5.2.008-01) (постанова Головного державного санітарного лікаря України від 14.08.2001р. № 63);
- ДСТУ 7013:2009 «Автобуси спеціалізовані для перевезення школярів. Технічні вимоги» (2009).

Мета Проекту

Метою Програми є виконання чинного законодавства щодо забезпечення прав і законних інтересів учнів та їхніх батьків стосовно отримання загальної середньої освіти; забезпечення захисту конституційних прав дітей дошкільного віку і державних гарантій щодо доступності та безоплатності здобуття дошкільної освіти у державних та комунальних дошкільних навчальних закладах; підвищення якості освіти у Донецькій області з урахуванням оптимізації мережі загальноосвітніх навчальних закладів і своєчасне забезпечення шкільними автобусами учнів навчально-виховного процесу; раціональне використання кадрового потенціалу зазначених закладів освіти.

Аналіз виконання Державної та обласної програми «Шкільний автобус». Актуальність Проекту

Національною доктриною розвитку освіти передбачається забезпечення громадянами рівного доступу до якісної освіти, реалізації прав на доступність і безоплатність здобуття загальної середньої освіти. Організація регулярного безплатного підвезення дітей, учнів і вчителів до місць навчання і додому є складовою частиною забезпечення конституційних прав громадян на здобуття якісної загальної середньої освіти, що передбачено статтями 3, 14, 53 Закону

України «Про освіту», статтями 2, 6, 21, 44 – Закону України «Про загальну середню освіту», статтями 3, 4, 5, 19 ст.32 – Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та статтями 12, 18, 29 Закону України «Про дорожній рух».

Враховуючи те, що Державна і обласна програми «Шкільний автобус» (2003-2010 роки) не були виконані, виникла необхідність щодо подовження строку дії програми «Шкільний автобус», з урахуванням оновлених завдань програми та заходів, що спрямовані на забезпечення соціального захисту дітей, учнів і педагогічних працівників сільської місцевості.

На виконання Державної програми в області створена програма забезпечення захисту конституційних прав дітей дошкільного, шкільного віку і державних гарантій щодо доступності та безоплатності здобуття дошкільної та загальної середньої освіти у навчальних закладах області.

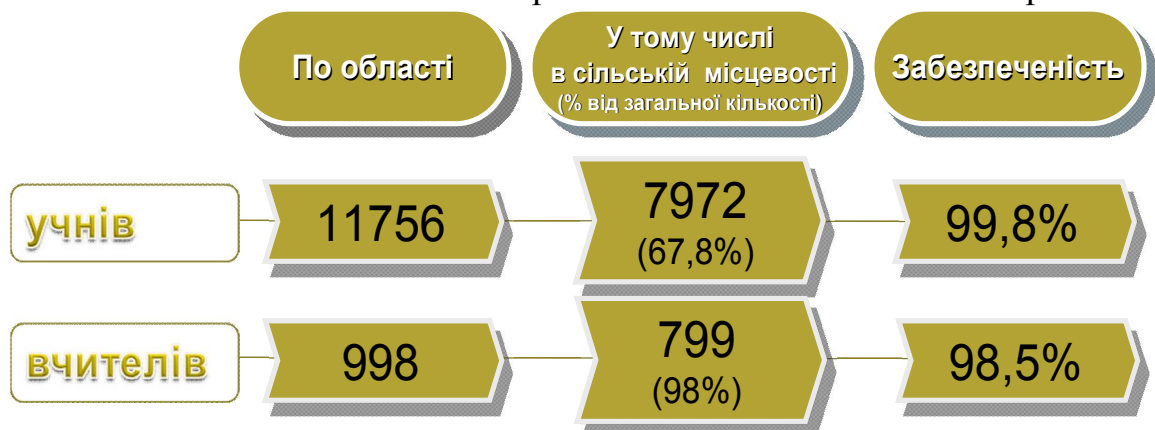
Подовження строку дії зазначеної Програми на період до 2016 року та приведення її у відповідність до законодавчої бази дасть можливість поетапно реалізовувати основні завдання і заходи Програми в повному обсязі.

Організація регулярного безоплатного перевезення дітей до місць навчання і додому є складовою частиною забезпечення реалізації прав громадян на здобуття загальної середньої освіти.

Виконання вищезазначених нормативних документів, програм та заходів дало змогу створити умови для забезпечення, як у сільській місцевості, так і в містах, регулярного безоплатного перевезення до місць навчання і додому учнів та вчителів.

Організація перевезення учнів і вчителів здійснюється як власними шкільними автобусами, так і шляхом укладання договорів з автотранспортними підприємствами, установами, організаціями всіх форм власності та перевізниками – фізичними особами, які здійснюють автоперевезення.

Станом на 01.09.2011 в містах і районах області забезпечені перевезенням:

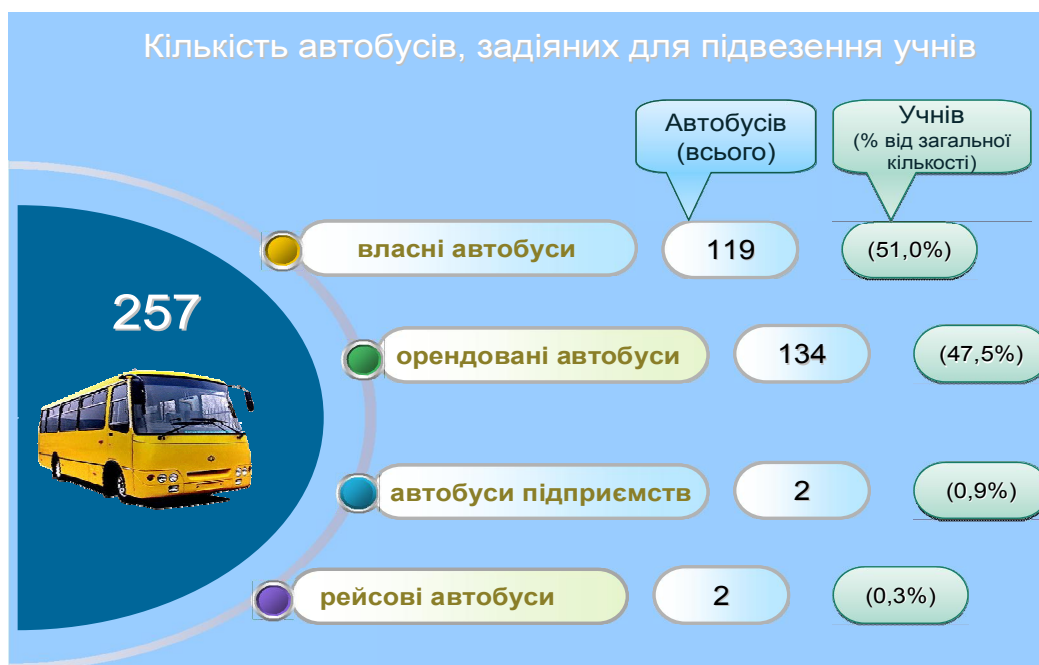

З 2006-2007 н.р. по 2011-2012 н.р. кількість учнів, які потребують підвезення зросла на 1939 осіб. І відсоток фактичного підвозу учнів за ці роки зріс на 3,1.

51% учнів перевозяться власними автобусами управлінь (відділів) освіти.

Залізничним транспортом підвозиться 0,1%; батьками – 0,2%.

Довідково: у 2004 році всі учні перевозилися залученими транспортними засобами (відомчі, рейсові автобуси, залізничний транспорт, автомобілями батьків).

Придбання шкільних автобусів у розрізі років:

Кошти	2004-2006	2007	2008	2009	2010	2011	всього
Державний бюджет	26		3		7	11	47
Світовий банк					2		2
Обласний бюджет		9	16	8		15	48
Місцевий бюджет	23	1	5	2	4	2	37
Усього	49	10	24	10	13	28	134

Виходячи з вищевикладеного, для організації підвезення дітей і вчителів до місць навчання і додому під час навчально-виховного процесу власними шкільними автобусами (згідно з чинним законодавством) станом на 01.09.2011р. **потреба становить 136 одиниць**, у тому числі в містах 50 автобусів. **Першочергова – 33 автобуси**, які перебувають в експлуатації 10-23 років.

Програма спрямована на досягнення основних завдань:

- забезпечення реалізації прав громадян щодо здобуття дошкільної і загальної середньої освіти;
- забезпечення учнів та педагогічних працівників необхідними транспортними потребами;
- надання якісної профільної освіти;
- удосконалення навчально-виховного процесу через масові культурно-інформаційні (туристичні подорожі) заходи;
- оптимізація управління освітою;
- забезпечення рівного доступу до якісного навчання та виховання незалежно від місця проживання.

Шляхи реалізації програми:

- **забезпечення:**
  - у сільській місцевості та містах регулярного безоплатного підвезення до місця навчання і додому учнів і вчителів загальноосвітніх навчальних закладів;

- у сільській місцевості регулярного безкоштовного підвезення до місця навчання і додому дітей дошкільного віку;
- у сільській місцевості безоплатного підвезення учнів до опорних шкіл освітнього округу під час навчально-виховного процесу;
- оптимізації мережі загальноосвітніх навчальних закладів;
- організаційного супроводу підростаючого покоління дорослими;
- підвищення освітнього рівня сільського населення;
- **організація роботи:**
  - з підвозу дітей, учнів, учителів, які проживають у сільській місцевості особами, які мають юридичне право;
  - щодо забезпечення водіїв-професіоналів (безперервний стаж роботи в якості водія автобуса не менше трьох останніх років, стажування тощо) відповідно до вимог чинного транспортного законодавства;
  - щодо наявності розкладу руху транспортного засобу, затвердженого органом місцевого самоврядування або уповноваженим ним органом;
  - щодо наявності паспорта та схеми маршруту із зазначенням небезпечних ділянок;
  - щодо технічно справного автотранспортного засобу, що здійснює підвезення осіб, учасників навчально-виховного процесу;
  - щодо додаткових заходів з безпеки підвозу дітей, учнів і вчителів (контролювати відповідність кваліфікації водіїв автобусів, що здійснюють підвезення; забезпечувати проведення передрейсових та післярейсових медичних оглядів водіїв автобусів; відслідковувати підвищення кваліфікації водіїв, які здійснюють підвезення учнів; тримати транспортний засіб в технічно справному та належному санітарному стані; забезпечувати водіїв автобусів необхідною оперативною інформацією та інформацією про особливості підвезення учнів тощо);
- **створення:**
  - парку власних автобусів для цільового використання в підвезенні дітей, учнів і вчителів до місця навчання і додому;
  - за необхідності сервісних центрів або спеціалізованих автотранспортних підприємств для належного утримання шкільних автобусів.

Фінансування та контроль Проекту

Виконання основних завдань, цілей та заходів повинно здійснюватися відповідно до затверджених видатків в обласному і місцевих бюджетах, а також за рахунок інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством (додаток 3).

Контроль за виконанням основних заходів Проекту з питання організації безкоштовного підвезення дітей, учнів і вчителів до навчальних закладів і додому під час навчально-виховного процесу покладається на управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій та управління освіти і науки облдержадміністрації.

Зміст основних заходів Програми

№ п/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконавці
1.	Видати збірник нормативної бази з питання організації підвезення учнів і вчителів до місць навчання і додому	2012-2013	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
2.	Оновити програми щодо організації безкоштовного перевезення дітей і вчителів до місць навчання і додому	2012	Управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
3.	Отримання і придбання шкільних автобусів, які відповідають ДСТУ 7013:2009 для створення парку власних шкільних автобусів:		
	▪ за кошти Державного бюджету: 2012 р. – 40 автобусів	2012	Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
	▪ за кошти обласного бюджету (субвенція районним бюджетам)		
	15 автобусів	2012	Управління (відділи) освіти райдержадміністрацій
	15 автобусів	2013	
	15 автобусів	2014	
	15 автобусів	2015	
	15 автобусів	2016	
	▪ за кошти місцевого бюджету (за можливості)		
	10 автобусів	2012	Управління (відділи) освіти міських рад
	10 автобусів	2013	
	10 автобусів	2014	
	10 автобусів	2015	
	10 автобусів	2016	
4.	Організація перевезення дітей і учнів шкільними автобусами:	Постійно	Управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
	11756 осіб	2012	
	Прогноз: 11900 осіб	2013	
	12600 осіб	2014	
	13000 осіб	2015	
	13300 осіб	2016	
5.	Організація перевезення вчителів шкільними автобусами	Постійно	Управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
	998 осіб	2012	
	Прогноз: 1010 осіб	2013	
	1060 осіб	2014	
	1100 осіб	2015	
	1150 осіб	2016	
6.	Підвезення учнів сільської місцевості до опорних шкіл (навчально-виховних об'єднань – освітніх округів) під час поглибленого вивчення окремих дисциплін (М/Ф, К/П)	Постійно	Управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
	1542 учня	2012	
	1560 учнів	2013	

	1600 учнів	2014	
	1640 учнів	2015	
	1700 учнів	2016	
7.	Створити спеціалізовані транспортні підприємства щодо утримання шкільних автобусів (при наявності технічної бази і фінансового забезпечення)	2014-2016	Виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
8	Виділення коштів на утримання власних шкільних автобусів (забезпечення пально-мастильними матеріалами, ремонтні роботи тощо) для створення безпечних умов під час перевезення	2012-2016	Управління (відділи освіти) міських рад і райдержадміністрацій
	Прогноз: 5,6 млн.грн.	2012	
	6,3 млн.грн.	2013	
	6,7 млн.грн.	2014	
	7,4 млн.грн.	2015	
	8,0 млн.грн.	2016	
9	Забезпечення безкоштовними проїзними квитками учнів та педагогічних працівників у зв'язку з відсутністю автошляху до навчального закладу	Постійно під час навчально-виховного процесу	Відділ освіти Волноваської райдержадміністрації
	16 учнів, 9 вчителів	2012	
	Прогноз: 15 учнів, 9 вчителів	2013	
	17 учнів, 9 вчителів	2014	
	16 учнів, 9 вчителів	2015	
	16 учнів, 9 вчителів	2016	

Очікувані результати виконання Програми

Реалізація заходів стосовно підвезення учнів до місць навчання і додому дозволить:

- дотриматися виконання чинного законодавства щодо забезпечення прав і законних інтересів дітей, учнів та їхніх батьків щодо доступності та безоплатності здобуття загальної середньої освіти у навчальних закладах;
- забезпечити підвищення якісного рівня навчально-виховного процесу;
- завершити створення єдиного парку власних шкільних автобусів для цільового використання;
- створити умови для надання якісної профільної освіти;
- підвищити безпеку дорожнього руху при здійсненні підвозу учнів, дотримання санітарно-епідеміологічних правил і нормативів;
- створити умови для 100-відсоткового забезпечення підвезення дітей, вчителів до місць навчання і додому.

Проект «Цифрова освіта Донеччини – 100%»

Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів, визначених:

- Конституцією України;
- Національною доктриною розвитку освіти;
- Законами України:
  - «Про освіту»;
  - «Про загальну середню освіту»;
  - «Про професійно-технічну освіту»;
  - «Про Національну програму інформатизації»;
- Державним стандартом базової і повної середньої освіти;
- Державною національною програмою «Освіта» (Україна XXI ст.);
- Державною програмою «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці на 2006-2010 рр.»;
- Указами Президента України:
  - «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні» (№ 926/2010);
  - «Про заходи щодо визначення і реалізації проектів із пріоритетних напрямів соціально-економічного та культурного розвитку» (№ 895/2010);
- Національним Проектом «Відкритий світ»;
- Державною цільовою програмою впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій «Сто відсотків» на період до 2015 року.

Мета Проекту

Метою Проекту є підвищення якості освіти у Донецькій області через подальше впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, які надають стимулюючий вплив на творчий розвиток особистості.

Аналіз виконання Державної та обласної програми.

Актуальність Проекту

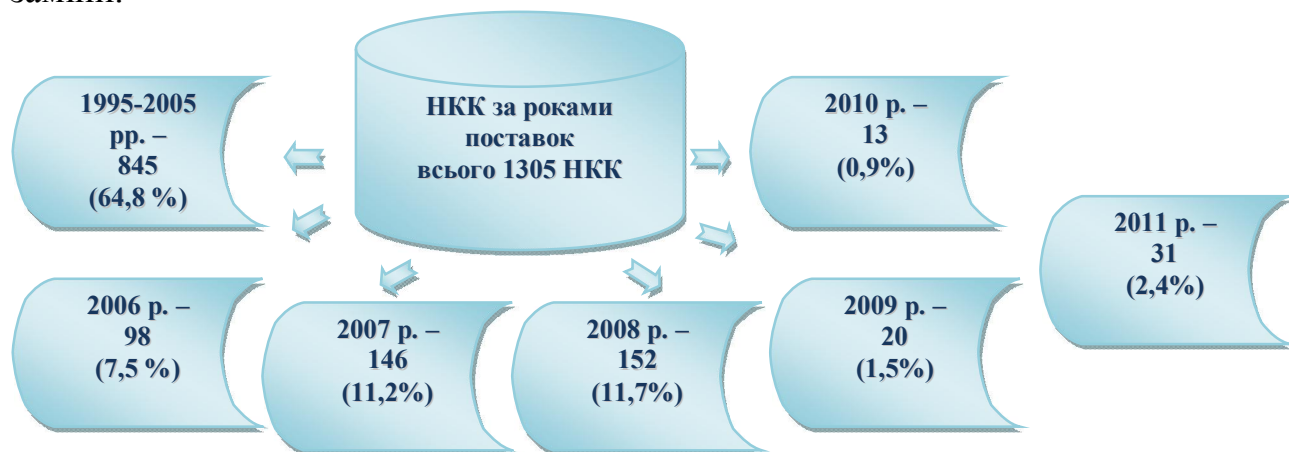
Сучасний етап розвитку цивілізації характеризується посиленням ролі інформації та знань, зростанням частки інформаційних продуктів та послуг, розбудовою глобального інформаційного простору. У цих умовах країни світу, включаючи Україну, позиціонують інформаційно-комунікаційні технології як потужний інструмент збалансованого економічного і суспільного розвитку. Це обумовлює потребу кардинальної трансформації теоретичних засад та практики функціонування освіти з метою посилення технологічної спрямованості. Використання потужності інформаційно-комунікаційних технологій сприятиме формуванню системи освіти, яка задовольнятиме особистісні потреби кожного громадянина та українського суспільства в цілому.

Для України, яка прагне європейської інтеграції, вирішення проблем формування інформаційної компетентності учнівської молоді набуває

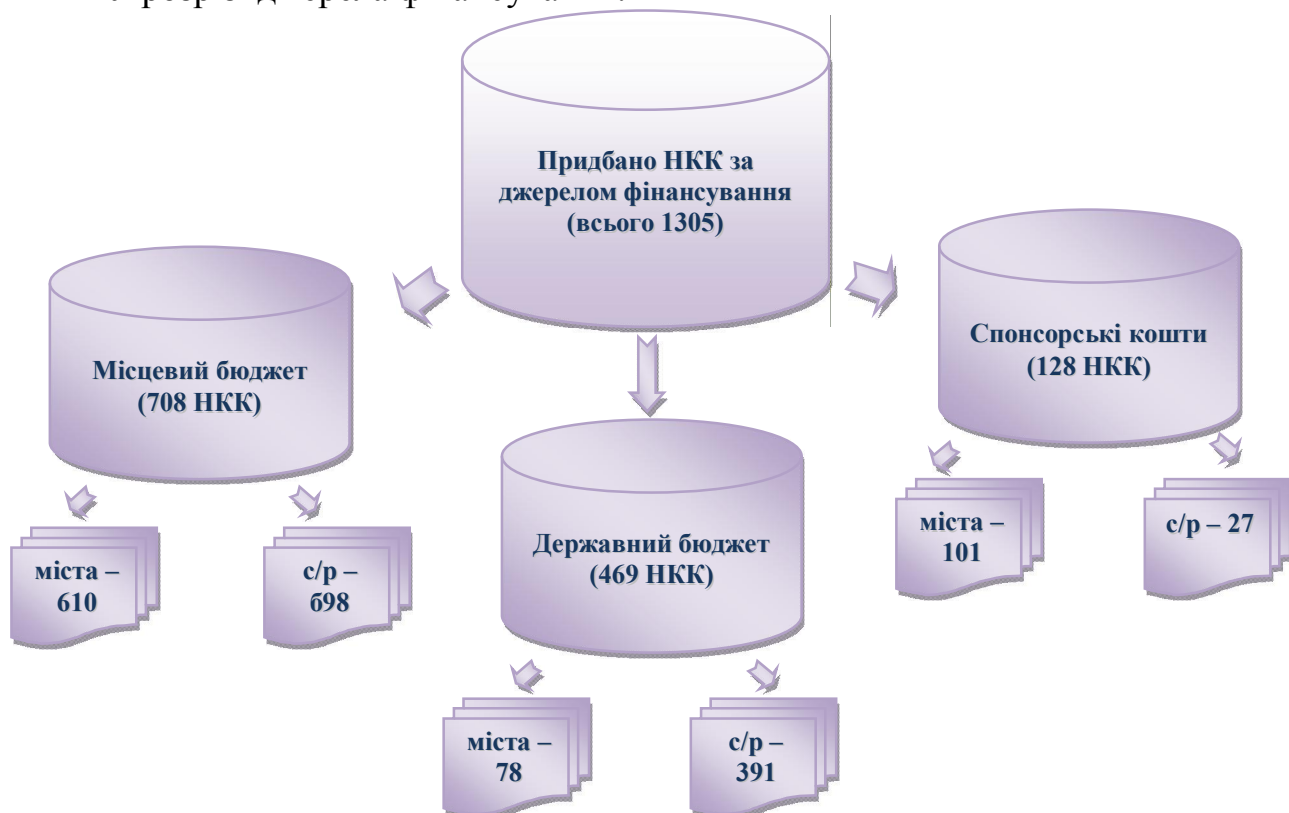
стратегічного значення. І з кожним роком інтенсифікуються процеси впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у систему середньої освіти: зростає рівень забезпечення загальноосвітніх навчальних закладів комп'ютерними комплексами, зменшується співвідношення між кількістю учнів та кількістю комп'ютерів у навчальному закладі тощо.

Загальноосвітні навчальні заклади міст і районів області поповнилися сучасною комп'ютерною технікою. Згідно з обласним реєстром НКК (станом на 01.01.2012р.) 1073 загальноосвітніх навчальних закладів області мають НКК, що становить 98% від їх загальної кількості, у тому числі ЗНЗ I ступеня – 91%; ЗНЗ I-II ступенів – 95%, ЗНЗ I-III ступенів – 99%.

Із загальної кількості НКК за роками поставок 72,3% морально і технічно застаріла комп'ютерна техніка, яка придбана у 1995-2006 роках і потребує заміни.

У розрізі джерела фінансування:

Важливою характеристикою забезпеченості навчально-виховного процесу комп'ютерною технікою є кількість учнів на 1 комп'ютер. На сьогодні середньообласний показник становить 25 учнів на 1 комп'ютер (2010 рік – 30 учнів; 2009 рік – 32 учні; 2008 рік – 38 учнів; 2007 рік – 44 учні).

Підвищення ефективності використання комп'ютерної техніки можливо в умовах підключення до мережі Інтернет. Станом на 01.01.2012р. до мережі Інтернет підключено 96,1% від їх загальної кількості (2010 рік – 80,0%; 2009 рік – 75,7%; 2008 рік – 59,3%; 2007 рік – 34,7%), у тому числі в сільській місцевості – 91,6%; 47 закладів освіти обласної комунальної власності на 100% підключені до мережі Інтернет.

За показником швидкості підключення до мережі Інтернет третина (33,3%) закладів освіти мають швидкість підключення 256кб/с, що не достатньо для доступу до сучасних інформаційних освітніх ресурсів; 54,5% шкіл області мають швидкість підключення до 2Мб/с, що створює ускладнення для передачі мультимедійної освітньої інформації. І лише 12,2% (127 шкіл) мають швидкість підключення 2Мб/с, що відповідає сучасним вимогам для доступу до освітнього контенту.

В області працює 31 сайт управлінь (відділів) освіти міських рад і райдержадміністрацій; 386 сайтів загальноосвітніх навчальних закладів; 31 сайт методкабінетів; 186 сайтів учителів. Проте на сьогодні необхідно розробити і ввести в дію (з відповідним фінансуванням) єдиний інформаційно-освітній портал, що охоплюватиме всю область.

Значна увага приділяється розробленню та використанню педагогічних програмних засобів навчання (далі ППЗ). Усього загальноосвітні навчальні заклади області мають 7597 електронних засобів навчання для впровадження ППЗ у навчально-виховний процес та апробації, у тому числі: у 2007 році заклади освіти області отримали від Міністерства освіти і науки України 2965 примірників; у 2008 році – 861 примірник; у 2009 році – 107 примірників.

В області впроваджується модель навчання «1 учень – 1 комп'ютер» у 6 навчальних закладах (162 учні). Три з них (школа № 61, гімназії № 33 та № 70 м. Донецька) отримали нетбуки в порядку експерименту, у двох (навчально-виховному комплексі м. Красноармійська, гімназії м. Димитрова) обладнання придбано за спонсорські кошти. У 2011 році школа № 18 м. Артемівська, як переможець Всеукраїнського конкурсу «З комп'ютером назустріч майбутньому», отримала сучасні нетбуки. Крім цього, 35 шкіл-інтернатів обласної комунальної власності отримали НКК/мобільний.

На базі Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти за рік підвищують кваліфікацію 8800 педагогічних працівників. До програми всіх курсів введено модулі «Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в навчально-виховний процес», «Формування ІКТ-компетентності вчителя», «Впровадження технології дистанційного навчання», «Організація профільного навчання засобами Moodle» тощо.

Вчителі (36%) шкіл впроваджують ІКТ не лише на уроках інформатики, а й інших предметах. Адже наявне програмне забезпечення дозволяє продемонструвати учням досліди з хімії, фізики, біології, показати наочні

тривимірні моделі (наприклад, модель молекули, будови людини тощо). Тому бажано, щоб всі навчальні заклади мали сучасні мультимедійні комплекси, підключені до мережі Інтернет.

Професійно-технічні навчальні заклади (далі ПТНЗ) області на сьогодні обладнані комп'ютерною технікою: 132 кабінети у 94 професійно-технічних навчальних закладах області, що складає 90%, із них 32 заклади оснастили 2 або 3 кабінети, що поширює можливості навчання. У 52 закладах є мультимедійна техніка. Усі професійно-технічні навчальні заклади підключені до мережі Інтернет, 83 мають власні сайти. В системі професійно-технічної освіти області працює електронна пошта. 59 професійно-технічних навчальних закладів області на уроках використовуються ліцензійні педагогічні програмні засоби навчання (електронні підручники, посібники з предметів загальноосвітньої і професійної підготовки, які були отримані разом з комп'ютерними комплексами). Активно ведеться робота із створення власних програмних засобів навчання, електронних підручників, посібників, тестових матеріалів тощо. Створена інформаційно-аналітична система, яка допомагає спрямувати роботу з педагогічними працівниками в питаннях інтелектуалізації навчального процесу, узагальнення якісних показників діяльності навчальних закладів професійно-технічної освіти і допомагає в прийнятті оперативних управлінських рішень. Здійснюється впровадження освітньої програми «Intel®. Навчання для майбутнього». Навчання пройшли 640 педагогічних працівників. Розпочався процес створення та впровадження сучасних інформаційних центрів на базі бібліотек. Також введені елементи дистанційної освіти. Широко використовуються Інтернет-технології, мультимедійні засоби навчання в теоретичному та виробничому навчанні, але разом з цим сьогодні вимагає дооснащення професійно-технічних закладів комп'ютерною технікою, розширення обсягу використання інформаційних технологій у навчально-виробничому процесі закладів профтехосвіти. Це сприятиме підвищенню якості знань та конкурентоспроможності випускників.

Задачі проекту:

- забезпечення умов вільного доступу до якісної освіти;
- розвиток мереж інформації та знань на регіональному рівні;
- розвиток учнів та їх адаптація у світовому кіберпросторі;
- створення мультимедіа науково-методичного супроводу навчально-виховного процесу;
- оптимізація управління освітою.

Стрижневі напрямки програми:

- I. Розробка механізму електронного управління освітою.
- II. Створення єдиного цифрового простору.
- III. Розробка відкритої інформаційно-комунікаційної інфраструктури області.
- IV. Підвищення інформаційної компетентності учасників педагогічного процесу.
- V. Розвиток соціального партнерства і співробітництва.

Шляхи реалізації проекту:

- ***оснащення (переоснащення):***
  - закладів та установ освіти сучасними навчальними комп'ютерними та мультимедійними навчальними комплексами для підтримки навчально-виховного процесу, бібліотечної справи та управлінської діяльності;
  - закладів освіти та установ освіти сучасними телекомунікаційними засобами підключення до всесвітньої мережі Інтернет за інноваційними технологіями;
  - сучасним педагогічним програмним забезпеченням;
- ***забезпечення:***
  - закладів освіти та установ освіти ліцензійним базовим програмним забезпеченням (операційні системи, офісні програми, антивірусні програми) та електронними засобами навчального призначення для навчально-виховного процесу й управлінської діяльності;
  - організаційного супроводу та методичної підтримки діяльності, спрямованої на впровадження інформаційно-комунікаційних технологій до навчально-виховного процесу;
- ***організація:***
  - роботи учнів щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій в процесі власної навчально-пізнавальної діяльності;
  - роботи з обдарованими учнями в галузі предметних дисциплін, зокрема інформатики та інформаційних технологій;
  - роботи щодо впровадження програми профільного навчання;
  - підвищення кваліфікації педагогічних працівників у напрямі використання сучасних ІКТ в професійній діяльності;
  - дистанційної освіти та розробка і впровадження дистанційних навчальних курсів на основі сучасних Інтернет-технологій;
  - роботи щодо формування інформаційної культури педагогів, насамперед, формування системи знань, навичок та вмінь, які необхідні педагогам для використання інформаційно-комунікаційних технологій у своїй професійній діяльності;
- ***створення:***
  - локальних інформаційних мереж закладів освіти та установ, єдиного інформаційного освітнього простору області з комп'ютерною технологією збирання та опрацювання інформації;
  - системи електронних інформаційних ресурсів освіти області, розробка баз даних для автоматизації обліку, накопичення інформації, вдосконалення управління закладами і установами освіти;
  - інформаційно-сервісних центрів для супроводу інформатизації та комп'ютеризації освітнього процесу в містах і районах області.

Зміст основних заходів Проекту

№ n/n	Зміст роботи	Термін виконання	Виконавці
ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА			
1.	Видання збірника нормативно-правової бази з питання інформаційно-комунікаційні технології в навчально-виховному процесі	2012-2013	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
2.	Доведення оснащення ЗНЗ навчальними комп'ютерними комплексами до 100% <i>Довідково: 18 ЗНЗ міст не мають НКК у кабінеті інформатика</i>	2012	Управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
3.	Оновлення НКК (у тому числі й ліцензійне програмне забезпечення) у загальноосвітніх навчальних закладах усіх ступенів	2012-2016	
	85 НКК (1995-2000 років випуску)	2012	
	140 НКК (2001 року випуску)	2013	
	106 НКК (2002 року випуску)	2014	
	148 НКК (2003 року випуску)	2015	
	150 НКК (2004 року випуску)	2016	
4.	Оснащення ЗНЗ НКК/мобільні		
	10 ЗНЗ	2012	
	30 ЗНЗ	2013	
	50 ЗНЗ	2014	
	100 ЗНЗ	2015	
	150 ЗНЗ	2016	
5.	Створення мультимедійних кабінетів та оснащення їх інтерактивними засобами навчання		
	20 ЗНЗ	2012	
	40 ЗНЗ	2013	
	100 ЗНЗ	2014	
	150 ЗНЗ	2015	
	250 ЗНЗ	2016	
6.	Підключення навчальних кабінетів до мережі Інтернет	2012-2016	
7.	Оснащення бібліотек загальноосвітніх навчальних закладів міст, районів та обласної комунальної власності комп'ютерами зі спеціалізованим програмним забезпеченням та підключення їх до мережі Інтернет		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
	ЗНЗ I-III ступенів	2013	
	ЗНЗ I, I-II ступенів	2014	
8.	Створення на базі шкільних читальних залів робочих місць для вільного доступу до електронних інформаційних ресурсів		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
	ЗНЗ I-III ступенів	2014	
	ЗНЗ I, I-II ступенів	2015	
9.	Здійснення поетапного широкосмугового під'єднання закладів освіти до Інтернет, що надасть можливість доступу до світових інформаційних ресурсів	2012-2016	Управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій

10.	Придбання апаратного та програмного забезпечення для реалізації системи дистанційного навчання в синхронному режимі (відеоконференції, вебінари тощо)	2013-2015	Донецький облІППО, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
11.	Придбання програмного забезпечення для створення єдиного інформаційного освітнього простору	2013-2015	Донецький облІППО
12.	Реалізація проекту «1 учень – 1 комп'ютер» через підвищення кваліфікації педагогічних кадрів:		Донецький облІППО, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
	50 осіб	2012	
	100 осіб	2013	
	150 осіб	2014	
	200 осіб	2015	
	250 осіб	2016	
13.	Створення інформаційно-сервісних центрів при управліннях (відділах) освіти міських рад і райдержадміністрацій для супроводження інформатизації та комп'ютеризації освітнього процесу.	2013-2014	Виконкоми міських рад і райдержадміністрацій, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
14.	Придбання ліцензійного програмного забезпечення: - легалізація ПЗ - ПЗ для управлінської діяльності	2012-2016	Управління освіти і науки ДОДА, Донецький облІППО, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
15.	Проведення семінарів-тренінгів щодо впровадження ІКТ:	2012-2016	Донецький облІППО
	- дистанційний курс за програмою «Intel®. Навчання для майбутнього» (щорічно 150 осіб)		
	- курс цифрових технологій Microsoft Україна в рамках програми «Партнерство в навчанні»:		Донецький облІППО
	150 осіб	2012	
	500 осіб	2013	
	550 осіб	2014	
	600 осіб	2015	
	650 осіб	2016	
	- реалізація програмно-цільових проектів: «Відкритий університет інноваційної педагогіки», «Віртуальна школа освітнього менеджменту»		
	- реалізація обласного проекту «Використання on-line освітніх технологій у профільному навчанні»:		
	200 осіб	2012	
	250 осіб	2013	
265 осіб	2014		
300 осіб	2015		
350 осіб	2016		
16.	Проведення:		Донецький облІППО
	- дистанційного навчального курсу	2012, 2014	
	- вебінарів щодо створення дистанційного курсу (40 осіб щорічно)	2012-2016	
17.	Провести для обдарованої молоді:		Управління освіти і

	- Інтернет-олімпіади - «Літню школу» для учнів 5-9 класів	2012-2016	науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
	- конкурс «Кубок Донецької області з WEB-дизайн»	2014-2015	
18.	Організація додаткових освітніх послуг для населення на умовах самофінансування. Проведення тренінгових спецкурсів за тематикою: - операційні системи - використання офісних програм - комп'ютерна графіка - Інтернет технології - автоматизація управління - WEB-дизайн	2012-2016	Донецький облППО
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНА ОСВІТА			
1.	Придбання комп'ютерної техніки (НКК конфігурацією 1+15):		Керівники ПТНЗ, управління освіти і науки ДОДА
	20 НКК	2012	
	20 НКК	2013	
	20 НКК	2014	
	20 НКК	2015	
	20 НКК	2016	
2.	Розробка сайтів ПТНЗ	2012-2013	Керівники ПТНЗ
3.	Оснащення бібліотек ПТНЗ комп'ютерами зі спеціалізованим програмним забезпеченням та підключення їх до мережі Інтернет	2012-2014	Керівники ПТНЗ
4.	Створення на базі читальних залів робочих місць для вільного доступу до електронних інформаційних ресурсів	2012-2014	Керівники ПТНЗ
5.	Здійснення поетапного широкосмугового під'єднання закладів освіти до Інтернет, що надасть можливість доступу до світових інформаційних ресурсів	2012-2014	Керівники ПТНЗ
6.	Придбання апаратного та програмного забезпечення для реалізації системи дистанційного навчання в синхронному режимі (відеоконференції, вебінари тощо)	2013-2015	Керівники ПТНЗ
7.	Придбання ліцензійного програмного забезпечення - легалізація ПЗ - ПЗ для управлінської діяльності	2012-2016	Керівники ПТНЗ
8.	Проведення семінарів-тренінгів щодо впровадження ІКТ: - дистанційний курс за програмою «Intel®. Навчання для майбутнього» (щорічно 20 осіб) - курс цифрових технологій Microsoft Україна в рамках програми «Партнерство в навчанні» (щорічно 20 осіб)	2012-2016	Донецький обласний навчально-методичний центр професійно-технічної освіти

Фінансування Проекту

Виконання основних завдань, цілей та заходів повинно здійснюватися відповідно до затверджених видатків в обласному і місцевих бюджетах, а також за рахунок інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством (додаток 4).

Контроль за виконанням основних заходів Проекту покладається на управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій та управління освіти і науки облдержадміністрації.

Очікувані результати виконання Програми:

Реалізація заходів дозволить:

- забезпечити підвищення якісного рівня навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах;
- оновити матеріально-технічну базу загальноосвітніх навчальних закладів області (довести кількість комп'ютерів до норми – п'ять учнів один комп'ютер);
- довести показник підключення закладів освіти до глобальних інформаційних ресурсів з використанням високошвидкісних каналів до 100 відсотків;
- завершити створення єдиної освітньої мережі Інтернет в області, що надасть доступ загальноосвітнім навчальним закладам області до світових інформаційних ресурсів та технологій;
- вдосконалити дистанційне навчання учнів та вчителів, що надасть можливість створення умов для отримання повноцінної освіти, соціальної адаптації та реабілітації дітей з обмеженими можливостями і дітей, які перебувають на довготривалому лікуванні, виявлення обдарованих учнів, налагодження їх ефективного електронного зв'язку з провідними фахівцями та вченими;
- створення мережі електронних бібліотек і ресурсних центрів, що забезпечать інформаційну та науково-методичну підтримку навчального процесу;
- приймати управлінські рішення на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій з використанням можливостей мережі Інтернет;
- *підвищити рівень інформаційної компетентності та культури учасників навчально-виховного процесу;*
- *модернізувати систему підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.*

Проект «Регіональна система оцінювання якості освіти»

Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів, визначених:

- Конституцією України;
- Національною доктриною розвитку освіти;
- Національною стратегією розвитку освіти в Україні на 2012-2021 (проект);
- Законами України:
  - «Про освіту»;
  - «Про загальну середню освіту»;
- Указом Президента України «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні» (від 30.09.2010р. № 926/2010);
- Програмою економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», затвердженого Указом Президента України від 27.04.2011р. № 505/2011;
- Розпорядженням КМУ № 1720-р від 27.08.2010р. «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми підвищення якості шкільної природничо-математичної освіти на період до 2015 року».

Мета проекту

Метою проекту є:

- здійснення оцінки якості освіти для формування інформаційної основи прийняття управлінських рішень, що забезпечують задоволення освітніх потреб громадян, поступальний рух регіональної системи освіти, сприяють соціально-економічному розвитку регіону;
- визначення ступеня відповідності освітніх досягнень учнів та педагогів, якості освітнього процесу та його ресурсного забезпечення в освітніх установах, управліннях (відділах) освіти міських рад та райдержадміністрацій державним освітнім стандартам та іншим вимогам, зафіксованих в нормативних документах стосовно якості освіти.

Актуальність проекту

Вимоги до якості на міжнародному рівні визначені стандартами ISO серії 9000. Якість освіти за критеріями ООН виступає одним з провідних індикаторів якості життя. Якість освіти – соціальна категорія, що визначає стан і результативність процесу освіти в суспільстві, його відповідність потребам і очікуванням суспільства (різних соціальних груп) у розвитку та формуванні цивільних, побутових, професійних компетенцій особистості, певний рівень знань і умінь, розумового, морального і фізичного розвитку, якого досягають учні на певному етапі відповідно до запланованих цілей, ступінь задоволеності очікувань учасників освітнього процесу.

Оцінка якості освіти – процес, в результаті якого визначається ступінь відповідності освітніх досягнень учнів, якості освітніх програм, властивостей освітнього процесу та його ресурсного забезпечення в освітніх установах, системах освіти міських рад та райдержадміністрацій, регіональній системі

освіти державним освітнім стандартам та іншим вимогам, зафіксованим в нормативних документах до якості освіти.

Механізмом проведення оцінки якості освіти виступає – моніторинг. Моніторинг, як модернізована функція педагогічного менеджменту дозволяє вирішити проблему керованості змінами в процесі реформування освіти й підвищення відповідальності кожного з учасників навчального процесу за якість освіти.

В області на постійному моніторингу рівень навчальних досягнень учнів загальноосвітніх навчальних закладів з базових дисциплін (українська мова, математика, історія України); результати державної підсумкової атестації та динаміка отримання атестатів з відзнаками; результати зовнішнього оцінювання навчальних досягнень випускників та результати участі школярів у предметних учнівських олімпіадах, турнірах, конкурсах; критерії оцінювання діяльності педагогів у міжатаестаційний період. Загальноосвітні навчальні заклади області беруть участь у міжнародному порівняльному дослідженні якості природничо-математичної освіти TIMSS; моніторингових дослідженнях стану інклюзивної освіти, якості художньо-естетичної освіти у 4-х класах загальноосвітніх навчальних закладів; стану й розвитку системи освіти дітей старшого дошкільного віку; рівня рухової активності як провідної детермінанти формування здорового способу життя дітей і молоді; якості підручників; превентивної освіти дітей і молоді; дистанційного дослідження рівня сформованості у випускників загальноосвітніх навчальних закладів навичок використання інформаційно-комунікаційних технологій у практичній діяльності тощо. З 2010 року загальноосвітні заклади області беруть участь у Всеукраїнському експерименті «Рейтинг». Усі результати в певній мірі свідчать про елементи системи оцінювання якості регіональної системи освіти.

У той же час потреба в єдиному всеохоплюючому комплексному підході щодо процедур та критеріїв оцінювання, враховуючи постійну зміну вимог до діяльності загальноосвітніх навчальних закладів, педагогічних кадрів, досягнень учнів є актуальною. Для оцінки якості освіти необхідні розробка та затвердження Положення про регіональну систему оцінки якості освіти; визначення єдиного критеріально-оцінювального інструментарію оцінки якості освіти для установ усіх типів і видів, його апробація, за необхідності, корекція та затвердження; узгодження плану-графіка основних заходів моніторингових відстежень; визначення основних рівнів, об'єктів і напрямків моніторингу; розробка та апробація процедур і технологій оцінювання.

Створення регіональної системи оцінки якості освіти, як сукупність організаційних і функціональних структур, забезпечує можливість на єдиній концептуально-методологічній базі проведення оцінки освітніх ресурсів, освітнього процесу та освітніх результатів і виявлення факторів, що впливають на їх якість. Основними метою і завданнями формування регіональної системи оцінки якості освіти є руйнування відомчої монополії на даний вид діяльності, створення єдиної системи діагностики стану освіти, отримання об'єктивної інформації про стан якості освіти в Донецькій області, підвищення рівня

інформованості споживачів освітніх послуг, постійне оновлення і розширення показників і критеріїв оцінки якості.

Завдання проекту:

- модернізація та впровадження ефективної системи оцінки і аналізу якості освіти, розбудова інфраструктури моніторингу якості освіти;
- виявлення сильних і слабких сторін освітніх програм і технологій навчання, проектування та сприяння в реалізації моделей управління освітніми системами; педагогічних технологій, методик аналізу і прогнозу розвитку системи освіти в регіоні;
- підвищення кваліфікації фахівців з проведення державної підсумкової атестації випускників, ліцензування та акредитація освітніх установ, атестації кадрів, моніторингу та освітньої статистики регіональної системи освіти, індивідуальних досягнень учнів;
- вдосконалення управління якістю освіти й ухвалення обґрунтованих управлінських рішень;
- залучення громадськості до зовнішньої оцінки якості освіти на всіх його рівнях.

Зміст основних заходів Проекту

<i>№ з/п</i>	<i>Зміст роботи</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Виконавці</i>
1. Розробка регіональної системи оцінки якості освіти			
1.1.	Розробка Положення про регіональну систему оцінки якості освіти	2012	Донецький облППО
1.2.	Визначення єдиного критеріально-оцінювального інструментарію оцінки якості освіти для установ усіх типів і видів	2012	
1.3.	Формування комплексу регіональних індикаторів оцінювання якості освіти	2012	
1.4.	Визначення переліку та розробка необхідної документації, що регламентують процедури та терміни оцінювання якості освіти	2012	
1.5.	Підготовка та друк збірника нормативно-правової бази регіональної системи оцінки якості освіти	2012	
2. Апробація регіональної системи оцінки якості освіти			
2.1.	Відпрацювання підсистем оцінювання якості освіти в межах окремих загальноосвітніх навчальних закладів	2013-2014	Донецький облППО
2.2.	Унормування функцій відповідальних за моніторингові дослідження якості освіти в містах (районах)	2013	Управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
2.3.	Забезпечення відповідальних вільним доступом до електронних інформаційних ресурсів обласного та республіканського рівнів	2013	Управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
2.4.	Створення міських(районних) сайтів моніторингу якості освіти з метою доступу до інформації широкого загалу громадськості	2013	

2.5.	Апробація регіональних індикаторів, процедур проведення моніторингу якості освіти, програмного забезпечення	2013-2014	
2.6.	Коригування системи оцінювання якості освіти, процедур, термінів проведення досліджень	2014	Донецький облППО
2.7.	Стандартизація регіональної системи індикаторів оцінювання якості загальної середньої освіти	2014	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
2.8.	Обговорення результатів апробації з метою координації та підвищення ефективності прийняття управлінських рішень	2014	Донецький облППО
3. Впровадження регіональної системи оцінки якості освіти			
3.1.	Затвердження системи регіональних індикаторів для всіх суб'єктів загальної середньої освіти	2014	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
3.2.	Впровадження контролю ефективності управлінських рішень щодо відповідності стандартам якості освіти	2014	
3.3.	Ведення курсів підвищення кваліфікації управлінських кадрів за напрямком «Управління якістю освіти»	2012-2016	Донецький облППО
3.4.	Створення, підтримка функціонування баз даних регіональної системи якості освіти	2015-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
3.5.	Формування системи сповіщення споживачів освітніх послуг про стан якості регіональної системи загальної середньої освіти (функціонування сайтів УОН, управлінь (відділів) освіти, облППО, ЗНЗ; друковані матеріали, конференції, круглі столи тощо)	2015-2016	Донецький облППО
3.6.	Модернізація регіональної системи моніторингових досліджень якості освіти за вибіркоvim принципом	2015-2016	Управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
4. Організація моніторингу якості освіти			
4.1.	Затвердження об'єктів моніторингових досліджень, термінів збору інформації, формату подання узагальнених даних	2015р.	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
4.2.	Проведення незалежних регіональних моніторингових відстежень відповідно до вибірки	2012-2016 рр.	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
4.3.	Забезпечення ЗНЗ програмами, інформаційними матеріалами для системи моніторингових досліджень. Публікації отриманих матеріалів: методичні рекомендації; статті, нормативні документи тощо	постійно	Донецький облППО
4.4.	Моніторингові дослідження якості освіти із залученням представників громадськості та батьків	постійно	Донецький облППО

4.5.	Визначення рівня якості загальної середньої освіти області /міста(району)/ЗНЗ	Щорічно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
------	---	---------	--

Фінансування Проекту

Виконання основних завдань, цілей та заходів повинно здійснюватися відповідно до затверджених видатків в обласному і місцевих бюджетах, а також за рахунок інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством. (додаток 5).

Очікувані результати виконання Проекту, визначення її ефективності

Виконання Проекту сприятиме:

- оптимізації діяльності та спонуканню до підвищення результативності й ефективності роботи окремого педагога, загальноосвітнього навчального закладу і системи загальної середньої освіти регіону;
- застосуванню єдиних підходів в межах області стосовно оцінювання якості освіти, посилення акценту на меті діяльності навчального закладу і системи освіти міста (району) та досягненні очікувань споживачів;
- досягненню і стабільній підтримці високої якості освітніх послуг для задоволення потреб і вимог учнів, батьків, суспільства;
- прогнозуванню рівня якості освіти та застосуванню пропедевтичних управлінських дій для запобігання прояву негативних тенденцій щодо зниження рівня якості освіти;
- залученню до участі в здійсненні оцінювальної діяльності громадськості (як замовників та споживачів освітніх послуг) через залучення батьків, громадських організацій та об'єднань, зацікавлених у процесі оцінювання якості освіти на всіх рівнях системи освіти;
- отримання визнання з боку замовників через процедуру сертифікації (атестації).

Проект «Рідна мова»

Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетних напрямків, визначених:

- Конституцією України;
- Указом Президента України «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні» (від 30.09.2010р. № 926/2010), «Про Концепцію державної мовної політики» (від 15.02.2010р. № 161/2010);
- Законами України:
  - «Про освіту» (від 23.05.1991р. № 1060-XII);
  - «Про загальну середню освіту» (від 13.05.1999р. № 651-XIV);
  - «Про місцеве самоврядування в Україні» (від 21.05.1997р. № 280/97-ВР),
  - «Про мови в Українській РСР», прийнятий на десятій сесії Верховної Ради УРСР 28.10.1989р.,
  - «Про національні меншини в Україні»,
  - «Про ратифікацію Європейської Хартії регіональних мов або мов меншин» (від 25.06.1992р. № 2495-XII);
- Національною стратегією розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки;
- Концепцією літературної освіти (затверджена наказом Міністерства освіти і науки від 26.01.11р. № 58).

Мета проекту

- забезпечення реалізації стратегічних пріоритетів державної мовної політики в Донецькій області;
- створення умов для утвердження державної мови в усіх основних сферах суспільного життя регіону;
- сприяння збереженню і збагаченню духовних і культурних надбань представників усіх національностей, які населяють область.

Напрямки діяльності:

- здійснення науково обґрунтованого довгострокового прогнозування мовної політики в області;
- удосконалення навчально-методичного забезпечення закладів освіти області всіх рівнів;
- підвищення якості навчання українською мовою та мовами національних меншин;
- підвищення мовної підготовки учнів, мотивація духовного, особистісного і мовленнєвого розвитку учнівської молоді;
- здійснення підтримки наукових досліджень щодо розвитку української мови та мов національних меншин;
- забезпечення міжкультурного діалогу, що базується на принципах демократії та взаєморозуміння між етносами та національностями.

Обґрунтування проблеми та концептуальні засади проекту

Стратегічною метою сучасної освіти є формування високоосвіченої, інтелігентної, самодостатньої творчої особистості з інноваційним типом мислення і діяльності, здатної гідно відповісти на виклики цивілізації. Україна є полікультурною і багатонаціональною державою, тому особливого значення набуває виховання громадян у природовідповідному середовищі національної культури (духовної і матеріальної), становлення патріота України. Усе це потребує оновлення методології та змісту освіти загалом, і мовної зокрема.

У Донецькій області функціонує система неперервної мовної освіти, підкріплена виваженою мовною політикою, спрямованою на досконале володіння рідною мовою кожним її носієм, обов'язкове оволодіння державною українською мовою всіма громадянами (незалежно від національності, віросповідання, сфери суспільно-виробничої діяльності), на знання іноземних мов, виховання мовної толерантності.

На сьогодні якість навчання в регіоні – це національний пріоритет, що передбачає органічний взаємозв'язок культури і науки, педагогічної теорії і практики. Зміст мовної системи освіти створює передумови для надання навчанням українознавчої спрямованості, що безпосередньо забезпечується вивченням української мови, української літератури, історії України, географії України, українського мистецтва, для вільного володіння державною, рідною та кількома іноземними мовами. Велика увага приділяється підтримці і розвитку мов національних меншин.

Особливістю регіону є його полімовність і полікультурність. У попередні роки «Цільова комплексна програма розвитку і функціонування української мови в Донецькій області на 2004-2010 роки», Регіональна програма розвитку російської мови і російської культури в Донецькій області на 2008-2011 роки, розпорядження голови облдержадміністрації «Про заходи щодо розвитку і функціонування української мови та мов національних меншин на території Донецької області на 2011-2012 роки» сприяли вирішенню основних проблем щодо реалізації мовної політики в регіоні.

Аналіз виконання обласних програм щодо розвитку і функціонування української, російської та мов національних меншин (2004-2011 роки)

Позитивними результатами реалізації програм розвитку і функціонування української мови можна вважати:

- зростання мережі загальноосвітніх закладів з українською мовою навчання з 53,4 % до 68,8%. Кількість шкіл, що перейшли на українську мову навчання, дорівнює в 2011-2012 навчальному році 728, у тому числі шкіл, які вже вивели класи з російською мовою навчання – 402;
- зростання охоплення кількості учнів загальноосвітніх навчальних закладів області навчанням українською мовою на 21,8% (159 927 учнів);
- створення умов для учнів у вивченні української мови понад державний стандарт через збільшення факультативів, курсів за вибором (“Народознавство”, “Ділове українське мовлення”, “Літературне

краєзнавство”, “Фольклор і етнографія” тощо). У 2011-2012 н. р. такою формою навчання охоплено понад 23 тис. школярів. Майже 7,8 тис. учнів 10-11 класів вивчають українську мову і літературу профільно. Поглиблено вивчають ці предмети 3,3 тис. учнів 1-11 класів;

- створення умов відповідно до запитів населення щодо можливості навчати дітей російською мовою та вивчати мови національних меншин. Російською мовою навчається 170 544 учнів;
- активізація участі школярів у мовно-літературних конкурсах різного формату;
- удосконалення системи підготовки педагогічних кадрів до викладання базових і спеціальних предметів українською мовою.

У місцях компактного проживання представників грецької національності згідно з побажаннями батьків і дітей у 19 загальноосвітніх закладах 8 міст і районів області як предмет і факультативно 2991 учень вивчає новогрецьку мову, 81 учень – іврит, 32 учні – латинську.

У позаурочний час усі бажаючі мають можливість вивчати рідну мову в недільних школах. У 2011-2012 навчальному році в області функціонують 5 грецьких недільних шкіл (у м. Донецьку – 3 школи, у мм. Торезі і Харцизьку – по 1 школі), в яких навчається 201 особа; 1 татарська – 18 осіб, 1 єврейська – 40 осіб.

Враховуючи те, що Державна і обласна програми розвитку і функціонування української мови 2004-2010 роки, Регіональна програма розвитку російської мови і російської культури в Донецькій області на 2008-2011 роки, розпорядження голови облдержадміністрації «Про заходи щодо розвитку і функціонування української мови та мов національних меншин на території Донецької області на 2011-2012 роки» у цілому виконані, виникла необхідність створення нового проекту на 2012-2016 роки.

Проблеми і виклики

Наразі залишаються відкритими питання:

- удосконалення мовної освіти учнівської молоді;
- підвищення якості викладання, збагачення духовного світу особистості в умовах полікультурності;
- оновлення матеріально-технічного забезпечення предметів лінгвістичного спрямування;
- використання відкритого інформаційного середовища для підвищення якості мовної культури та створення конкурентоспроможної особистості через олімпіади, конкурси, турніри, інтелектуальні ігри різних форматів тощо.

Завдання проекту

Пріоритети реалізації проекту визначені відповідно до мети і завдань та передбачають:

- заходи з розширення мережі навчальних закладів з українською мовою навчання (за потребою);

- заходи з метою популяризації культури мови та поглибленого вивчення української мови, мов національних меншин (фестивалі, конференції, семінари, майстер-класи тощо);
- укладання і видання підручників, посібників, іншої методичної та довідникової літератури, у тому числі на електронних носіях;
- заходи з підтримки українського книговидання, поповнення бібліотечних фондів новими виданнями державною мовою та мовами національних меншин;
- стимулювання створення молодіжних творчих проектів, що пропагують знання рідної мови;
- проведення культурно-масових заходів, мовно-літературних конкурсів, зорієнтованих на популяризацію мов, поглиблення знань з мови та виховання конкурентоспроможності полімовної особистості.

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконавці
1.	Приведення мережі загальноосвітніх навчальних закладів за мовами навчання у відповідність з потребами батьків і дітей	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
2.	Забезпечення потреб учнів у вивченні української мови та мов національних меншин понад державний стандарт через мережу профільних класів, спеціалізованих шкіл, гімназій, ліцеїв	2012-2016	
3. Методичний супровід вивчення якості освіти з української мови			
3.1.	Проведення моніторингу якості мовної освіти учнів 9, 11-х класів у загальноосвітніх навчальних закладах області	2012-2016 (щорічно)	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
3.2.	Вивчення стану викладання української мови у загальноосвітніх навчальних закладах області, надання організаційної та методичної допомоги:		
	- Артемівськ, Красноармійськ (по 4 ЗНЗ)	2013	
	- Селидове, Дмитров (по 4 ЗНЗ)	2014	
	- Добропільський, Артемівський р-ни (по 4 ЗНЗ)	2015	
	- Тельманівський, Володарський р-ни (по 4 ЗНЗ)	2016	
3.3.	Створення навчально-методичного забезпечення:		
	Підготовка і видання навчально-методичного комплексу для 5 класу «Навчаємось і спілкуємось українською»:	2012	
	- Тлумачно-перекладний словник утруднень «І возвеличимо на диво і розум наш, і нашу мову» Т.Г.Шевченко	2013	
	- Навчально-методичний посібник «На звертання солов'їною – відповім калиною» - Культура мовлення і спілкування» (Вправи. Поради. Ситуації. Ігри)	2014	

	- Хрестоматія-посібник з українознавства (6, 7, 8, 9, 10, 11 кл.) «Вітчизна – це не хтось і дець, Я – теж Вітчизна»	2013-2016	
3.4.	Культурологічний посібник для вчителя «Культура професійного спілкування»	2016	
4. Методичний супровід вивчення якості освіти з російської мови			
4.1.	Вивчення стану викладання російської мови у загальноосвітніх навчальних закладах області	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
	- мм. Горлівка, Дзержинськ (по 4 ЗНЗ)	2013	
	- мм. Маріуполь, Докучаєвськ (по 4 ЗНЗ)	2014	
	- Новоазовський, Першотравневий райони (по 4 ЗНЗ)	2015	
	- Великоновоселківський, Мар'їнський райони (по 4 навчальні заклади)	2016	
4.2.	Створення відповідного навчально-методичного супроводу моніторингових досліджень:		
	- збірник програм самореалізації особистості з російської мови для учнів 10 класу	2013	
	- збірник програм самореалізації особистості з російської мови для учнів 11 класу	2013	
	- збірник програм самореалізації особистості з російської мови для учнів 8 класу	2014	
	- збірник програм самореалізації особистості з літератури для учнів 10 класу	2014	
	- збірник програм самореалізації особистості з літератури для учнів 11 класу	2015	
	- збірник програм самореалізації особистості з літератури для учнів 9 класу	2015	
	- збірник переказів з російської мови для учнів 11 класу	2012	
	- збірник тестових завдань з російської мови і літератури для учнів 10, 11 класів	2016	
5.	Здійснення науково-методичного супроводу загальноосвітніх навчальних закладів з профільним навчанням та з поглибленим вивченням української (російської) мови, мов національних меншин. Укладання посібників:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
	- Лінгвістичний практикум з української мови (навчально-методичний посібник, 10-11 кл.)	2012	
	- Творча майстерня письменника (Методичний супровід проектної діяльності старшокласників з української літератури)	2013	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
	- Навчально-методичний збірник для підготовки учнів до участі в мовно-літературній олімпіаді	2014	
	- Навчально-методичний посібник з літературного краєзнавства	2015	
	- Збірник лабораторних робіт з російської мови для учнів 10-11 класів	2016	
	- Збірник творчих майстерень з російської мови для учнів 10-11 класів	2013	

	- Збірник творчих майстерень з літератури для учнів 10-11 класів	2014	
	- Збірник завдань з російської мови і літератури щодо підготовки учнів 10-11 класів до олімпіадних змагань різних форматів	2015	
	- Збірник завдань з російської мови щодо підготовки учнів 10-11 класів до ЗНО	2015	
	- Навчально-методичний посібник курсів за вибором (вивчення мов національних меншин)	2016	
6.	Залучення вчителів української та російської філології до науково-методичної роботи: - створення авторських програм (5-10 щорічно), посібників (3-5 щорічно), публікацій власних методичних розробок у педагогічних виданнях та на шпальтах електронного педагогічного видання «Золоті сторінки освіти» (40-50 щорічно)	2012-2016 щорічно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
7.	Апробація довідника «Українська мова в таблицях» та електронного посібника з української мови для підготовки випускників загальноосвітніх навчальних закладів до ЗНО	2012	Донецький облППО, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
8.	Упровадження довідника «Українська мова в таблицях» та електронного посібника в педагогічний процес	2013-2016	
9.	Створення кейсу «Навчально-методичне забезпечення курсу української літератури для учнів 10-11-х класів з використанням ІКТ»	2012-2013	Донецький облППО
10.	Створення дискусійного on-line клубу «Мовна культура – корінь культури розумової» та забезпечення його роботи	2013	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
11.	Проведення презентацій нових українських видань художньої та наукової літератури серед учнівської молоді навчальних закладів	2012-2016 щоквартально	
12.	Проведення літературних віталень за творчістю донецьких письменників: - Василя Стуса, Володимира Сосюри - Гладкого В.Д. - Новоселова М.М.	2012-2016 щорічно 2013 2014	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, Донецька обласна бібліотека ім.Н.К. Крупської
13.	Проведення обласного конкурсу на кращу промову біля пам'ятника письменникам-ювілярам та письменникам, народженим в Донецькій області (В.Стусу, В.Гаршину, В.Сосюри тощо)	2012-2016 щорічно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
14.	Проведення: - тематичних літературних виставок та експозицій, днів шляхетності української мови, літературно-мистецьких вечорів	2012-2016 щорічно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО,

	- літературних віталень, свят, Дня української писемності та мови, Дня рідної мови, фестивалю словесності та культури народів, які мешкають у Донецькій області	щорічно 21 лютого	Донецька обласна бібліотека ім.Н.К.Крупської, Донецька обласна філармонія, обласні організації національно-культурних товариств
	- Дня російської мови в Донецькій області	щорічно 06 червня	
15.	Проведення урочистостей до 200-ї річниці від дня народження Т.Г.Шевченка, до 215-ї річниці від дня народження О.С.Пушкіна	2014	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, Донецька обласна бібліотека ім.Н.К.Крупської, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
	святкування пам'ятних та ювілейних дат літературних діячів згідно з календарем	2012-2016 щорічно	
16.	Видання електронного навчально-методичного збірника, присвяченого творчості письменників-ювілярів	2012	Донецький облППО
17.	Організація та проведення обласного конкурсу "Кращий працівник року" у номінаціях:	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
	- «Українська мова та література»	2013	
	- «Російська мова та література»	2014	
	- «Донеччинознавство»	2015	
	- «Мови національних меншин»	2016	
18.	Проведення учнівських олімпіад (у тому числі Інтернет-олімпіад), турнірів, конкурсів з української і російської мов та літератур, художньої культури України, українознавства, олімпіади школярів з новогрецької мови, обласних конкурсів: «Творча юнь Донбасу», юних риторів «Красномовна Донеччина» тощо	2012-2016 щорічно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій, Федерація греків України
19.	Активізація співробітництва зі Всеукраїнськими громадськими організаціями (товариствами) «Просвіта» ім.Т.Г.Шевченка, Українським культурологічним центром, Донецьким обласним відділенням наукового товариства ім.Т.Г.Шевченка, Донецьким обласним відділенням української мови ім.Т.Г.Шевченка, «Русская община», «Русская школа», Міжнародною асоціацією російськомовних шкіл (МАРШ) тощо (проведення спільних науково-практичних конференцій, круглих столів тощо)	2012-2016 щорічно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
20.	Розробка та впровадження в систему підвищення кваліфікації спецкурсів:		Донецький облППО
	- Методика навчання учнів української мови в полікультурному мовному середовищі	2012	
	- Підготовка вчителя-предметника до викладання предмета українською мовою	2013	
	- Ділове українське мовлення	2014	

	- Орфографічний практикум для вчителів природничих дисциплін	2015	
	- Викладання російської мови в умовах білінгвізму	2016	
21.	Перспективне планування проходження курсової перепідготовки вчителями базових дисциплін, які викладають українською мовою:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
	2168 осіб	2012	
	2187 осіб	2013	
	2208 осіб	2014	
	2220 осіб	2015	
	2225 осіб	2016	
22.	Продовжити практику підвищення кваліфікації учителів російської мови і літератури у вищих навчальних закладах Росії (м. Воронеж, Ростов-на-Дону, Москва, Санкт-Петербург тощо)	2012-2016 щорічно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
23.	Створення обласного україномовного освітнього інформаційного порталу (сайту) в мережі Інтернет та забезпечення його функціонування	2013	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
24.	Проведення науково-практичних конференцій:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, Донецька обласна бібліотека ім.Н.К.Крупської
	- Мова – глибина тисячоліть»	2012	
	- О рідне слово, хто без тебе я?..	2013	
	- Мова в контексті культури і міжкультурної комунікації	2014	
	- Українська мова вчора, сьогодні, завтра в Україні і світі	2015	
	- Молодь і державна мова	2016	
	- Російська мова в білінгвальному просторі регіону	2016	
25.	Забезпечення умов для участі в Міжнародних форумах, конгресах, конференціях з проблем розвитку української та російської мов, мов національних меншин	2012-2016 щорічно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, відділи освіти міських рад і райдержадміністрацій

Фінансування Проекту

Виконання основних завдань, цілей та заходів повинно здійснюватися відповідно до затверджених видатків в обласному і місцевих бюджетах, а також за рахунок інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством (додаток 6).

Очікувані результати виконання проекту

Виконання основних завдань і заходів забезпечить:

- підвищення якості навчання українською мовою, формування духовного, особистісного і мовленнєвого розвитку учнівської молоді;
- особистісну багатомовність, яка передбачає усвідомлене розмежування мовних систем і відносно вільний перехід з однієї мови на іншу залежно від зміни ситуації та життєвих потреб;
- становлення гуманістичного світогляду, формування інтелекту і духовного світу учнів, прилучення їх до національних і загальнолюдських цінностей.
- створення культурного україномовного середовища в закладах освіти, державних установах тощо;
- удосконалення навчально-методичного забезпечення закладів освіти області всіх рівнів;
- розгалуження мережі навчальних закладів різних ступенів, рівнів акредитації та форм власності для неперервного виховання і навчання державною мовою (мовами національних меншин).

Проект «Надія Донеччини – гордість України»

Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів, визначених:

- Законами України:
  - «Про освіту»;
  - «Про загальну середню освіту»;
  - «Про позашкільну освіту»;
  - «Про вищу освіту»;
  - «Про авторське право та суміжні права».
- Указами Президента України:
  - «Про положення про стипендії Президента України для переможців Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів і Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України»;
  - «Про додаткові заходи щодо державної підтримки обдарованої молоді» (від 24.04.2000р. № 612/2000);
  - «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні» (від 04.07.2005р. № 1013/2005);
  - «Про заходи щодо розвитку системи виявлення та підтримки обдарованих і талановитих дітей та молоді» (від 30.09.2010р. № 927/2010).
- Постановами Кабінету Міністрів України:
  - «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» (від 14.01.2004р. № 24).
- Концепціями та програмами:
  - Концепція профільного навчання в старшій школі;
  - Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні.

Мета проекту

Метою проекту є вдосконалення системи роботи з обдарованими дітьми через створення умов для виявлення, підтримки та розвитку обдарованих дітей, забезпечення якісної освіти, формування здатності до неперервної освіти, сприяння їх самореалізації, професійному самовизначенню відповідно до здібностей та інтересів; підвищення професійної компетентності вчителя, що працює з обдарованими дітьми.

Аналіз стану та актуальність проекту

Глобальні соціально-економічні перетворення в нашому суспільстві виявили потребу в людях творчих, активних, які мислять неординарно, здатні нестандартно вирішувати поставлені завдання і на основі критичного аналізу ситуації формувати нові перспективні завдання.

Проблема раннього виявлення та навчання талановитої молоді пріоритетна в системі освіти. Від її розв'язання залежить інтелектуальний та економічний потенціал держави. Розуміння освітньої проблеми забезпечує перехід від

розвитку обдарованої особистості до формування розвинутого успішного суспільства.

Отже, найважливішим завданням є формування професійної еліти, виявлення та підтримка найбільш обдарованих, талановитих дітей та молоді. Протягом останніх років розвиток дитячої обдарованості є пріоритетним напрямком регіональної освітньої моделі. Виконання заходів обласної програми «Надія Донеччини» в попередні роки дозволило досягти певних позитивних результатів. Збільшилася кількість учасників інтелектуальних змагань на шкільному та районному рівнях, що сприяло збільшенню кількості переможців Всеукраїнських учнівських предметних олімпіад – з 42 до 52. Підвищився інтерес учнів до наукової діяльності, зросла кількість учнів-членів МАН, у 2011 році переможцями Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт МАН України стали 29 школярів (порівняно до 2007 року їх кількість збільшилася на 14 осіб). Сформовано банк обдарованої учнівської молоді (27,3 тис. осіб) та їх наставників (11,8 тис. осіб).

Наразі на національному та міжнародному рівнях збільшилася кількість учнівських предметних олімпіад з 15 до 20; кількість турнірів юних знавців сягає 11; кількість Інтернет-олімпіад – 10; кількість різноманітних учнівських конкурсів – 86. Кожного року збільшується число предметних секцій Малої академії наук України, на сьогодні їх – 54. Результати роботи з обдарованою молоддю на національному і міжнародному рівнях розглядаються як показники якості освіти та повинні сприяти формуванню позитивного іміджу області.

Проте, невирішеною залишається низка проблем, і не лише діагностики, навчання і розвитку самої обдарованої дитини, а й проблеми педагога, покликаного підтримувати дитячу обдарованість у процесі її навчання, виховання, розвитку, соціалізації; професійно-особистісна готовність учителя, вихователя, тренера, наставника до роботи з обдарованими дітьми.

Педагогічні та психологічні труднощі, що виникають, зумовлені різноманітністю видів обдарованості, безліччю суперечливих теоретичних підходів і методів, варіативністю сучасної освіти, а також надзвичайно малим числом фахівців, підготовлених до роботи з обдарованими дітьми. Необхідно враховувати специфіку їх навчання та розвитку в системі дошкільної та шкільної (школи, гімназії, ліцеї), державної і недержавної, а також додаткової (позашкільної) освіти тощо.

Проект спрямований на вдосконалення освітнього середовища, яке створює і відтворює умови для навчання, розвитку, виховання та соціалізації обдарованих дітей. Проектом передбачено здійснення інноваційних перетворень у розробці та впровадженні нових технологій навчання і виховання, розвитку системи безперервної освіти, яка включає в себе також підвищення кваліфікації та перепідготовку педагогічних кадрів, роботу з обдарованими дітьми.

Завдання:

1. Запровадити на обласному рівні учнівські змагання за форматом всеукраїнських та міжнародних.
2. Удосконалити традиційні і впровадити в освітній процес нові педагогічні технології.

3. Залучити до роботи з обдарованою молоддю творчий потенціал національної та зарубіжної вищої школи, поглибити міжнародне співробітництво у сфері нових педагогічних технологій навчання і виховання обдарованої молоді.
4. Унормувати на регіональному рівні стимулювання педагогів, які працюють з інтелектуальною та творчою елітою Донеччини.
5. Координувати діяльність органів місцевого самоврядування, навчальних закладів, громадських організацій з питань розвитку та підтримки обдарованої молоді.

Шляхи реалізації:

- удосконалення системи виявлення, відбору обдарованої молоді та надання їй соціально-педагогічної підтримки;
- консолідування зусиль місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, навчальних закладів, установ та організацій у роботі з обдарованою молоддю;
- активне залучення обдарованої молоді до науково-дослідницької, експериментальної, творчої діяльності в гуртках, філіях Малої академії наук;
- забезпечення ефективної діяльності загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів з метою створення умов для розвитку особистості та вироблення самобутніх професійних якостей;
- розроблення дієвого механізму стимулювання обдарованої молоді та їх наставників.

Перелік запланованих до здійснення заходів проекту на 2012-2016 роки передбачає вирішення конкретних завдань, взаємопов'язаних та скоординованих на всіх стадіях створення умов для виявлення, підтримки та розвитку обдарованих дітей і молоді, включаючи організаційне, науково-методичне, інформаційне та кадрове забезпечення.

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Відповідальні виконавці
1. Науково-методичне та інформаційне забезпечення роботи з обдарованою молоддю			
1.1.	Впровадження психодіагностичних досліджень, спрямованих на пошук обдарованих дітей та молоді відповідно до різних типів обдарованості	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний центр практичної психології
1.2.	Проведення відкритого конкурсу-захисту проектів щодо організації роботи з обдарованою молоддю серед закладів освіти області (до 100 учасників)	до 2014 щорічно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
1.3.	Видання методичного посібника для заступників директорів з виховної роботи, вчителів, які працюють з обдарованими дітьми	2013	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
1.4.	Проведення обласної науково-практичної конференції: „Психолого-педагогічний супровід розвитку та самоактуалізації інтелектуально обдарованої молоді: досвід, проблеми, перспективи”	2013	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
1.5.	Проведення обласного семінару з обміну досвідом «Модель психолого-педагогічного супроводу обдарованих дітей»	2015	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний центр практичної психології
1.6.	Стажування педагогів (вихователів) з проблеми роботи з обдарованими дітьми (60 осіб)	щорічно	Донецький облІППО
1.7.	Розробка методичних рекомендацій для педагогів щодо роботи з обдарованими дітьми й молоддю, їх психолого-педагогічної підтримки	2014	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний центр практичної психології
1.8.	Інформування засобів масової інформації про хід та результативність заходів у межах проекту	постійно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
2. Навчання, виховання та розвиток обдарованої молоді			
2.1.	Організація діяльності літньої лінгвістичної школи	2012-2016 серпень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
2.2.	Організація діяльності заочної школи для обдарованих дітей з інформатики «Юний програміст» для учнів 5-9 класів (до 35 осіб)	щорічно травень-жовтень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
2.3.	Проведення обласного свята до Міжнародного дня ліцеїв – Бал ліцеїстів	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО

2.4.	Проведення обласних та участь у Всеукраїнських учнівських командних турнірах з профільних предметів	-	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
	250 осіб	2012	
	260 осіб	2013	
	270 осіб	2014	
	280 осіб	2015	
	290 осіб	2016	
2.5.	Проведення регіонального та участь у Всеукраїнському і Міжнародному етапах конкурсів знавців української мови ім. Яцика, мовно-літературному ім. Шевченка та Всеукраїнському конкурсі учнівської творчості «Об'єднаємося ж, брати мої!»	щорічно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
	<i>Конкурс ім П. Яцика</i> Обласний етап 2012-2016 – до 110 тис. осіб	грудень січень	
	<i>Мовно-літературний конкурс ім. Т.Шевченка</i> 2012-2016 – до 70 тис. осіб	грудень лютий	
	<i>Всеукраїнський конкурс учнівської творчості конкурс «Об'єднаємося ж, брати!»</i> 2012-2016 – до 50 тис. школярів	січень лютий	
2.6.	Організація та проведення III етапу предметних Всеукраїнських учнівських олімпіад (не менше 2000 школярів 6-11 класів)	щорічно січень-лютий	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
2.7.	Організація та проведення обласної олімпіади з фізичної культури 2012-2016 – по 108 осіб щорічно	щорічно квітень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
2.8	Проведення спортивної гри-квесту «Олімпійський пугівник»	щорічно квітень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
2.9.	Проведення II етапу конкурсу-захисту наукових робіт МАН	Щорічно лютий	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецькі територіальні відділення Малої академії наук України
	420 осіб	2012	
	430 осіб	2013	
	440 осіб	2014	
	450 осіб	2015	
	460 осіб	2016	
2.10.	Організація роботи територіальних відділень Малої академії наук України <i>участь у:</i>	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецькі територіальні відділення Малої академії наук України
	- виставці кращих пошуково-дослідницьких та конструкторських робіт учнів МАН України	лютий	
	- Всеукраїнському інтерактивному конкурсі МАН України «МАН-Юніор»	квітень	
	- Всеукраїнській виставці-фестивалі «Обдаровані діти України»	травень	

	- Всеукраїнській пошуковій історико-краєзнавчій експедиції для слухачів МАН України	червень	
	- Всеукраїнській фольклорно-етнографічній експедиції для слухачів МАН України	червень	
	- Всеукраїнському урочистому зборі переможців Всеукраїнських учнівських олімпіад з базових навчальних предметів і Всеукраїнському конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України у 2011 році для вручення стипендій України	жовтень	
	- Всеукраїнській науково-технічній виставці молодіжних інновацій та творчих проєктів «Майбутнє України»	листопад	
	- Всеукраїнській Інтернет-олімпіаді МАН України «Відкрита природнича демонстрація»	грудень	
	- Всеукраїнському колоквиумі «Світ науки»	грудень	
2.11.	Забезпечення участі школярів у заочному етапі Інтернет-олімпіад (не менше 900 учнів 9-11 класів)	щорічно жовтень- грудень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
2.12.	Проведення форуму лідерів освіти Донеччини	<i>щорічно</i> вересень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, Обласний осередок Асоціації керівників шкіл України
3. Забезпечення соціально-правових гарантій			
3.1.	Виплата стипендій обдарованим учням, студентам та аспірантам, переможцям міжнародних, всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсів (до 300 стипендій)	<i>щорічно</i>	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
3.2.	Організація і проведення урочистого прийому голови обласної державної адміністрації з обдарованою молоддю, їх наставниками	щорічно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО

Фінансування Проекту

Виконання основних завдань, цілей та заходів повинно здійснюватися відповідно до затверджених видатків в обласному і місцевих бюджетах, а також за рахунок інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством. (додаток 7).

Очікувані результати проекту:

- покращення сприятливого середовища для розкриття, розвитку та пропагування інтелектуальних, творчих, спортивних, лідерських та інших досягнень обдарованої молоді Донеччини на рівні регіону та країни у форматі неперервної освіти «дошкільний заклад – школа – вища школа»;
- якісна підготовка та відбір претендентів на учнівські інтелектуальні змагання різного формату з метою формування позитивного іміджу області;
- формування «олімпійського резерву» області та цілеспрямованої індивідуальної роботи з лідерами олімпійського та турнірного руху як серед учнів, так і серед педагогів;
- використання можливостей вищої школи як баз проведення Всеукраїнських конкурсів, олімпіад, «літніх шкіл» та кадрового потенціалу, удосконалення співпраці з викладачами вузів;
- підвищення рівня професійної компетентності педагогів, що працюють з обдарованою молоддю.

Проект «Особлива дитина»

(розвиток інклюзивної та інтегрованої освіти
Донецької області 2012 -2016 рр.)

*Проект розроблено відповідно до завдань та пріоритетів,
визначених:*

- Конституцією України;
- Законами України:
  - «Про освіту»;
  - «Про загальну середню освіту»;
  - «Про реабілітацію інвалідів в Україні»;
  - «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні»;
  - «Про охорону дитинства»;
- Указом Президента України від 30.09.2010р. № 926 «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні»;
- Постановою Кабінету Міністрів України від 15.08.2011р. № 872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах»;
- Розпорядженнями Кабінету Міністрів України:
  - «Про затвердження плану заходів щодо запровадження інклюзивного та інтегрованого навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2012 року» (від 03.12.2009р. № 1482-р);
  - «Про затвердження плану додаткових заходів щодо створення сприятливих умов життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями» (від 01.10.2010р. № 912);
- Концепцією розвитку інклюзивної освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010р. № 912);
- Наказами Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України:
  - «Про затвердження Положення про спеціальні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах» (від 09.12.2010р. № 1224, затвердженого в Міністерстві юстиції України 29.12.2010р. за № 1442/18707);
  - «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах» (від 20.12.2002р. № 732);
  - «Про затвердження Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів (II ступінь) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку» (від 26.08.2008р. № 778);
  - «Про затвердження Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку» (від 15.09.2008р. № 852);
  - «Про внесення змін до Положення про центральну та республіканську (Автономна Республіка Крим), обласні, Київську та Севастопольську

міські, районні (міські) психолого-медико-педагогічні консультації» (від 23.06.2011р. № 623/61).

Мета стратегії розвитку інклюзивної та інтегрованої освіти:

- підвищення доступності якісної, конкурентоспроможної освіти для дітей з особливими потребами відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти та інноваційного розвитку суспільства, економіки;
- створення освітньо-реабілітаційного середовища для задоволення освітніх потреб учнів з особливостями психофізичного розвитку, соціальна інтеграція в умовах загальноосвітнього закладу.

Освіта дітей з особливими потребами.

Актуальність Програми

На сьогодні світова спільнота переходить до нової парадигми – «єдине суспільство, яке включає людей з різноманітними проблемами». Згідно зі статутом Організації Об'єднаних Націй, Всесвітньої декларації про права людини діти-інваліди мають рівні права і можливості з іншими людьми. Конвенція ООН про права дитини як документ міжнародного рівня спонукає кожну державу до приведення національного законодавства у відповідність з цією «всесвітньою конституцією прав дитини».

Сучасні заклади освіти повинні знаходити шляхи, які б забезпечували успішне навчання всіх дітей, включаючи тих, які потребують корекції фізичного та(або) розумового розвитку. Основний принцип створення інклюзивної школи полягає в тому, що всі діти мають навчатися разом у кожному випадку, коли це виявляється можливим, не дивлячись на певні труднощі чи відмінності, що існують між ними.

Інклюзивні школи мають визнавати і враховувати різноманітні потреби своїх учнів шляхом узгодження різних видів і темпів навчання, забезпечення якісної освіти для всіх шляхом розробки відповідних навчальних планів, запровадження організаційних заходів, розробки стратегії викладання тощо.

Згідно зі статистичними звітами дитяча інвалідність має стійку тенденцію до зростання. Головні причини інвалідності – органічні ураження нервової системи, хвороби сенсорних органів, психічні розлади, травми, вроджені вади розвитку. Внаслідок обмежень у спілкуванні, самообслуговуванні, пересуванні, контролю за своєю поведінкою розвиток цих дітей значною мірою залежить від задоволення їх потреб іншими людьми, що складає багатогранний процес соціальної реабілітації. Тому діти в ранньому віці повинні максимально розвинути свої природні здібності і в подальшому своєчасно інтегруватися в суспільство.

На виконання Плану дій щодо запровадження інклюзивного навчання планомірно реалізується комплекс заходів: опрацьовується структурна регіональна система освіти осіб з обмеженими можливостями здоров'я, яка апробується на обласному, міському, районному рівнях; проведено низку заходів щодо забезпечення архітектурної доступності та пристосування навчальних приміщень до потреб осіб з обмеженими можливостями здоров'я.

У Донецькій області існує розгалужена мережа закладів освіти різних типів, діяльність яких спрямована на здійснення комплексу навчально-реабілітаційних, корекційних заходів щодо забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами (спеціальні та компенсуючого типу дошкільні навчальні заклади, спеціальні й санаторні школи-інтернати, загальноосвітні школи, у складі яких створені класи для дітей з вадами психофізичного розвитку, позашкільні, професійно-технічні та вищі навчальні заклади, у складі яких є групи для таких дітей).

Станом на 01.09.2011р. в області:

- 9715 дітей-інвалідів, у тому числі:
  - 1969 дітей-інвалідів дошкільного віку з вадами зору, слуху, опорно-рухового апарату, мови, інтелекту перебувають у 23 спеціальних дошкільних закладах та в 710 спеціальних групах при дошкільних закладах;
  - 7746 дітей-інвалідів шкільного віку перебувають:
    - 5372 дитини – у навчальних закладах області, у тому числі:
      - 1949 учнів – у загальноосвітніх навчальних закладах за індивідуальною формою навчання (991 – за допоміжною та 958 – за загальноосвітніми програмами);
      - 153 учня – у 13 спеціальних класах при загальноосвітніх навчальних закладах;
      - 2309 осіб – охоплені інклюзивним та інтегрованим навчанням у загальноосвітніх навчальних закладах;
      - 961 – навчаються в спеціальних групах професійно-технічних та вищих навчальних закладах.
  - 1027 дітей-інвалідів – у загальноосвітніх спеціальних та санаторних школах-інтернатах обласної комунальної власності.
  - 1347 – не навчаються за станом здоров'я.

Із загальної кількості дітей з особливими освітніми потребами **1949** учнів навчаються за індивідуальною формою навчання, у тому числі – **991** учень – за допоміжною, решта (**958**) – за загальноосвітньою програмами.

У 13 спеціальних класах навчаються 153 учні (м. Маріуполь, Добропілля).

Визначена обласна мережа експериментальних майданчиків та шкіл-лабораторій, організована дослідно-експериментальна діяльність щодо запровадження інклюзивного та інтегрованого навчання на базі навчальних закладів: ЗОШ I-III ступенів № 5 профільного навчання м. Артемівська, ЗОШ I-II ступенів № 52 м. Маріуполя, ЗОШ I-III ступенів № 65 м. Горлівки, ЗОШ I-III ступенів № 15 м. Слов'янська, дитячий садок-школа № 71 м. Маріуполя, ДНЗ № 404 м. Донецька.

Розбудова системи інклюзивної освіти вимагає зосередження зусиль та ресурсів на вирішенні найбільш гострих проблем, які стримують розвиток освітньої галузі, не дають можливості забезпечити нову якість освіти.

Серед цих **проблем**:

- недостатня відповідність освітніх послуг вимогам суспільства, запитам особистості, потребам ринку праці, обмеженість доступу до якісної освіти осіб з особливими освітніми потребами;
- відсутність цілісної системи виховання, фізичного, морального і духовного забезпечення розвитку, інтеграції та соціалізації зазначеної категорії дітей;
- недосконалість змісту освіти: державних освітніх стандартів, навчальних планів, програм та підручників;
- не задовольняє потребам населення мережа спеціальних та інклюзивних класів загальноосвітніх навчальних закладів;
- повільно здійснюється впровадження у навчально-виховний процес інноваційних й інформаційно-комунікаційних технологій інклюзивного та інтегрованого навчання;
- низький рівень фінансово-економічного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення навчальних закладів; слабка мотивація суспільства та бізнесу до інвестування в освіти;
- відсутність районних (міських) психолого-медико-педагогічних консультацій, що працюють на постійно діючій основі, непередбаченість у штатному розкладі обласної, районних (міських) ПМПК фахівців необхідних для здійснення консультативної роботи;
- недостатня кількість фахівців, що мають спеціальну освіту, та здійснюють навчання учнів за індивідуальною формою;
- відсутність у штатному розкладу навчального закладу асистентів-вчителів (недосконалість законодавчої бази).

Шляхи і способи розв'язання проблеми:

- збереження та вдосконалення мережі спеціальних шкіл-інтернатів для дітей з порушеннями психофізичного розвитку;
- відкриття дошкільних груп спеціального та компенсуючого типу для дітей з особливими потребами у сільській місцевості;
- розширення практики інклюзивного та інтегрованого навчання у дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах дітей і молоді з особливостями психофізичного розвитку;
- пріоритетне фінансування та навчально-методичне і матеріально-технічне забезпечення навчальних закладів, обласної, районних (міських) ПМПК, що надають освітні послуги дітям і молоді з особливими потребами; забезпечення архітектурної, транспортної та інформаційної доступності освітніх закладів для навчання дітей цієї категорії;
- створення в територіальному освітньому окрузі кожного міста, району опорного навчального закладу для організації інклюзивного та інтегрованого навчання;
- організація дистанційного навчання дітей з обмеженими можливостями як варіативної форми в системі інклюзивної освіти;
- продовження експериментальних досліджень щодо моделей, форм та змісту організації спеціального та інклюзивного навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку;

- організація взаємодії між всіма гілками інституцій щодо оптимального забезпечення функціонування класів з інклюзивним навчанням в умовах загальноосвітнього навчального закладу;
- продовження науково-методичної роботи з керівними та педагогічними кадрами дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів, які працюють з дітьми з особливостями психофізичного розвитку через курсову перепідготовку та різні форми методичної роботи;
- впровадження в практику освітніх установ кращого досвіду педагогічних колективів навчальних закладів, які реалізують ідеї інклюзивної освіти;
- впровадження електронного середовища «1 учень – 1 комп'ютер» як інноваційної моделі інклюзивного та спеціального навчання, забезпечення загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з особливими освітніми потребами сучасними навчальними комп'ютерними комплексами, навчальними програмами, підключення до інформаційної мережі Інтернет;
- забезпечення наступності в системі неперервної освіти дітей-інвалідів в умовах ПТНЗ та ВНЗ.

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Зміст діяльності	Термін виконання	Відповідальні
1. Організаційно-правові засади			
1.1.	Підготувати пакет чинних нормативно-правових документів, які забезпечують правову основу інклюзивного навчання дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (на електронних носіях) надіслати відділам (управлінням) освіти міських/районних рад (адміністрацій)	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації (відділ загальної середньої освіти), Донецький облІППО
1.2.	Проаналізувати кількісний склад, дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, за нозологіями, а саме: - з сенсорними порушеннями (глухі, зі зниженим слухом, сліпі, зі зниженим зором, з тяжкими порушеннями мови) - з порушеннями опорно-рухового апарату - з розумовою відсталістю - які навчаються в дошкільних та загальноосвітніх закладах області	Щорічно 2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації (відділ загальної середньої освіти), відділи (управління) освіти міських/районних рад (адміністрацій)
1.3.	Створити систему моніторингу стану впровадження інклюзивної освіти в області та навчальних досягнень учнів в умовах інклюзивного навчання, обсягу і якості наданих освітніх та корекційно-реабілітаційних послуг	Жовтень 2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО ОЦПП, ОблПМПК, відділи (управління) освіти міських/районних рад (адміністрацій)

1.4.	Організувати інклюзивне та інтегроване навчання через створення в містах (районах) опорних шкіл за нозологіями, спеціальних класів у загальноосвітніх навчальних закладах з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізації та інтеграції в суспільство. Комплектувати класи відповідно до особливостей психофізичного розвитку та навчально-пізнавальної діяльності дітей з вадами зору, слуху, опорно-рухового апарату, тяжкими порушеннями мовлення, затримкою психічного розвитку, розумовою відсталістю	Щорічно 2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, в иконками міських рад і районних райдержадміністрацій
2. Підготовка педагогічних кадрів			
2.1.	Ввести в програму курсів керівних та педагогічних кадрів області спеціальні курси з проблем: «Інклюзивне навчання як умова забезпечення рівного доступу до якісної освіти», «Дидактика інклюзивного навчання»		Донецький облППО
	60 осіб	2012	
	60 осіб	2013	
	60 осіб	2014	
	60 осіб	2015	
	60 осіб.	2016	
2.2.	Організувати підготовку вчителів початкових класів, учителів-предметників до роботи в класах інклюзивного навчання через систему підвищення кваліфікації	Щорічно	Донецький облППО
	200 осіб	2012	
	250 осіб	2013	
	250 осіб	2014	
	300 осіб	2015	
	300 осіб	2016	
2.3.	Організувати проведення тематичних семінарів та нарад для консультантів обласної, районних, міських психолого-медико-педагогічних консультацій	Щорічно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації ОблПМПК
	54 особи	2012	
	54 особи	2013	
	54 особи	2014	
	54 особи	2015	
	54 особи	2016	
2.4.	Запровадити систему організаційно-методичної, консультативно-роз'яснювальної роботи серед керівних та педагогічних кадрів навчальних закладів, батьків щодо забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей з обмеженими можливостями здоров'я	2012 2013	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації ОЦПП, ОблПМПК
2.5.	Організувати вивчення та узагальнення кращого досвіду педагогічних колективів загальноосвітніх навчальних закладів області, які реалізують ідеї інклюзивної освіти; матеріали викладати в періодичних виданнях, на сайті УОН ДОДА та Донецького облППО	Щорічно 2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, ОблПМПК, ОЦПП

3. Навчально-методичне забезпечення			
3.1.	Створити обласну лабораторію з питань науково-методичного забезпечення інклюзивного навчання дітей дошкільного та шкільного віку, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, до її складу ввести викладачів кафедр Донецького облІППО, працівників ОЦПП, облПМПК, науковців СДПУ. Організувати експериментальну діяльність на базі загальноосвітніх навчальних закладів:	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО, ОЦПП, ОблПМПК
	- ЗОШ І-ІІІ ст. № 5 з профільним навчанням м.Артемівська		
	- ЗОШ І-ІІІ ст. № 65 м. Горлівки		
	- ЗОШ І-ІІІ ст. № 52 м. Маріуполя		
	- ЗОШ І-ІІІ ст. № 15 м. Слов'янська		
	- дитячий садок-школа № 71 м.Маріуполя		
	- ДНЗ № 404 м. Донецька		
3.2.	Спрямувати роботу обласного центру практичної психології, обласної психолого-медико-педагогічної комісії на забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в системі інклюзивного навчання; залучити практичних психологів закладів освіти до системи корекційно-реабілітаційної роботи	Щорічно 2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, ОЦПП, ОблПМПК
3.3.	Надавати консультативно-методичну допомогу керівним та педагогічним кадрам інклюзивних дошкільних закладів та шкіл щодо психолого-педагогічної та соціальної реабілітації дітей з обмеженими можливостями здоров'я	Щорічно 2012-2016	Донецький облІППО
3.4.	Підготувати навчально-методичні рекомендації щодо організації інклюзивної освіти як умова забезпечення рівного доступу до якісної освіти	2012-2013	Донецький облІППО, ОЦПП, ОблПМПК
3.5.	Провести семінари-тренінги щодо впровадження інклюзивного та інтегрованого навчання:	2012 2013 2014 2015 2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО, ОЦПП, ОблПМПК
	25 осіб		
	50 осіб		
	50 осіб		
	50 осіб		
	50 осіб		
3.6.	Спільно з Інститутом інноваційних технологій та змісту освіти МОН молодь спорт України провести засідання круглого столу «Інклюзивна освіта – відповідь на виклик часу»	Жовтень 2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО, ОЦПП, ОблПМПК
3.7.	Провести регіональну науково-практичну конференцію з проблеми «Інклюзія як основа модернізації освітньої галузі»	Листопад 2013	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО, ОЦПП, ОблПМПК

4. Кадрове забезпечення			
4.1.	Організувати на базі відділів (управлінь) освіти міських/районних рад (адміністрацій) консультативні центри для батьків дітей з обмеженими можливостями здоров'я та запроваджувати систему психолого-педагогічного супроводу з метою надання допомоги батькам і дітям цієї категорії	2012	Відділи (управління) освіти міських/районних рад (адміністрацій)
4.2.	Передбачити у штатному розкладі обласної, районних (міських) ПМПК фахівців необхідних для здійснення діагностичної, консультативної роботи	Щорічно 2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, ОблПМПК
4.3.	Залучати до інклюзивного навчання фахівців, що мають спеціальну освіту, та здійснюють навчання учнів за індивідуальною формою.	Щорічно 2012-2016	Відділи (управління) освіти міських / районних рад (адміністрацій)
4.4.	Забезпечити психолого-медико-педагогічні консультації приміщеннями відповідно до санітарних норм, доступним для дітей з інвалідністю різних категорій.	Щорічно 2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, ОблПМПК, відділи (управління) освіти міських / районних рад (адміністрацій)
5. Забезпечення необхідних умов для запровадження інклюзивного та інтегрованого навчання			
5.1.	Забезпечити навчальні заклади, які здійснюють інклюзивне навчання, необхідною кількістю спеціальних підручників і наочних дидактичних посібників для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку; навчально-методичною літературою (програмами, підручниками, посібниками) з урахуванням контингенту дітей	Щорічно 2012-2016	Відділи (управління) освіти міських/районних рад (адміністрацій)
5.2.	Забезпечити архітектурну доступність та пристосування шкільних приміщень до потреб дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку	2012-2013	Відділи (управління) освіти міських/районних рад (адміністрацій)
5.3.	Забезпечити організаційно-фінансові засади для запровадження інклюзивного навчання в містах, районах області. Передбачити: - додаткові посади педагогічних працівників у ДНЗ та ЗОШ з інклюзивним та інтегрованим навчанням (вчителя-дефектолога, вчителя-логопеда, соціального педагога) при наявності відповідного контингенту учнів з розрахунку одної посади на навчальний заклад - норматив фінансування витрат, пов'язаних з навчанням дітей, які потребують корекції психофізичного розвитку	Щорічно 2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації відділи (управління) освіти міських/районних рад (адміністрацій)

5.4.	Здійснювати соціально-педагогічний патронат дітей, які не мають можливості відвідувати навчальні заклади через їх стан здоров'я	Щорічно 2012-2016	Виконкоми міських рад і районних райдержадміністрацій
5.5.	Забезпечити утворення у складі місцевих органів управління освітнього структурного підрозділу або передбачити функціональними обов'язками наявних спеціалістів виконання питання навчання дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку	Щорічно 2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, відділи (управління) освіти міських / районних рад (адміністрацій)
5.6.	Організувати за потребою підвезення учнів з обмеженими можливостями здоров'я до навчальних закладів та додому спеціально обладнаними автобусами у супроводі відповідного персоналу	Щорічно 2012-2016	Відділи (управління) освіти міських / районних рад (адміністрацій)
5.7.	Придбати програмне забезпечення для створення єдиного інформаційного освітнього простору щодо організації інклюзивного та інтегрованого навчання дітей з особливими освітніми потребами	2012-2013	Донецький облІППО
5.8.	Облаштувати кабінети учителя-дефектолога, психологічного розвантаження, логопедичного для проведення корекційно-розвиткових занять	2012-2013	Виконкоми міських рад і районних райдержадміністрацій

Очікувані результати виконання Проекту, визначення її ефективності

Виконання Програми сприятиме:

- формуванню цілісної системи освіти, єдиного культурно-освітнього простору для комплексного задоволення потреб громадян і регіонального ринку праці в освітніх послугах;
- забезпеченню права дітей з особливими освітніми потребами на рівний доступ до якісної освіти, незалежно від стану здоров'я, місця їх проживання;
- створенню належних умов для функціонування і розвитку інклюзивної освіти.

Проект «Школа майбутнього»

Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів, визначених:

- Законами України:
  - «Про освіту»;
  - «Про загальну середню освіту»;
  - «Про позашкільну освіту»;
  - «Про вищу освіту»;
  - «Про авторське право та суміжні права».
- Указами Президента України:
  - «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні» (від 30.09.2010р. № 926/2010);
- Постановами Кабінету Міністрів України:
  - «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» (від 14.01.2004р. № 24);
  - «Про затвердження державної цільової соціальної програми «Школа майбутнього» на 2007-2010 рр.» (від 10.08.2007р. №1071);
- Концепціями та програмами:
  - Концепція профільного навчання в старшій школі;
  - Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні.

Актуальність

Визначені національні пріоритети освіти цілком співпадають з вимогами глобального інноваційного суспільства, яке надає кожній людині можливість повноцінної участі в його життєдіяльності.

Щоб випускник масової школи став конкурентоспроможним, необхідно створити умови для рівного доступу до якісної освіти. Складні пошуки оптимальних шляхів розв'язання нагальних проблем та окреслення перспектив розвитку особистості потребують використання сучасних педагогічних технологій у різноманітному контексті освітнього простору.

Розвиток освіти Донеччини передбачає створення експериментальних майданчиків для реалізації стратегічних завдань. У Донецькій області з 2007 року створюється мережа «Шкіл майбутнього», яка наразі охоплює 9 загальноосвітніх навчальних закладів: Донецька спеціалізована з інформаційних технологій загальноосвітня школа I-III ступенів № 61, Донецька багатoproфільна гімназія № 150, Горлівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 14 – багатoproфільний ліцей «Лідер»», Зугреська загальноосвітня школа I-III ступенів № 9 м. Харцизька, Красноармійський навчально-виховний комплекс, Шахтарська багатoproфільна гімназія, Ясинуватська загальноосвітня школа I-II ступенів № 7, Тельманівський навчально-виховний комплекс, Єнакіївська загальноосвітня школа I-II ступенів № 34.

«Школа майбутнього» – це мережа освітніх навчальних закладів з високим технологічним рівнем, новітнім навчально-методичним та інформаційним забезпеченням, потужним кадровим потенціалом. Такі школи в експериментальному режимі відпрацьовують різні моделі, якими зможуть скористатися інші навчальні заклади.

Реалізація проекту «Школа майбутнього» сприятиме підвищенню ефективності надання освітніх послуг, пошуку оптимальних моделей школи XXI століття, укріпленню ресурсного забезпечення якості освіти.

Мета, завдання та пріоритетні напрямки

Мета – розробка та експериментальна апробація мережі інноваційних моделей загальноосвітніх навчальних закладів як еталонів систем та механізмів надання освітніх послуг, спрямованих на підвищення якості шкільної освіти.

Завдання:

- створення та апробація до 15 моделей навчально-виховних закладів як еталонів організації навчально-виховного процесу, зразкових навчальних установ, які відповідають вимогам сучасності;
- організація реалізації місцевих стратегій експериментально-інноваційного забезпечення проекту;
- конкретизація інноваційних стратегій подальшого розвитку регіональної освіти.

Пріоритетні напрямки:

- розробка і впровадження моделей шкіл на нових концептуальних засадах;
- моделювання й впровадження нового змісту освіти;
- розвиток фахової компетентності та професійних якостей педагогів;
- реконструкція, ремонт та оновлення матеріально-технічної бази.

Шляхи реалізації

Аналіз:

- стану наукових досліджень з питань освіти XXI століття;
- стану нормативної та правової бази інноваційної діяльності;
- міжнародного досвіду впровадження інноваційних моделей шкіл;
- стану освітньої діяльності закладів освіти – учасників проекту «Школа майбутнього».

Виявлення проблем як протиріч між:

- станом нормативно-правової бази інноваційної діяльності,
- станом наукових досліджень в освітній галузі,
- перспективним педагогічним досвідом;
- станом функціонування загальноосвітнього навчального закладу.

Організація:

- роботи тимчасових науково-дослідних колективів для розробки перспективних напрямків моделювання шкіл майбутнього;
- взаємодії наукового керівника експериментально-дослідної роботи та керівників закладів освіти.

Моделювання шкіл майбутнього для:

- мегаполісу (Донецька спеціалізована з інформаційних технологій загальноосвітня школа I-III ступенів № 61, Донецька багатопрофільна гімназія № 150, Горлівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів – багатопрофільний ліцей “Лідер”»);
- моноіндустріального міста (Зугреська загальноосвітня школа I-III ступенів № 9 м. Харцизька, Красноармійський навчально-виховний комплекс, Шахтарська багатопрофільна гімназія, Ясинуватська загальноосвітня школа I-II ступенів № 7, Єнакіївська загальноосвітня школа I-II ступенів № 34);
- сільськогосподарського району (Тельманівський навчально-виховний комплекс).

Очікувані результати

Результатом реалізації проекту має стати:

- створення та апробація до 15 моделей новітніх загальноосвітніх навчальних закладів з сучасними підходами до організації навчально-виховного процесу;
- розробка та впровадження нових механізмів формування експериментального та інноваційного поля освіти;
- розробка моделі ефективної системи координації управлінських і методичних служб, мережевої взаємодії в організації експериментальної та інноваційної діяльності;
- підвищення якості знань учнів, підготовка їх до життя у суспільстві, що стрімко розвивається.
- розповсюдження та впровадження позитивних результатів експерименту в педагогічну практику загальноосвітніх навчальних закладів, місцевих органів влади.

Фінансове забезпечення проекту

Реалізацію заходів проекту пропонується здійснити за рахунок коштів державного та обласного бюджетів (додаток 8).

Індикатори успіху

1. Розширення регіональної мережі до 15 навчально-виховних закладів (шкіл майбутнього) – зразків організації навчально-виховного процесу та механізмів надання освітніх послуг.

2. Надання закладами освіти якісних освітніх послуг, у тому числі додаткових, на замовлення учнів, батьків, роботодавців.

3. Створення та використання колективами Шкіл майбутнього авторських програм, науково-методичних комплексів.

4. Відзнаки у творчих професійних конкурсах міжнародного та всеукраїнського рівнів.

5. Сучасне матеріально-технічне оснащення, дизайн приміщень та території школи.

6. Позитивний імідж школи (відгуки в ЗМІ, подяки, винагороди, поширення досвіду роботи через семінари, конференції на базі закладу освіти).

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Виконавці
1.	Розробити та запровадити інноваційну модель новітніх навчальних закладів «Школа майбутнього»:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
	- Єнакієвська ЗОШ I-III ступенів № 34	Вересень 2012	
	- Зугреська ЗОШ I-III ступенів № 9		
	- Донецька ЗОШ I-III ступенів № 61	Вересень 2013	
	- Красноармійський навчально-виховний комплекс		
	- Шахтарська багатoproфільна гімназія		
	- Горлівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 14 – ліцей «Лідер»»	Вересень 2014	
	- Ясинуватська ЗОШ I-II ступенів № 7	Вересень 2015	
- Донецька багатoproфільна гімназія № 150			
- Тельманівський навчально-виховний комплекс	Вересень 2016		
2.	Визначення нових учасників мережі Шкіл майбутнього (загалом до 15 закладів), створення інноваційних моделей закладів:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
	2 заклади	2013	
	2 заклади	2014	
	2 заклади	2015	
3.	Провести цільове підвищення професійної компетентності педагогів Шкіл майбутнього на основі новітніх технологій:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
	- Єнакієвська ЗОШ I-III ступенів № 34 (25 осіб)	2012	
	- Донецька ЗОШ I-III ступенів № 61 (60 осіб)		
	- Тельманівський навчально-виховний комплекс (40 осіб)		
	- Ясинуватська загальноосвітня школа I-II ступенів № 7 (20 осіб)	2013	
	- Шахтарська багатoproфільна гімназія № 6 (50 осіб)		
	- Зугреська загальноосвітня школа I-III ступенів № 9 (50 осіб)		
	- Красноармійський навчально-виховний комплекс (60 осіб)	2014	
- Горлівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 14 – багатoproфільний ліцей «Лідер»» (60 осіб)			
4.	Впровадити корпоративне навчання педколективів шкіл майбутнього:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
	- Донецька загальноосвітня школа I-III ступенів № 61	2013	
	- Тельманівський навчально-виховний комплекс		
	- Єнакієвська ЗОШ I-III ступенів № 34		
	- Шахтарська багатoproфільна гімназія № 6	2014	
	- Зугреська ЗОШ I-III ступенів № 9		
- Горлівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 14 – багатoproфільний ліцей «Лідер»»	2015		

	- Ясинуватська ЗОШ I-II ступенів № 7		
5.	Забезпечити стажування провідних фахівців шкіл майбутнього на базі науково-дослідних інститутів, кращих шкіл України та зарубіжжя (на договірній основі)	2013-2014	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
6.	Заслухати творчі звіти шкіл майбутнього:		
	- Горлівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 14 – багатопрофільний ліцей “Лідер”»	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
	- Зугреська ЗОШ I-III ступенів №9		
	- Красноармійський навчально-виховний комплекс	2013	
	- Шахтарська багатопрофільна гімназія № 6		
	- Ясинуватська ЗОШ I-II ступенів № 7	2014	
	- Донецька загальноосвітня школа I-III ступенів № 61	2015	
	- Донецька багатопрофільна гімназія № 150		
	- Єнакієвська ЗОШ I-III ступенів № 34	2016	
	- Тельманівський навчально-виховний комплекс		
7.	Взяти участь у Всеукраїнських виставках «Інноваційна освіта України XXI століття»	2013 2015	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
8.	Провести технопарк (презентації досвіду, майстер-класи, тренінги) «Проблема має рішення»	2013	
9.	Провести педагогічну естафету досвіду роботи шкіл майбутнього: Шахтарськ – Зугрес – Ясинувата – Горлівка – Єнакієве – Донецьк – Тельманове	2014	
10.	Проведення науково-практичної конференції «“Школа майбутнього” – лабораторія творчості»	2015	
11.	Започаткувати серію друкованих видань «Інноваційний досвід шкіл Донеччини»	2013	
12.	Підготувати збірку нормативно-правові бази з питань експериментально-дослідної роботи	Серпень 2012	

Проект «Конкурентноспроможний випускник Донеччини»

Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів, визначених:

- Конституцією України;
- Національною доктриною розвитку освіти;
- Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту»;
- Державним стандартом базової і повної середньої освіти;
- Державною національною програмою «Освіта» («Україна XXI ст.»);
- Указами Президента України:
  - «Про заходи щодо визначення і реалізації проектів із пріоритетних напрямів соціально-економічного та культурного розвитку» (№ 895/2010р.);
  - «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні» (№ 926/2010р.);
- регіональною Концепцією "Навчання протягом всього життя"⁴;
- регіональною стратегією інноваційного розвитку системи освіти на 2011-2015 роки;
- Міжнародними концепціями:
  - Концепція навчання протягом життя (life-long learning);
  - Концепція «установи, що навчається» (learning organization);
  - Концепція «управління знаннями» (knowledge management).

Мета проекту:

Метою проекту є виховання економічно грамотних, підготовлених до успішної діяльності в різних сферах і галузях господарства, ініціативних, заповзятливих, упевнених у собі й своєму майбутньому молодих громадян України.

Обґрунтування проблеми та концептуальні засади проекту

Україна, як частина європейського економічного, політичного, соціально-освітнього простору, впевнено розвивається та інтегрується до світової спільноти. Очікуваним результатом такої інтеграції є європейська якість життя для кожного громадянина держави, важливою складовою якої є якість освіти.

Сьогодні інноваційна економіка потребує фахівців з широкими взаємодоповнюючими компетенціями, що є необхідною умовою формування особистості, якій притаманні такі якості, як: лідерство, креативність, інноваційність, рішучість, готовність брати на себе відповідальність, ризикувати та приймати рішення. Утім, існуючий зміст загальної середньої освіти не повною мірою відповідає соціальному замовленню сучасного українського суспільства, яке прагне жити в умовах ринкової економіки. Наразі соціум потребує нового, адекватного сучасному етапу розвитку рівня освіти, яка б сприяла формуванню в школярів економічного мислення та соціальної усталеності, моральності та гуманності, підприємливості, практичних здібностей

щодо створення власної справи, тобто освіти, спрямованої на формування конкурентоспроможного випускника загальноосвітньої школи.

Отже, проблемами, на розв'язання яких спрямований проект, є:

1. Невідповідність змісту загальної середньої освіти соціальному замовленню сучасного українського суспільства.
2. Неможливість розвинути проєктувальні, організаційні, управлінські навички в існуючій системі освіти.
3. Відсутність відповідного рівня підготовки кадрів щодо розв'язання завдань підготовки конкурентоспроможного випускника.
4. Непідготовленість випускників загальноосвітніх навчальних закладів до професійної та життєвої самореалізації.

Актуальними і взаємозалежними завданнями проєкту є:

- створення й реалізація моделі безперервного навчання школярів, спрямованої на засвоєння економічного мислення і моделей успішної професійної діяльності в умовах ринкової економіки;
- створення ефективної моделі соціального партнерства з метою формування соціально-економічних, організаційно-ділових і загальнопрофесійних навичок підростаючого покоління;
- підготовка фахівців в області навчання основам економіки й підприємництва учнів шкільного віку в системі післядипломної педагогічної освіти;
- розробка і поширення програм навчання школярів основам ринкової економіки й підприємництва через партнерство між бізнесом і освітою;
- організація допрофесійної і ранньої професійної підготовки дітей і молоді до професійної та життєвої самореалізації.

Управління Проєктом та контроль за його виконанням

Загальний контроль за ходом реалізації проєкту здійснює Донецька облдержадміністрація й Донецька обласна рада.

Оперативний контроль і поточну координацію заходів щодо організації виконання Проєкту здійснює управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації. З цією метою управління освіти і науки облдержадміністрації розробляє й затверджує щорічний план заходів щодо виконання Проєкту й пропозиції до його фінансового забезпечення.

Управління освіти і науки облдержадміністрації систематично інформує облдержадміністрацію й обласну раду про хід реалізації Проєкту.

Управління освіти і науки облдержадміністрації забезпечує взаємодію з Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, установами, організаціями, громадськими об'єднаннями з питань реалізації Проєкту.

Система моніторингу реалізації Проєкту функціонує в наступних напрямках:

- оцінка результатів діяльності за всіма аспектами функціонування в напрямку досягнення мети Проєкту;
- відстеження соціальної ефективності Проєкту за відповідними критеріями з урахуванням очікуваних результатів;
- у разі необхідності прийняття відповідних рішень на різних рівнях управління, корекція діяльності у ході виконання Проєкту.

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконавці
1. Створення й реалізація моделі безперервного навчання школярів, спрямованої на засвоєння економічного мислення і моделей успішної професійної діяльності в умовах ринкової економіки			
1.1	Розробка пакету навчальних програм для спеціальних курсів та факультативів		Донецький облППО
	5 програм	2013	
	5 програм	2014	
	5 програм	2015	
1.2	Внесення коректив до навчальних планів закладів освіти (за рахунок варіативної частини) щодо виділення годин на впровадження курсів з формування конкурентоспроможного випускника школи	Щорічно	Управління (відділи) освіти
1.3	Створення очно-заочної школи-лабораторії для заступників директорів ЗНЗ "Дистанційна бізнес-освіта для старшокласників" (35 заст. директорів)	2012	Донецький облППО
1.4	Розробка навчально-методичних комплексів з розвитку лідерських та підприємницьких якостей		Донецький облППО
	5 навчально-методичних комплексів	2014	
	5 навчально-методичних комплексів	2015	
2. Створення ефективної моделі соціального партнерства з метою формування соціально-економічних, організаційно-ділових і з агаль професійних навичок підростаючого покоління			
2.1	Організація роботи літньої бізнес-школи (70 школярів щорічно)	2013 2014 2015 2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
2.2	Проведення щорічних олімпіад з економіки та запровадження турнірів і конкурсів школярів з питань бізнесу та управління (1 раз на рік)	Щорічно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
2.3	Розробкою авторських бізнес-проектів старшокласників		Донецький облППО
	175 проектів	2012	
	200 проектів	2013	
	225 проектів	2014	
	250 проектів	2015	
	250 проектів	2016	
2.4.	Укладання та друк збірки «100 кращих учнівських проектів		Донецький облППО
	200 примірників	2012	
	250 примірників	2013	
	300 примірників	2014	
	350 примірників	2015	
	400 примірників	2016	

2.5.	Підготовка та друк буклету «Дистанційна бізнес-школа для старшокласників» для методичних служб області з метою заохочення старшокласників до отримання бізнес-освіти (1000 примірників)		Донецький облІППО
	1000 примірників	2012	
	500 примірників	2013	
	500 примірників	2014	
	500 примірників	2015	
	500 примірників	2016	
3. Підготовка фахівців в області навчання основам економіки й підприємництва учнів шкільного віку в системі післядипломної педагогічної освіти			
3.1	Створення експериментальних майданчиків з апробації та оцінювання результативності формування якостей конкурентоспроможного випускника (5 ЗНЗ)	2013	Донецький облІППО
3.2	Проведення круглого столу "Шкільна бізнес-освіта: Донецький варіант" для керівних кадрів пілотних шкіл	2012	Донецький облІППО
3.3	Науково-практичний семінар "Досвід дистанційного навчання в системі неперервної бізнес-освіти школярів" для вчителів, що викладають навчальний курс з розвитку підприємницьких та лідерських якостей (50 учасників)	2014	Донецький облІППО
3.4	Організація постійно діючого семінару з проблеми підготовки конкурентоспроможного випускника (4 заняття щорічно)	2013 2014 2015 2016	Донецький облІППО
4. Розробка і поширення програм навчання школярів основам ринкової економіки й підприємництва через партнерство між бізнесом і освітою			
4.1	Створення дистанційної бізнес-школи старшокласників	2012	Донецький облІППО
4.2	Розробка та друк посібника «Психолого-педагогічний супровід навчання старшокласників в дистанційній бізнес-школі» (200 примірників)	2013	Донецький облІППО
4.3	Навчання старшокласників в дистанційній бізнес-школі		Донецький облІППО
	175 учасників	2012	
	200 учасників	2013	
	225 учасників	2014	
	250 учасників	2015	
	250 учасників	2016	
4.4	Організація та проведення конкурсу «From idea today – to business tomorrow» («Від ідеї сьогодні – до власної справи завтра»)		Донецький облІППО
	175 учасників	2012	
	200 учасників	2013	
	225 учасників	2014	
	250 учасників	2015	
	250 учасників	2016	

4.5	Проведення міжнародної науково-практичної конференції "Бізнес-освіта школярів як фактор їх інтеграції в соціум"	2016	Донецький облППО
-----	---	------	------------------

Фінансове забезпечення

Фінансування Проекту здійснюється в межах витрат, затверджених на відповідний рік в обласному бюджеті для виконання заходів з відповідних галузей і розпорядників бюджетних засобів, а так само бюджетних засобів міст і районів області, інших джерел, не заборонені чинним законодавством (додаток 9).

Очікувані результати виконання Проекту

Виконання Проекту дозволить:

- сформувати економічне мислення випускників шкіл і виробити у них стиль успішної професійної діяльності в умовах ринкової економіки шляхом створення і реалізації каскадної моделі формування конкурентоспроможного випускника школи;
- сформувати соціально-економічні, організаційно-ділові і загальнопрофесійні навички випускників загальноосвітніх навчальних закладів через запровадження соціального партнерства;
- підготувати в системі післядипломної педагогічної освіти фахівців в області навчання основам економіки й підприємництва;
- створити умови для професійної та життєвої самореалізації молодого покоління.

Напрямок III. Виховна і позашкільна робота

Проект «Виховання молодого покоління Донеччини»

Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів, визначених:

- Концепцією виховання дітей та молоді у національній системі освіти;
- Концепцією національно-патріотичного виховання молоді;
- Концепцією громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності;
- Програмою «Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України».

Мета Проекту

Метою цього Проекту є створення виховного простору, в якому дитина, зберігаючи свою індивідуальність взаємодіє з навколишнім світом, приймає рішення і усвідомлює їх наслідки

Актуальність Проекту

Реалізація основних завдань і принципів Концепції виховання у національній системі освіти здійснюється у ряді пріоритетних напрямів, які тісно взаємопов'язані між собою та доповнюють один одного.

Виконання завдань Концепції сприяло проведенню на обласному рівні низки заходів:

Захист проектів	«Пам'ятники мого міста», «Нерукотворні дива Донбасу», «Флора і фауна рідного краю», «Збережемо пам'ять про переможців», «Ріки Донбасу», «Заповідники краю»
Літературні вітальні	Сучасна література Донбасу Донбас літературний Будити думку через серце
Учнівські зльоти	Стежинами рідного краю Донеччина моя Герої мої земляки
Конференції	Ріки мого дитинства Донбас заповідний До чистих джерел
Фестивалі	Джерела Донеччини Фестиваль словесності та культури народів Донеччини
Конкурси	Мала Батьківщина очима дітей Творча юнь Донбасу Кращий лідер учнівського самоврядування
Акції	Щастя на крилах Серце до серця

Понад 300 тис. дітей та учнівської молоді залучені до різних форм творчої діяльності: пізнавальної, оздоровчої, трудової, художньо-естетичної, спортивної, ігрової, екологічної, що організовуються у години дозвілля.

Одночасно ключовою проблемою регіональної освіти залишається ефективність виховної роботи. Як свідчать дані обласної кримінальної міліції у справах дітей, за 2010 рік на території Донецької області неповнолітніми та за їх участю було скоєно 1857 злочинів, що на 121 більше ніж за аналогічний період 2009 року.

Основна причина – низький виховний вплив в ряді сімей, де недостатньо часу приділяється вихованню дітей.

Виховання в сім'ї і школі здійснюється безсистемно. Системний підхід до процесу виховання передбачає об'єднання виховного потенціалу оточуючого середовища і навчальних закладів.

Таким чином, створення виховного простору передбачає:

- удосконалення системи виховної роботи, впровадження нових технологій організації виховного процесу;
- сприяння підвищенню авторитету і ролі сім'ї у вихованні і соціалізації дітей та підлітків;
- залучення освітніх, культурних закладів, організацій та широке коло громадськості до організації і підтримки різних форм дитячого дозвілля та зайнятості в позаурочний і позашкільний час;
- формування педагогічної культури батьків на основі народних традицій.

Необхідність розв'язання вищезазначених проблем обумовила потребу в проекті «Виховання молодого покоління Донеччини».

Завдання проекту

1. Об'єднання зусиль освітян на розбудову та проектування дієвих виховних систем, шляхом створення виховного простору на основі гуманізації стосунків між усіма суб'єктами виховного процесу, спрямованості на самовдосконалення, саморозвиток та успішну соціалізацію вихованців.
2. Створення науково-методичного супроводу діяльності організаторів виховної роботи зі створення виховного середовища та виховного простору.
3. Упровадження у виховний процес інноваційних виховних технологій, систем та сучасних методик виховання дітей та учнівської молоді.
4. Інтеграція зусиль шкільної спільноти, батьківської громади, представників державної влади, громадських та благодійних організацій, правоохоронних органів щодо виховання загальнолюдської культури, поєднання інтересів особистості, суспільства і держави.

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконавці
1.	Розробити та впровадити регіональний компонент програми «Основні орієнтири виховання дітей та учнівської молоді Донеччини» за напрямками виховання:	2012 рік вересень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
2.	Патріотичне виховання		
2.1.	Активізувати роботу гуртків військово-патріотичного та історико-краєзнавчого напрямків в навчальних закладах області		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, управління, відділи освіти міських рад і райдержадміністрацій
2.2.	Проводити:		
	- зліт туристів-краєзнавців «Донбас мій рідний край»	2012 рік вересень	
	- історико-краєзнавчі конференції: «Пізнай себе, свій рід, свій народ», «Моя Батьківщина – Україна»	Щороку квітень	
	- історико-краєзнавчі акції «Шляхами подвигу і слави», «Спадкоємці Перемоги» в рамках обласної операції «Збережемо пам'ять про подвиг», «Шляхами партизанської слави та підпільного руху Донбасу»	щороку з 2013 січень	
	- конкурс творчих робіт учнів «Торкаючись серцем подвигу»	щороку листопад	
	- зліт активістів Акції «Вахта пам'яті»	щороку	
	- обласне свято-привітання з дня нагоди Великої Перемоги	червень	
	- фізкультурно-патріотичний фестиваль «Козацький гарт»	травень	
	- військово – патріотичну спортивну гру «Зірниця»	травень	
	- дитячо-юнацьку військово-спортивну патріотичну гру «Сокіл» (Джура)	березень	
2.3.	Започаткувати проведення науково-практичної конференції з питань патріотичного виховання «Соціальне програмування патріотичного виховання молоді»	квітень	
3.	Правове виховання		
3.1.	Забезпечити виконання діючого законодавства щодо обов'язкового охоплення неповнолітніх шкільного віку навчанням	щороку	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, управління, відділи освіти міських рад і райдержадміністрацій
3.2.	Створити обласну Раду з питань правового виховання учнівської молоді за участю правоохоронних органів, батьківської громадськості	2012 рік вересень	
3.3.	Проводити:		
	- тиждень правових знань учнів «Конституція – головний підручник життя»	щороку квітень	
	- навчально-виховні заходи на тему «Права людини починаються з прав дитини»	щороку	
	- круглі столи «Ти і закон», «Правопорушення і юридична відповідальність»	щороку	

3.4.	Започаткувати щорічну акцію «Моральний вчинок», з метою наслідування кращих моральних зразків своєї родини, українського народу, загальнолюдських моральних цінностей	щороку	
3.5.	З метою профілактичної роботи щодо попередження негативних проявів серед дітей спільно з кримінальною міліцією у справах неповнолітніх, медичними установами, соціальними службами проводити профілактичні операції «Діти вулиці», «Урок», «Канікули», «Вокзал» та інших щодо виявлення та вилучення бездоглядних неповнолітніх дітей	2012 рік жовтень	
3.6.	З метою психологічного супроводу правового виховання:		
	- розробити методичні рекомендації практичним психологам, соціальним педагогам щодо удосконалення превентивної роботи з попередження протиправних дій, негативних проявів та суїцидальної поведінки серед учнівського і молодіжного середовища	2012 рік вересень	
	- активізувати роботу служб довіри („телефонів довіри”, „пошти довіри”) в закладах освіти для забезпечення соціально-психологічної підтримки неповнолітніх	щороку вересень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, управління, відділи освіти міських рад і райдержадміністрацій
	- продовжити проведення лекторіїв для батьків щодо підвищення їх рівня інформованості з питань розвитку та виховання дітей, ранньої профілактики бездоглядності	щороку лютий	
4.	Художньо-естетичне виховання		
4.1.	Забезпечити роботу гуртків: художньо-естетичного напрямку	щороку	
4.2.	Сприяти відвідуванню дітьми та учнівською молоддю театрів, музеїв, виставок, філармонії та інших закладів культури і мистецтва Донеччини та інших міст України	щороку	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, управління, відділи освіти міських рад і райдержадміністрацій
4.3.	Залучати дітей та учнівську молодь до участі у конкурсах, святах, масових заходах естетичного спрямування	щороку	
4.4.	Проводити:		
	- конкурс мистецтва академічного співу «Українське бельканто»	листопад 2012, 2014, 2016	
	- конкурс солістів-вокалістів «Юні дарування»	щороку січень- лютий	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, управління, відділи освіти міських рад і райдержадміністрацій
	- огляд конкурс дитячих та молодіжних театральних колективів «Театральні ігри»	щороку березень	
	- конкурс-виставку з образотворчого мистецтва «Дитячі фарби Донеччини»	щороку вересень	
	- конкурс-виставку «Мистецтво оригамі»	щороку жовтень	

	- фестиваль «Воскресни, писанко»	щороку квітень	
	- конкурс-виставку декоративно-ужиткового мистецтва «Таємниці народних ремесел»	щороку березень	
	- конкурс-виставку дитячих робіт з художнього в'язання «Від уміння до майстерності»	щороку березень	
	- конкурс-виставку з декоративно-ужиткового мистецтва «Знай і люби свій край»	щороку квітень	
	- конкурс-виставку художніх робіт «Ми все можемо»	щороку листопад	
	- Конкурси художньої творчості дітей «Дерзайте ви талановиті»	щороку жовтень	
	- «Повір у себе»	листопад	
	- «Дерзай, малюк»	червень	
	- Обласних заходів, присвячених Міжнародному дню захисту дітей «Діти Донеччини»	щороку червень	
	- новорічним та різдвяним святкам для дітей-інвалідів, дітей соціально незахищеної категорії в позашкільних закладах обласної комунальної власності	щороку грудень	
	- до Дня Святого Миколая, новорічних і різдвяних свят для дітей пільгових категорій	щороку грудень	
4.5.	Започаткувати створення клубів спілкування учнівської молоді «Інтелігент»	щороку грудень	
5.	Трудове виховання		
5.1.	Залучати учнів до суспільно-корисної праці, роботи в технічних секціях, гуртках	2012 рік жовтень	
5.2.	Забезпечити проведення профорієнтаційної роботи з школярами	постійно	
5.3.	Проводити виставки науково-технічної творчості, конкурси професійної майстерності «Наш пошук і творчість – тобі Україно!»	щороку вересень- травень	
5.4.	Залучати учнів до традицій трудових і творчих колективів через спільні виробничі справи, суботники, екскурсії	щороку квітень- травень	
5.5.	Сприяти позаурочній трудовій діяльності школярів, пов'язаний з охороною природи і впорядкуванням території, доглядом за рослинами і тваринами, зборам вторинної сировини «Шкільний макулатурнір»	постійно	
6.	Екологічне виховання		
6.1.	Забезпечити роботи гуртків екологічного спрямування	постійно	
6.2.	Сприяти залученню школярів до активної екологічної діяльності в співпраці з обласним ботанічним садом, управлінням екології, громадськими екологічними організаціями	постійно	
6.3.	Проводити:		
	▪ конкурс учнівської науково-дослідницького проектування та винахідництва «Юні дослідники-екологи»	щороку	
	▪ зліт учнівських екологічних агітбригад	квітень	
			Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, управління, відділи освіти міських рад і райдержадміністрацій
			Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, управління, відділи освіти міських рад і райдержадміністрацій
			Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, управління, відділи освіти міських рад і райдержадміністрацій

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ природоохоронні акції: - «Ковиловий степ» - «Ліси нащадків» - «Пташина хатка» - «Збережемо первоцвіти» - «Збережи ялинку» ▪ конференції - «Ріки мого дитинства» - «До чистих джерел» 	щороку	райдержадміністрацій
		жовтень	
		травень	
		грудень	
		березень	
		грудень	
		щороку	
		лютий	
		березень	
7.	Методичне забезпечення виховного процесу		
7.1.	Забезпечити проведення обласних конкурсів серед організаторів виховної роботи «Виховати особистість», «Система виховання як засіб формування конкурентоспроможної особистості»	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
7.2.	Продовжити роботу творчих груп з проблем формування ціннісних орієнтацій учнів	2012	Донецький облППО
7.3.	Продовжити діяльність експериментальних майданчиків з проблем соціалізації особистості та використання телекомунікаційних проектів у виховному процесі	2012-2014	
7.4.	Видати методичні посібники з актуальних питань виховання та використання інноваційних технологій у виховному процесі навчального закладу	2012	
7.5.	Впровадити систему обласних науково-методичних заходів, спрямованих на розбудову та проектування перспективних виховних систем загальноосвітніх закладів	2012-2013	

Індикатори успіху

Виконання Програми сприятиме:

- Підвищенню рівня вихованості дітей та учнівської молоді.
- Зменшенню кількості дітей, що скоїли протиправні дії.
- Збільшенню кількості дітей, зайнятих в позакласній та гуртковій роботі.
- Формуванню цінностей і ставлень особистості учня до себе і людей, суспільства і держави, природи і здоров'я, праці та мистецтва.

Проект «Соціальний захист дітей, які потребують особливої уваги та підтримки»

*Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів,
визначених:*

- Конституцією України;
- Законами України:
  - «Про охорону дитинства» (від 26.04.2001 № 2402-III);
  - «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування»
  - «Про внесення змін до Закону України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» (від 15.01.2009р. № 878-VI);
  - «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» (від 01.06.2000р. № 1768-III);
  - «Про Загальнодержавну програму «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2016 року» (від 05.03.2009р. № 1065-VI);
  - «Про освіту» (від 25.04.1996р. № 100/96-ВР);
  - «Про загальну освіту»;
  - «Про дошкільну освіту»;
- Постановами КМУ:
  - «Про поліпшення, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування» (від 05.04.1994р. № 226);
  - «Про внесення зміни до пункту 1 постанови КМУ «Про організацію харчування окремих категорій учнів у загальноосвітніх навчальних закладах» (від 19.06.2002 р. № 856» від 04.06.2003р. № 850);
  - «Про організацію харчування окремих категорій учнів у загальноосвітніх навчальних закладах» (від 19.06.2002р. № 856);
  - «Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини» (від 24.09.2008р. № 866);
- Наказами МОН України:
  - «Про затвердження Положення про загальноосвітню школу-інтернат та загальноосвітню санаторну школу-інтернат» (від 12.06.2003р. № 363);
  - «Про затвердження норм матеріального та нормативів фінансового забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також вихованців шкіл-інтернатів» (від 17.11.2003р. № 763);
  - «Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування» (від 21.09.2004р. № 747/460);
  - «Про затвердження Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку» (від 15.09.2008р. № 852).

Мета проекту

Метою Проекту є вдосконалення соціалізації дітей пільгових категорій шляхом розвитку і приведення системи утримання дітей цієї категорії в закладах всіх типів і форм власності, їх виховання та соціального захисту відповідно до сучасних потреб і вимог.

Аналіз утримання, навчання та виховання дітей пільгових категорій за період 2007-2011 років. Актуальність Проекту

Увага всіх державних органів та недержавних організацій постійно сконцентрована на тому, як допомогти дітям, які перебувають у несприятливих умовах та екстремальних ситуаціях, дітям, які сповна відчули на собі складності життя.

Із **665199 дітей області – 10,4%** дітей, які потребують особливої уваги, зокрема дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей-інвалідів, дітей із багатодітних, малозабезпечених сімей, з них:

- дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування – 13310 (2%);
- дітей-інвалідів – 10073 (1,5%);
- дітей, які постраждали від наслідків ЧАЕС – 2173 (0,3%);
- дітей загиблих шахтарів – 440 (0,1%);
- дітей загиблих працівників МВС і військовослужбовців – 55 (0,01%);
- дітей із багатодітних сімей – 38712 (5,8%);
- дітей із малозабезпечених сімей – 4095 (0,7%).

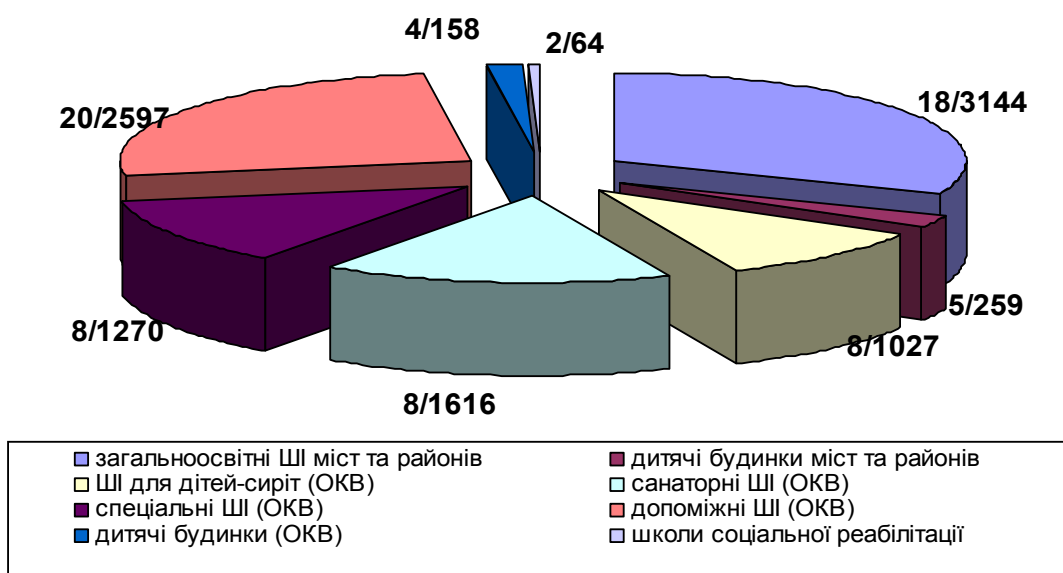
Робота за пріоритетними напрямками освіти Донеччини передбачає максимальне розширення можливостей для задоволення освітніх потреб, створення умов для забезпечення доступної якісної освіти і виховання, забезпечення максимальної самореалізації та адаптації в суспільство дітей, перш за все дітей пільгових категорій.

У 2011-2012 навчальному році в області існує розгалужена мережа загальноосвітніх інтернатних закладів, яка складається з **73 інтернатних закладів** (в них навчається **10 135 дітей**, з них під опікою держави – **1472 дитини**), з них:

- 18 – для дітей із малозабезпечених сімей в містах і районах;
- 44 – інтернатні заклади обласної комунальної власності;
- 9 дитячих будинків (4 обласного і 5 міського підпорядкування);
- 2 школи соціальної реабілітації підпорядкування Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

Мережа інтернатних закладів області

У 2011 році – 73 інтернатних закладів, 10135 вихованців.

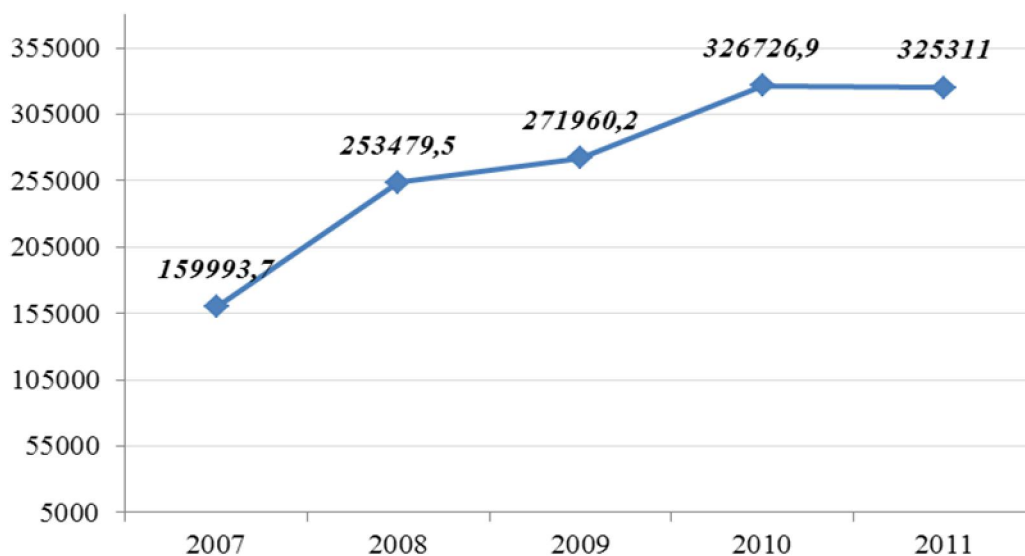

Для створення комфортних умов утримання вихованців інтернатних закладів обласної комунальної власності Донецькою облдержадміністрацією і Донецькою обласною радою передбачено виділення достатнього фінансування за основними статтями бюджету.

За останні 3 роки значно покращено матеріально-технічну базу інтернатних закладів: зроблені капітальні та поточні ремонти, оновлено меблі та обладнання, школи забезпечені сучасним медичним, спеціальним тифло та сурдологічним корекційним обладнанням, комп'ютерами, мультимедійними дошками та 100% підключені до мережі Інтернет.

На покращення матеріально-технічної бази, придбання медичного, навчального обладнання інтернатних закладів областю було виділено бюджетних коштів: у 2007 році – 159993,7 тис.грн., у 2011 році – 325311,0 тис.грн.

Бюджетних кошти, які виділялися на утримання вихованців інтернатних закладів ОКВ 2007-2011 рр. (тис. грн.)

Порівняно з інтернатними закладами обласної комунальної власності в інтернатних закладах міст та районів матеріальне становище значно гірше.

У міських інтернатних закладах фінансування на харчування недостатнє та не лише за законодавством, а й за фізіологічними нормами. **Харчування** в них **1 дитини на добу становить від 11,16 грн. до 30,00 грн.**, а в інтернатних закладах обласної комунальної власності відповідно **40-50 грн.**

Стан утримання дітей пільгових категорій в інтернатних закладах міст та районів області, відповідно до державних норм, значно нижче і складає в **2011 році на 1 дитину на рік в середньому 36,9 тис. грн.**, а в інтернатних закладах обласної комунальної власності відповідно **56,6 тис. грн.**

Таким чином, значна частина дитячих будинків та шкіл-інтернатів міст та районів має слабку матеріально-технічну базу, потребує ремонту спальних та службових приміщень, діти не отримують в повній мірі соціального забезпечення, передбаченого законодавством (харчування, оздоровлення, медичного обслуговування тощо) **Вирішення цих проблемних питань стримується недостатністю фінансування.**

Особлива увага приділяється соціальному захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

В області проживає **13310 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (у т.ч. учнівської молоді старше 18 років)**, що складає 2,3% від загальної кількості дитячого населення. З них **12226** навчаються та виховуються в закладах системи освіти.

Місце знаходження дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (у т.ч. учнівської молоді старше 18 років)

	Кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування
Всього в системі освіти:	12226
- Перебувають дома з опікунами (діти від 0 до 6 років)	187
- Дошкільні заклади (крім дитячих будинків)	576
- Дитячі будинки ОКВ	158
- Дитячі будинки змішаного типу (міст та районів)	259
- Загальноосвітні школи	4073
- Школи-інтернати (міст та районів)	345
- Школи-інтернати ОКВ	1367
- Школи соціальної реабілітації	7
- Навчальні заклади нового типу	718
- Професійно-технічні навчальні заклади	2214
- Вищі навчальні заклади I-II, III-IV р. акр.	2322 (I-II – 1252; III-IV – 1070)
Інші:	1084
- Будинки дитини (управління охорони здоров'я)	264
- Дитячі будинки сімейного типу (служба у справах дітей)	165
- Прийомні сім'ї (служба у справах дітей)	411
- Притулки (служба у справах дітей)	56
- Будинки-інтернати для інвалідів (управління праці)	188
РАЗОМ	13310

З 12226 сиріт та позбавлених батьківського піклування, які навчаються та виховуються в закладах системи освіти:

- **60,3%** – перебувають під опікою громадян,
- **39,7%** – перебувають під опікою держави.

За 2010-2011 роки

- до шкіл-інтернатів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування влаштовано – **378 дітей**, з них:
  - **39%** до I ступеня школи,
  - **54%** до II ступеня школи,
  - **6%** до III ступеня школи;
- з інтернатів влаштовано до різних форм сімейного виховання всього **108 дітей**, з них:
  - **91%** – діти, віком від **6 до 10 років**,
  - **9%** – від **10 до 12 років**.

Таким чином, основна кількість дітей, влаштованих до різних форм сімейного виховання, це діти молодшого шкільного віку. Опіка та усиновлення дітей середньої та підліткової вікової категорії є пріоритетним напрямком роботи управління освіти і науки облдержадміністрації.

Учні загальноосвітніх шкіл, вихованці інтернатних закладів, студенти ПТНЗ та ВНЗ з числа дітей, які потребують особливої уваги та підтримки, протягом останніх років в повній мірі **отримують соціальне забезпечення, передбачене законодавством.**

У 2011-2012 навчальному році в області збільшилася на 1,3% кількість учнів 1-11 класів, які отримують гарячі сніданки, та на сьогодні становить 74,4% учнів загальноосвітніх навчальних закладів (243721 учень). Крім того, майже 97 тис. учнів отримують гарячі обіди.

Відповідно до чинного законодавства в денних загальноосвітніх школах 100% забезпечені безоплатним харчуванням учні 1-4 класів, діти-сироти, діти, які залишилися без піклування батьків, діти з малозабезпечених сімей та діти-інваліди, що постраждали від аварії на ЧАЕС.

За результатами перегляду бюджету в галузі «Освіта» на 2011 рік збільшено на 10% фінансування харчування учнів пільгових категорій. Видатки з місцевих бюджетів становлять від 3,50 грн. до 12,0 грн. на 1 дитину в день.

Діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування 100% охоплюються різними формами літнього відпочинку та оздоровлення: пришкільні табори, заміські табори, центр соціальної реабілітації «Смарагдове місто».

Діти пільгових категорій, у т.ч. студенти ПТНЗ та ВНЗ з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування постійно отримують всі фінансові виплати, передбачені законодавством (пенсії з втрати годувальника, пенсії з інвалідності, стипендії, матеріальні допомоги тощо).

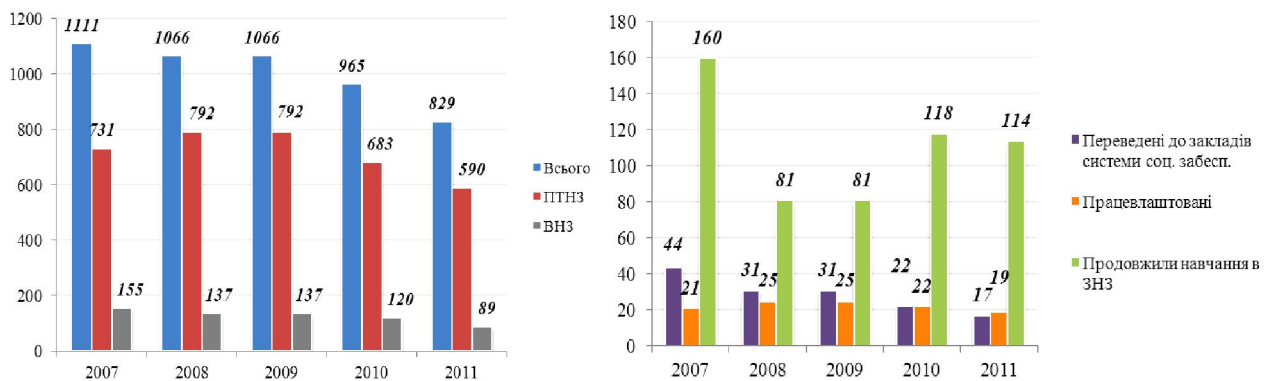
Постійно ведеться робота, спрямована на професійну орієнтацію дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей-інвалідів, на активне співробітництво з професійно-технічними та вищими навчальними закладами. З

цією метою щорічно проводяться зустрічі випускників з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, з представниками вищих навчальних закладів Донецької області I-IV рівнів акредитації.

Одним з якісних показників проведеної роботи є збільшення студентів вищих навчальних закладів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: 2005-2006 навчальний рік – **1344 студента**, 2011-2012 навчальний рік – **2322 студента**. Близько 20% студентів сиріт та випускників з обмеженими фізичними можливостями навчаються у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації. За рішеннями обласної ради за рахунок обласного бюджету студентам вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації та учням професійно-технічних навчальних закладів із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, протягом останніх кількох років щомісячно надається матеріальна допомога, а студентам 1-го курсу вищих навчальних закладів – зимове взуття.

Аналіз подальшого навчання та працевлаштування вихованців інтернатних закладів свідчить про те, що всі випускники (100%) щорічно влаштовуються до різних типів навчальних закладів: ПТНЗ, ВНЗ I-IV рівнів акредитації, загальноосвітніх навчальних закладів; до закладів системи соціального захисту.

Працевлаштування випускників інтернатних закладів ОКВ 2007-2011 рр.

Але залишається проблемним вирішення **житлового** питання та **питання щодо стягнення аліментів** з батьків, позбавлених батьківських прав та матерів, які залишили свою дитину у пологовому будинку, на утримання дітей, які перебувають під опікою чи в державних закладах.

З **1525** дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які навчаються і виховуються в інтернатних закладах обласної комунальної власності **отримують аліменти лише 123 дитини** із призначених **900**; **закріплено житло – 490, майно – 38**.

Таким чином, в області постійно удосконалюється система супроводу дітей пільгових категорій від набуття ними цього статусу до першого робочого місця.

Шляхи і способи розв'язання проблем:

1. Забезпечення реалізації прав дітей пільгових категорій щодо здобуття дошкільної і загальної середньої освіти шляхом спеціально організованого

навчально-виховного процесу в комплексі з соціальною та медичною реабілітацією, з корекційною роботою в загальноосвітніх закладах різних типів.

2. Вживання заходів до приведення офіційних назв інтернатних закладів відповідно до вимог законодавства та суспільства щодо виключення з офіційних назв статусу та нозології захворювання дітей.

3. Вдосконалення соціалізації дітей пільгових категорій шляхом розвитку і приведення системи утримання та виховання дітей цієї категорії, їх соціального захисту відповідно до сучасних потреб і вимог:

- фінансові виплати випускникам з числа дітей-сиріт;
- постановка на квартирний облік дітей-сиріт, які досягли 16-річного віку і знаходяться на державному забезпеченні;
- вирішення питань щодо стягнення аліментів з батьків, позбавлених батьківських прав та матерів, які залишили свою дитину у пологовому будинку, на утримання дітей, які перебувають під опікою чи в державних закладах;
- нарахування пенсій дітям, чиї батьки не мали трудових книжок та дітям, які були залишені у пологових будинках.

Зміст основних заходів Проекту

<i>№ n/n</i>	<i>Заходи</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Виконавці</i>
1.	Сприяння створенню та розвитку сімейних форм виховання за рахунок усиновлення, опіки, збільшення прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу.	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій, служба у справах дітей облдержадміністрації
2.	Забезпечення функціонування мережі інтернатних закладів області та права дітей пільгових категорій на здобуття середньої освіти шляхом спеціально організованого навчально-виховного процесу в комплексі з корекційно-реабілітаційною роботою	2012-2016, щороку вересень січень травень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій, головне управління праці та соціального захисту населення
3.	Вживання заходів до приведення офіційних назв інтернатних закладів відповідно до вимог законодавства та суспільства щодо виключення з офіційних назв статусу та нозології захворювання дітей	2012 I квартал	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
4.	Реформування та оптимізація інтернатних закладів:	2013-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
	- Краматорська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат (допоміжна школа)	2013	
	- Горлівська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 1 (допоміжна школа)	2014	
	- Макіївська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 2 (допоміжна школа)	2015	

	- Часів-Ярська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат	2015	
	- Вуглегірська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат	2016	
5.	Впровадження системи супроводу дітей пільгових категорій, від набуття ними цього статусу до першого робочого місця	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
5.1	Забезпечення безкоштовним харчуванням, згідно з нормами фізіологічних потреб дитини за основними продуктами	щорічно вересень, травень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
5.2	Створення системи медичного огляду, раннього виявлення та надання консультаційно-діагностичної допомоги дітям з особливими потребами щодо доступності до якісної освіти	щорічно I, III квартал	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій, головне управління охорони здоров'я
5.3	Забезпечення фінансових виплат випускникам шкіл-інтернатів, студентам з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	щорічно серпень, вересень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
5.4	Активізування роботи щодо постановки на квартирний облік дітей-сиріт, які досягли 16-річного віку і знаходяться на державному забезпеченні	щорічно листопад, травень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій,
5.5	Активізування роботи щодо виплат аліментів, пенсій дітям-сиротам та дітям-інвалідам, які знаходяться на державному забезпеченні	щорічно листопад, травень	служба у справах дітей облдержадміністрації
5.6	Укладання спеціальних угод між школами-інтернатами (ПТНЗ, ВНЗ) та промисловими підприємствами, комерційними структурами про надання постійної матеріальної підтримки, проведення робітничої практики та надання можливості працевлаштування випускників	щорічно березень- квітень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
5.7	З метою професійної орієнтації дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування проведення зустрічі випускників з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з представниками вищих навчальних закладів Донецької області I-IV рівнів акредитації	щорічно травень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій, обласне відділення Дитячого Фонду України

5.8	Створення відповідних умов для працевлаштування молоді пільгових категорій	щорічно квітень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, управління у справах сім'ї і молоді, головне управління праці та соціального захисту населення Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад, райдержадміністрацій, обласний центр зайнятості населення
6.	Організація якісного оздоровлення і відпочинку дітей, учнівської та студентської молоді пільгових категорій, у т.ч. у санаторно-оздоровчому центрі соціальної реабілітації "Смарагдове місто"	2012-2016 щорічно квітень вересень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій, управління у справах сім'ї та молоді
7.	Сприяння соціальній адаптації та соціалізації дітей інтернатних закладів	2012-2016	
7.1	Ознайомлення зі станом роботи в напрямку соціальної адаптації та соціалізації дітей інтернатних закладів, дитячих будинків	2012 II квартал	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний центр практичної психології
7.2	Проведення конкурсу методичних наробок щодо соціалізації учнів	2013 жовтень	
7.3	Створення творчої групи щодо розробки алгоритму та системного підходу щодо соціалізації вихованців інтернатних закладів	2013 січень	
7.4	Підготовка інформаційно-методичного збірника «Психологічні аспекти соціалізації учнів інтернатних закладів, дитячих будинків, шкіл соціальної реабілітації»	2015 II квартал	
7.5	Проведення методичної майстерні «Соціалізація як важливий крок у майбутнє»	2016 квітень	

Індикатори успіху

Виконання Програми сприятиме:

- соціалізації дітей пільгових категорій шляхом розвитку і приведення системи утримання та виховання дітей цієї категорії, їх соціального захисту відповідно до сучасних потреб і вимог;
- 100% адаптації дітей пільгових категорій в самостійному житті і суспільно-корисній праці в процесі навчання, виховання та формування активної життєвої позиції в комплексі з корекційною роботою та медичною реабілітацією;
- реформуванню інтернатних закладів у зв'язку з влаштуванням дітей до сімейних форм виховання громадянами України.

Проект «Позашкілля Донеччини»

(розвиток позашкільної освіти Донецької області. 2012-2016 рр.)

Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів, визначених:

- Національною доктриною розвитку освіти України;
- Законами України:
  - «Про освіту»;
  - «Про загальну середню освіту»;
  - «Про позашкільну освіту»;
- Державною цільовою соціальною програмою розвитку «Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку позашкільної освіти на період до 2014 року»

Мета Проекту

Метою цього Проекту є розвиток позашкільної освіти, створення відповідних умов для занять в позаурочний час дітей та учнівської молоді, популяризація різних форм роботи у позашкіллі.

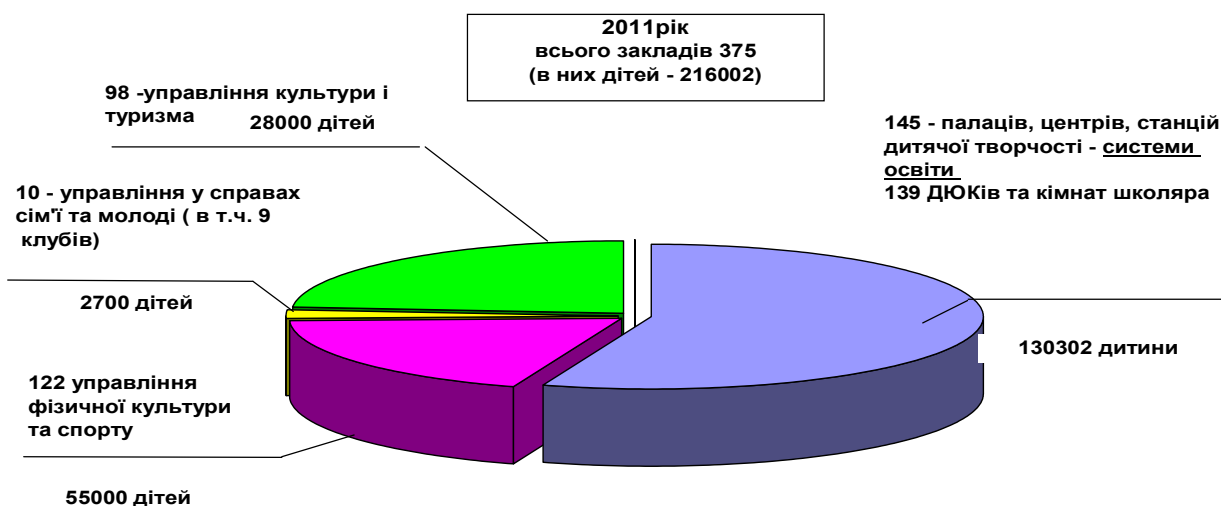
Актуальність Проекту

Реалізація в області заходів на виконання Закону України «Про позашкільну освіту» сприяла збереженню мережі позашкільних закладів, секцій, творчих об'єднань, клубів.

Для задоволення потреби населення області в отриманні позашкільної освіти створена і функціонує мережа позашкільних закладів, яка налічує сьогодні 375 установ всіх типів і форм власності, в яких навчається майже 200 тисяч неповнолітніх, що становить 59% від загальної кількості дітей та учнівської молоді області (діаграма 1).

Діаграма 1

Мережа позашкільних закладів області всіх типів і форм власності

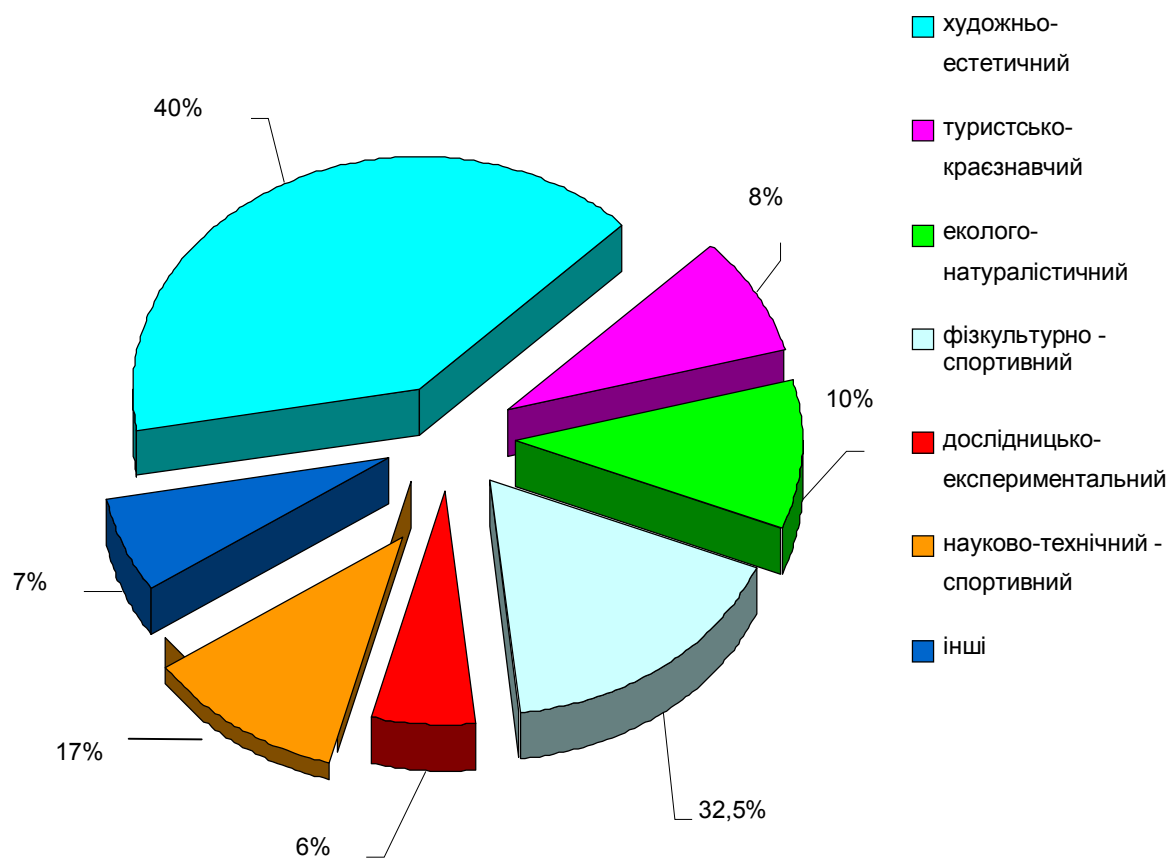
У системі управління освіти області 145 позашкільних закладів, з них 69 – палаци, будинки, центри дитячої творчості, 5 – станції туризму та краєзнавства учнівської молоді, 21 – центри, станції технічної творчості, 12 – еколого-натуралістичні центри та станції, 38 – дитячо-юнацькі спортивні школи; 139 – дитячо-юнацькі клуби за місцем проживання. Загальне охоплення дітей позашкільною освітою становить 39,5% від загальної кількості учнів загальноосвітніх закладів.

Мережа спортивних шкіл, підпорядкованих управлінню фізичної культури та спорту нараховує 122 заклади, в яких займаються понад 55 тис. учнів.

Мережа шкіл естетичного виховання області, підпорядкованих управлінню культури і туризму налічує 98 початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів, у т.ч.: 43 музичних школи, 49 шкіл мистецтв, 5 художніх та 1 хореографічну шкіл. Загальна чисельність учнів – 28 тис.

У підпорядкуванні структурних підрозділів у справах сім'ї та молоді виконкомів міських рад, райдержадміністрацій знаходяться 9 клубів, які охоплюють 2700 дітей та підлітків та 1 комунальний позашкільний навчальний заклад «Донецький обласний дитячо-молодіжний центр».

Моніторингові дослідження свідчать, що зацікавленість у дітей в гуртках, групах, творчих об'єднаннях позашкільних навчальних закладів виявляється до художньо-естетичного напрямку позашкільної освіти (40,2%), науково-технічного (17,4%), еколого-натуралістичного (10,8%), туристсько-краєзнавчого (8%), фізкультурно-спортивного (32,5%), дослідницько-експериментального (6%), інші (7%).

Постійно проводиться робота щодо створення умов для здобуття позашкільної освіти дітьми сільської місцевості. Працюють 33 позашкільні заклади з гуманітарного, туристсько-краєзнавчого, екологічного та спортивного профілів, охоплюючи понад 13 тис. дітей, що становить 29,3% від загальної кількості учнів, які мешкають в сільській місцевості.

Одним з ефективних напрямів позашкільної освіти є дитячо-юнацький туризм і краєзнавство. В рамках руху "Перлини Донбасу" проводяться обласні природоохоронні акції «Марш парків», «Заповідні території Донбасу», «Міста та села Донеччини, історико-етнографічні операції «Україна вишивана», «Свята спадщина», «Мальовнича Україна»; «Скривджена Земля»; «Таємниці геології Донбасу».

У напрямку художньо-естетичної та декоративно-прикладної спрямованості щороку проводиться понад 100 обласних творчих справ. Серед них – конкурси-виставки образотворчого мистецтва «Дитячі фарби Донеччини», декоративно-ужиткової творчості «Тайни народних ремесел», «Від уміння – до майстерності», «Мистецтво Донбасу. Великодневий вернісаж», «Мистецтво оригамі», конференції юних журналістів «Перо надії», фестивалі театральних колективів, ансамблів бального танцю, юних вокалістів, оркестрів, хорових колективів.

Система масових заходів стимулює постійний розвиток і самовдосконалення гуртків, ансамблів, театрів, оркестрів до рівня «зразковий» та «народний художній колектив». За рішенням Міністерства освіти і науки України із 117 колективів на Донеччині - 35 колективів мають звання „народний художній колектив”, 82 -«зразковий».

Учнівська молодь Донеччини, як вихованці позашкільних навчальних закладів, беруть участь у:

- Всеукраїнській історико-краєзнавчій конференції учнівської молоді «Пізнай себе, свій рід, свій народ», історико-географічній експедиції «Історія міст і сіл України», туристсько-краєзнавчій експедиції «Моя Батьківщина – Україна», «Історія міст і сіл України», зльотах юних туристів-краєзнавців «Моя земля – земля моїх батьків», Всеукраїнській школі юних археологів;
- Всеукраїнських конкурсах, фестивалях «Знай і люби свій край», «Посміхнемося щиро Вишні», «Безпека та мир в Україні», «Наша Земля – Україна»;
- Міжнародних конкурсах-виставках: «Чарівна книжка», «Підводні фантазії», «Таланти III тисячоліття», «Діти і мінерали» (Болгарія), «Жили були хлопчик та дівчинка...» (Австрія), фестиваль дитячої творчості «Сузір'я в Несебрі» (Болгарія), «Екоерудити Планети» (Росія); фестивалі-конкурси дитячої та юнацької творчості «Зірковий марафон»;
- Міжнародних змаганнях та чемпіонатах Європи зі спортивної радіопеленгації (Болгарія).

Як результат, Донецька область (вже втретє) зайняла найвищу сходинку Всеукраїнського рейтингу за кількістю отриманих лауреатських нагород, бронзових та срібних призерів, вихованцями позашкільних закладів за

результатами участі у змаганнях, конкурсах, фестивалях та інших масових заходах Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

Разом з тим проведений моніторинг якості позашкільної освіти свідчить про те, що:

- матеріально-технічна база позашкільних закладів у цілому є незадовільною. Недостатньою є площа для проведення навчальних занять із дітьми;
- у закладах частково відсутнє технічне обладнання. 80% закладів не забезпечені комп'ютерною технікою;
- зростає кількість гуртків, які працюють на платній основі, так дитячо-юнацькі спортивні школи, які мають власні спортивні споруди надають платні послуги, що становить 20%, а в навчальних закладах управління культури і туризму тільки 10,2% учнів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів навчаються безоплатно;
- зниження гурткової роботи на базі загальноосвітніх закладів через поступове зменшення позакласних годин;
- не приділяється належна увага створенню системи позашкільної освіти в містах та районах області. З боку окремих органів виконавчої влади не надаються гарантії щодо збереження наявної мережі закладів та подальшого її розвитку. Дії окремих міських, районних держадміністрацій призводять до закриття, об'єднання позашкільних навчальних закладів, зменшення витрат на їх утримання, скорочення чисельності педагогічних працівників.

Необхідність розв'язання вищезазначених проблем обумовила потребу в проекті, реалізація якого в першу чергу буде спрямована на збереження мережі, поліпшення матеріально-технічної бази, збільшення чисельності гуртківців та розгортання гурткової роботи у загальноосвітніх навчальних закладах.

Постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010р. № 785 затверджена Державна цільова соціальна програма розвитку позашкільної освіти на період до 2014 року.

Завдання проекту

1. Забезпечення якісної позашкільної освіти дітьми та учнівською молоддю.
2. Збереження мережі позашкільних навчальних закладів і розширення мережі філій, секцій, творчих об'єднань, клубів; створення сучасних моделей позашкільних закладів освіти.
3. Підтримка учнів, які потребують додаткової педагогічної уваги та їх зайнятість в позаурочний час.

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконавці
1.	Забезпечити функціонування позашкільних навчальних закладів відповідно до нормативно-правових актів з питань позашкільної освіти	постійно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, управління з питань фізкультури та спорту, управління культури і туризму, управління у справах сім'ї та молоді Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
2.	Сприяти упорядкуванню та збереженню мережі позашкільних навчальних закладів, у тому числі створення філій позашкільних навчальних закладів, клубів на базі навчальних закладів:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, управління з питань фізкультури та спорту
	5 філій	2012	Донецької облдержадміністрації,
	5 філій	2013	Донецької облдержадміністрації,
	5 філій	2104	виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	5 філій	2015	
	5 філій	2016	
3.	Проводити моніторинг якості позашкільної освіти	щороку	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
4.	Створити електронну бібліотеку навчально-методичної літератури з питань позашкільної освіти	2012	Донецький облІППО
5.	Забезпечити підготовку та підвищення кваліфікації педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів відповідно до переліку спеціалізації, за якими здійснюватиметься підготовка		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, ВНЗ, Донецький облІППО
6.	Забезпечити проведення конкурсу педагогічної майстерності «Джерело творчості»	щороку жовтень-лютий	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласні позашкільні заклади, Донецький облІППО
7.	Створити пересувну «Зелену лабораторію» для виконання науково-дослідницьких робіт у польових умовах і організація роботи пересувних гуртків	2013 р.	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний еколого-натуралістичний центр
8.	Забезпечити проведення Всеукраїнських заходів: - краєзнавча конференція учнівської молоді «Південно-Східна Україна: зі стародавності у XXI сторіччя»	щороку жовтень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний центр туризму та краєзнавства

	- змагання учнівської молоді з авіамоделного спорту (радіокеровані моделі)	2012 серпень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний центр технічної творчості
	- змагання учнівської молоді зі спортивної радіопеленгації	2013 вересень	
	- фестиваль-конкурс виконавців академічного співу «Українське бельканто»	листопад 2012 2014 2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний Палац дитячої та юнацької творчості
	- конкурс народно-патріотичної пісні «Україно – зоре моя»	2013 жовтень	
	- конкурс студій раннього розвитку дітей «Дитинства чарівна стежинка	2013 травень	
	- збір учасників екологічних експедицій, походів та польових практик	2012 травень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний еколого-натуралістичний центр
9.	Забезпечити проведення обласних заходів		
	- Кубок України з пішохідного туризму серед юніорів у закритих приміщеннях (Донецька область)	щороку	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний центр туризму та краєзнавства
	- II етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт	щороку лютий	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласні позашкільні заклади
	- польові дослідження Донецької Середньовічної археологічної експедиції (Краснолиманський район)	щороку липень-серпень	
	- робота Приазовської археологічної експедиції (Першотравневий р-н, м.Маріуполь)	щороку липень-серпень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний центр туризму та краєзнавства
	- Зліт-Чемпіонат зі спортивного туризму серед учнівської молоді Донецької області (с.Торське Краснолиманського району)	щороку	
	- змагання учнівської молоді з картингу	щороку квітень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний центр технічної творчості
	- змагання учнівської молоді із судномодельного спорту (моделі довжиною до 600 мм)	щороку травень	
Навчально-методичне забезпечення позашкільних навчальних закладів			
10.	Розробити рекомендації для позашкільних навчальних закладів щодо вдосконалення їх роботи	2013	Донецький облППО
11.	Розробити методичні рекомендації, збірники, буклети:		
	• <i>за туристсько-краєзнавчим напрямком:</i>		
	- Інформаційно-методичний вісник “Туризм і краєзнавство”	щороку	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний центр туризму та краєзнавства
	- умови проведення Кубка України серед юніорів з пішохідного туризму в приміщеннях	щороку	

- збірник матеріалів та тез доповідей відкритої Всеукраїнської історико-краєзнавчої конференції «Південно-Східна Україна: зі стародавності у XXI сторіччя»	2013 2015	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний центр туризму та краєзнавства
- збірка матеріалів учасників Всеукраїнського конкурсу на кращий навчально-методичний матеріал туристсько-краєзнавчої тематики	2014 2016	
- збірник навчальних програм науково-дослідницького напрямку історико-географічного та відділення філософії і суспільствознавства	2012	
- Інформаційний фотовісник «Музеї навчальних закладів Донеччини»	2013	
- видання відеозбірника навчально-тематичних екскурсійних маршрутів Донеччини	2014	
• <i>за художньо-естетичним напрямком:</i>		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний палац дитячої та юнацької творчості
- Донецький обласний Палац дитячої та юнацької творчості – сучасний позашкільний заклад (до 30-річчя Палацу)	2012	
- збірка з досвіду роботи відділення мистецтвознавства та філології МАН «Інновації як елемент розвитку дослідницьких здібностей обдарованих старшокласників»	2012	
- Обласний альманах кращих досягнень творчих колективів Будинків, Центрів дитячої творчості «Тобі, Донеччино, наші досягнення!»	Щороку	
- посібник «Казко-терапія в роботі з дітьми з обмеженими можливостями в умовах гуртка позашкільного закладу»	2013	
- збірка для педагогів позашкільних закладів, які працюють з дітьми-інвалідами «Використання здоров'язберігаючих технологій в умовах заняття гуртка»	2013	
- буклет за підсумками обласного конкурсу декоративно-прикладної творчості вихованців ДЮКів та кімнат школяра за місцем проживання	2013	
- методичний посібник для організаторів учнівського самоврядування «Організація навчання лідерів органів учнівського врядування»	2014	
- посібник для керівників гуртків, які працюють з дітьми-інвалідами «Розвиток сенсорних здібностей дітей з обмеженими можливостями засобами позашкільної освіти»	2014	
- методичний посібник «Використання сучасних ігрових технологій в організації діяльності позашкільних закладів за місцем проживання»	2015	
- збірка кращих матеріалів з досвіду роботи творчих колективів Будинків, Центрів дитячої творчості «Використання сучасних педагогічних технологій в позашкільному освітньому процесі»	2016	
- каталог літератури для педагогів позашкільних закладів, які працюють з дітьми соціально-незахищеної категорії	2016	

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>за технічним напрямком:</i> 		
	- збірка конкурсних робіт гуртківців з початкового технічного моделювання	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний центр технічної творчості
	- збірка з досвіду роботи відділення технічних наук; фізики і астрономії; математики; економіки; комп'ютерних наук МАН	2012	
	- методичні рекомендації: «Впровадження в систему роботи керівників гуртків технічного профілю позашкільного закладу методичних інновацій»	2013	
	- збірка кращих матеріалів з досвіду роботи станцій та центрів технічної творчості	2014	
	- рекомендації для керівників гуртків з організації науково-технічної творчості	2015	
	- каталог програмного забезпечення для роботи в центрах, станціях технічної творчості	2016	
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>за еколого-натуралістичним напрямком:</i> 		
	- методичні рекомендації щодо створення куточка модельованої природи в кабінеті біології	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласний еколого-натуралістичний центр, Донецький облППО
	- методичні рекомендації щодо організації практичних природоохоронних заходів з охорони зимуючих птахів	2013	
	- методика закладки опитів з гетерозису овочевих культур для учасників Всеукраїнського конкурсу «Юний селекціонер-генетик»	2014	
	- збірник тестових завдань для конкурсу-захисту відділення екології та аграрних наук МАН	2015	
	- тематика і методика виконання дослідницьких робіт з тваринництва та ветеринарії для слухачів МАН	2016	
12.	Проводити семінари-практикуми, наради з питань позашкільної освіти для керівників позашкільних закладів області та відповідальних працівників управлінь (відділів) освіти міських рад та райдержадміністрацій за розвиток позашкільної освіти	щороку 1 раз в квартал	
Міжнародне співробітництво			
13.	Сприяти участі молоді з числа вихованців позашкільних навчальних закладів у міжнародних конкурсах, змаганнях і фестивалях	постійно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, обласні позашкільні заклади

Фінансове забезпечення

Фінансування Проекту здійснюється в межах витрат, затверджених на відповідний рік в обласному бюджеті для виконання заходів з відповідних галузей і розпорядників бюджетних засобів, а так само бюджетних засобів міст і районів області, інших джерел, не заборонені чинним законодавством (додаток 10).

Індикатори успіху:

1. Збереження наявної мережі позашкільних навчальних закладів області та створення філій позашкільних закладів, клубів на базі навчальних закладів.
2. Зростання чисельності гуртківців у позашкільних навчальних закладах з загальним охопленням 150 тис. дітей і доведення до 45% від загальної кількості учнів загальноосвітніх закладів, з метою задоволення їх потреб у професійному самовизначенні і творчій самореалізації.

Проект «Здоров'я через освіту»

Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів, визначених:

- Законами України:
  - «Про освіту»;
  - «Про фізичну культуру та спорт»;
- Концепцією загальнодержавної цільової соціальної програми «Здорова нація» на 2009-2013 рр.;
- Державною програмою «Репродуктивне здоров'я нації» на період до 2015 року»;
- Цільовою комплексною програмою «Фізичне виховання – здоров'я нації».

Мета проекту

Метою цього Проекту є формування освітнього середовища, сприятливого для збереження здоров'я та забезпечення здорового способу життя

Актуальність проекту

Здоров'я нації розглядається як показник цивілізованості держави, що відбиває соціально-економічне становище суспільства. Здоров'я дітей і молоді особливо важливе, тому що за оцінкою фахівців близько 75% хвороб у дорослих є наслідком умов життя в дитячі та молоді роки. Діти та підлітки мають цілий ряд проблем, пов'язаних із дорослішанням, їх поведінкою та ризиком – шкідливі звички, наркотики, сексуальність тощо.

Протягом останніх років усе частіше спостерігається відхилення у розвитку організму дітей.

Природна рухова активність школярів поступово зменшується, у той же час і падає зацікавленість учнів до занять фізичною культурою. Як наслідок, за останні п'ять років в області відмічається збільшення рівня загальної захворюваності дітей 0-17 років на 19,8%, у т.ч. хворобами органів дихання – на 28%, ендокринної системи – на 3,5%, нервової системи – на 4,2%, хворобами ока – на 13%, хворобами вуха – на 10,7%, органів травлення – на 11% (за даними головного управління охорони здоров'я ОДА).

За результатами проведених анкетувань та поглибленого медичного огляду майже 35% дітей у молодшій школі і до 80% у старших класах потребують допомоги спеціалістів і уваги з боку сім'ї.

Урок фізичної культури – це єдина форма активної рухової діяльності, бо учні багато часу проводять у статичному положенні навчаючись у школі, займаючись додатково з предметів, переглядаючи телевізійні передачі, граючись за комп'ютерами. У свою чергу безконтрольне використання вільного часу дітьми приводить до пагубних звичок та гіподинамії.

З метою відновлення, збереження та зміцнення здоров'я дітей, створення оптимальних умов для всебічного повноцінного розвитку школярів в області створена мережа санаторних шкіл-інтернатів, яка налічує 7 закладів, в них 1534 дітей, у т.ч. 1 – серцево-судинний, 2 – хворих на сколіоз, 3 – з малими та затухаючими формами туберкульозу, 1 – неврологічний.

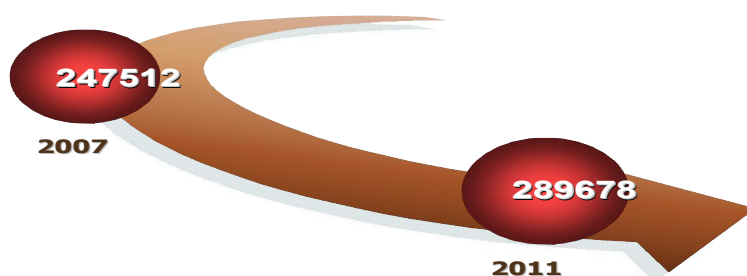
Серед чинників, які негативно впливають на здоров'я дітей виділяють обсяг навчальних програм, їх інформаційну насиченість і неузгодженість з віковими і функціональними можливостями.

Тому одним із основних завдань сучасного навчального закладу є створення безпечного освітнього середовища для розвитку здорової особистості протягом її навчання, формування свідомого ставлення до свого здоров'я та життя, оволодіння життєвими навичками.

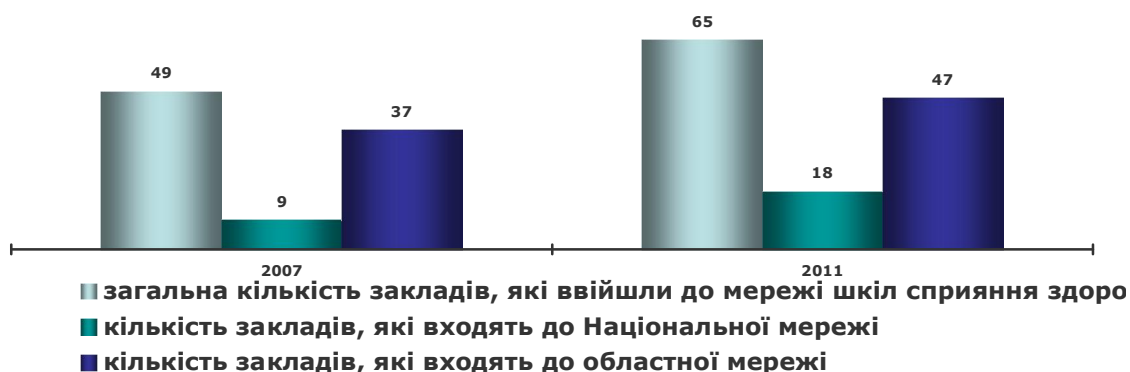
На Донеччині формується мережа «Шкіл сприяння здоров'ю» – навчальних закладів, що визначили пріоритетом діяльності збереження і зміцнення здоров'я дітей, вироблення у них позитивної мотивації на здоровий та безпечний спосіб життя. За останні п'ять років районна і міська мережа Шкіл сприяння здоров'ю збільшилася і налічує 130 закладів освіти, а обласна мережа - на 35%, до якої входить 47 навчальних закладів, кількість шкіл області, що ввійшли до Національної мережі – 18.

Триває впровадження у навчально-виховний процес навчального предмету «Основи здоров'я», факультативних превентивних програм «Рівний-рівному», «Захисти себе від ВІЛ», «Подолання стигми та дискримінації, пов'язані з ВІЛ/СНІДом»; «Молодь на роздоріжжі. Твій вибір», «Профілактика ВІЛ/СНІДу та вживання наркотичних речовин», «Профілактика ВІЛ/СНІДу та репродуктивне здоров'я хлопчиків», «Корисні звички» (початкова школа), «Запобігання торгівлі людьми та експлуатація дітей», «Особиста гідність. Безпека життя, Громадська позиція».

Кількість учнів, охоплених шкільним базовим предметом "Основи здоров'я"

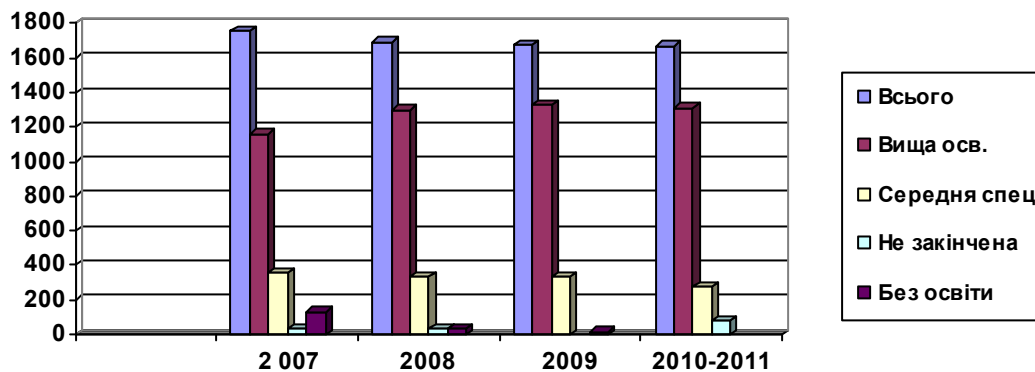

Мережа шкіл сприяння здоров'ю

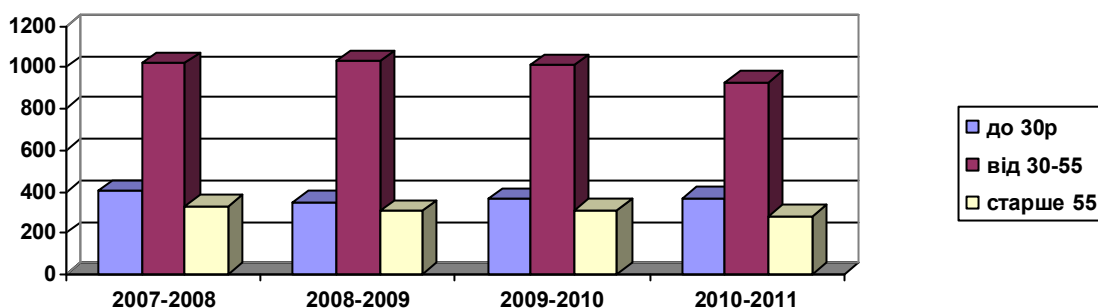
Моніторинг кадрового забезпечення загальноосвітніх закладів вчителями фізичної культури свідчить про те, що у загальноосвітніх закладах області працюють 1667 працівників фізичної культури, з них:

- 1274 (79,1%) осіб мають вищу освіту,
- 274 (19,9%) – середню спеціальну,
- 76 (0,95%) – незакінчену вищу освіту.

Віковий ценз учителів фізкультури:

- до 30 років – 366 (21,7%);
- від 30-55 років складає 927 (60,3%);
- старше 55 років – 281 (18,3%) від загальної кількості.

Відбір найефективніших методик формування здорового способу життя учнівської та студентської молоді і підготовка педагогічних кадрів, спроможних працювати відповідно до сучасних вимог здійснюється на базі Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, а також у рамках міжнародних проектів, серед яких «Посилення багатогалузевих підходів до профілактики ВІЛ/СНІДу серед молоді в Україні» (спільно з Представництвом Європейської Комісії в Україні), що дало змогу створити Тренінговий центр з формування здорового способу життя. Починаючи з 2006 року на базі Центру пройшли підготовку та курси підвищення кваліфікації понад 9 тис.

Враховуючи реальний стан здоров'я дітей та учнівської молоді потребує вдосконалення матеріально-технічна база навчальних закладів, забезпечення ремонту та устаткування санітарно-гігієнічних вузлів і харчоблоків відповідно до чинних норм, поповнення школи спортивним обладнанням.

Велику проблему складають спортивні зали, спортивні майданчики, тренажерні зали та спортивний інвентар.

Паспортизація спортивних споруд закладів освіти свідчить про те, що у загальноосвітніх навчальних закладах функціонує 562 майданчика з тренажерним обладнанням, 2 тенісні корти, 110 футбольних полів, 1518 інших майданчиків, з них: 61 – з синтетичним покриттям (відбудовані за рахунок

місцевих бюджетів та спонсорів); 614 приміщень для фізкультурно-оздоровчих занять (у тому числі: 151 – з тренажерним обладнанням); 922 спортивні зали, 62 плавальних басейнів, 208 стрілецьких тирів. Всього серед загальноосвітніх навчальних закладів області нараховується 3998 спортивних споруд.

Майже всі школи Донецької області забезпечені спортивними залами, 73,5% з яких відповідають санітарно-гігієнічним вимогам, 24,5% – не відповідають (S менше 162 м²). У 53 загальноосвітніх закладах, що складає 4,8%, спортивні зали зовсім відсутні. Загальноосвітні навчальні заклади області забезпечені спортивним обладнанням та інвентарем на 5%.

Місцеві органи управління освітою, керівники навчальних закладів не в повній мірі працюють над оновленням та поповненням обладнання спортивних баз закладів. Водночас, практика свідчить, що не використовуються належно навіть ті можливості, що є. Наявна спортивна база при її ефективному використанні може забезпечити функціонування значно більшої кількості спортивних гуртків.

Окрім того, учні та педагоги не одержують достатніх знань і навичок ведення здорового способу життя, через різні обставини набувають шкідливих звичок та соціально обумовлених захворювань. Це вимагає проведення відповідної профілактичної роботи з дітьми молодшого шкільного віку та з підлітками, навчання педагогів методів такої профілактики.

Стан здоров'я дітей – один з найважливіших показників рівня соціально-економічного розвитку суспільства, тому особливого значення набуває організація ефективного оздоровлення та відпочинку підростаючого покоління.

Необхідність розв'язання вищезазначених проблем обумовила потребу в проекті, реалізація якого в першу чергу буде спрямована на системну роботу на всіх ланках освіти щодо формування вмій і навичок, які стосуються здорового та безпечного способу життя, підготовки до ведення активного способу життя.

Завдання проекту:

1. Зміцнення та збереження здоров'я дітей шляхом:
  - організації оздоровчо-профілактичної роботи з учнями в навчальному закладі протягом дня;
  - посилення медико-педагогічного контролю за станом здоров'я, особливо на уроках фізичної культури;
  - врегулювання функціонування медичних груп, у т.ч. їх фінансування та кадрового забезпечення.
2. Розширення мережі «Школа сприяння здоров'ю».
3. Удосконалення навчально-методичного супроводу викладання курсу «Основи здоров'я» через відповідні довготривалі курси підвищення кваліфікації.
4. Реалізація превентивних програм в навчальних закладах через систему факультативів, спецкурсів, виховних годин.
5. Організація оздоровлення та відпочинку вихованців інтернатних закладів, учнів ПТНЗ, студентів ВНЗ усіх рівнів акредитації.

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконавці
1.	Проведення моніторингу здоров'я дітей, створення комп'ютерних програм для обробки результатів моніторингу	щороку	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО,
2.	Введення обов'язкового третього уроку фізичної культури з 1 по 11 клас	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
3.	Забезпечення функціонування навчальних закладів, які працюють в режимі «Школа сприяння здоров'ю»:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	- 130 закладів	2012	
	- 150 закладів	2014	
	- 170 закладів	2016	
4.	Введення в навчальні плани курсів підвищення кваліфікації педагогів модулі з питань здоров'я, профілактики шкідливих звичок, попередження насильства (6-12 годин залежно від терміну навчання слухачів)	з 2012 року	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
5.	Забезпечити підготовку тренерів з числа педагогічних працівників на базі Тренінгового центру за програмами:	щороку	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО, обласний центр практичної психології, громадські організації та Міжнародні благодійні фонди «Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні», «Фонд благополуччя дітей», МЖЦ «Ла Страда-Україна»
	- «Рівний – рівному» (40 осіб)		
	- «Захисти себе від ВІЛ» (50 осіб)		
	- «Молодь на роздоріжжі. Твій вибір» (30 осіб)		
	- «Профілактика ВІЛ/СНІДу та вживання наркотичних речовин» (60 осіб)		
	- «Корисні звички» (60 осіб)		
	- «Запобігання торгівлі людьми та експлуатація дітей» (45 осіб)		
	- «Особиста гідність. Безпека життя, Громадська позиція» (40 осіб)		
	- «Ми – різні, ми – рівні» (40 осіб) - «Сімейна розмова» (30 осіб)		
6.	Проведення:		
	- науково-практичних конференцій, семінарів з питань здоров'я у сфері освіти:		
	• V Міжнародних та XIX Всеукраїнських педагогічних читань «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: здоров'я через освіту»	2012 жовтень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
	• «Формування здорового способу життя – філософія XXI ст.»	2014	
	• «Здорові діти – здорова нація»	2016	

- конкурсу-захисту сучасної моделі навчального закладу «Школа сприяння здоров'ю»	2012 2015	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, навчальні заклади всіх рівнів і типів, Центри здоров'я
- обласного конкурсу «Вчимося бути здоровими» для учнів 7-10-х класів	2013 2015	
- огляду-конкурсу на кращу спортивну базу загальноосвітнього навчального закладу	щороку липень- серпень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
- фізкультурного-просвітницького фестивалю «Молодь обирає здоров'я»	щороку квітень	
- обласної учнівської олімпіади з фізичної культури	щороку квітень	
- конкурсу на кращу розробку позакласного заходу «Здоров'я в твоїх руках»	2013 р.	
- конкурсу на кращий малюнок та фотографію з фізкультурного та спортивного напрямку	2012 р. 2014 р.	Донецький облППО, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
- комплексних змагань зі Всеукраїнської спартакіади школярів	2012 р. 2016 р.	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
- Олімпійського тижня та Олімпійського уроку в рамках Дня фізичної культури та спорту	щороку вересень	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, управління (відділи) освіти міських рад і райдержадміністрацій
- квест-гри «Олімпійський путівник»	щороку	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
- спортивних ігор серед учнів ЗНЗ „Старти надій”	щороку квітень- травень	
- спортивних ігор школярів	2012 січень- травень 2016	Обласне управління з фізичного виховання та спорту, Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
- змагань „Діти – олімпійська надія України”	щороку червень	
- змагань серед учнів ЗНЗ „Ігри Чемпіонів”	щороку лютий	
- змагань з шахів „Біла тура”	щороку квітень	
- спартакіади серед учнів професійно-технічних навчальних закладів	щороку вересень- грудень	

7.	Підготовка:		Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, обласний центр практичної психології, облСЕС
	- збірника «Розвиток ідей В.Сухомлинського в реалізації оздоровчої функції освіти в сучасному навчальному закладі»	2012	
	- методичного посібника «Рекомендації щодо запобігання та попередження проявів насильства та жорстокого поведіння в сім'ях та серед молоді і неповнолітніх»	2012	
	- збірника «Збереження здоров'я дітей в умовах співпраці родини та дошкільного закладу»	2013	
	- методичних рекомендацій щодо реконструкції спортивних залів та майданчиків відповідно до вимог нових програм і державних нормативів	2013	
	- збірника «Все про здоров'я»	2014	
7.	Продовження роботи просвітницького університету для педагогічних працівників «Все про здоров'я» щодо профілактики особливо небезпечних хвороб, вживання психотропних та психоактивних речовин	Щороку щомісяця	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
8.	Забезпечення оздоровчо-профілактичної діяльності санаторних шкіл-інтернатів обласної комунальної власності	постійно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
9.	Продовження практики соціальної адаптації ВІЛ-інфікованих дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	постійно	
10.	Проведення: - попереджувальних заходів щодо профілактики розповсюдження грипу та гострих респіраторних вірусних інфекцій – передсезонна вакцинація вихованців інтернатних закладів обласної комунальної власності, учнів ПТНЗ - щеплень вихованців інтернатних закладів обласної комунальної власності відповідно до віку	щороку жовтень-листопад	Головне управління охорони здоров'я, управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, облСЕС
11.	Оновлення сайту облППО «Вчимося бути здоровими»	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
12.	Санаторне оздоровлення та оздоровлення протягом року вихованців інтернатних закладів, учнів ПТНЗ, студентів ВНЗ всіх рівнів акредитації	щороку	Головне управління охорони здоров'я, управління у справах сім'ї та молоді, Донецької облдержадміністрації

Фінансове забезпечення

Фінансування Проекту здійснюється в межах витрат, затверджених на відповідний рік в обласному бюджеті для виконання заходів з відповідних галузей і розпорядників бюджетних засобів, а так само бюджетних засобів міст і районів області, інших джерел, не заборонені чинним законодавством (додаток 11).

Індикатори успіху

1. Розширення мережі Шкіл сприяння здоров'ю.
2. Удосконалення системи фізичного виховання у навчальних закладах області для формування в учнів свідомого ставлення до рухової активності та занять фізичною культурою.
3. Розвиток гурткової, секційної та позакласної роботи фізкультурно-спортивної спрямованості.
4. Стабілізація кількості шкільних захворювань.

Напрямок IV. Професійна освіта

Проект «Розвиток професійно-технічної освіти Донецької області»

*Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів,
визначених:*

- Конституцією України;
- Національною доктриною розвитку освіти України;
- Законами України:
  - «Про освіту»;
  - «Про загальну середню освіту»;
  - «Про професійно-технічну освіту»;
- Постановою ВРУ «Про стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні»;
- Указом Президента України «Про додаткові заходи щодо вдосконалення професійно-технічної освіти в Україні» (від 18.09.2004р. № 1102/2004);
- Програмою економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава»;
- Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про схвалення плану заходів, спрямованих на задоволення потреби ринку праці у кваліфікованих робітничих кадрах» (від 17.10.2007р. № 886-р);
- Постановами Кабінету Міністрів України:
  - «Про затвердження Державної цільової програми розвитку професійно-технічної освіти на 2011-2015 роки» (від 13.04.2011р. № 495);
  - «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності» (від 27.08.2010р. № 796);
- Дорученням КМУ «Про стан і перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні» (від 21.04.2003р. № 23-003);
- Спільним наказом Міністерства освіти і науки України та Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України «Про затвердження порядків надання платних послуг державними та комунальними навчальними закладами» (від 23.07.2010р. № 736/902/758);
- Наказом МОНУ «Про розвиток навчально-виробничої діяльності професійно-технічних навчальних закладів» (від 04.03.2004р. № 31/9-161).

Мета і завдання Проекту

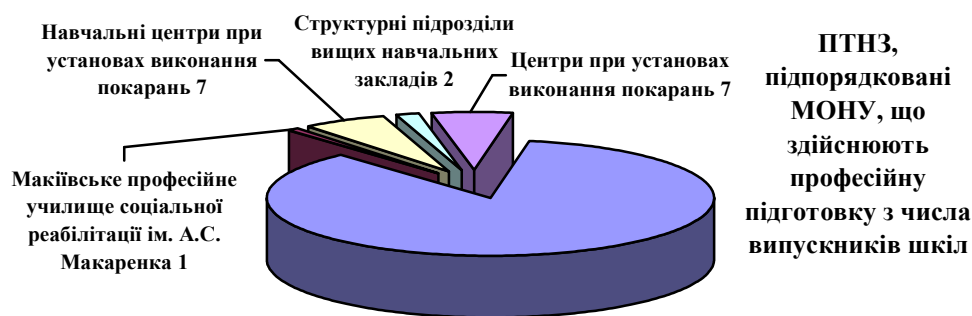
Метою Проекту є створення сприятливих умов для якісної підготовки конкурентоспроможних робітничих кадрів, які здатні задовольнити вимоги сучасного ринку праці Донеччини згідно з пріоритетами державної соціально-

економічної політики, орієнтованої на задоволення потреб особистості, суспільства, держави, а також забезпечення рівного доступу до професійно-технічної освіти.

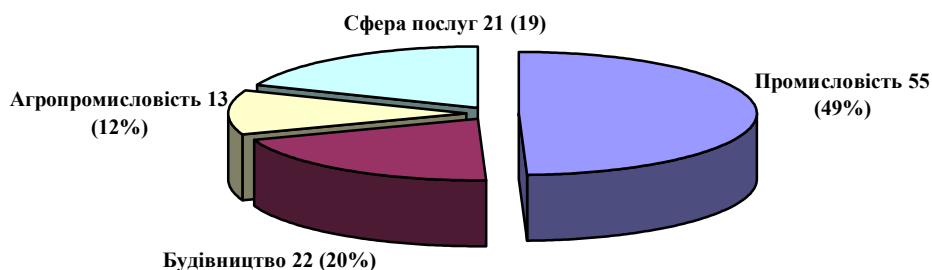
Аналіз розвитку професійно-технічної освіти за період 2007-2011 років. Актуальність Проекту

Мережа професійно-технічних навчальних закладів

Станом на перше січня 2012 р. в області функціонує **111** державних професійно-технічних навчальних закладів (далі ПТНЗ). З них: **7** навчальних центрів при установах виконання покарань; **2** структурних підрозділи вищих навчальних закладів; **1** Макіївське професійне училище соціальної реабілітації ім.А.С.Макаренка; **101** ПТНЗ підпорядковані Міністерству освіти і науки України, що здійснюють первинну професійну підготовку кваліфікованих робітників з числа випускників 9-х та 11-х класів загальноосвітніх шкіл.

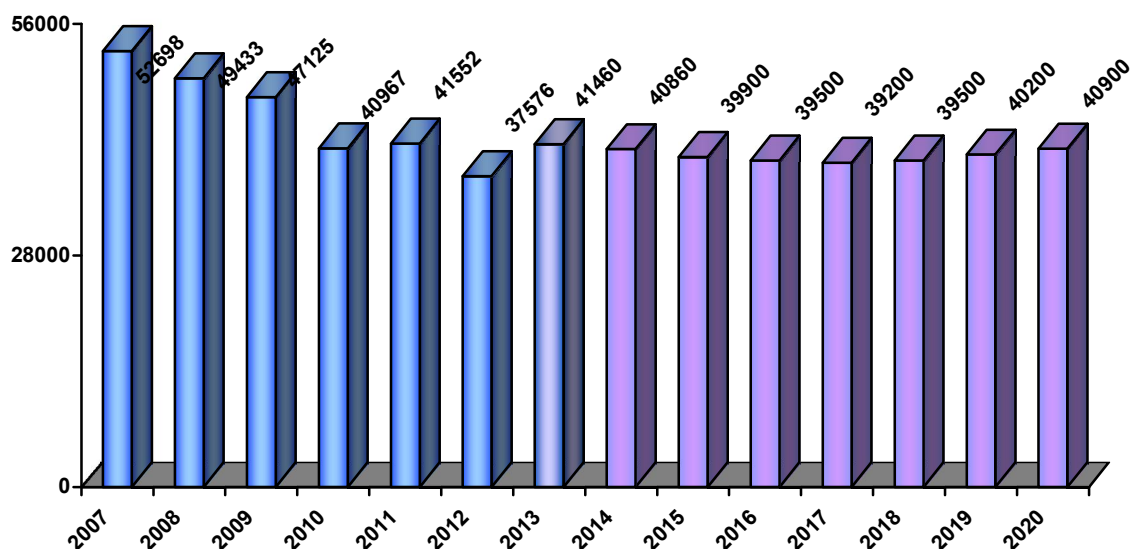
За галузевим спрямуванням ПТНЗ розподіляються наступним чином: промисловість – 51 (у т.ч. транспорт – 7, зв'язок – 1), будівництво – 26, агропромисловість – 13, сфера послуг – 21.

Внаслідок демографічної ситуації, що сталася в країні загальний контингент професійно-технічних закладів постійно зменшується

Тенденція зменшення контингенту ПТНЗ триватиме до 2018 року, після чого кількість учнів професійно-технічних закладів повільно зростатиме, але за прогнозом на перевищуватиме 45 тис. осіб.

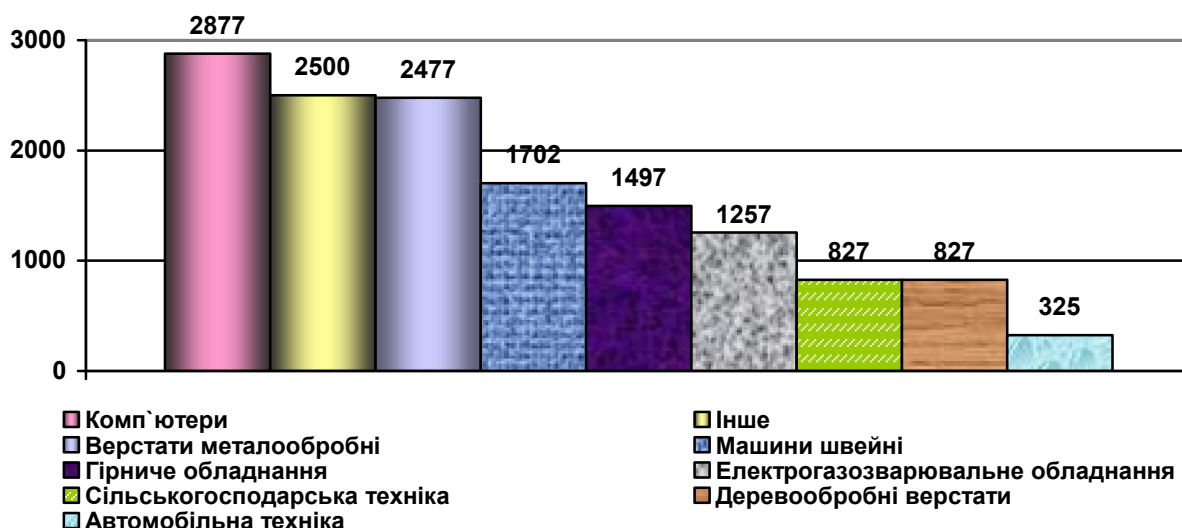
Зміна загального контингенту ПТНЗ

Загальний контингент ПТНЗ області складає 37576 учнів. У зв'язку з означеним, з 2007 року мережа закладів професійно-технічної освіти зменшилася на 8 малокомплектних ПТНЗ. Середня наповнюваність одного професійно-технічного навчального закладу в Донецькій області складає 320 учнів (по Україні – 360 учнів). Таким чином, перед професійно-технічною освітою області гостро стоїть проблема створення ефективної мережі ПТНЗ. Укрупнення малокомплектних закладів, створення професійно-технічних закладів нового типу в кожному професійно-освітньому окрузі області з середньою наповнюваністю понад 70%, надасть змогу раціонально використовувати бюджетні кошти, забезпечити ступеневість і рівний доступ громадян до професійно-технічної освіти.

Разом з цим, на балансі професійно-технічних закладів області знаходиться понад 13000 одиниць техніки і обладнання, яка за останні роки не оновлювалась. Часткове оновлення та придбання техніки відбувалося за позабюджетні кошти, зароблені ПТНЗ та спонсорські внески. Таким чином, 70% обладнання має вік понад 20 років, моральний та фізичний знос досяг 80%.

Кількісні показники техніки і обладнання у ПТНЗ області

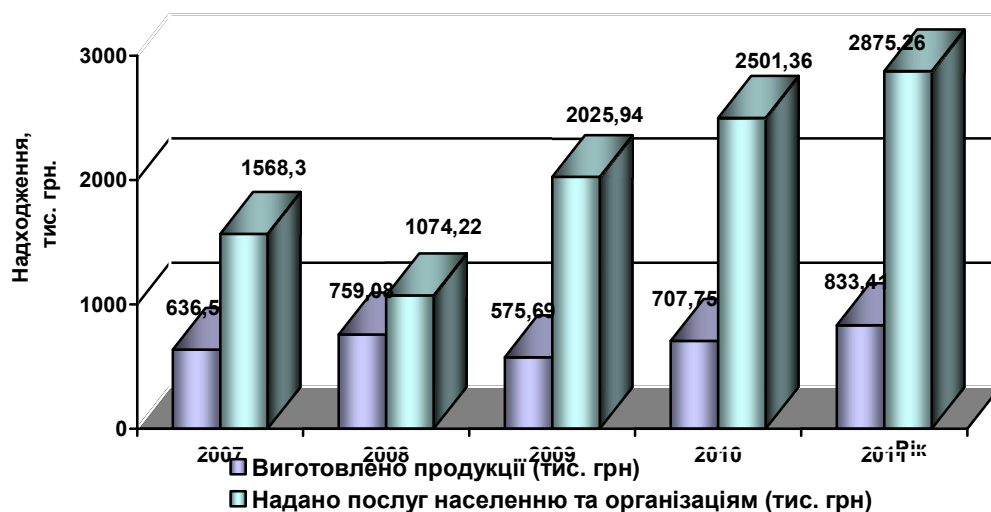

Приведення у відповідність до вимог сьогодення матеріально-технічної бази шляхом створення на базі передових ПТНЗ новітніх інноваційних центрів, дасть можливість здійснювати випуск кваліфікованих робітничих кадрів, які користуються попитом на ринку праці.

Навчально-виробнича діяльність ПТНЗ

Одним із завдань професійної освіти є виробництво корисної продукції в майстернях та надання послуг населенню.

Обсяг коштів, отриманих від навчально-виробничої діяльності ПТНЗ

Кошти від реалізації продукції та послуг спрямовувалися професійно-технічними навчальними закладами на здійснення статутної діяльності. Наявність навчально-виробничих майстерень та навчальних аграрних господарств дає можливість провідним закладам професійно-технічної освіти забезпечити організацію замкнутого навчально-виробничого циклу, відпрацювання вмінь та навичок учнів при виготовленні корисної продукції та наданні послуг, а також покращити матеріально-технічну базу закладів професійно-технічної освіти за рахунок реалізації продукції та послуг.

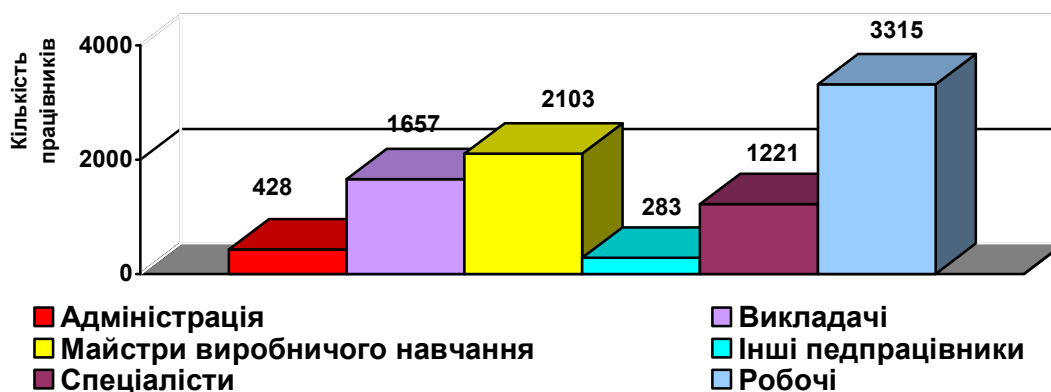
Разом з цим, при працевлаштуванні учнів на підприємства та організації на виробниче навчання, або практику відбуваються складні адаптаційні процеси. Кваліфікація випускника не завжди відповідає вимогам роботодавця. Завдання, що виконують учні виявляються корисними для підприємства, при цьому професійно-технічні навчальні заклади не завжди отримують кошти на поліпшення матеріально-технічної бази відповідно до законодавства.

Оснащення сучасною технікою навчально-виробничих майстерень та аграрних господарств ПТНЗ, де систематично відбувається виготовлення корисної продукції та надання послуг населенню, організація роботи навчально-виробничих підприємств надасть змогу часткового самофінансування закладів професійно-технічної освіти і приведе до економії державних коштів, зацікавленості учнів і підвищенні їх мотивації в набутті обраної професії, покращить якість професійної підготовки випускників, їх конкурентоспроможність на ринку праці, сприятиме розвитку співпраці закладів професійно-технічної освіти з роботодавцями.

Кадрове забезпечення професійно-технічних навчальних закладів

У ПТНЗ області працює понад 9 тис. працівників, з них майже 6 тисяч зайняті у навчально-виробничому процесі та виховній роботі. 23% майстрів виробничого навчання та більш ніж 30% викладачів досягли пенсійного віку середній вік педагогічних працівників становить 49 років. На сьогодні 168 педагогічних працівників нагороджені нагрудними знаками «Відмінник освіти України» і «А.С.Макаренка», 580 педагогічним працівникам присвоєна вища категорія та педагогічні звання.

Радикальне реформування освіти, яке відбувається в Україні, зумовлює необхідність переосмислення освітніх цінностей, пошуку нових підходів до системи фахового зростання педагога, його неперервної освіти. Навчання упродовж усього життя, формування неперервної системи освіти означає, що післядипломна освіта стає одним з основних компонентів освітньої системи.

Щороку підвищують кваліфікацію та проходять стажування на базі профільних ПТНЗ України майже 1,2 тис. педагогічних працівників.

Разом з цим, у закладах професійно-технічної освіти не розглядається питання щодо стажування викладачів спеціальних дисциплін у вищих навчальних закладах за профілем.

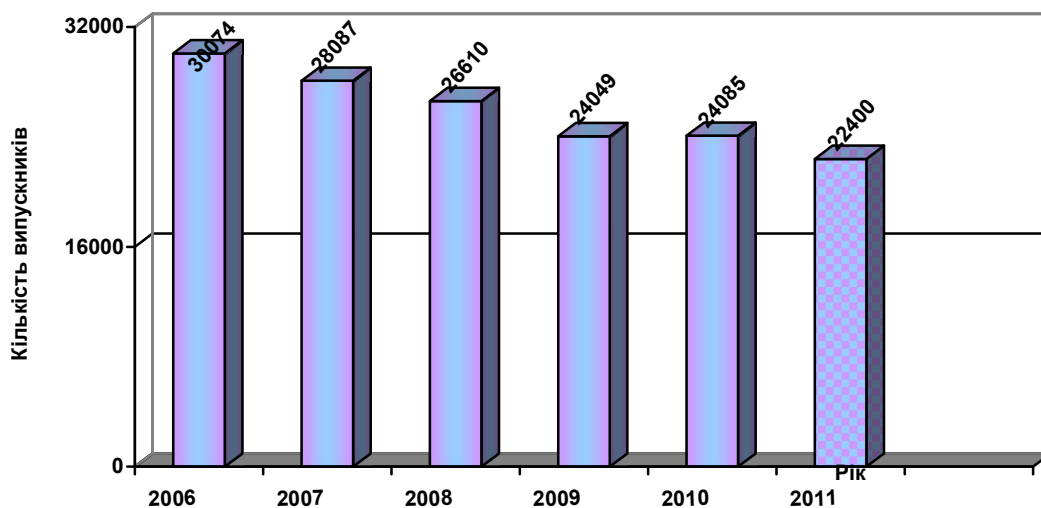
Особливої уваги у вирішенні проблеми підвищення компетенції та якості педагогічних працівників набувають щорічні конкурси професійної майстерності серед працівників і учнів ПТНЗ, завдяки яким відслідковуються результативність та позитивний педагогічний досвід роботи кожного педагога і педагогічного колективу в цілому.

Переможці обласних конкурсів брали участь у Всеукраїнських конкурсах профмайстерності та займали призові місця (у 2011 році: з професії «Верстатник широкого профілю» – II призове місце; з професії «Електрозварник ручного зварювання» – III призове місце).

Ще однією проблемою є розповсюдження передового педагогічного досвіду. Працівники діляться позитивним досвідом на семінарах, круглих столах, засіданнях методичних секцій. Розповсюдження позитивного педагогічного досвіду на електронних та друкованих носіях здійснюється лише на добровільній основі самих педагогів-новаторів.

Зміст професійно-технічної освіти

Щороку професійно-технічні заклади області здійснюють випуск майже 20 тис. кваліфікованих робітничих кадрів, понад 90% випускників працевлаштовуються на підприємства області.

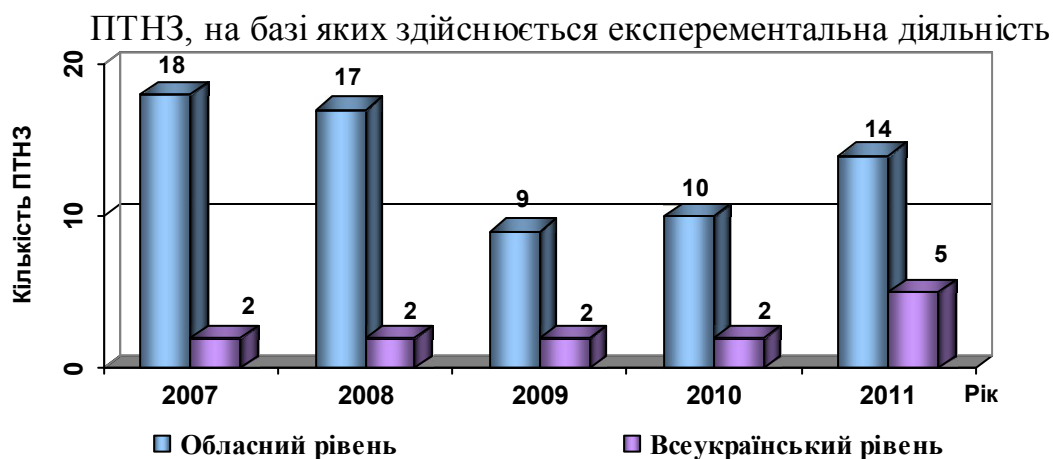

Проблеми задоволення вимог роботодавців щодо якості професійної підготовки випускників ПТНЗ, вирівнювання дисбалансу попиту і пропозиції робочої сили на ринку праці може бути вирішена за рахунок впровадження дієвих форм співробітництва професійно-технічної освіти, промисловості і бізнесу.

Одним із шляхів визначення якості професійно-технічної освіти, відповідності кваліфікації випускника ПТНЗ вимогам сучасного замовника кадрів є впровадження щорічного системного моніторингу ефективності діяльності закладів професійно-технічної освіти при підготовці робітничих кадрів. Рейтингове оцінювання підготовки робітничих кадрів, що дозволить виявити не тільки сильні, але й „вузькі місця” та провести заходи щодо усунення проблем.

Ключовим питанням підвищення рівня якісної професійної освіти є впровадження державних стандартів робітничих професій, які дали змогу осучаснити освітньо-кваліфікаційні вимоги, оновити зміст підготовки професій для різних напрямків економіки регіону. Впровадження державних стандартів з робітничих професій в ПТНЗ області спрямували підготовку робітничих кадрів до реальних потреб ринку праці через зацікавлених сторін. Із розроблених в Україні 188 проектів Державних стандартів з робітничих професій різних галузей економіки, в області впроваджено 150.

Експериментальна діяльність та міжнародна співпраця останні п'ять років спрямовувалися на проведення досліджень, пов'язаних із сучасними освітніми технологіями. Завершено впровадження технології модульного професійного навчання та інтеграції предметів. Продовжується формування професійної майстерності учнів, основане на психофізіологічній професійно-спрямованій підготовці.

Впровадження результатів досліджень в навчально-виробничий процес дозволяє розширити компетенції учнів, приблизити якість кваліфікації випускників ПТНЗ не тільки до вимог вітчизняного роботодавця, а й до міжнародних стандартів.

Разом з цим, для задоволення потреб роботодавців, зменшення дисбалансу попиту ринку праці і пропозиції робочої сили необхідно здійснювати підготовку кваліфікованих робітничих кадрів за новими та інтегрованими професіями, що дозволить випускнику ПТНЗ впевнено самореалізуватися професійно та забезпечити економічний розвиток регіону.

Причинами виникнення проблем є:

- недосконала мережа професійно-технічних навчальних закладів;
- обмежене фінансування закладів професійно-технічної освіти;
- недостатній рівень кваліфікації педагогічних кадрів професійно-технічних навчальних закладів;
- невідповідність якості отриманої кваліфікації випускниками ПТНЗ вимогам замовників робітничих кадрів.

Шляхи і способи розв'язання проблем:

- модернізація мережі професійно-технічних навчальних закладів шляхом укрупнення малокомплектних професійно-технічних навчальних закладів, створення нових типів професійно-технічних навчальних закладів та інноваційних центрів професійно-технічної освіти;
- вдосконалення механізму фінансування професійно-технічних навчальних закладів;
- підвищення якості кадрового забезпечення шляхом ротації потенціалу, підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації педпрацівників, впровадження стажування в умовах сучасного виробництва;
- забезпечення вимог роботодавця якістю випускників професійно-технічних навчальних закладів шляхом стандартизації професійного навчання, впровадження нових та інтегрованих професій.

Розв'язання зазначених проблем можливе за умови розробки і виконання обласної програми розвитку професійно-технічної освіти на період до 2016 року (далі Програма).

Шляхи реалізації проекту:

- Створення ефективної мережі професійно-технічних навчальних закладів:
  - укрупнених ПТНЗ;
  - нових типів професійно-технічних навчальних закладів;
  - інноваційних центрів професійно-технічної освіти.
- Розширення самофінансування професійно-технічних навчальних закладів шляхом створення навчально-виробничих підприємств.
- Забезпечення підвищення якості кадрово-педагогічних працівників:
  - забезпечення підвищення кваліфікації педпрацівників та стажування на базі навчально-практичних центрів ПТНЗ за галузевим спрямуванням та передових підприємствах області;
  - забезпечення проведення конкурсів професійної майстерності та інших конкурсів серед майстрів виробничого навчання і учнів професійно-технічних навчальних закладів;
  - забезпечення професійно-технічних навчальних закладів методичними матеріалами, сприяння взаємообміну творчими доробками педпрацівників.
- Приведення у відповідність до вимог замовників робітничих кадрів до рівня кваліфікації випускників професійно-технічних навчальних закладів:
  - впровадження дієвих форм співробітництва професійно-технічної освіти з роботодавцями;
  - впровадження постійного системного моніторингу ефективної діяльності закладів професійно-технічної освіти при підготовці робітничих кадрів;
  - впровадження державних стандартів професійно-технічної освіти та стандартів нового типу;
  - впровадження експериментальної діяльності та міжнародної співпраці;
  - впровадження нових та інтегрованих професій, за якими ведеться підготовка у професійно-технічних навчальних закладах відповідно до вимог ринку праці.

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконавці
1.	Створення ефективної мережі професійно-технічних навчальних закладів		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації за наказами МОНмолодьспорт України
1.1.	Створення укрупнених ПТНЗ		
	4 ПТНЗ	2012	
	2 ПТНЗ	2013	
	4 ПТНЗ	2014	
	7 ПТНЗ	2015	
	7 ПТНЗ	2016	
1.2.	Створення нових типів професійно-технічних навчальних закладів: 15 ВПУ; 11 ЦПТО	2016	
1.3.	Створення інноваційних центрів професійно-технічної освіти (2016 рік 14 центрів)		
	72 кабінети спецтехнології	2012	
	55 навчально-виробничих майстерень	2013	
	51 лабораторія	2014	
	8 полігонів	2015	
	1 навчальна шахта	2016	
2.	Розширення самофінансування професійно-технічних навчальних закладів шляхом створення 8 навчально-виробничих підприємств		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, керівники професійно-технічних навчальних закладів
	1 підприємство	2012	
	2 підприємства	2013	
	1 підприємство	2014	
	3 підприємства	2015	
	1 підприємство	2016	
3	Забезпечення підвищення якості педагогічних працівників:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, навчально-методичний центр професійно-технічної освіти, керівники професійно-технічних навчальних закладів
3.1.	Забезпечення підвищення кваліфікації педпрацівників та стажування на базі навчально-практичних центрів ПТНЗ за галузевим спрямуванням та передових підприємствах області	Щороку 1,2 тис. осіб	
3.2.	Забезпечення проведення конкурсів професійної майстерності та інших конкурсів серед майстрів виробничого навчання і учнів професійно-технічних навчальних закладів	Щороку 8 конкурсів	
3.3.	Забезпечення професійно-технічних навчальних закладів методичними матеріалами, творчими доробками педпрацівників	Щороку 30 посібників	
4	Приведення у відповідність вимог замовників робітничих кадрів і рівня кваліфікації випускників професійно-технічних навчальних закладів:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, навчально-методичний центр професійно-технічної освіти, керівники професійно-технічних навчальних закладів
4.1.	Впровадження дієвих форм співробітництва ПТО, промисловості і бізнесу	Щороку	
4.2.	Впровадження державних стандартів з робітничих професій нового покоління	3 стандарти на рік	
4.3.	Впровадження нових та інтегрованих професій, за якими ведеться підготовка у професійно-технічних навчальних закладах відповідно до вимог ринку праці	Щороку 3 професії	

Фінансове забезпечення

Фінансування Проекту здійснюється в межах витрат, затверджених на відповідний рік в обласному бюджеті для виконання заходів з відповідних галузей і розпорядників бюджетних засобів, а так само бюджетних засобів міст і районів області, інших джерел, не заборонені чинним законодавством (додаток 12).

Індикатори виконань завдань за напрямком «Професійно-технічна освіта»

- Задоволення ринку праці регіону кваліфікованими робітничими кадрами.
- Участь роботодавців у формуванні трудового потенціалу країни, розвиток професійного навчання персоналу на виробництві.
- Стандартизація професійного навчання, варіативність та індивідуалізація.
- Неперервність професійно-технічної освіти та її випереджувальний характер.
- Взаємозв'язок процесу професійного навчання з реструктуризацією та подальшим розвитком економіки і зайнятістю населення регіону.
- Рівний доступ до здобуття якісної професійно-технічної освіти різними категоріями населення.
- Наступність у діяльності загальноосвітньої профільної школи щодо професійного самовизначення і самовдосконалення особистості в системі неперервної професійної освіти.
- Інтеграція професійно-технічної освіти, науки і виробництва.

Проект «Успішний студент – кваліфікований учитель»

(удосконалення якісної підготовки фахівців у педагогічних ВНЗ I-II рівнів акредитації Донецької області. 2012-1016 рр.)

Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів, визначених:

- Національною доктриною розвитку освіти в Україні;
- Концепцією громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності;
- Концептуальними засадами розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в Європейський освітній простір;
- Регіональною програмою розвитку інноваційної діяльності на 2010-2013 рр.;
- Законами України:
  - «Про вищу освіту»;
  - «Про дошкільну освіту»;
  - «Про загальну середню освіту»
  - «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні»;
- Положеннями:
  - «Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» (наказ МОНУ від 02.06.1993р. № 161);
  - «Про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі навчання» (наказ МОНУ від 23.01.2004р. № 98);
  - «Про особливості впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу» (наказ МОНУ від 20.10.2004р. № 812);
  - «Про державний вищий навчальний заклад» (Постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.1996р. № 1074);
  - «Про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту)» (Постанова Кабінету Міністрів України від 20.11.1998р. № 65);
  - «Про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах» (наказ МОНУ від 11.01.2006р. № 4);
  - «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (наказ МОНУ від 08.04.1998р. № 93 зі змінами згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 20.12.1994р.);
  - «Про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» (Наказ МОНУ від 07.11.2000р. № 522);
- Наказом:
  - «Про затвердження переліку предметів загальноосвітньої підготовки у ВНЗ I-II рівнів акредитації, які здійснюють підготовку кадрів на базі базової загальної середньої освіти» (від 17.06.2010р. № 587);
- Постановами Кабінету Міністрів України:

- «Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту дітей сиріт і дітей, які лишилися без піклування батьків» (зі змінами і доповненнями) (від 05.04.1994р. № 226);
- «Питання стипендіального забезпечення» (від 12.03.2004р. № 882);
- Листами Міністерства освіти і науки України:
  - «Про розроблення навчальних планів ВНЗ I-II р.а. відповідно до наказу МОНУ від 17.06.10 №587» (від 21.06.2010р. № 1.4/18-2558).

Мета проекту

Метою проекту є визначення шляхів модернізації вищої педагогічної освіти Донецької області, заснованих на інтеграції національних надбань світового значення та усталених європейських традицій, що забезпечать формування професійно компетентних і конкурентоспроможних педагогічних працівників для дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів, здатних здійснювати професійну діяльність на демократичних і гуманістичних засадах, реалізовувати освітню політику як пріоритетну функцію держави, що спрямовується на розвиток і самореалізацію особистості, задоволення її освітніх і духовно-культурних потреб, а також потребу бути конкурентоспроможним на ринку праці через навчання впродовж усього життя.

Завдання проекту

Реалізація мети забезпечується через вирішення основних завдань проекту:

- 1) забезпечення оптимальних умов для досягнення педагогічним коледжем та педагогічними училищами області інтегральних показників ВНЗ I-II рівнів акредитації, що на інноваційній основі реалізують освітні програми підвищеного рівня;
- 2) формування позитивного іміджу педагогічних ВНЗ I-II рівнів акредитації серед потенційних абітурієнтів, споживачів освітніх послуг;
- 3) розробка та реалізація інноваційних методів і технологій навчання, що забезпечують високу якість підготовки сучасного конкурентноспроможного фахівця;
- 4) інтеграція педагогічних ВНЗ I-II рівнів акредитації в єдине освітнє середовище з навчальними закладами області (ДНЗ, школи, ВНЗ III-IV рівня атестації) та вихід у міжнародний і світовий інформаційний простір;
- 5) організація цільової підготовки майбутніх фахівців з урахуванням вимог роботодавців до змісту їх професійної підготовки;
- 6) створення умов, що забезпечують розвиток дистанційної освіти, інформатизацію, доступність та безперервність освіти викладачів і студентів;
- 7) зміцнення кадрового складу, підвищення професіоналізму викладачів ВНЗ I-II рівнів акредитації, підвищення соціального статусу педагогів;
- 8) створення оптимальних умов для становлення особистості кожного студента як педагога, здатного до здійснення інноваційної діяльності, впровадження у навчально-виховний процес нових педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

Принципи проекту

Реалізація Проекту здійснюватиметься, виходячи із таких принципів:

- варіативність освіти – гнучке реагування освітніх програм на зміни зовнішнього середовища, диверсифікація програм; створення і розвиток програм підвищеного рівня, як спосіб розширення можливостей випускників до самореалізації на ринку праці після закінчення педагогічного навчального закладу; перехід на статус коледжу, що створює додаткові можливості для самореалізації випускників;
- регіоналізація освіти – орієнтація програм нормативного та варіативного компонентів освіти на місцеві ринки праці, введення нових спеціалізацій та кваліфікацій, програм додаткової освіти з урахуванням потреб регіону;
- безперервність освіти – взаємодія зі школами та ВНЗ III-IV рівнів акредитації; створення гнучкої системи перепідготовки кадрів з додаткових спеціалізацій, упровадження в навчальний процес елементів дистанційного навчання;
- автономність – розвиток господарської і економічної самостійності як структурних підрозділів, так і окремих напрямів діяльності;
- ефективність – системність в реалізації освітніх програм, забезпечення єдності вимог щодо рівня підготовки фахівців, до змісту і організації процесу навчання і виховання.

Умови реалізації проекту:

- постійний доступ до інформації щодо потреб ринку праці у фахівцях, що дозволить гнучко реагувати на потребу у підготовці кадрів для закладів освіти;
- розвиток кадрових, вдосконалення інформаційних, методичних, наукових, технічних, матеріальних ресурсів відповідно до вимог сучасної ситуації;
- удосконалення форм соціального партнерства і мережевої взаємодії;
- розвиток змісту і принципів діяльності структурних підрозділів: поетапний, послідовний перехід структурних підрозділів коледжу в режим автономного функціонування;
- розробка індикаторів реалізації стратегії розвитку педагогічного коледжу та педагогічних училищ;
- спільна проектна і дослідницька діяльність команд викладачів педагогічних ВНЗ I-II рівнів акредитації з основних напрямів діяльності навчальних закладів.

Актуальність проекту

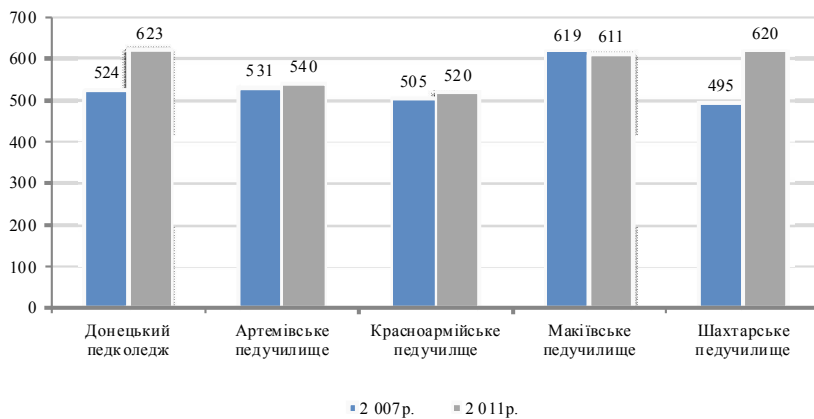
У Донецькій області функціонують 5 педагогічних ВНЗ I-II рівнів акредитації:

- КВНЗ «Донецький педагогічний коледж»;
- Артемівське педагогічне училище;
- Красноармійське педагогічне училище;
- КВНЗ «Макіївське педагогічне училище»;
- Шахтарське педагогічне училище.

Педагогічні ВНЗ I-II рівнів акредитації Донецької області готують фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» та «бакалавр» за такими спеціальностями та додатковими кваліфікаціями:

- Початкова освіта. Вчитель початкових класів.
- Дошкільна освіта. Вихователь в дошкільних закладах.
- Фізичне виховання. Вчитель фізкультури.
- Педагогіка і методика середньої освіти. Музика. Вчитель музики, музичній керівник у дитячому садку.
- Технологічна освіта. Вчитель трудового навчання (технічна та обслуговуюча праця).

У цих ВНЗ на 01.01.12 року здобувають освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» 100, «молодший спеціаліст» 2914 осіб.

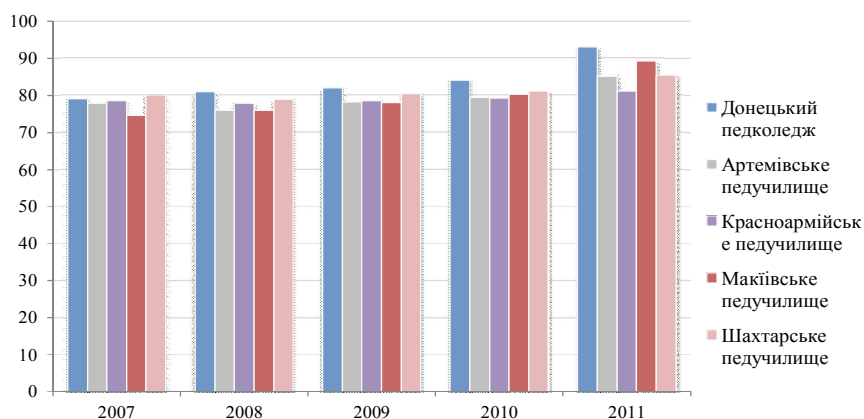
Порівняльний аналіз динаміки контингенту студентів за 2007-2011 рр.

Зростання контингенту студентів відбулося завдяки змінам у мережі дошкільних навчальних закладів області, а саме відновлення роботи дошкільних навчальних закладів, створення навчально-виховних комплексів (загальноосвітній навчальний заклад – дошкільний навчальний заклад), реорганізації та відкриття ДНЗ. Це надало можливість прийняти до дошкільних навчальних закладів додатково майже 17 тисяч дітей та надати значну кількість місць для працевлаштування випускників спеціальності «Дошкільна освіта».

Одним із основних завдань дошкільної та загальношкільної освіти є збереження та укріплення здоров'я дітей і підлітків. В області планомірно реалізується комплекс заходів для збільшення кількості спеціальних і санаторних груп у ДНЗ, у загальноосвітніх школах особлива увага приділяється урокам фізичної культури, поліпшуються умови навчання і виховання дітей з

вадами психофізичного розвитку та хронічно хворих. Така ситуація потребує висококваліфікованих фахівців. Педагогічні ВНЗ I-II рівнів акредитації області мобільно реагують на потреби регіону. Так у Артемівському педагогічному училищі відкрито відділення «Фізичне виховання», у Красноармійському педагогічному училищі студентам відділення «Технологічна освіта» дається додаткова кваліфікація «Керівник спортивних секцій», у Макіївському та Шахтарському педагогічних училищах на відділенні «Дошкільна освіта» – «Інструктор з фізичного виховання в дошкільному закладі».

Перебудова змісту й організації навчально-виховного процесу у загальноосвітніх навчальних закладах на засадах дитиноцентризму, особистісної орієнтації, компетентнісного підходу вимагає спеціалістів, які володіють додатковими кваліфікаціями. У педагогічному коледжі та педагогічних училищах області студенти отримують додаткові кваліфікації («Вчитель основ інформатики та обчислювальної техніки в початкових класах», «Вчитель англійської мови в початкових класах», «Керівник дитячого хореографічного колективу», «Керівник гуртка образотворчого мистецтва», «Керівник гуртка валеологічного виховання молодших школярів», «Керівник гуртка екологічного виховання молодших школярів», «Керівник гуртка декоративно-прикладного мистецтва»), що періодично оновлюються.

Порівняльний аналіз кількісних показників працевлаштування випускників

Педагогічні колективи навчальних закладів систематично вивчають тенденції й зміни на ринку праці, враховують вимоги ринку до дипломованих фахівців, готують таких фахівців, на яких є попит.

Проект «Успішний студент – кваліфікований учитель», спрямований на подолання викликів часу та забезпечення умов і ресурсів для досягнення лідерських позицій на ринку освітніх послуг.

Шляхи і способи вирішення проблем

Реалізація Проекту здійснюється на основі комплексного вирішення взаємопов'язаних завдань за двома основними етапами.

Перший – спрямований на створення, зміцнення, вдосконалення інфраструктур вищих навчальних закладів, відбір та формування нової генерації викладацького корпусу з високим рівнем інноваційної культури, здатного розробляти та ефективно впроваджувати новітні технології навчання в умовах медійної освіти.

Другий – створення оптимальних умови для подальшого стабільного зростання основних показників освітньо-наукової діяльності педагогічних ВНЗ I-II рівнів акредитації. Цей етап передбачає розробку та запровадження у навчальний процес гнучкої динамічної системи спеціальностей і кваліфікацій, відповідно до сучасних вимог ринку праці і, безпосередньо, роботодавців, реалізацію системи паралельної освіти та інтегрованого навчання за декількома спеціальностями для підготовки висококваліфікованих, компетентних майбутніх фахівців, орієнтацію освітніх послуг на міжнародні стандарти розвитку, ефективно та якісно їх задоволення.

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Зміст роботи	Термін виконання	Виконавці
1. Забезпечення оптимальних умов для досягнення педагогічним коледжем та педагогічними училищами області інтегральних показників ВНЗ I-II рівнів акредитації, що на інноваційній основі реалізують освітні програми підвищеного рівня			
1.1.	Систематичне здійснення моніторингу якості навчальних досягнень студентів, узагальнення перспективного педагогічного досвіду викладачів, видання методичних рекомендацій щодо впровадження новітніх технологій навчання в умовах медійної освіти у навчально-виховний процес педагогічних ВНЗ I-II рівнів акредитації	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, обласний базовий методичний кабінет
1.2.	Оновлення комплексів навчально-методичного забезпечення з усіх загальноосвітніх предметів і предметів професійного циклу відповідно до Державного стандарту початкової освіти викладачами	2012-2013	
1.3.	Створення теоретичної моделі випускника «Педагог майбутнього»		
1.4.	Забезпечення роботи експериментальних лабораторій щодо розробки та запровадження у навчальний процес педагогічних ВНЗ I-II р.а. гнучкої системи інтегрованого навчання за кількома додатковими кваліфікаціями	2013-2014	
1.5.	Створення школи додаткових кваліфікацій «Педагог майбутнього» у режимі on-line з метою організації самостійного безперервного навчання роботи студентів	2014-2016	
1.6.	Проведення обласної науково-практичної конференції: «Реалізація моделі «Педагог майбутнього»	2014	

1.7.	Забезпечення функціонування системи електронного обліку і створення бази даних щодо контролю якості навчання, працевлаштування випускників, дистанційному оволодінню додатковими кваліфікаціями	2012-2016	Донецький облППО, обласний базовий методичний кабінет
1.8.	Організація педагогічного конгресу випускників з проблеми впровадження мультимедіа-освіти «Майбутнє починається сьогодні»	2015	
1.9.	Апробація теоретичної моделі випускника «Педагог майбутнього»	2015-2016	
1.10.	Оцінка якості підготовки фахівців у педагогічних ВНЗ I-II р.а. незалежними експертами	2012-2016	
2. Формування позитивного іміджу педагогічних ВНЗ I-II рівнів акредитації серед потенційних абітурієнтів, споживачів освітніх послуг			
2.1.	Висвітлення основних заходів реалізації проекту «Сьогодні – успішний студент, завтра – кваліфікований учитель» у ЗМІ, в мережі Інтернет	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, обласний базовий методичний кабінет
2.2.	Участь у Всеукраїнських, обласних, регіональних студентських олімпіадах турнірах, Інтернет-олімпіадах, творчих конкурсах	2012-2016	
2.3.	Проведення тижнів «Якісна освіта – успішна кар'єра» із залученням батьків, громадськості, випускників шкіл	2012-2016	
2.4.	Організації волонтерської допомоги студентів педагогічних ВНЗ I-II р.а. дітям з особливими освітніми потребами за місцем проживання	2012-2016	
2.5.	Підготовка збірників кращих методичних розробок, творчих робіт викладачів і студентів за результатами участі у Проекті	2015-2016	
2.6.	Участь у обласних конкурсах молодих фахівців «Випускник року», «Учитель року»	2012-2016	
2.7.	Висвітлення на сайтах педагогічних коледжу та училищ повної інформації про діяльність навчального закладу	2012-2016	
3. Розробка і реалізація інноваційних методів і технологій навчання, що забезпечують високу якість підготовки сучасного конкурентноспроможного фахівця			
3.1.	Створення науково-методичного супроводу інноваційної діяльності викладачів ВНЗ I-II р.а.: електронного посібника «Інноваційні педагогічні технології», відеотеки інноваційних занять, методичного кейсу	2013-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, обласний базовий методичний кабінет
3.2.	Забезпечення інформаційного обміну результатами інноваційної діяльності та висвітлення його в мережі Інтернет	2012-2016	
3.3.	Раціональне використання ресурсів педагогічних ВНЗ I-II р.а. при формуванні та реалізації програм їх інноваційного розвитку	2012-2016	
3.4.	Проведення on-line конференції «Використання мультимедійних проектів у навчально-виховному процесі»	2014	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації,

3.5.	Організація навчання студентів у процесі мультимедійних проектів в межах Програм «Intel®. Навчання для майбутнього» і «Партнерство в навчанні»	2012-2016	Донецький облППО, обласний базовий методичний кабінет	
3.6.	Проведення на сайті педагогічного училища Інтернет-обговорення «Інновації вищої освіти»	2012		
3.7.	Створення електронного банку кращих педагогічних знахідок викладачів ВНЗ I-II рівнів акредитації	2012-2016		
3.8.	Укладання й використання підручників і навчально-методичних посібників нового покоління	2012-2016		
3.9.	Проведення обласного фестивалю «Панорама інновацій»	2013		
3.10.	Участь у Фестивалі педагогічних ідей та знахідок «Сузір'я талантів»	2012		
3.11.	Організація і проведення обласного інноваційного марафону	2014		
3.12.	Проведення Інтернет-лекторія «Менеджмент інноваційних проектів»	2015		
4. Інтеграція педагогічних ВНЗ I-II рівнів акредитації в єдине освітнє середовище з навчальними закладами області (ДНЗ, школи, ВНЗ III-IV р.а.) та вихід у міжнародний і світовий інформаційний простір				
4.1.	Проектування акмеологічного освітнього простору з урахуванням розвитку освіти, потреб суспільства і держави	2012		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, обласний базовий методичний кабінет
4.2.	Організація творчих груп і творчих лабораторій для спільного пошуку шляхів розв'язання проблем сучасної освіти в умовах входження освіти України в європейський освітній простір	2012		
4.3.	Обмін досвідом роботи творчих груп і творчих лабораторій з проблеми пошуку оптимальних шляхів інтеграції педагогічних ВНЗ I-II р.а. в єдине освітнє середовище	2012-2016		
4.4.	Створення умов для стажування з метою обміну перспективним педагогічним досвідом у ВНЗ III-IV р.а.	2012-2016		
4.5.	Участь викладачів і студентів у різних проектах і програмах Міжнародних організацій та співтовариств (програми Темпус, Еразмус Мундус, Жан Моне)	2012-2016		
4.6.	Участь викладачів і студентів у міжнародних наукових конференціях, симпозиумах	2012-2016		
5. Організація цільової підготовки майбутніх фахівців з урахуванням вимог роботодавців до змісту їх професійної підготовки				
5.1.	Проведення моніторингу потреб освітньої галузі регіону у спеціалістах педагогічного напрямку підготовки	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, обласний базовий методичний кабінет	
5.2.	Відкриття нової спеціальності за напрямом «Професійна освіта» майстер професійного навчання	2014		
5.3.	Розширення спектру додаткових кваліфікацій відповідно до соціально-педагогічних потреб ринку праці	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації,	

5.4.	Проведення профорієнтаційної роботи з метою надання інформації про зміст і перспективи розвитку професії вчителя, вихователя, форми та умови їх здобуття, можливості професійно-кваліфікаційного становлення	2012-2016	Донецький облППО, обласний базовий методичний кабінет
5.5.	Забезпечення постійного доступу до інформації про ринок праці, що дозволяє уточнити структуру професій і обсяг підготовки кадрів. Створення електронного банку даних про потреби закладів дошкільної та шкільної освіти у педагогічних фахівцях	2012-2016	
5.6.	Організація практики студентів у загальноосвітніх навчальних закладах нового типу	2012-2016	
5.7.	Забезпечення участі працедавців у спільній розробці програм педагогічної практики та змісту професійної підготовки майбутніх фахівців	2012-2016	
5.8.	Укладання трьохсторонніх угод між потенційними роботодавцями, випускниками та адміністрацією педагогічних ВНЗ про працевлаштування випускників	2012-2016	
5.9.	Організація цільової підготовки фахівців для конкретних закладів освіти	2012-2016	
5.10.	Організація тренінгових занять для випускників «Твоя кар'єра» в режимі on-line	2012-2016	
6. Створення умов, що забезпечують розвиток дистанційної освіти, інформатизацію, доступність та безперервність освіти викладачів і студентів			
6.1.	Створення та підтримка центрів дистанційної освіти у ВНЗ, організація та проведення Інтернет-олімпіад, турнірів, акцій, організація та проведення Інтернет-уроків для учнів 1-4 класів на час карантину	2012-2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, обласний базовий методичний кабінет
6.2.	Удосконалення системи науково-методичного забезпечення дистанційної освіти	2012-2016	
6.3.	Організація роботи над створенням електронної бібліотеки	2012-2016	
6.4.	Створення Інтернет-порталу «Дистанційна освіта	2013	
6.5.	Забезпечення підготовки та перепідготовки учителів початкових класів міст та районів Донецької області щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій в організації навчально-виховного процесу	2012-2016	
6.6.	Проведення постійно діючого Інтернет-семінару для викладачів ВНЗ I-II р.а. «Методична система навчання майбутніх вчителів початкових класів ефективному використанню ІКТ у навчально-виховному процесі»	2012-2016	
6.7.	Організація тренінгів для викладачів педколеджу та педучилищ у межах участі у Всеукраїнському експерименті за Програмами «Intel®. Навчання для майбутнього» та «Партнерство в навчанні»	2012-2016	

6.8.	Проведення обласної науково-практичної конференції «Підготовка майбутніх педагогів в умовах впровадження Всеукраїнської програми безперервної освіти населення з урахуванням світових тенденцій»	2014	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО, обласний базовий методичний кабінет
6.9.	Проведення засідання круглого столу «Стратегія реалізації концепції Донецької області «Навчання протягом усього життя»	2013	
6.10.	Підготовка методичного посібника «Самостійна робота студентів в умовах безперервної освіти»	2015	
6.11.	Проведення обласної науково-практичної конференції «Дистанційна освіта: Проблеми. Пошуки. Перспективи»	2016	
6.12.	Забезпечення формування високого рівня інформаційної культури суб'єктів навчально-виховного процесу педагогічних ВНЗ І-ІІ р.а.	2012-2016	
6.13.	Створення умов для ефективного використання безлімітного Інтернету на всіх навчальних майданчиках як інструменту самоосвіти	2012-2016	
7. Зміцнення кадрового складу, підвищення професіоналізму викладачів ВНЗ І-ІІ р.а., підвищення соціального статусу педагогів			
7.1.	Розробка концептуальних основ підвищення професіоналізму викладачів ВНЗ І-ІІ р.а.	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО, обласний базовий методичний кабінет
7.2.	Створення умов для наукової діяльності викладачів (навчання в аспірантурі)	2012-2016	
7.3.	Залучення до кадрового складу педагогічних ВНЗ І-ІІ р.а. науковців (кандидатів наук, доцентів, професорів)	2012-2016	
7.4.	Упровадження методик професійного розвитку викладача: на робочому місці, засобами дистанційного навчання, через проектну технологію	2012-2016	
7.5.	Запровадження рейтингової оцінки професійної діяльності викладачів	2012-2016	
7.6.	Створення умов для дистанційного підвищення рівня методичної підготовки викладачів педагогічних ВНЗ І-ІІ р.а.	2012-2016	
7.7.	Організація та проведення обласних конкурсів професійної майстерності викладачів педагогічних ВНЗ І-ІІ р.а.	2012-2016	
7.8.	Проведення фестивалю інноваційних проектів викладачів «Викладач нової формації»	2015	
7.9.	Організація on-line школи для викладачів педагогічних ВНЗ І-ІІ р.а. «Педагогічна інноватика – галузь сучасної педагогіки»	2013	
7.10.	Проведення педагогічного internet-форуму «Самоосвіта – складова удосконалення професійної компетентності»	2013	
7.11.	Проведення обласних методичних семінарів-тренінгів «Моя кар'єра»	2012-2016	
7.12.	Стимулювання інноваційної діяльності педагогічних ВНЗ І-ІІ р.а.	2012-2016	

7.13.	Автоматизація робочого місця викладача: створення, систематизація і збереження в електронному вигляді розробок занять, тестів контролю, різних видів звітності, журналу академічної групи	2012-2016	
8. Створення оптимальних умов для становлення особистості кожного студента як педагога, здатного до здійснення інноваційної діяльності, впровадження у навчально-виховний процес нових педагогічних й інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ)			
8.1.	Розробка сучасних підходів до проблеми виховання студентства, що забезпечують удосконалення і різноманіття функцій соціально-виховного середовища ВНЗ I-II р.а.	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, обласний базовий методичний кабінет
8.2.	Забезпечення організаційно-педагогічних умов щодо ефективного застосування мультимедійних педагогічних програмних засобів	2012-2016	
8.3.	Розробка програми щодо формування готовності студентів до застосування мультимедійних технологій у майбутній професійній діяльності	2012	
8.4.	Розробка дидактичної моделі організації процесу якісного засвоєння знань в умовах застосування мультимедійних педагогічних програмних засобів	2014	
8.5.	Формування у студентів індивідуальних пошуково-дослідницьких умінь, що забезпечують індивідуальну траєкторію професійної підготовки	2012-2016	
8.6.	Забезпечення умов для участі студентів у роботі МАН: в обласних та регіональних науково-практичних конференціях, обласному конкурсі «Випускник року», Міжнародному конкурсі з української мови ім. П.Яцика, Міжнародному мовно-літературному конкурсі ім. Т.Г.Шевченка та ін., олімпіадах	2012-2016	
8.7.	Організація on-line «Школи студентського самоврядування «Лідер»	2014	
8.8.	Стимулювання інноваційної діяльності студентів педагогічних ВНЗ I-II р.а.	2012-2016	

Очікувані кінцеві результати реалізації Проекту:

- приведення структури, обсягів, напрямів підготовки, спеціальностей та додаткових кваліфікацій майбутніх фахівців відповідно до потреб регіонального ринку праці; перехід на нові освітні стандарти XXI ст.;
- модернізація системи професійної підготовки майбутніх учителів, здатних до здійснення інноваційної діяльності;
- підвищення якісного складу педагогічних працівників, досягнення результативності системи підвищення кваліфікації, забезпечення відповідності інтегральних показників новим вимогам до атестації адміністративних і педагогічних працівників, акредитації і ліцензування навчальних закладів;
- реалізація моделі випускника «Педагог майбутнього», що забезпечить становлення особистості кожного студента як педагога;
- удосконалення системи науково-методичного забезпечення дистанційної освіти;
- становлення і розвиток ефективної системи соціального партнерства: залучення роботодавців до формування сучасного змісту професійної освіти, незалежна оцінка ефективності й якості підготовки педагогічних кадрів;
- створення єдиного освітньо-інформаційного простору педагогічних ВНЗ I-II рівнів акредитації.

Проект «Ефективність вищої освіти як фактор сталого інноваційного розвитку регіону»

*Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів,
визначених:*

- Конституцією України;
- Національною доктриною розвитку освіти України XXI ст.;
- Законом України «Про освіту»;
- Законом України «Про вищу освіту»;
- Програмою економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», затвердженого Указом Президента України (від 27.04.2011р. № 505/2011);
- Концепцією розвитку вищої освіти Донецької області до 2020 року;
- Програмою підготовки і використання кадрів в економіці Донецької області.

Мета Проекту

Метою проекту є вдосконалення системи вищої освіти Донецької області відповідно до потреб інноваційного соціально-економічного розвитку регіону та всебічного розвитку особистості на основі високого рівня якості вищої освіти, що задовольняє потреби ринку праці та регіональної економіки, відповідає світовим та європейським освітнім стандартам.

Характеристика стану вищої освіти Донецької області та проблем її розвитку

На даний момент **мережа вищих навчальних закладів області** представлена 83 ВНЗ I-II та 33 ВНЗ III-IV рівнів акредитації.

Вищі навчальні заклади I-II рівнів акредитації здійснюють підготовку молодших спеціалістів (частково-бакалаврів) за 116 спеціальностями з 290 існуючих, ВНЗ III-IV рівнів акредитації за 32 галузями знань з 49 існуючих за 83 напрямками підготовки (спеціальностями) зі 159 існуючих.

Система вищої освіти Донецької області, у цілому, задовольняє ринок праці, хоча в структурі кількісно-якісних показників потрібні певні зміни.

На забезпечення якості освіти спрямовані зусилля ВНЗ через впровадження новітніх освітніх технологій, посилення наукової складової в діяльності ВНЗ, інтеграції освіти і науки та виробництва, розширення міжнародного наукового та освітнього співробітництва через участь у Європейських та світових науково-дослідних і освітніх Програмах, розширення практики включення навчання та подвійних дипломів, підвищення академічної мобільності викладачів та студентів.

Основні проблеми розвитку вищої освіти Донецької області

1. **Демографічний фактор.** У 2011-2012 навчальному році контингент студентів складає 163,7 тис. осіб, що майже на 50 тис. осіб менше, ніж у 2006-2007 н.р. За прогнозами тенденції зменшення контингенту будуть спостерігатися майже до 2019 року (рис.1). Аналогічна ситуація і з прогнозом випуску фахівців (рис.2).

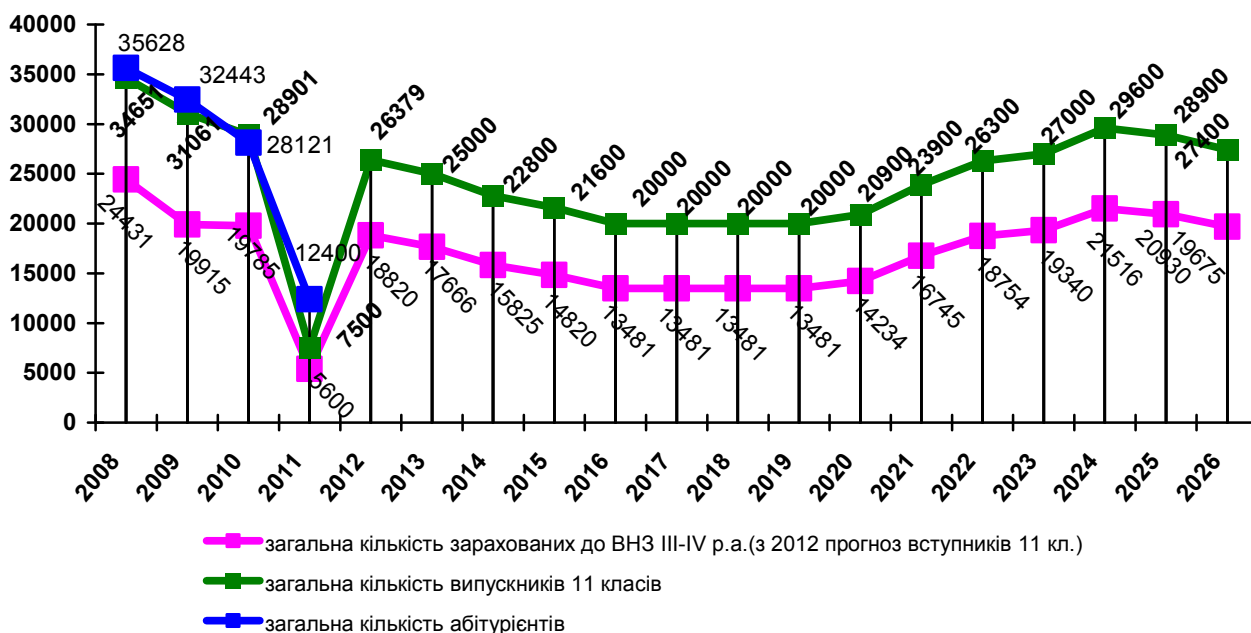

Рис.1. Потенційна кількість абітурієнтів

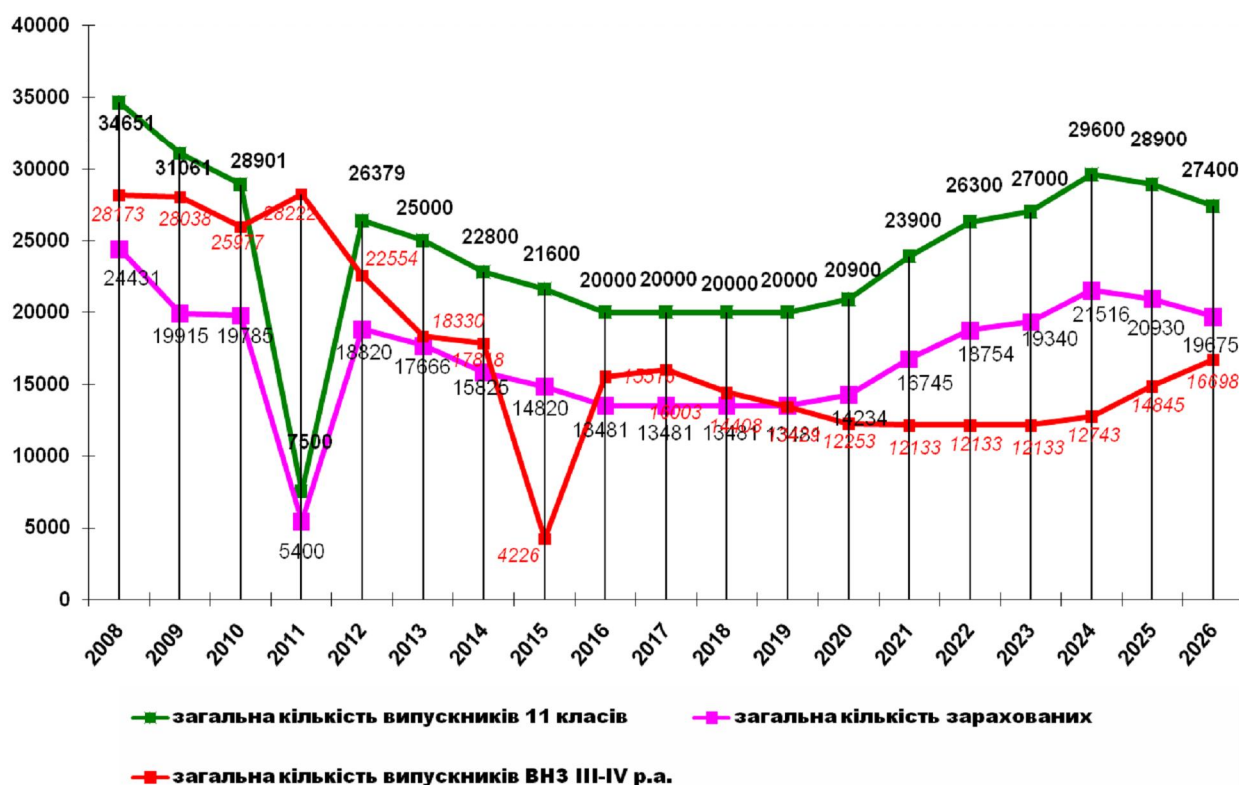

Рис. 2. Потенційна кількість абітурієнтів і випускників ЗОШ, ВНЗ

Таким чином, зменшення кількості випускників зменшує можливості професійного відновлення кваліфікованих трудових ресурсів. Найбільш складною є ситуація у вугільній промисловості та металургії, де середній вік спеціаліста з вищою освітою складає 52 і 48 років відповідно, а гірничодобувні та металургійні спеціальності не виправдано не користуються популярністю у абітурієнтів.

Демографічний фактор потребує впровадження регіональної системи діагностики затребуваності як з боку молоді, так і з боку ринку праці послуг закладів вищої освіти, що дозволить їм ефективно формувати та використовувати наявний соціально-економічний потенціал.

2. Диспропорція між структурою підготовки фахівців і попитом на них на регіональному ринку праці. Аналіз структури підготовки фахівців у ВНЗ області (рис.3) свідчить, що найбільш популярними напрямками підготовки є економіка, менеджмент, які здійснюються практично у кожному ВНЗ області, незалежно від профілю. Така диспропорція не відповідає структурі регіональної економіки і ринку праці. Це приводить до того, що на даний момент відзначається надлишок випускників ВНЗ, які одержали освіту за економічними, менеджерськими спеціальностями. Їх частка у випуску хоч і знижується за останні три роки з 13 968 до 12 067, але як і раніше залишається не виправдано високою (у середньому 48% від загального випуску).

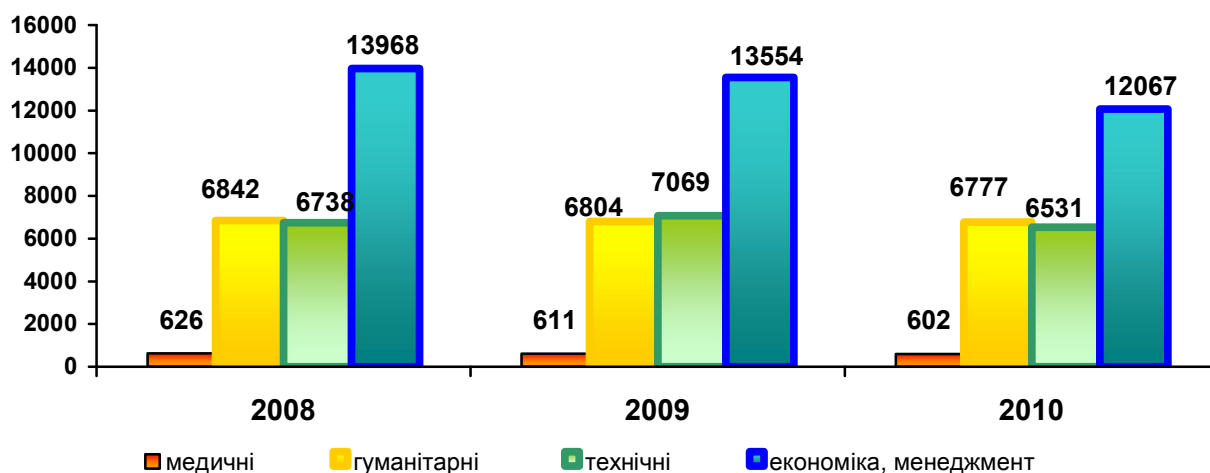

Рис.3. Структура підготовки фахівців в ВНЗ Донецької області

Випуск з технічних спеціальностей за вказаний період у середньому склав 6635 молодих фахівців (24% від загального випуску), випуск з гуманітарних спеціальностей майже на 2% перевищив випуск з технічних спеціальностей – 26%, що теж потребує корегування в сторону збільшення підготовки фахівців технічних спеціальностей.

Таким чином, необхідним є вдосконалення профорієнтаційної роботи, посилення впливу роботодавців на процес професійного вибору та навчання студентів, більш ефективного використання кадрового та матеріально-технічного потенціалу ВНЗ та відповідність їх діяльності профілю.

Вищим навчальним закладам необхідно відмовлятися від спеціальностей, які не затребувані на ринку праці, відкривати нові сучасні спеціальності, які

затребувані в модернізації промислових виробництв, впровадженні нових технологій і техніки.

3. Недосконала профорієнтаційна робота щодо стимулювання обізнаного професійного вибору отримання вищої освіти з урахуванням можливостей і наслідків подальшого працевлаштування на місцевих ринках праці. Кожний ВНЗ самостійно проводить роботу щодо залучення абітурієнтів без надання системної інформації про особливості соціально-економічного розвитку, інфраструктури та ринків праці міст і районів області, чисельності та професійно-кваліфікаційної структури зайнятих, середню заробітну плату та про іншу інформацію, яка має сильний мотиваційний вплив на суб'єктивну уяву молоді про престижність та перспективність конкретних професій і спеціальностей на місцевих ринках праці.

4. Необхідність поліпшення працевлаштування випускників ВНЗ, удосконалення структури зайнятості в регіоні. За даними Центра зайнятості щорічно до 5 тис. випускників ВНЗ звертаються за допомогою стосовно працевлаштування. Це свідчить:

- про недостатній рівень роботи ВНЗ з потенційними роботодавцями;
- про неефективність в окремих випадках служб працевлаштування та центрів кар'єри у ВНЗ;
- про відсутність професійно-кваліфікаційної структури наявних трудових ресурсів Донецької області та прогнозів потреб у спеціалістах, що дозволило б формувати адекватні плани державного замовлення на підготовку кадрів.

5. Недосконала структура освітніх послуг у ВНЗ I-II рівнів акредитації. Діяльність ВНЗ I-II рівнів акредитації має спрямовуватися на місцеві, локальні ринки праці, орієнтуватися на наявні підприємства в містах їх розташування, залучати ці підприємства до профорієнтаційної роботи, узгодження змісту освіти, забезпечення ефективних баз виробничих практик, працевлаштування випускників. На даний момент існуюча мережа ВНЗ I-II рівнів акредитації не повною мірою відповідає цим вимогам і потребує оптимізації та інтеграції з ВНЗ III-IV рівнів акредитації в системі ступеневої підготовки кадрів.

Необхідно провести співставлення розміщення підприємств базових галузей економіки за локальними територіями області та ВНЗ I-II р.а., що обслуговують на місцях професійний розвиток трудових ресурсів цих підприємств за видами економічної діяльності. Ці дослідження повинні бути покладені в основу формування сукупної обласної пропозиції до МОНМС України щодо показників планів прийому до ВНЗ I-II р.а. Донецької області, що дозволить у рамках формування єдиного обласного професійно-орієнтованого освітнього простору привести держзамовлення відповідно до ринку праці в містах та районах області та забезпечити рівний доступ населення до отримання спеціальної вищої освіти на містах.

Ринок праці в області як відображення розміщення наявних трудових ресурсів, обумовлений наявними промисловими та іншими підприємствами, організаціями, установами. Ці суб'єкти господарювання необхідно об'єднати в

групи за однорідними видами економічної діяльності, персонал з вищою освітою яких має однакові спеціальності. Кількісно-якісні параметри структури сукупного держзамовлення для ВНЗ I-II р.а. області повинні відповідати цілям відтворення трудових ресурсів для відповідних груп підприємств.

6. Недостатнє використання наукового потенціалу провідних ВНЗ області для вирішення нагальних проблем сталого інноваційного розвитку регіону, відірваність тематики досліджень провідних наукових шкіл ВНЗ від завдань науково-технічної модернізації базових галузей промисловості. Загальний обсяг фінансування науково-дослідних та господарських робіт у ВНЗ регіону в 2009р. склав 7,9 млн. грн., у 2010р. – до 9,3 млн. грн. при загальному щорічному фонді оплати праці науково-педагогічних працівників ВНЗ майже в 550 млн. грн.

7. Недостатня матеріально-технічна база, необхідність оновлення змісту підготовки фахівців Відсутність достатнього фінансування розвитку матеріально-технічної бази вищих навчальних закладів, відставання в орієнтації змісту навчання на сучасні зразки техніки і технологій, визначає необхідність посилення інтеграції освіти, науки і виробництва шляхом створення науково-виробничих навчальних комплексів, бізнес-інкубаторів, технопарків, інших науково-навчально-виробничих структур, розширення баз практики на ефективних виробництвах, широкого використання інформаційних технологій, запровадження різноманітних форм дистанційної освіти.

8. Недостатнє впровадження в навчальний процес елементів безперервної освіти. На даний момент ВНЗ мають взяти на себе ключову роль у створенні та реалізації системи безперервної освіти з метою розвитку людського капіталу, удосконалення системи підвищення кваліфікації, реалізація освітніх програм різного рівня із задоволенням освітніх потреб населення незалежно від економічного становища, віку, статі, місця роботи та проживання, посилення координації ступеневої освіти.

Таким чином, існує необхідність у підвищенні ефективності системи вищої освіти регіону відповідно до потреб інноваційної економіки та всебічного розвитку особистості, наближення процесу навчання до вимог ринку праці.

Основні задачі проекту:

1. Забезпечення конституційного права рівного доступу до якісної вищої освіти, яка забезпечує успішність подальшої трудової діяльності на місцевих ринках праці.
2. Удосконалення профорієнтаційної роботи в напрямку всебічного інформування молоді про обласну професійно-кваліфікаційну структуру трудових ресурсів, наявний попит на місцевих ринках праці, інформування щодо наслідків професійного вибору навчання та можливостей подальшого працевлаштування випускників.
3. Підвищення ефективності системи підготовки і підвищення кваліфікації професорсько-викладацьких кадрів, у тому числі кадрів ВНЗ I-II р.а. у ВНЗ III-IV р.а. Впровадження дієвих механізмів стимулювання науково-педагогічних кадрів до орієнтації змісту навчального процесу на останні досягнення науки і техніки, особливо за прикладними спеціальностями.

4. Активізація діяльності ВНЗ та отримання конкурентних переваг у межах участі в Загальноєвропейському просторі вищої освіти через широку взаємодію ВНЗ регіону з європейськими, світовими освітніми та дослідними програмами, через розширення академічної мобільності професорсько-викладацького складу та студентів.
5. Інтеграція освіти, науки і виробництва через розбудову системи науково-виробничих навчальних комплексів, перенесення частини навчального процесу за прикладними спеціальностями на виробництво, розширення баз практик на високоефективних підприємствах, створення в ВНЗ бізнес-інкубаторів, технопарків, інших науково-виробничих навчальних структур, розширення ступеневої підготовки фахівців.
6. Посилення наукової складової діяльності ВНЗ, перенесення результатів науково-дослідної роботи в навчальний процес, залучення студентів до активної участі в науково-дослідній роботі ВНЗ.
7. Створення системи безперервної освіти на базі профільних ВНЗ для підвищення кваліфікації фахівців, задоволення освітніх потреб населення на всіх рівнях освіти незалежно від економічного становища, віку, статі та місця проживання.
8. Підвищення ефективності служб працевлаштування, центрів «Кар'єри» ВНЗ у отриманні випускниками першого робочого місця, посиленні зв'язків з потенційними роботодавцями, проведенні Ярмарок вакансій, форумів кар'єри, своєчасному інформуванні про наявність вакантних місць.

Зміст основних заходів Проекту

<i>№ з/п</i>	<i>Зміст роботи</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Виконавці</i>
1.	Забезпечення реалізації конституційних прав громадян щодо забезпечення рівного доступу до отримання якісної вищої освіти, рівня кваліфікації фахівців, що визначається на національному та міжнародному ринках праці, та забезпечує успішність подальшої економічної діяльності:	постійно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, ВНЗ області, Рада ректорів, Рада директорів
1.1.	впровадження новітніх освітніх технологій, активних методів змісту і технік навчання		
1.2.	удосконалення системи підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу		
1.3.	орієнтація навчального процесу на останні досягнення науки і техніки		
1.4.	посилення наукової складової діяльності ВНЗ, перенесення її результатів до навчального процесу		
1.5.	посилення інтеграції освіти, науки і виробництва		
1.6.	участь студентів у виконанні науково-дослідних робіт		
1.7.	підвищення якості професійно-практичної підготовки студентів		

2.	У рамках виконання «Програми підготовки і використання кадрів в економіці Донецької області» (далі – Програма Кадри) побудова професійно-кваліфікаційної карти робочих місць ринку праці області. Визначення прогностичних показників обласної потреби в кваліфікованих фахівцях з горизонтом 5-10 років	постійно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
3.	Створення територіально та професійно зорієнтованого освітнього простору через ведення професійно-кваліфікаційного балансу трудових ресурсів та забезпечення професійного відтворення кваліфікованих кадрів у системі вищої освіти області:		
3.1.	формування сукупної обласної пропозиції до МОНМС України щодо показників планів прийому ВНЗ I-II р.а.	з 2013	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
3.2.	інформування учасників освітнього процесу щодо наявної професійно-кваліфікаційної структури трудових ресурсів та перспективної потреби в кваліфікованих кадрах	постійно	
3.3.	розробка інструментарію та проведення діагностики затребуваності наявних послуг вищої освіти ВНЗ області за окремими галузями знань	2012 рік	
4.	Активізація профорієнтаційної роботи для підвищення ефективності професійного вибору вищої освіти та ефективності подальшої трудової діяльності через:		
4.1.	проведення регіонального форуму Кар'єри		
4.2.	проведення днів відкритих дверей у ВНЗ із залученням профільних роботодавців		
4.3.	інформування молоді про можливості працевлаштування в місцях мешкання після отримання тієї чи іншої спеціальності, розміщення відповідної інформації на сайті управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації	Щорічно, I-II квартал	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, ВНЗ області, Донецька обласна організація роботодавців
4.4.	створення умов свідомого вибору затребуваних спеціальностей учасниками освітнього процесу – ВНЗ, абітурієнтами та їх батьками, роботодавцями		
4.5.	відкриття нових та посилення роботи існуючих центрів Кар'єри у ВНЗ області, ведення баз даних резюме випускників		
5.	Проведення регіонального семінару-конференції з питань розвитку вищої освіти як фактор професійного відтворення кваліфікованих трудових ресурсів:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецька обласна організація роботодавців, ВНЗ області, Рада ректорів, Рада директорів
	на базі ДонНУ	IV квартал 2012	
	на базі ДДУУ	III квартал 2013	

	на базі ДонНУЕТ	III квартал 2014	
	на базі ДонНУ	III квартал 2015	
	на базі ДонНТУ	III квартал 2016	
6.	Посилення інтеграції освіти, науки і виробництва		
6.1.	створення нових та посилення діяльності існуючих бізнес-інкубаторів, технопарків у ВНЗ області	постійно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, ВНЗ області
6.2.	розширення практики тристоронніх угод між ВНЗ, роботодавцями та студентами з взаємними зобов'язаннями щодо підготовки фахівців відповідної якості з подальшим працевлаштуванням		
6.3.	індивідуалізація підготовки за ОКР «спеціаліст» і «магістр» за окремими навчальними планами на замовлення роботодавців, зокрема, проведення попереднього розподілу студентів на підприємства	постійно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, ВНЗ області
6.4.	залучення роботодавців до поліпшення лабораторної бази ВНЗ		
6.5.	залучення підприємств, організацій, установ до створення віртуальних баз практик та навчально-виробничих підрозділів на базі ВНЗ		
6.6.	отримання додаткової професійної освіти за ОКР «кваліфікований робітник» за час проходження виробничої практики і навчання у ВНЗ за схемою курсової підготовки		
6.7.	залучення професійного складу ВНЗ до вирішення нагальних організаційно-технологічних проблем розвитку та модернізації підприємств регіону		
6.8.	створення та розміщення на сайті управління освіти і науки баз даних інноваційних розробок ВНЗ області для інформування широкого кола громадськості та бізнес-структур, для прискорення трансферу технологій на виробництво		
7.	Створення обласних галузевих науково-виробничих навчальних комплексів (НВНК) у складі профільних ВНЗ I-IV р.а. та їх факультетів, провідних підприємств галузі:		Рада ректорів, УОН ОДА
	- НВНК «Спеціаліст»	IV кв. 2012	ДДМА
	- НВНК «Металург»	II кв. 2013	ДонНТУ, ПДТУ
	- НВНК «Гірник»	II кв. 2014	ДонНТУ
	- НВНК «Хімік-технолог»	II кв. 2015	ДонНТУ
	- НВНК «Сучасні інформаційні технології»	II кв. 2016	ДонНТУ
8.	Підвищення якості змісту освіти, підготовка фахівців для економіки нових технологічних укладів, економіки знань:		

8.1.	посилення наукової складової діяльності ВНЗ, впровадження результатів науково-дослідної роботи в зміст навчальних програм і дисциплін	постійно	ВНЗ області, Рада ректорів, Рада директорів
8.2.	розширення практики стажування викладачів ВНЗ у провідних науково-дослідних інститутах, на ефективних підприємствах регіону, у тому числі викладачів ВНЗ I-II р.а. у ВНЗ III-IV р.а.	постійно	ВНЗ області, Рада ректорів, Донецька обласна організація роботодавців
8.3.	посилення мотивації викладачів до підвищення рівня якості навчання шляхом проведення регіонального конкурсу «Кращий працівник року вищої школи»	щорічно, II квартал	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО, ВНЗ області
8.4.	підвищення наукового рівня дипломних та магістерських робіт у рамках науково-дослідної роботи кожного ВНЗ та їх спрямованості на вирішення наявних задач реального сектору економіки	постійно	ВНЗ, провідні підприємства області
8.5.	створення студентського обласного наукового форуму при раді проректорів з наукової роботи ВНЗ III-IV р.а. області, проведення обласних галузевих олімпіад і конкурсів студентських наукових робіт з вручення обласних премій	щорічно, II квартал	ВНЗ області, Рада ректорів, Донецька обласна організація роботодавців
8.6.	підвищення мотивації участі у науково-дослідній роботі ВНЗ обдарованої молоді з метою формування майбутніх науково-педагогічних кадрів	постійно	ВНЗ області, Рада ректорів
8.7.	підвищення престижу якості знань студентів шляхом проведення церемонії «Урочистого вручення дипломів кращим випускникам ВНЗ III-IV р.а. Донецької області»	щорічно, II квартал	ВНЗ області, Рада ректорів
9.	Розвиток міжнародних зв'язків у підвищенні якості освіти:		
9.1.	розширення участі ВНЗ у науково-дослідних проектах ТЕМПУС, ЕРАСМУС, МУНДУС тощо	постійно	
9.2.	розширення практики подвійного диплому, включеного навчання, обмінних програм для студентів ВНЗ із зарубіжними ВНЗ-партнерами	постійно	ВНЗ області, Рада ректорів
9.3.	поширення діяльності науково-дослідних підрозділів на базі регіональних ВНЗ із зарубіжними ВНЗ та компаніями, фірмами (нім. техн. факультет, франц. техн. факультет)	постійно	
9.4.	розширення внутрішньої та зовнішньої мобільності професорсько-викладацького складу та студентів	постійно	
10.	Організація роботи факультетів підвищення кваліфікації в ідеології безперервної освіти для задоволення освітніх потреб населення на всіх рівнях освіти незалежно від економічного становища, віку, статі та місця проживання	постійно	ВНЗ області, Рада ректорів
11.	Поширення практики здобуття ступеневої освіти за ОКР «молодший спеціаліст – бакалавр – (спеціаліст) магістр»:		ВНЗ, Рада ректорів, Рада директорів

11.1.	наявність інтегрованих навчальних планів у 30% спеціальностей ВНЗ I-II р.а.	2012	
11.2.	наявність інтегрованих навчальних планів у 50% спеціальностей ВНЗ I-II р.а.	2016	
12.	Корегування завдань і заходів «Програми підготовки і використання кадрів в економіку Донецької області» та їх виконання	Коригування – II квартал 2012, виконання – щорічно	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації,

Фінансове забезпечення

Фінансування Проекту здійснюється в межах витрат, затверджених на відповідний рік в обласному бюджеті для виконання заходів з відповідних галузей і розпорядників бюджетних засобів, а так само бюджетних засобів міст і районів області, інших джерел, не заборонені чинним законодавством (додаток 13).

Очікувані результати виконання проекту

1. Реалізація конституційного права громадян щодо забезпечення рівного доступу всіх прошарків населення до якісної вищої освіти, яка забезпечує успішність подальшої трудової діяльності на місцевих ринках праці.
2. Забезпечення ефективного професійного відтворення кваліфікованих кадрів у системі вищої освіти області, закріплення трудових ресурсів на містах шляхом створення територіально та професійно зорієнтованого освітнього простору послуг з вищої освіти.
3. Визначення прогностичних показників обласної потреби в кваліфікованих фахівцях з горизонтом 5-10 років для формування загальнообласної пропозиції кількісно-якісних показників планів прийому. Підвищення якості визначення попиту на послуги ВНЗ за напрямками підготовки та освітньо-кваліфікаційними рівнями через формування професійно-кваліфікаційної карти робочих місць у базових галузях економіки області.
4. Створення умов свідомого вибору затребуваних спеціальностей учасниками освітнього процесу – ВНЗ і студентами, посилення соціальної відповідальності за професійний вибір.
5. Активізація взаємодії ВНЗ з підприємствами шляхом створення науково-виробничо-навчальних комплексів, перенесення частини навчального процесу на виробництво, забезпечення баз практик на вискоефективних підприємствах.
6. Підвищення якості вищої освіти, орієнтація навчального процесу на останні досягнення науки і техніки, потреби інноваційного розвитку регіону, розвиток міжнародного співробітництва та розширення академічної мобільності.
7. Формування і розвиток цілісної системи безперервної освіти на базі профільних вищих навчальних закладів.

Напрямок V. Післядипломна педагогічна освіта

Проект «Підготовка фундаторів освітніх інновацій»

Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів, визначених:

- Конституцією України;
- Національною доктриною розвитку освіти України;
- Законами України:
  - «Про освіту»; «Про вищу освіту», «Про післядипломну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту»;
- Указом Президента України «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні» (№ 226/2010);
- Державною програмою «Вчитель»;
- Типовим положенням про атестацію педагогічних працівників (Наказ МОНУ № 930 від 06.10.2010р.);
- Проектом Концепції розвитку післядипломної освіти;
- Концепцією гуманітарного розвитку України на період до 2020 року;
- Проектом Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки.

Мета проекту

Мета проекту – модернізація регіональної системи післядипломної педагогічної освіти на концептуальних засадах неперервної освіти для забезпечення нової якості педагогічних і керівних кадрів, здатних ефективно здійснювати педагогічну діяльність, бути фундаторами освітніх інновацій.

Обґрунтування проблеми та концептуальні засади проекту

Система освіти з властивими їй гнучкістю, динамічністю, здатністю відповідати на виклики часу є джерелом розвитку людського потенціалу.

Сучасне суспільство потребує від освіти підготовки молоді – конкурентоздатної, із громадянською позицією, налаштованої на саморозвиток, розвиток професійних навичок та компетенцій протягом життя.

Гарантом нової якості освіти є вчитель, здатний працювати на рівні світових стандартів, готовий до неперервного професійного зростання, який може мислити креативно й прогресивно. Сучасний педагог – це фундаментально освічена людина, здатна творчо працювати, забезпечувати результативність і якість навчально-виховного процесу. Високопрофесійних і компетентних педагогів, що мають інноваційне мислення, необхідно формувати.

Забезпечувати нову якість педагогічних кадрів, готувати фундаторів освітніх новацій – місія системи післядипломної педагогічної освіти, яка повинна не лише відповідати швидкоплинним соціальним змінам, а й прогнозувати, діяти із значним випередженням.

Тому так **важлива подальша трансформація регіональної системи післядипломної освіти. Вона має ґрунтуватися на концепції безперервної освіти**, головними принципами якої є системність, безперервність, індивідуалізація навчання, фундаменталізація, гуманізація та гуманітаризація освіти. Система підвищення кваліфікації повинна бути більш мобільною, мати тісний безпосередній зв'язок із практикою. **Особливістю регіональної системи післядипломної освіти, яка готує фундаторів освітніх інновацій, має бути:**

- орієнтація на ринок освітніх послуг, задоволення потреб регіону у кваліфікованих педагогічних кадрах;
- збільшення вимог до якості підвищення кваліфікації, розширення спектра освітніх послуг, зорієнтованість системи на потреби регіонального ринку праці, сучасні виклики;
- якісні зміни щодо змісту, форм, методів і моделей навчання на засадах індивідуалізації навчального процесу, побудови індивідуальних освітніх траєкторій особистісного розвитку педагогів;
- неперервність професійного навчання, що забезпечує фахівців професійними вміннями, навичками, ґрунтується на сучасних спеціальних знаннях, критичному мисленні, здатності застосовувати наукові надбання на практиці.

Саме на таких підходах має ґрунтуватися стратегія розвитку регіональної системи післядипломної освіти, що передбачає:

- реалізацію ідей та завдань Державної програми «Вчитель»;
- динамічність системи, своєчасне реагування на сучасні виклики суспільства й освіти, потреби особистості;
- створення сучасного нормативно-правового поля, яке забезпечить можливість здобувати освіту впродовж усього життя на основі індивідуальних навчальних планів, різноманітних за видами, формами та моделями навчання;
- забезпечення рівного доступу до якісної освіти для всіх категорій педагогічних працівників, підтримка та професійний супровід щодо побудови індивідуальних траєкторій навчання, їх особистісного професійного розвитку;
- підтримку і розвиток творчих ініціатив фахівців підвищення соціального статусу педагогів;
- збільшення вимог до якості перепідготовки і підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, формування у них креативних якостей, рефлексивної культури педагогів;
- забезпечення механізмів взаємодії інституту післядипломної педагогічної освіти і методичних служб управлінь (відділів) освіти, навчальних закладів, творчих об'єднань педагогів, асоціацій.

Аналіз стану регіональної системи післядипломної педагогічної освіти

В області успішно функціонує регіональна система післядипломної педагогічної освіти, яка забезпечує перепідготовку і підвищення кваліфікації

керівних і педагогічних кадрів, здійснює науково-методичний супровід обласної системи освіти.

Діюча в регіоні система післядипломної педагогічної освіти як комплекс закладів охоплює: обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, факультети підвищення кваліфікації у педагогічних вищих навчальних закладах. Відповідно до Програми розвитку «Освіта Донеччини. 2007-2011рр.» здійснювалась освітня діяльність з метою перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Підвищили кваліфікацію 48788 фахівців, зокрема:

- на базі обласного інституту післядипломної педагогічної освіти – 43165 педагогів;
- на факультетах інших вищих навчальних закладів – 5623 (10% від загальної кількості).

Останніми роками внесено важливі зміни щодо змісту і форм підвищення кваліфікації з урахуванням потреб освітян та регіону.

Розроблено інноваційну інтегровану модель підвищення кваліфікації, яка об'єднує традиційні та інноваційні форми і моделі навчання, що забезпечують диференціацію та індивідуалізацію навчання. Серед інноваційних моделей навчання особливої уваги заслуговують: дистанційна, очно-дистанційна, Відкритий університет інноваційної педагогіки, корпоративна, кредитно-модульна організація навчання. Неперервна професійна освіта стала основним організаційним принципом розбудови галузі та диверсифікації освітніх послуг на всіх етапах навчання.

Наявна позитивна динаміка щодо підвищення кваліфікації педагогів на курсах за дистанційними моделями навчання (2007р. – 5,9% слухачів від загальної кількості; 2011 р. – 47,3%).

Невід'ємною складовою регіональної системи післядипломної педагогічної освіти стали курси підвищення кваліфікації з максимальним наближенням до слухачів. В області діє 14 базових центрів для організації таких курсів. Щорічно близько 30% педагогів підвищують кваліфікацію на виїзних курсах. Розвиток такої моделі навчання підвищення кваліфікації відбувається у поєднанні регіональних і місцевих інтересів з персональними інтересами педагогів окремих закладів освіти як замовників послуг.

Інтенсивного розвитку набула модель корпоративного навчання, яка дозволяє в оптимальний термін і з оптимальною якістю реалізувати корпоративні цілі. З 2009 року в п'яти групах корпоративного навчання підвищили кваліфікацію педагогічні працівники базових закладів освіти «Школа майбутнього».

З 2006 року в регіональній системі післядипломної педагогічної освіти діє новітня модель – Відкритий університет інноваційної педагогіки як модель навчання для молодих педагогів. У школах Відкритого університету за цей період підвищили кваліфікацію 515 молодих фахівців зі стажем до 10 років. За результатами діяльності Відкритого університету в 44 містах та районах області (81% від загальної кількості) розроблені та реалізуються освітні компетентнісно орієнтовані проекти методичного, управлінського та навчально-виховного характеру.

Невід’ємною складовою системи професійного зростання та забезпечення потреб держави у кваліфікованих кадрах є така форма як **перепідготовка**. За п’ять років перепідготовлено **144** фахівця зі спеціальності «Практична психологія» (7.01.0107). Останніми роками з метою формування професійних та метапредметних компетенцій вчителя у регіональній системі післядипломної педагогічної освіти розроблено та впроваджено нові перспективні форми підвищення кваліфікації: **стажування** (2009-2011 рр. – **210** осіб), **спеціалізація**.

У групах спеціалізації за останні п’ять років перепідготовлено 552 фахівця для викладання нових базових предметів: економіка, інформатика, етика, основи здоров’я, світова література, художня культура, інклюзивна освіта.

Особливої уваги набула накопичувальна кредитно-модульна модель підвищення кваліфікації, близько **12%** від загальної кількості кадрів пройшли навчання за такою моделлю.

Здійснювалась робота щодо впровадження нових технологій навчання: проектна, дослідницька, комунікативна, технологія мобільного навчання. Важливою складовою дидактичного забезпечення курсів за пролонгованими дистанційними формами навчання стала платформа Moodle.

Розширено вибір освітніх послуг за рахунок неформальної освіти. Система підвищення кваліфікації у міжкурсовий період зазнала кардинальних змін на основі реалізації комплексу взаємопов’язаних організаційно-педагогічних, науково-методичних, практико-експериментальних і соціальних заходів. Щороку проводиться понад **300** міжкурсівих заходів, третина з яких – в Інтернет-форматі. За такою моделлю педагог перебуває в центрі освітнього простору, постійно підвищує свій професійний рівень.

Шляхи якісних змін змісту, форм і методів у системі регіональної післядипломної педагогічної освіти сприяли поглибленню індивідуалізації навчального процесу за стратегією «особистість – суб’єкт управління».

Проблеми і виклики

У сучасних умовах реформування освіти в Україні значної модернізації потребує і система післядипломної педагогічної освіти.

Регіональна система післядипломної педагогічної освіти з властивою їй фундаментальністю і гнучкістю вимагає критичного осмислення досягнутого та зосередження ресурсів і зусиль на вирішенні найбільш гострих і нагальних проблем. Серед цих проблем:

- підготовка й перепідготовка педагогічних кадрів нової якості, здатних креативно і прогресивно мислити, бути фундаторами інноваційних змін в освіті;
- недосконалість змісту освіти, моделей навчання для забезпечення неперервної освіти на основі індивідуальних освітніх траєкторій, індивідуальних навчальних планів;
- неготовність певної частини освітян до інноваційної діяльності, недостатність системи мотивацій стимулювання інноваційної діяльності;
- недостатня координація діяльності методичних служб усіх рівнів щодо збільшення вимог до якості підвищення кваліфікації для підготовки компетентних педагогічних кадрів – фундаторів освітніх інновацій.

Завдання:

- удосконалення регіональної системи підвищення кваліфікації та перепідготовки керівних і педагогічних кадрів на засадах неперервної освіти відповідно до вимог інноваційного розвитку;
- забезпечення випереджального характеру підвищення кваліфікації педагогічних працівників відповідно до потреб регіональної системи освіти, викликів сучасного суспільного розвитку;
- розширення вибору освітніх послуг за рахунок неформальної та інформальної освіти;
- забезпечення системи мотивації фахівців до самостійного вибору змісту, форм, моделей навчання за індивідуальними освітніми траєкторіями;
- забезпечення науково-методичного супроводу і підтримки неперервного професійного розвитку педагогів, стимулювання самовдосконалення;
- подальше вдосконалення системи мережевої взаємодії та соціального партнерства для підготовки високопрофесійних педагогічних кадрів – фундаторів освітніх інновацій.

Індикатори якості регіональної системи післядипломної педагогічної освіти

- готовність педагогічних кадрів до інноваційних змін, здатність відповідати викликам часу;
- налаштованість фахівців на саморозвиток і навчання впродовж життя;
- здатність педагогів прогнозувати результати своєї діяльності, моделювати навчально-виховний процес на основі досягнень сучасної педагогічної науки і практики;

- спрямованість регіональної системи післядипломної педагогічної освіти на ефективне використання нових технологій навчання, створення інформаційного простору та науково-методичного супроводу навчання на основних індивідуальних освітніх траєкторіях.

Очікувані результати

Виконання мети і завдань проекту забезпечить підвищення професіоналізму, конкурентоздатності, творчої активності педагогічних працівників регіону як фундаторів освітніх інновацій за рахунок:

- модернізації регіональної системи післядипломної педагогічної освіти на засадах неперервної освіти педагогічних кадрів, діяльнісного та компетентнісного підходів;
- забезпечення умов для постійного підвищення кваліфікації фахівців на основі індивідуальних освітніх траєкторій;
- оновлення змісту перепідготовки та підвищення кваліфікації педкадрів, модернізації навчальних планів та програм відповідно до оновлених державних стандартів шляхом широкого впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, електронного контенту;
- удосконалення механізмів взаємодії та координації зусиль усіх ланок освіти щодо професійного розвитку педагогічних кадрів як фундаторів освітніх інновацій.

Зміст основних заходів Проекту

<i>№ з/п</i>	<i>Зміст роботи</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Виконавці</i>
1.	Навчальна діяльність		
1.1.	Забезпечення виконання статей 54, 57 Закону України «Про освіту», статті 32 Закону України «Про дошкільну освіту», статті 27 Закону України «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», статті 45 Закону України «Про вищу освіту» щодо безперервного підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників, росту їх професійної майстерності	Постійно	Виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
1.2.	Підвищення кваліфікації та перепідготовка педагогічних кадрів навчальних закладів області (ЗСО, ПТНЗ, позашкільної освіти), зокрема: <ul style="list-style-type: none"> • 10180, у тому числі: <ul style="list-style-type: none"> - на базі облППО – 8800 - на базі ВНЗ (інститут післядипломної педагогічної освіти НАПН України та альтернативні) – 1330 - перепідготовка – 50 	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
	<ul style="list-style-type: none"> • 10200, у тому числі: <ul style="list-style-type: none"> - на базі облППО – 8800 - на базі ВНЗ (інститут післядипломної педагогічної освіти НАПН України та альтернативні) – 1350 - перепідготовка – 50 	2013	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО

	<ul style="list-style-type: none"> • 10220, у тому числі: - на базі облІППО – 8800 - на базі ВНЗ (інститут післядипломної педагогічної освіти НАПН України та альтернативні) – 1370 - перепідготовка – 50 	2014	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
	<ul style="list-style-type: none"> • 10240, у тому числі: - на базі облІППО – 8800 - на базі ВНЗ (інститут післядипломної педагогічної освіти НАПН України та альтернативні) – 1390 - перепідготовка – 50 	2015	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
	<ul style="list-style-type: none"> • 10260, у тому числі: - на базі облІППО – 8800 - на базі ВНЗ (інститут післядипломної педагогічної освіти АПН України та альтернативні) – 1410 - перепідготовка – 50 	2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
1.3.	Внесення змін до програмно-цільового проекту «Модернізація системи післядипломної педагогічної освіти на засадах компетентісно орієнтованого підходу», відповідно до напрямків:		Донецький облІППО
	- Тематичні та проблемні курси в системі неперервної освіти педагогічних кадрів;	2012	
	- Управління змінами у навчальному закладі з інклюзивною освітою.	2013	
1.4.	Підвищення кваліфікації педагогічних працівників за інтегрованими програмами:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
	- інтегровані очно-дистанційні курси для педагогів природничого та гуманітарного циклів (1914 осіб)	2012	
	- інтегровані курси для педагогів суспільно-гуманітарного циклу (2010 осіб)	2013	
	- інтегровані очно-дистанційні курси для педагогів дошкільних навчальних закладів (1900 осіб)	2013	
	- інтегровані курси загальної підготовки для керівних кадрів (250 осіб)	2014	
	- інтегровані курси для педагогічних кадрів загальної освіти та інтернатних закладів щодо інклюзивної освіти (1750 осіб)	2014-2015	
	- очно-заочні інтегровані курси для педагогів базових дисциплін загальної середньої освіти (2020 осіб)	2016	
1.5.	Підготовка пакету програм і модулів з метою підготовки кадрів до реалізації регіональних програм:		Донецький облІППО
	- «Шкільна бізнес-освіта на Донеччині», «Донеччинознавство»	2012-2013	
	- «Професійна орієнтація школярів на робочі та інженерні професії»	2013	

	- «Моделі інтегрованого та інклюзивного навчання для дітей з особливими потребами»	2014	
2.	Науково-методична діяльність		
2.1.	Проведення прикладних та пошукових досліджень з інноваційних проблем:	2012-2016	Донецький облППО
	- моделювання технологій компетентісно орієнтованого підходу в системі післядипломної педагогічної освіти	2012-2013	
	- моделювання регіональної системи освіти дітей п'яти років	2012-2014	
	- розробка та дослідження ефективності науково-методичного супроводу шкільної бізнес-освіти	2012-2013	
	- моделювання науково-методичного супроводу інклюзивної освіти	2014-2015	
2.2.	Проведення науково-практичних конференцій з різних проблем загальної середньої освіти та післядипломної педагогічної освіти:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облППО
	- Здоров'я через освіту у спадщині В.О.Сухомлинського	2012	
	- Освіта впродовж життя: регіональна модель	2013	
	- Бізнес-освіта школярів як фактор їх інтеграції в соціум	2014	
	- Організація професійного розвитку педагогів за індивідуальними освітніми траєкторіями: проблеми, ідеї, досвід	2015	
	- Якість освіти: індикатори, моніторинг, прогноз	2016	
2.3.	Створення міжурсової on-line студії	2013	Донецький облППО
2.4.	Випуск науково-методичного журналу «Педагогічна скарбниця Донеччини», наукового журналу «Наукова скарбниця освіти Донеччини», електронного журналу «Золоті сторінки освіти» (по 2 номери щорічно)	2012-2016	Донецький облППО
2.5.	Оновлення відеотеки перспективного педагогічного досвіду	2012-2013	Донецький облППО

Фінансове забезпечення

Фінансування Проекту здійснюється в межах витрат, затверджених на відповідний рік в обласному бюджеті для виконання заходів з відповідних галузей і розпорядників бюджетних засобів, а так само бюджетних засобів міст і районів області, інших джерел, не заборонені чинним законодавством (додаток 14).

Проект «Мобільне навчання у відкритому інформаційному середовищі»

*Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів,
визначених:*

- Конституцією України;
- Національною доктриною розвитку освіти;
- Законами України:
  - «Про освіту»;
  - «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки»;
- Державної цільової програми впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій "Сто відсотків" на період до 2015 року.

Мета проекту

Метою проекту є створення умов для забезпечення професійного самовдосконалення педагогічних кадрів засобами відкритого інформаційного середовища орієнтованого на використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Обґрунтування проблеми та концептуальні засади

Інновації в освіті в першу чергу пов'язані з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, мережевих сервісів, ресурсів і можливостей Інтернету для розширення сфери позиціонування сучасної педагогіки.

Одним із пріоритетів регіональної системи післядипломної педагогічної освіти є створення дієвої системи дистанційного навчання, забезпечення на її основі ефективного впровадження і використання ІКТ в освітній діяльності.

Створення відкритого інформаційного середовища забезпечує проведення навчання в дистанційній формі, дозволяє гнучко організувати навчальний процес, підвищує якість та доступність освіти, створює умови для реалізації концепції неперервності у системі післядипломної педагогічної освіти.

Аналіз стану впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітню діяльність

У системі освіти Донецької області в цілому створено підґрунтя для розбудови відкритого інформаційного середовища:

- відзначається позитивна динаміка підключеності освітніх установ області до мережі Інтернет, яка складає 95%; значно покращився рівень інформаційного забезпечення освітніх структур. У порівнянні з 2010 роком кількість сайтів навчальних закладів збільшилась на 7% і становить 35%, відділів освіти – збільшилась на 6% і становить 57%, методичних кабінетів – збільшилась на 6% і становить 58%;
- у системі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів реалізується програмно-цільовий проект «Дистанційна освіта», у рамках якого впроваджуються очно-дистанційна та дистанційна форми підвищення

кваліфікації педагогічних кадрів. Спостерігається позитивна динаміка щодо використання технологій дистанційного навчання. За останні роки кількість груп з дистанційною формою навчання зростає: 2009 рік – 51 група, 2010 рік – 71 група, 2011 рік – 118 груп.

У регіоні ефективно реалізуються Міжнародні і Всеукраїнські проекти з ІКТ: «Інтер-школа», «1 учень – 1 комп'ютер», «Intel®. Навчання для майбутнього», «Партнерство в навчанні», «Відкритий світ», «Intel®. Шлях до успіху». Система майстер-класів за курсом «Цифрові технології» в рамках програми «Сто відсотків» надала можливість підготувати тренерів та залучити їх для здійснення навчання освітян області. У рамках зазначених проектів 27154 (100%) вчителів регіону пройшли навчання і отримали підтвердження володіння ІКТ. Рівень володіння ІКТ працівниками управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації і Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти – 100%.

У Донецькому обласному інституті післядипломної педагогічної освіти створено Інформаційно-бібліотечний центр, який працює в режимі інноваційного пошуку. На базі центру створена електронна бібліотека, загальна кількість примірників якої складає 236 посібників і 283 примірники періодичних видань.

Проблеми та виклики:

1. Необхідна подальша модернізація методичного, інформаційного, програмно-технічного забезпечення дистанційного навчання у регіональній системі післядипломної педагогічної освіти.
2. Удосконалення моделей дистанційного навчання в єдиному освітньому середовищі регіону для забезпечення реалізації концепції неперервності освіти.
3. Недосконалість механізму вільного доступу до електронних інформаційних ресурсів у системі післядипломної педагогічної освіти та недостатність рівня використання технологій мобільного навчання.

Завдання:

1. Активізувати роботу щодо впровадження новітніх конкурентоспроможних інформаційно-комунікаційних технологій в систему післядипломної педагогічної освіти.
2. Удосконалити систему мотивацій щодо впровадження і використання інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення професійної компетентності педагогічних кадрів.
3. Створити необхідні технічні і технологічні інфраструктури електронних інформаційних ресурсів системи післядипломної педагогічної освіти та забезпечити вільний доступ до них педагогів засобами телекомунікації.

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Назва заходу	Термін виконання	Відповідальний
1	Впровадження навчального курсу Microsoft «Учителі в on-line» у рамках програми «Партнерство в навчанні»:		Донецький облППО
1.1.	Введення модуля «Учителі в on-line» щодо реалізації програми «Сто відсотків» до програми курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників усіх категорій:		
	200 осіб	2012	
	300 осіб	2013	
	300 осіб	2014	
	350 осіб	2015	
	500 осіб	2016	
1.2.	Проведення майстер-класу для регіональних тренерів за навчальним курсом Microsoft «Учителі в on-line» (15 осіб)	2012	
1.3.	Організація і проведення системи тренінгів для загальноосвітніх навчальних закладів за навчальним курсом Microsoft «Учителі в on-line»:		
	15 ЗНЗ	2012	
	260 ЗНЗ	2013	
	276 ЗНЗ	2014	
	268 ЗНЗ	2015	
	271 ЗНЗ	2016	
2.	Проведення моніторингу щодо використання вчителями загальноосвітніх навчальних закладів мобільних технологій навчання в педагогічній діяльності (тестування, анкетування, діагностика). Всього педагогічних працівників системи загальної середньої освіти – 31654:		
	7220 осіб	2012	
	6120 осіб	2013	
	6114 осіб	2014	
	6100 осіб	2015	
	6000 осіб	2016	
3.	Створення освітнього порталу для організації підвищення якості викладання шкільних предметів з використанням інформаційно-комунікаційних технологій:		Донецький облППО
	1 етап. Розробка структури сайту	2012	
	2 етап. Наповнення сайту контентом	2013, 2014	
	3 етап. Експлуатація в тестовому режимі	2014	
	4 етап. Розробка методичних рекомендацій щодо використання порталу	2015	
	5 етап. Забезпечення технічної підтримки порталу	2016	

4.	Створення сайту інформаційно-бібліотечного центру на базі комплексної автоматизації системи ІРБІС: 1. Розробка структури сайту 2. Наповнення сайту контентом	2012 2013 2014 2015 2016	Донецький облІППО
5.	Створення бази даних: <ul style="list-style-type: none"> • електронна картотека науково-методичних статей • електронна картотека фахових періодичних видань • електронна картотека науково-методичних матеріалів працівників обласного ІППО • електронна картотека видань на електронних носіях 	2012 2013 2014 2015 2016	Донецький облІППО
6.	Придбання програмного забезпечення Office Live Meeting для управління дистанційними курсами	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО
7.	Впровадження Office Live Meeting в навчальний процес післядипломної педагогічної освіти	2013	Донецький облІППО
8.	Створення електронного каталогу інформаційно-бібліотечного центру	щороку	Донецький облІППО
9.	Конкурс на кращий дистанційний курс у системі післядипломної педагогічної освіти	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО

Очікувані результати:

1. Підвищення рівня інформаційної компетентності педагогічних працівників області за рахунок модернізації програмного, інформаційно-методичного забезпечення дистанційного навчання системи післядипломної педагогічної освіти.
2. Забезпечення вільного доступу до електронних інформаційних ресурсів.
3. Підвищення гнучкості організаційної структури навчального процесу через використання технологій мобільного навчання.
4. Удосконалення мережевої взаємодії суб'єктів освітнього процесу засобами відкритого інформаційного середовища.

Проект «Лідери освіти Донеччини»

Проект розроблено відповідно до завдань і пріоритетів, визначених:

- Національною доктриною розвитку освіти України;
- Державною програмою «Вчитель»;
- Концепцією гуманітарного розвитку України на період до 2020 року;
- Проектами:
  - Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки;
  - Положення про Всеукраїнський конкурс «Учитель року»;
  - Положення про науково-педагогічний проект;
- Положенням про обласний конкурс «Кращий працівник року в галузі освіти».

Мета проекту:

Удосконалення багатовекторної системи пошуку, підтримки та розвитку творчого потенціалу освітян Донеччини через участь у різноманітних конкурсах, турнірах і форумах, що забезпечує формування лідерських якостей педагогічних працівників та підвищення престижності професії вчителя.

Обґрунтування проблеми та концептуальні засади проекту

Одним із показників розвитку лідерських якостей педагога є участь в освітніх конкурсах, турнірах, форумах, які також стимулюють розвиток творчого потенціалу, забезпечують розповсюдження перспективного досвіду кращих педагогів-майстрів, акумулюють та популяризують педагогічні здобутки, створюють умови для неперервної професійної освіти, де основною рушійною силою є знання і творчість.

Конкурси в галузі освіти надають змогу вчителям поєднати науково-теоретичну підготовку з оволодінням навичками практичної діяльності, відпрацювати інноваційні та експериментальні технології для досягнення високого професіоналізму в педагогічній праці.

Конкурсний рух виконує значущу соціальну роль у діяльності педагогів – підвищує статус педагогічної професії, активізує педагогічну творчість. Сучасному педагогу надзвичайно важливо володіти не лише професійними знаннями, але і знаннями в області менеджменту та маркетингу, постійно самовдосконалюватися за рахунок формування таких умінь:

- гностичних – пов'язаних з дослідницькими вміннями педагогів;
- проектувальних – здійснення перспективного проектування;
- конструктивних – комбінаторної побудови індивідуальної освітньої траєкторії для досягнення кінцевого результату;
- комунікативних – оволодіння мистецтвом взаємодії;
- управлінсько-організаційних – свідомий вибір найкращого варіанта діяльності на основі самоаналізу та прогнозу наслідків щодо досягнення мети;

- корекційних – готовність до внесення коректив, які забезпечують продуктивність діяльності щодо професійного зростання.

Стрижневі напрямки проекту

Саме вищезазначені аспекти зазначили стрижневі напрямки проекту, а саме:

- забезпечення участі педагогів у конкурсному русі для розвитку лідерських якостей освітян Донеччини;
- оновлення системи неперервної освіти щодо розвитку творчої ініціативи освітян області;
- створення потужного інтелектуального потенціалу освітян Донеччини.

Аналіз участі педагогів області у творчих професійних конкурсах

Щороку значна кількість освітян Донецької області бере участь у професійно-педагогічних конкурсах:

Назва конкурсу	2007 рік	2008 рік	2009 рік	2010 рік	2011 рік
Учитель року	179	192	193	219	191
Кращий працівник року	139	157	171	198	149

Протягом п'яти років у конкурсах професійної майстерності **взяли участь понад 2000 освітян Донеччини**. У III (заключному) етапі Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» щороку беруть участь **5 педагогів області** (по одному з кожної номінації). За останні роки **один учасник став переможцем, 4 – лауреатами конкурсу**. В обласному етапі конкурсу «Кращий працівник року в галузі освіти» щороку визначається переможець у кожній номінації. Протягом п'яти років **78 педагогічних працівників** презентували свій досвід на заключному етапі конкурсу. **15 педагогів** стали переможцями, **63 – лауреатами**.

Слід відзначити, що щороку зростає якість науково-методичного забезпечення конкурсів професійної майстерності педагогів. Методичними службами міст (районів) області ведеться системна робота щодо супроводу творчих освітян Донеччини, їх неперервного професійного зростання.

Проблеми

Серед проблем, які вимагають більш детальної уваги під час організації та проведення фахових конкурсів, супроводу професійного зростання педагогів, **слід зазначити**:

- недостатня готовність освітян залучатися до нових, нетрадиційних форм підвищення своєї майстерності, якими є фахові конкурси, турніри та форуми;
- незначна активність педагогічної спільноти щодо розробки та впровадження інноваційних та експериментальних педагогічних технологій для презентації їх у конкурсному русі;
- необхідність піднесення соціального статусу і професіоналізму педагогічних працівників.

Завдання:

- мотивація педагогів до розвитку професійної майстерності, сприяння формуванню професійного самовизначення особистості через участь у професійних конкурсах і турнірах;
- стимулювання педагогів до активної позиції щодо неперервної освіти;
- розвиток інтересу педагогів до методичного пошуку, інноваційної діяльності щодо моделювання та проектування нових методик і технологій;
- підтримка професійної діяльності лідерів освіти Донеччини на засадах вивчення та поширення перспективного педагогічного досвіду.

Фінансове забезпечення

Фінансування Проекту здійснюється в межах витрат, затверджених на відповідний рік в обласному бюджеті для виконання заходів з відповідних галузей і розпорядників бюджетних засобів, а так само бюджетних засобів міст і районів області, інших джерел, не заборонені чинним законодавством (додаток 15).

Очікувані результати

Виконання основних завдань та заходів Проекту забезпечить:

- якість регіональної післядипломної педагогічної освіти;
- заохочення педагогічних працівників до неперервної освіти, творчої, результативної праці;
- збагачення можливостей регіону як бази проведення всеукраїнських конкурсів та олімпіад;
- розвиток особистості за індивідуальною освітньою траєкторією;
- підвищення престижу педагогічної професії у сучасному суспільстві та утвердження високого соціального статусу педагога;
- удосконалення науково-методичного супроводу підвищення професійної майстерності педагогів області.

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Виконавці
1. Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, формування готовності до творчих пошуків			
1.1.	Система тренінгів для педагогів за інноваційними технологіями:		
1.1.1.	«Intel®. Навчання для Майбутнього».		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІІПО, управління (відділи) освіти міських (районних) рад (адміністрацій), міські (районні) методичні центри (методичні кабінети)
	Всього 865 осіб:		
	135 педагогів	2012	
	150 педагогів	2013	
	160 педагогів	2014	
	200 педагогів	2015	
	220 педагогів	2016	
1.1.2.	«Шлях до успіху». Всього 65 осіб:		
	10 педагогів	2012	
	10 педагогів	2013	
	15 педагогів	2014	
	15 педагогів	2015	
	15 педагогів	2016	
1.1.3.	«1 учень – 1 комп'ютер». Всього 1525 осіб:		
	250 педагогів	2012	
	275 педагогів	2013	
	310 педагогів	2014	
	340 педагогів	2015	
	350 педагогів	2016	
1.1.4.	«Відкритий світ». Всього 5050 осіб:		
	950 педагогів	2012	
	1000 педагогів	2013	
	1000 педагогів	2014	
	1000 педагогів	2015	
	1100 педагогів	2016	
1.1.5.	«Учителі в on-line». Всього 1650 осіб:		
	200 педагогів	2012	
	300 педагогів	2013	
	300 педагогів	2014	
	350 педагогів	2015	
	500 педагогів	2016	
1.1.6.	«Оцінювання й самооцінювання в шкільній практиці педагогів». Всього 2450 осіб:		
	150 педагогів	2012	
	350 педагогів	2013	
	450 педагогів	2014	
	500 педагогів	2015	
	1000 педагогів	2016 р	
1.2	Проведення дебатів, дискусій, круглих столів, форумів, фестивалів, акцій, конференцій в міжкурсовий період	Щорічно, відповідно до планів роботи	Донецький облІІПО

2. Професійне самовизначення особистості через участь у фахових конкурсах			
2.1.	Всеукраїнські фахові конкурси:		
2.1.1.	«Учитель року». Всього осіб: I тур (районний/міський) – 6121; II тур (обласний) – 1025		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облПППО, управління (відділи) освіти міських (районних) рад (адміністрацій), міські (районні) методичні центри (методичні кабінети)
	I тур – 1221; II тур – 195 педагогів	2012	
	I тур – 1225; II тур – 200 педагогів	2013	
	I тур – 1225; II тур – 205 педагогів	2014	
	I тур – 1225; II тур – 210 педагогів	2015	
	I тур – 1225; II тур – 215 педагогів.	2016	
2.1.2.	«Учитель-новатор». Всього 1175 осіб		Донецький облПППО, методичні кабінети (центри) відділів (управлінь) освіти міських (районних) рад (адміністрацій)
	220 педагогів	2012	
	225 педагогів	2013	
	235 педагогів	2014	
	245 педагогів	2015	
	250 педагогів	2016	
2.1.3.	«Джерело творчості». Всього 200 осіб:		Донецький облПППО, методичні кабінети (центри) відділів (управлінь) освіти міських (районних) рад (адміністрацій)
	55 педагогів	2012	
	70 педагогів	2014	
	75 педагогів	2016	
2.1.4.	«Парк педагогічної майстерності». Всього 25 педагогічних колективів:		Донецький облПППО, методичні кабінети (центри) відділів (управлінь) освіти міських (районних) рад (адміністрацій)
	5 педколективів	2012	
	5 педколективів	2013	
	5 педколективів	2014	
	5 педколективів	2015	
	5 педколективів	2016	
2.1.5.	«Вихователь року». Всього 210 осіб:		Донецький облПППО, методичні кабінети (центри) відділів (управлінь) освіти міських (районних) рад (адміністрацій)
	35 педагогів	2012	
	40 педагогів	2013	
	45 педагогів	2014	
	45 педагогів	2015	
	45 педагогів	2016	
2.2.	Обласні професійні конкурси:		
2.2.1.	«Кращий працівник року». Всього осіб: Заочний – 766 Очний – 375		Обласна державна адміністрація, управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації; Донецький облПППО; управління (відділи) освіти міських
	заочний – 149; очний – 75 педагогів	2012	
	заочний – 150; очний – 75 педагогів	2013	
	заочний – 152; очний – 75 педагогів	2014	
	заочний – 155; очний – 75 педагогів	2015	

	заочний – 160; очний – 75 педагогів	2016	(районних) рад (адміністрацій); міські (районні) методичні центри (методичні кабінети)
2.2.2.	«Педагогічний X-фактор». Всього 200 осіб: • російська мова та література • українська мова та література		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, Донецький облІППО, управління (відділи) освіти міських (районних) рад (адміністрацій), міські (районні) методичні центри (методичні кабінети)
	40 осіб	2012	
	40 осіб	2013	
	40 осіб	2014	
	40 осіб	2015	
	40 осіб	2016	
	Бренд-шоу "Стандарт&Нестандарт". Всього 100 осіб:		
	20 осіб	2012	
	20 осіб	2013	
	20 осіб	2014	
	20 осіб	2015	
	20 осіб	2016	
2.2.3.	«Навчальний заклад року». Всього 185 навчальних закладів:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації; Донецький облІППО; управління (відділи) освіти міських (районних) рад (адміністрацій); міські (районні) методичні центри (методичні кабінети)
	25 осіб	2012	
	30 осіб	2013	
	40 осіб	2014	
	45 осіб	2015	
	45 осіб	2016	

Напрямок VI. Матеріально-технічне і фінансове забезпечення

Проект «Оновлена школа»

**(покращення умов для навчання, виховання, проживання дітей
в школах-інтернатах, загальноосвітніх
та професійно-технічних навчальних закладах на 2012-2016 роки)**

***Проект розроблено відповідно до завдань та пріоритетів,
визначених:***

- Конституцією України;
- Національною доктриною розвитку освіти України;
- Законом України “Про освіту” ;
- Програмою економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», затвердженого Указом Президента України (від 27.04.2011р. № 505/2011);
- Програмою будівництва, реконструкції та модернізації об’єктів освіти області на 2012-2015 роки, затвердженою рішенням 7 сесії Донецької обласної ради від 24.11.11р.

Мета проекту

Проведення комплексу ремонтно-будівельних робіт з оновлення й модернізації конструкцій і обладнання будівель закладів освіти у зв’язку з їх фізичним зношуванням та руйнуванням, покращення експлуатаційних та енергозберігаючих показників, доукомплектування навчальних закладів недостатнім обладнанням та меблями, заміна непридатного до експлуатації обладнання та меблів, що буде сприяти підвищенню стандартів надання в закладах освіти всіх рівнів освітянських послуг.

Забезпечення закладів освіти якісною питною водою, виконання санітарних норм та вимог, облаштування в школах, там де потрібно, внутрішніх санітарних вузлів.

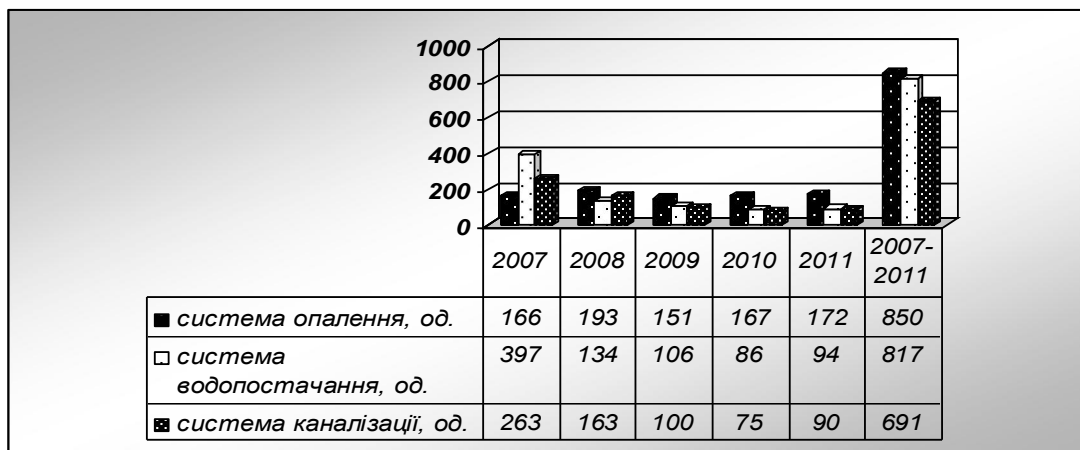
Аналіз виконаної у 2007-2011 роках роботи щодо укріплення навчально-матеріальної бази освітянських закладів

За період з 2007-2011 років був виконаний значний обсяг роботи щодо укріплення матеріально-технічної бази навчальних закладів. У 2007 році був добудований та введений до експлуатації навчальний корпус на 240 місць у санаторній школі-інтернаті для дітей з малими та затухаючими формами туберкульозу м. Святогірська, у 2010 році виконана реконструкція старого навчального корпусу.

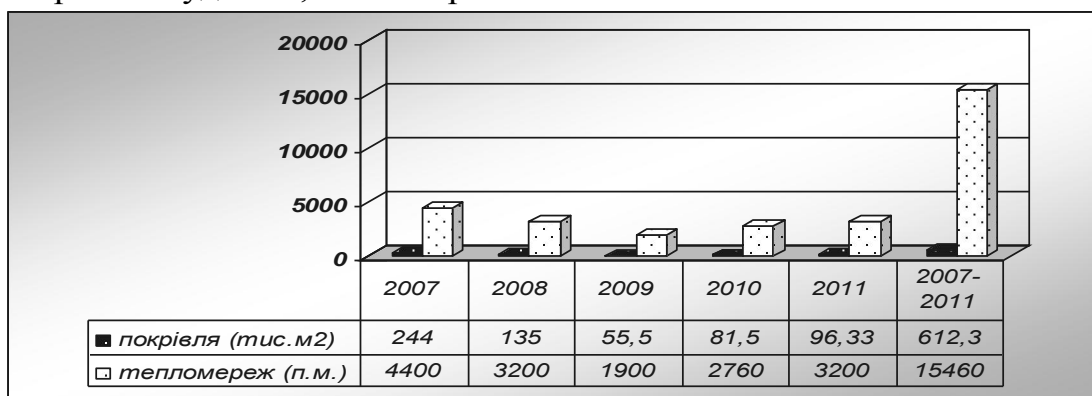
Виконані капітальні ремонти 612,3 тис.м² покрівель, 850 систем опалення, 817 систем водопостачання, 691 систем каналізації, 15460 п.м. тепломерж, замінено 29376 вікон, 309 котлів, 144889 електричних ламп, введено до

експлуатації 35 мінікотелень, забезпеченість лічильниками обліку об'ємів енергоспоживання складає 100 відсотків.

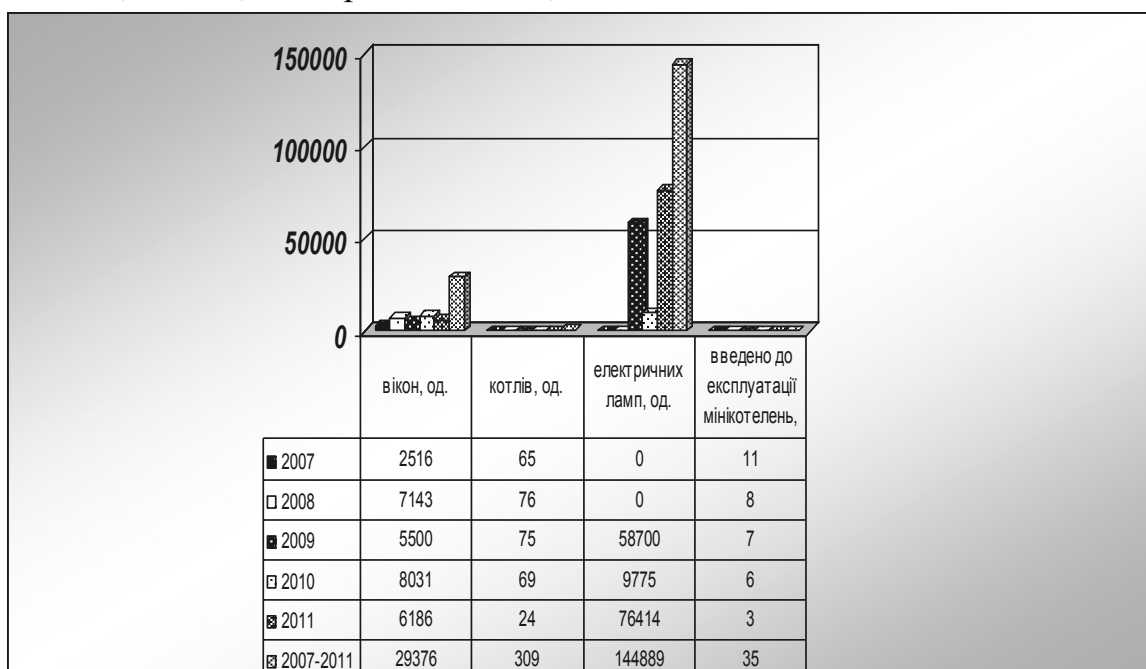
Відповідно відремонтовано:
систем опалення, водопостачання, каналізації

покрівель будівель, тепломереж

Замінено на сучасні та введено до експлуатації:
Вікон, котлів, електричних ламп, мінікотелень

На ці цілі витрачено біля 350 млн.грн. бюджетних, спонсорських коштів та батьківської допомоги.

	2007	2008	2009	2010	2011	2007-2011
Бюджетні кошти	41675,0	31284,0	31500,0	41100,0	59400,0	204959,0
Спонсорські кошти	10802,0	18110,0	20600,0	24270,0	14132,0	87914,0
Батьківська допомога	7056,0	7625,0	10100,0	15430,0	18468,0	58679,0

У 2011 році було відновлено будівництво шкіл у мм. Горлівка (кварталі 88) та Святогірську (ОЦРДС «Смарагдове місто»). На вищезгадані цілі в 2011 році виділено 44073,1 тис.грн., а на реалізацію Програми «Школа майбутнього» (Єнакіївська ЗОШ № 34, Донецька ЗОШ № 61, Тельманівська ЗОШ Тельманівського району) – 56880,0 тис.грн.

У 2007-2011 роках була посилена увага до вирішення питань щодо укріплення матеріально-технічної бази шкіл-інтернатів, дитячих будинків та інших закладів освіти обласної комунальної власності.

Тільки у 2011 році за рахунок коштів обласного бюджету відремонтовано 7,8 тис.м² покрівель, 20 внутрішніх санітарних вузлів та каналізацій, 5 харчоблоків, 2 обідніх та 3 спортивних залів, замінено 357 вікон на металопластикові, 311 дверей, 1065 радіаторів опалення, 8700 п.м.труб, 853 п.м. тепломереж, 940 п.м. систем зовнішнього водопостачання. Виконаний частковий капітальний ремонт 5 власних котелень.

На проведення невідкладних ремонтів покрівель Амвросіївської школи-інтернату для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, Краматорської школи-інтернату для дітей з малими та затухаючими формами туберкульозу, Донецького дитячого будинку з обласного бюджету додатково виділено 4185,4 тис.грн.

До експлуатації введені спортивні майданчики зі штучним покриттям у Мар'їнській школі-інтернаті для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та ОЦРДС «Смарагдове місто» в м. Святогірську.

Разом з цим, через скорочення фінансування залишаються не вирішеними ряд проблемних питань:

- ремонт покрівель, котелень, тепломереж, систем опалення, водопостачання, каналізації, їдалень, спортивних залів, огорож, внутрішніх санітарних вузлів, виконання енергозберігаючих заходів.

Із 62 обласних закладів освіти роботи з ремонту та утеплення фасадів будівель виконаний тільки в Амвросіївській школі-інтернаті для дітей-сиріт та Донецькому педагогічному коледжі (гуртожиток).

Десять із тринадцяти (5 – газових, 8 – вугільних) власних котелень оснащені застарілими котлами з низьким ККД (НІСТУ-5, Ревакатова) та потребують модернізації.

У незадовільному технічному стані знаходяться очисні споруди в Новожеланівській та Макіївській № 5 школах-інтернатах для розумово-відсталіх дітей, плаваючий басейн в Олексієво-Дружківській санаторній школі-інтернаті для дітей, хворих на сколіоз.

Для забезпечення нормального функціонування їдалень, пралень необхідно продовжити роботу із заміни зношеного обладнання.

На сьогодні актуальним залишається питання подальшого укріплення матеріально-технічної бази загальноосвітніх навчальних закладів, проведення в них відповідних ремонтів.

Шляхи розв'язання проблем, які існують:

- збільшення загального фінансування освітянської галузі відповідно до вимог Закону України «Про освіту»;
- будівництво нових шкіл, дошкільних закладів, завершення будівництва об'єктів освіти, розпочатого в попередні роки;
- проведення ремонтних та відновлювальних робіт на об'єктах освіти, які знаходяться в аварійному та технічно-незадовільному стані;
- доукомплектування навчальних закладів відповідним обладнанням, меблями, навчально-наочними посібниками, сучасною комп'ютерною технікою;
- створення комфортних умов для навчання, виховання, утримання учнів і дітей в загальноосвітніх школах-інтернатах, дитячих будинках, ПТНЗ, виконання необхідних заходів щодо охорони праці та протипожежної безпеки;
- залучення позабюджетних коштів, реалізація актуальних інвестиційних проектів для укріплення матеріально-технічної бази загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів.

Очікувані результати

Підвищення енергоефективності закладів, створення комфортних умов для навчання, виховання, утримання дітей, економія бюджетних коштів на комунальні витрати, забезпечення виконання правил охорони праці та безпечної експлуатації будівель, споруд, котельного та іншого обладнання.

Джерела фінансування

Фінансування заходів за планом пропонується здійснювати за рахунок державного, обласного, місцевих бюджетів та інших джерел, які не заборонені законодавством (додаток 16).

Зміст основних заходів Проекту

№ з/п	Зміст основних заходів	Термін виконання	Виконавець
1.	Забезпечення конституційних прав і державних гарантій щодо доступності здобуття якісної освіти		
1.1.	Розширення мережі навчальних закладів шляхом:		
1.1.1.	Будівництва 3 шкіл, 4 дошкільних навчальних закладів	2012	Головне управління капітального будівництва, управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
1.1.2.	Реконструкції 15 шкіл, 4 дошкільних закладів	2012	Виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	Відновлення роботи 16 дошкільних навчальних закладів	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
1.1.3.	Відновлення роботи 7 дошкільних навчальних закладів	2013	Виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
1.1.4.	Будівництва 2 дошкільних навчальних закладів	2014	Головне управління капітального будівництва, управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
1.1.5.	Відновлення роботи 6 дошкільних навчальних закладів	2014	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
1.1.6.	Будівництва 2 дошкільних навчальних закладів	2015	Головне управління капітального будівництва, управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
1.1.7.	Відновлення роботи 3 дошкільних навчальних закладів	2015	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
1.1.8.	Будівництва 1 дошкільного навчального закладу	2016	Головне управління капітального будівництва, управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконком міських рад і райдержадміністрацій

1.1.9.	Відновлення роботи 2 дошкільних навчальних закладів	2016	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
1.1.10.	Відновлення роботи плаваючого басейну в Олексієво-Дружківській санаторній школі-інтернаті для дітей, хворих на сколіоз	2013	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації
1.2.	Формування мережі шкіл майбутнього:		
	- Донецька ЗОШ I-III ступенів № 61	2012-2013	Головне управління капітального будівництва, управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	- Єнакіївська ЗОШ I-III ступенів № 34	2012	
	- Тельманівський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-II ступенів – багатопрофільний ліцей», смт.Тельманове, Тельманівський р-н	2012-2016	
2.	Зміцнення матеріально-технічної бази закладів освіти, створення належних умов для навчання, виховання та утримання дітей, виконання енергозберігаючих заходів		
2.1.	Будівництво:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	▪ мінікотелень:		
	- 10 загальноосвітніх шкіл	2012	
	- 10 загальноосвітніх шкіл	2013	
	- 3 дошкільні заклади		
	▪ спортивних майданчиків:	2012	
	- 4 загальноосвітні школи		
	Реконструкція:		
	▪ котелень з переводом на інший вид палива:		
	- 8 загальноосвітніх шкіл	2012	
	- 5 загальноосвітніх шкіл	2013	
	- 5 дошкільних закладів	2014	
	- 3 загальноосвітні школи		
	▪ систем опалення:		
	- 5 загальноосвітніх шкіл	2012	
	▪ покрівлі:		
	- ЗОШ № 53 м. Горлівки	2012	
	Капітальний ремонт	2012	
	- 17 загальноосвітніх шкіл		
	- 3 дошкільні заклади		
	▪ котелень:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	- 8 загальноосвітніх шкіл,	2012	
	- 2 дошкільні заклади міст та районів,		
	- 4 заклади обласної комунальної власності		
	- 7 загальноосвітніх шкіл	2013	
	- 2 дошкільні заклади міст та районів		
	- 4 заклади обласної комунальної власності		
	- 5 загальноосвітні школи	2014	
	- 2 дошкільні заклади		
	- 5 загальноосвітніх шкіл,	2015	
	- 2 дошкільні заклади		
	- 5 загальноосвітніх шкіл	2016	

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ покрівель: 		
	<ul style="list-style-type: none"> - 64 загальноосвітні школи - 5 дошкільних закладів 	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	<ul style="list-style-type: none"> - 64 загальноосвітні школи - 5 дошкільних закладів 	2013	
	<ul style="list-style-type: none"> - 59 загальноосвітніх шкіл - 5 дошкільних закладів 	2014	
	<ul style="list-style-type: none"> - 38 загальноосвітніх шкіл 	2015	
	<ul style="list-style-type: none"> - 40 загальноосвітніх шкіл 	2016	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ системи опалення: 		
	<ul style="list-style-type: none"> - 36 загальноосвітніх шкіл - 8 закладів освіти обласної комунальної власності 	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	<ul style="list-style-type: none"> - 57 загальноосвітніх шкіл - 13 закладів освіти обласної комунальної власності 	2013	
	<ul style="list-style-type: none"> - 40 загальноосвітніх шкіл - 10 закладів освіти обласної комунальної власності 	2014	
	<ul style="list-style-type: none"> - 25 загальноосвітніх шкіл - 4 заклади освіти обласної комунальної власності 	2015	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	<ul style="list-style-type: none"> - 25 загальноосвітніх шкіл - 3 заклади освіти обласної комунальної власності 	2016	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ системи водопостачання та каналізації: 		
	<ul style="list-style-type: none"> - 20 загальноосвітніх шкіл - 12 дошкільних закладів 	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	<ul style="list-style-type: none"> - 20 загальноосвітніх шкіл - 10 дошкільних закладів 	2013	
	<ul style="list-style-type: none"> - 20 загальноосвітніх шкіл - 15 дошкільних закладів 	2014	
	<ul style="list-style-type: none"> - 12 загальноосвітніх шкіл - 12 дошкільних закладів 	2015	
	<ul style="list-style-type: none"> - 15 дошкільних закладів 	2016	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ фасадів: 		
	<ul style="list-style-type: none"> - 8 загальноосвітніх шкіл - 4 дошкільні заклади 	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	<ul style="list-style-type: none"> - 12 загальноосвітніх шкіл - 3 дошкільні заклади 	2013	
	<ul style="list-style-type: none"> - 17 загальноосвітніх шкіл 	2014	
	<ul style="list-style-type: none"> - 14 загальноосвітніх шкіл 	2015	
	<ul style="list-style-type: none"> - 10 загальноосвітніх шкіл 	2016	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Капітальний ремонт та утеплення покрівлі: 		
	<ul style="list-style-type: none"> - 19 закладів освіти обласної комунальної власності 	2012	Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	<ul style="list-style-type: none"> - 17 закладів освіти обласної комунальної власності 	2013	
	<ul style="list-style-type: none"> - 10 закладів освіти обласної комунальної власності 	2014	
	<ul style="list-style-type: none"> - 7 закладів освіти обласної комунальної власності 	2015	

	- 3 заклади освіти обласної комунальної власності	2016	
	Капітальний ремонт та утеплення фасадів:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	- 7 закладів освіти обласної комунальної власності	2012	
	- 16 закладів освіти обласної комунальної власності	2013	
	- 5 закладів освіти обласної комунальної власності	2014	
	- 2 заклади освіти обласної комунальної власності	2015	
	- 3 заклади освіти обласної комунальної власності	2016	
	Виніс котелень з підвального приміщення:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	- 10 загальноосвітніх шкіл - 3 дошкільні заклади	2012	
	- 10 загальноосвітніх шкіл - 3 дошкільні заклади	2013	
	Заміна вікон на металопластикові:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	- 32 загальноосвітні школи - 10 дошкільних закладів міст та районів, 38 закладів освіти обласної комунальної власності	2012	
	- 45 загальноосвітніх шкіл - 10 дошкільних закладів міст та районів - 6 закладів освіти обласної комунальної власності	2013	
	- 39 загальноосвітніх шкіл - 10 дошкільних закладів міст та районів - 5 закладів освіти обласної комунальної власності	2014	
	- 25 загальноосвітніх шкіл - 12 дошкільних закладів - 2 заклади освіти обласної комунальної власності	2015	
	- 26 загальноосвітніх шкіл - 20 дошкільних закладів	2016	
	Відновлення огорожі:		Управління освіти і науки Донецької облдержадміністрації, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	- 8 закладів освіти обласної комунальної власності	2012	
	- 10 закладів освіти обласної комунальної власності	2013	
	- 12 закладів освіти обласної комунальної власності	2014	
	- 7 закладів освіти обласної комунальної власності	2015	
	- 1 заклад освіти обласної комунальної власності	2016	
3.	Забезпечення виконання санітарно-гігієнічних норм та вимог		
	Реконструкція очисних споруд у 2 закладах:		Виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
	- Новожеланівська загальноосвітня спеціальна школа-інтернат для розумово-відсталих	2012	

дітей		
- Макіївська загальноосвітня спеціальна школа-інтернат № 5 для розумово-відсталих дітей	2014	
Відновлення роботи внутрішніх санітарних вузлів в 11 ЗОШ:		
<i>м. Донецьк</i> - ЗОШ № 146	2013	Виконкоми міських рад і райдержадміністрацій
<i>Амвросіївський р-н</i> - Мокроеланчиківська, Родниківська загальноосвітні школи	2012	
<i>Великоновоселківський р-н</i> - Новопетриківська, Зеленогайська, Піддубненська загальноосвітні школи	2012	
- Улаклицька, Олексіївська загальноосвітні школи	2013	
<i>Першотравневий р-н</i> - Новомайорська загальноосвітня школа	2014	
- Комишуватська загальноосвітня школа	2012	
<i>Старобешівський р-н</i> - Придорожненська загальноосвітня школа	2012	

**Фінансове забезпечення проектів програми
"Освіта Донеччини на 2012-2016 роки"**

№ з/п	Захід	Джерела фінансування	Головний виконавець	Прогнозний об'єм фінансування, тис. грн.						Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі по роках					
					2012	2013	2014	2015	2016	
Напрямок I. Дошкільна освіта										
1.	Проект "Сходинки до школи"	Разом	Донецький облППО	1690,0	585,0	320,0	250,0	205,0	330,0	Покращення якості освіти
		Державний бюджет		0,0						
		обласний бюджет		1635,0	565,0	315,0	240,0	195,0	320,0	
		бюджети міст (районів)		55,0	20,0	5,0	10,0	10,0	10,0	
		інші джерела		0,0						
Напрямок II. Загальна середня освіта										
2.	Проект «Впевнений старт першокласника»	Разом	Донецька ОДА, управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	4180,0	660,0	740,0	820,0	940,0	1020,0	Покращення якості освіти
		Державний бюджет		0,0						
		обласний бюджет		4180,0	660,0	740,0	820,0	940,0	1020,0	
		бюджети міст (районів)		0,0						
		інші джерела		0,0						
3.	Проект «Шкільний автобус»	Разом	Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, управління освіти і науки Донецької ОДА, райдержадміністрації	58450,0	23450,0	8750,0	8750,0	8750,0	8750,0	Покращення якості освіти
		Державний бюджет		14660,0	14660,0					
		обласний бюджет		26290,0	5290,0	5250,0	5250,0	5250,0	5250,0	
		бюджети міст (районів)		17500,0	3500,0	3500,0	3500,0	3500,0	3500,0	
		інші джерела		0,0						
4.	Проект «Цифрова освіта Донеччини – 100%»	Разом	управління освіти і науки Донецької ОДА; виконкоми міських рад, райдержад-	66950,0	12170,0	12920,0	13420,0	14120,0	14320,0	Покращення якості освіти
		Державний бюджет		0,0						
		обласний бюджет		28050,0	7170,0	5120,0	5320,0	5320,0	5120,0	
		бюджети міст (районів)		38900,0	5000,0	7800,0	8100,0	8800,0	9200,0	

		інші джерела	міністрацій	0,0							
5.	Проект «Регіональна система оцінювання якості освіти»	Разом	управління освіти і науки Донецької ОДА	58,0	20,0	16,0	6,0	6,0	10,0	Покращення якості освіти	
		Державний бюджет		0,0							
		обласний бюджет		53,0	19,0	15,0	5,0	5,000	9,000		
		бюджети міст (районів)		5,0	1,0	1,0	1,0	1,000	1,000		
		інші джерела		0,0							
6.	Проект «Рідна мова»	Разом	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	2125,0	310,0	395,0	430,0	470,0	520,0	Покращення якості освіти	
		Державний бюджет		0,0							
		обласний бюджет		2125,0	310,0	395,0	430,0	470,0	520,0		
		бюджети міст (районів)		0,0							
		інші джерела		0,0							
7.	Проект «Надія Донеччини – гордість України»	Разом	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	19855,9	3914,7	3969,4	3984,8	3990,5	3996,5	Покращення якості освіти	
		Державний бюджет		0,0							
		обласний бюджет		17980,9	3539,7	3594,4	3609,8	3615,5	3621,5		
		бюджети міст (районів)		1875,0	375,0	375,0	375,0	375,0	375,0		
		інші джерела		0,0							
8.	Проект «Школа майбутнього»	Разом	Головне управління капітального будівництва ОДА, управління освіти і науки Донецької ОДА	123296,0	43178,0	32097,0	23753,0	23743,0	525,0	Покращення якості освіти	
		Державний бюджет		103245,0	36758,0	25577,0	20455,0	20455,0			
		обласний бюджет		20051,0	6420,0	6520,0	3298,0	3288,0	525,0		
		бюджети міст (районів)		0,0							
		інші джерела		0,0							
9.	Проект «Конкурентно-спроможний випускник Донеччини»	Разом	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	1035,0	105,0	435,0	390,0	40,0	65,0	Покращення якості освіти	
		Державний бюджет		0,0							
		обласний бюджет		950,0	85,0	415,0	370,0	20,0	60,0		
		бюджети міст (районів)		85,0	20,0	20,0	20,0	20,0	5,0		
		інші джерела		0,0							
Напрямок III. Виховна і позашкільна робота											
10.	Проект «Позашкільля Донеччини»	Разом	управління освіти і науки Донецької ОДА	1060,0	220,0	480,0	300,0	60,0	0,0	Покращення якості освіти	
		Державний бюджет		0,0							
		обласний бюджет		1060,0	220,0	480,0	300,0	60,0			

		бюджети міст (районів)		0,0						
		інші джерела		0,0						
11.	Проект «Здоров'я через освіту»	Разом	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій, навчальні заклади всіх рівнів і типів, СЕС, облОЦПП, Центри здоров'я	11168,984	1964,299	2202,875	2128,310	2290,500	2583,000	Покращення якості освіти
		Державний бюджет		3062,0	431,0	552,0	600,0	648,000	831,000	
		обласний бюджет		8106,984	1533,299	1650,875	1528,310	1642,500	1752,000	
		бюджети міст (районів)		0,0						
		інші джерела		0,0						
Напрямок IV. Професійна освіта										
12.	Проект «Розвиток професійно-технічної освіти Донецької області»	Разом	управління освіти і науки Донецької ОДА	43583,72	4973,18	8707,51	8477,62	11351,45	10073,96	Покращення якості освіти
		Державний бюджет		0,00						
		обласний бюджет		29485,60	2802,18	5786,41	5428,56	8895,81	6572,64	
		бюджети міст (районів)		0,00						
		інші джерела		14098,12	2171,00	2921,10	3049,06	2455,64	3501,32	
13.	Проект «Ефективність вищої освіти як фактор сталого інноваційного розвитку регіону»	Разом	управління освіти і науки Донецької ОДА	1389,0	290,0	278,0	266,0	273,0	282,0	
		Державний бюджет		0,0						
		обласний бюджет		712,0	165,0	148,0	131,0	133,0	135,0	
		бюджети міст (районів)		0,0						
		інші джерела		677,0	125,0	130,0	135,0	140,0	147,0	
Напрямок V. Післядипломна освіта										
14.	Проект «Підготовка фундаторів освітніх ініціатив»	Разом	Донецький облППО	41216,1	7052,3	7608,5	8194,3	8834,7	9526,3	Покращення якості освіти
		Державний бюджет		0,0						
		обласний бюджет		4437,8	771,2	824,9	882,9	945,6	1013,2	
		бюджети міст (районів)		36778,3	6281,1	6783,6	7311,4	7889,1	8513,1	
		інші джерела		0,0						
15.	Проект «Лідери освіти	Разом	управління освіти і науки	4600,5	784,2	846,9	914,7	987,9	1066,8	Покращення якості освіти
		Державний бюджет		0,0						

Донеччини»	обласний бюджет	Донецької ОДА, Донецький облППО	4600,5	784,2	846,9	914,7	987,9	1066,8	
	бюджети міст (районів)		0,0						
	інші джерела		0,0						
Напрямок VI. Матеріально-технічне і фінансове забезпечення									
Проект «Оновлена школа»	Разом	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО, виконкоми міських рад і райдержадміністрацій	873777,57	331893,67	232863,10	143284,00	102878,30	62858,50	Покращення якості освіти
	Державний бюджет		288505,4	168054,2	71931,1	26174,8	22345,30		
	обласний бюджет		279732,2	102644,2	86763,0	49805,0	26648,0	13872,0	
	бюджети міст (районів)		299506,1	58161,37	74169,0	64304,2	53885,0	48986,5	
	інші джерела		6033,9	3033,9		3000,0			
Підсумок:	Разом		1253758,774	431445,349	312499,285	215233,730	178800,350	115780,060	
	Державний бюджет		409472,400	219903,200	98060,100	47229,800	43448,300	831,000	
	обласний бюджет		429449,984	132978,779	118864,485	78333,270	58416,310	40857,140	
	бюджети міст (районів)		394704,370	73358,470	92653,600	83621,600	74480,100	70590,600	
	інші джерела		20132,020	5204,900	2921,100	6049,060	2455,640	3501,320	

Додатки

Додаток 1 до напрямку I «Дошкільна освіта»

Фінансове забезпечення проекту «Сходинки до школи»

№ з/п	Захід	Термін виконання (рік)	Головний виконавець	Видатки на реалізацію, тис. грн.					Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі				
					Державний бюджет	обласний бюджет	бюджети міст (районів)	інші джерела	
1.	Забезпечення роботи експериментальних майданчиків різних рівнів	Разом	Донецький облППО	25,00	0,00	0,00	25,00	0,00	
		2012		5,00			5,00		
		2013		5,00			5,00		
		2014		5,00			5,00		
		2015		5,00			5,00		
	2016	5,00			5,00				
2.	Проведення спортивного фестивалю для дітей дошкільного віку «Гармонія руху»	2012	Донецький облППО	15,00		10,00	5,00		
3.	Розробка регіонального науково-методичного супроводу щодо організації роботи з дітьми п'ятирічного віку:		Донецький облППО	1450,00	0,00	1450,00	0,00	0,00	
3.1.	за комплексом практичних посібників «Розвивайко»	2012		500,00		500,00			
3.2.	за практичним посібником «Маленькі секрети бізнесу»	2013		300,00		300,00			
3.3.	методичні поради щодо іншомовного спілкування	2014		200,00		200,00			
3.4.	методичний посібник «Комп'ютер і дитина»	2015		150,00		150,00			
3.5.	методичний посібник «Стежинки рідного краю»	2016	300,00		300,00				

4.	Створення «On-line школи «Разом до школи» з проблеми спільної роботи з батьками, вчителями початкової та позашкільної освіти	2012	Донецький облППО	10,00		5,00	5,00		
5.	Обласна конференція-презентація «Регіональний науково-методичний супровід роботи з дітьми 5-6 років»	2013	Донецький облППО	15,00		15,00			
6.	Педагогічні читання «Педагогічна спадщина: погляд сьогодні»	2014	Донецький облППО	20,00		20,00			
7.	Педагогічний конгрес для педагогічних працівників області з проблеми «Гуманістичне спрямування сучасної дошкільної освіти: проблеми та перспективи»	2015	Донецький облППО	25,00		25,00			
8.	Організація конкурсів педагогічної майстерності:			130,00	0,00	110,00	20,00	0,00	
8.1.	Всеукраїнський конкурс майстерності педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів «Вихователь року»	2012-2015	Донецький облППО	55,00		50,00	5,00		
8.2.	Всеукраїнський конкурс «Дошкільний навчальний заклад майбутнього»	2014		25,00		20,00	5,00		
8.3.	обласний конкурс «Портфель майбутнього школяра»	2015		25,00		20,00	5,00		
8.4.	обласний конкурс «Мультимедіа – освіта дошкільників»	2016		25,00		20,00	5,00		
	Підсумок			1690,00	0,00	1635,00	55,00	0,00	

Фінансове забезпечення проекту «Впевнений старт першокласника»

№ з/п	Захід	Термін виконання (рік)	Головний виконавець	Видатки на реалізацію, тис. грн.					Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі				
					Державний бюджет	обласний бюджет	бюджети міст (районів)	інші джерела	
1.	Організація роботи педагогічної майстерні «Впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти»	Разом		50,00	0,00	50,00	0,00	0,00	
		2012	Донецький облППО	10,00		10,00			
		2013		10,00		10,00			
		2014		10,00		10,00			
		2015		10,00		10,00			
		2016		10,00		10,00			
2.	Започаткування проведення педагогічної студії з науковцями, авторами нових програм та підручників, практиками-новаторами щодо опрацювання оновленого змісту	Разом		75,00	0,00	75,00	0,00	0,00	
		2012	Донецький облППО	15,00		15,00			
		2013		15,00		15,00			
		2014		15,00		15,00			
		2015		15,00		15,00			
		2016		15,00		15,00			
3.	Проведення тренінгів «Здоров'язберезувальні технології в навчально-виховному процесі початкової школи» (3 заняття)	Разом		25,00	0,00	25,00	0,00	0,00	
		2012	Донецький облППО	5,00		5,00			
		2013		5,00		5,00			
		2014		5,00		5,00			
		2015		5,00		5,00			
		2016		5,00		5,00			
4.	Проведення практикумів «Освіта для стійкого розвитку» (3 заняття)	Разом		50,00	0,00	50,00	0,00	0,00	
		2012	Донецький облППО	10,00		10,00			
		2013		10,00		10,00			
		2014		10,00		10,00			
		2015		10,00		10,00			
		2016		10,00		10,00			
5.	Створення подарункового набору	Разом		3980,00	0,00	3980,00	0,00	0,00	

«Подарунок першокласнику»	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	620,00		620,00		
	2013		700,00		700,00		
	2014		780,00		780,00		
	2015		900,00		900,00		
	2016		980,00		980,00		
Підсумок			4180,00	0,00	4180,00	0,00	0,00

Додаток 3 до напрямку II «Загальна середня освіта»

Фінансове забезпечення проекту «Шкільний автобус»

№ з/п	Захід	Термін виконання (рік)	Головний виконавець	Видатки на реалізацію, тис. грн.					Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі				
					Державний бюджет	обласний бюджет	бюджети міст (районів)	інші джерела	
1.	Підготувати і видати збірник нормативної бази з питання організації підвезення дітей, учнів і вчителів до місць навчання і додому (1200 примірників)	2012	УОН Донецької ОДА	40,00		40,00			
2.	Отримання і придбання шкільних автобусів, які відповідають ДСТУ 7013:2009 для створення парку власних шкільних автобусів (з урахуванням цін у 2011р. – 1 шкільний автобус – 350 тис.грн.) 40 автобусів – за кошти держ.бюджету (2012р.), 75 автобусів – за кошти обласного бюджету- субвенція районним бюджетам (15 автобусів – кожного року), 50 автобусів за кошти місцевого бюджету (10 автобусів – кожного року)	Разом		58410,00	14660,00	26250,00	17500,00	0,00	
		2012	Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, УОН Донецької ОДА, райдержадміністрації	23410,00	14660,00	5250,00	3500,00		
		2013		8750,00		5250,00	3500,00		
		2014		8750,00		5250,00	3500,00		
		2015		8750,00		5250,00	3500,00		
2016		8750,00		5250,00	3500,00				
Підсумок			58450,00	14660,00	26290,00	17500,00			

Фінансове забезпечення проекту «Цифрова освіта Донеччини – 100%»

№ з/п	Захід	Термін виконання (рік)	Головний виконавець	Видатки на реалізацію, тис. грн.					Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі				
					Державний бюджет	обласний бюджет	бюджети міст (районів)	інші джерела	
1.	Оновлення НКК в кабінетах інформатики загальноосвітніх навчальних закладах міст та районів– Загальна потреба в НКК (конфігурація 1+10): (з урахуванням вартості 1 комп'ютера в 2011р. – 5,0 тис.грн.) За рахунок субвенції з обласного бюджету бюджетам міст та районів		управління освіти і науки Донецької ОДА, виконкоми міських рад, райдержадміністрацій						
1.1.	85 НКК (оновлення 1995-2000 років випуску)	2012		4700,00		2000,00	2700,00		
1.2.	140 НКК (оновлення 2001 року випуску)	2013		7700,00		2000,00	5700,00		
1.3.	140 НКК (оновлення 2002 року випуску)	2014		7700,00		2000,00	5700,00		
1.4.	148 НКК (оновлення 2003 року випуску)	2015		8200,00		2000,00	6200,00		
1.5.	150 НКК (оновлення 2004 року випуску)	2016		8300,00		2000,00	6300,00		
2.	Забезпечення початкової ланки загальноосвітніх навчальних закладів, які фінансуються з обласного бюджету та бюджету міст і районів області мобільними навчальними комплексами в форматі 1:1. Загальна потреба в нетбуках:		управління освіти і науки Донецької ОДА, виконкоми міських рад, райдержадміністрацій						
2.1.	120 учнів / 50 осіб	2012		900,00		600,00	300,00		
2.2.	160 учнів / 100 осіб	2013		1300,00		800,00	500,00		
2.3.	200 учнів / 150 осіб	2014		1800,00		1000,00	800,00		
2.4.	200 учнів / 200 осіб	2015		2000,00		1000,00	1000,00		
2.5.	160 учнів / 250 осіб	2016		2100,00		800,00	1300,00		

3.	Створення єдиної інформаційної мережі загальноосвітніх навчальних закладів міст/районів області і обласної комунальної власності. 1000 тис.грн. – субвенція з обласного бюджету місцевим бюджетам	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, виконкоми міських рад, райдержадміністрацій	1050,00		1050,00			Встановлення програми "Курс освіти" – вартість на 1 навчальний заклад майже 1000грн.
4.	Забезпечення загальноосвітніх навчальних закладів мультимедійним обладнанням:		управління освіти і науки Донецької ОДА, виконкоми міських рад, райдержадміністрацій						
	48 комплектів	2012		1920,00		720,00	1200,00		
	58 комплектів	2013		2320,00		720,00	1600,00		
	58 комплектів	2014		2320,00		720,00	1600,00		
	58 комплектів	2015		2320,00		720,00	1600,00		
	58 комплектів	2016		2320,00		720,00	1600,00		
5.	Придбання для загальноосвітніх навчальних закладів комплекту (15 шт.) ліцензійного педагогічного програмного забезпечення (ППЗ) (з урахуванням цін у 2011р. – 1 диск – 50 грн.) 800 тис.грн. – субвенція з обласного бюджету місцевим бюджетам	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, виконкоми міських рад, райдержадміністрацій	2000,00		1200,00	800,00		
6.	Придбання комп'ютерної техніки (НКК конфігурацією 1+15) для ПТНЗ області:		управління освіти і науки Донецької ОДА, виконкоми міських рад, райдержадміністрацій						
	20 НКК	2012		1600,00		1600,00			
	20 НКК	2013		1600,00		1600,00			
	20 НКК	2014		1600,00		1600,00			
	20 НКК	2015		1600,00		1600,00			
	20 НКК	2016		1600,00		1600,00			
	Підсумок			66950,00		28050,00	38900,00		

Фінансове забезпечення проекту «Регіональна система оцінювання якості освіти»

№ з/п	Захід	Термін виконання (рік)	Головний виконавець	Видатки на реалізацію, тис. грн.					Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі				
					Державний бюджет	обласний бюджет	бюджети міст (районів)	інші джерела	
1.	Підготовка та друк збірника нормативно-правової бази регіональної системи оцінки якості освіти	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА	4,00		4,00			
2.	Підготовка та друк збірника нормативно-правової бази регіональної системи оцінки якості освіти з внесеними змінами та доповненнями	2016	управління освіти і науки Донецької ОДА	4,00		4,00			
3.	Видання щорічного аналітичного збірника щодо якості освіти	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА	4,00		4,00			
		2013		4,00		4,00			
		2014		4,00		4,00			
		2015		4,00		4,00			
		2016		4,00		4,00			
4.	Створення єдиного інформаційного поля загальноосвітніх навчальних закладів міст / районів області і обласної комунальної власності щодо якості освіти		управління освіти і науки Донецької ОДА						
5.	Створення програмного забезпечення моніторингу якості освіти	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА	10,00		10,00			
		2013		10,00		10,00			
6.	Витрати на відрядження для проведення моніторингових відстежень	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА	2,00		1,00	1,00		
		2013		2,00		1,00	1,00		
		2014		2,00		1,00	1,00		
		2015		2,00		1,00	1,00		
		2016		2,00		1,00	1,00		
	Підсумок			58,00		53,00	5,00		

Фінансове забезпечення проекту «Рідна мова»

№ з/п	Захід	Термін виконання (рік)	Головний виконавець	Видатки на реалізацію, тис. грн.					Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі				
					Державний бюджет	обласний бюджет	бюджети міст (районів)	інші джерела	
1.	Витрати на участь та проведення науково-методичних заходів (фестивалі, симпозиуми, конференції, семінари, виставки тощо)	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	25,00		25,00			
		2013		75,00		75,00			
		2014		80,00		80,00			
		2015		90,00		90,00			
		2016		100,00		100,00			
2.	Витрати на видавничу діяльність (науково-методичне, навчально-методичне забезпечення викладання предметів)	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	60,00		60,00			
		2013		65,00		65,00			
		2014		70,00		70,00			
		2015		80,00		80,00			
		2016		90,00		90,00			
3.	Післядипломна педагогічна освіта (витрати на відрядження за кордоном)	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	60,00		60,00			
		2013		65,00		65,00			
		2014		70,00		70,00			
		2015		80,00		80,00			
		2016		90,00		90,00			
4.	Наукове забезпечення розвитку й функціонування української мови та мов національних меншин (дослідження)	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	15,00		15,00			
		2013		20,00		20,00			
		2014		25,00		25,00			
		2015		30,00		30,00			
		2016		40,00		40,00			
5.	Організаційно-масові заходи (конкурси професійної майстерності та учнівської творчості, предметні олімпіади, турніри, МАН тощо)	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	150,00		150,00			
		2013		170,00		170,00			
		2014		185,00		185,00			
		2015		190,00		190,00			
		2016		200,00		200,00			
	Підсумок			2125,00		2125,00			

Фінансове забезпечення проекту «Надія Донеччини – гордість України»

№ з/п	Захід	Термін виконання (рік)	Головний виконавець	Видатки на реалізацію, тис. грн.				Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі			
					Державний бюджет	обласний бюджет	бюджети міст (районів)	
1.	Започаткування діяльності літньої лінгвістичної школи	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	78,40		78,40		
		2013		80,00		80,00		
		2014		80,00		80,00		
		2015		80,00		80,00		
		2016		80,00		80,00		
2.	Проведення обласного свята до Міжнародного дня ліцеїв - Бал ліцеїстів	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	20,00		20,00		
		2013		50,00		50,00		
		2014		50,00		50,00		
		2015		50,00		50,00		
		2016		50,00		50,00		
3.	Видання щорічника «Гордість Донеччини – надія України»	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	10,00		10,00		
		2013		10,00		10,00		
		2014		10,00		10,00		
		2015		10,00		10,00		
		2016		10,00		10,00		
4.	Проведення обласних та участь у Всеукраїнських учнівських командних турнірах	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	95,30		35,30	60,00	
		2013		100,00		40,00	60,00	
		2014		110,00		50,00	60,00	
		2015		110,00		50,00	60,00	
		2016		110,00		50,00	60,00	
5.	Проведення регіонального та участь у Всеукраїнському і Міжнародному етапах конкурсів знавців української мови ім. Яцика, мовно-літературному ім. Шевченка та Всеукраїнському конкурсі учнівської творчості «Об'єднаємо ж, брати мої!»	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	58,60		43,60	15,00	
		2013		65,00		50,00	15,00	
		2014		65,00		50,00	15,00	
		2015		65,00		50,00	15,00	
		2016		65,00		50,00	15,00	

6.	Організація та проведення III етапу предметних Всеукраїнських учнівських олімпіад та відбірково-тренувальних зборів	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	948,50		648,50	300,00		
		2013		950,00		650,00	300,00		
		2014		950,00		650,00	300,00		
		2015		950,00		650,00	300,00		
		2016		950,00		650,00	300,00		
7.	Організація та проведення обласної олімпіади з фізичної культури	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	57,10		57,10			
		2013		60,00		60,00			
		2014		60,00		60,00			
		2015		60,00		60,00			
		2016		60,00		60,00			
8.	Організація та проведення квест-гри «Олімпійський путівник»	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	30,00		30,00			
		2013		30,00		30,00			
		2014		30,00		30,00			
		2015		30,00		30,00			
		2016		30,00		30,00			
9.	Організація роботи територіальних відділень Малої академії наук України	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	464,00		464,00			
		2013		464,00		464,00			
		2014		464,00		464,00			
		2015		464,00		464,00			
		2016		464,00		464,00			
10.	Організація та проведення II (обласного) етапу Малої академії наук України	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	190,00		190,00			
		2013		190,00		190,00			
		2014		190,00		190,00			
		2015		190,00		190,00			
		2016		190,00		190,00			
11.	Участь переможців обласного етапу Малої академії наук у III етапі конкурсу-захисту МАН України	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	50,00		50,00			
		2013		50,00		50,00			
		2014		50,00		50,00			
		2015		50,00		50,00			
		2016		50,00		50,00			
12.	Участь школярів області у III етапі інтернет-олімпіад	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	10,40		10,40			
		2013		12,00		12,00			
		2014		12,00		12,00			
		2015		12,00		12,00			

		2016		12,00		12,00		
13.	Виплата стипендій обдарованим учням, студентам та аспірантам, переможцям міжнародних, всеукраїнських учнівських олімпіад	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	1200,00		1200,00		
		2013		1200,00		1200,00		
		2014		1200,00		1200,00		
		2015		1200,00		1200,00		
		2016		1200,00		1200,00		
14.	Утримання дітей -сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування при Донецькій національній академії будівництва та архітектури	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА	102,40		102,40		
		2013		108,40		108,40		
		2014		113,80		113,80		
		2015		119,50		119,50		
		2016		125,50		125,50		
15.	Проведення урочистого прийому голови обласної державної адміністрації з обдарованою молоддю та їх наставниками	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	600,00		600,00		
		2013		600,00		600,00		
		2014		600,00		600,00		
		2015		600,00		600,00		
		2016		600,00		600,00		
	Підсумок			19855,90		17980,90	1875,00	

Фінансове забезпечення проекту «Школа майбутнього»

№ з/п	Захід	Термін виконання (рік)	Головний виконавець	Видатки на реалізацію, тис. грн.					Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі				
					Державний бюджет	обласний бюджет	бюджети міст (районів)	інші джерела	
1.	Реконструкція:								
1.1.	Донецької ЗОШ I-III ст. № 61	2012	Головне управління капітального будівництва Донецької ОДА	12878,00	11758,00	1120,00			
		2013		11757,00	10577,00	1180,00			
1.2.	Єнакієвської ЗОШ I-III ст. № 34	2012		10000,00	10000,00				
1.3.	Тельманівського навчально-виховного комплексу "Загальноосвітня школа I-II ст. – багатoproфільний ліцей" – (будівництво корпусу початкової школи)	2012		19300,00	15000,00	4300,00			
		2013		19300,00	15000,00	4300,00			
		2014		22728,00	20455,00	2273,00			
		2015		22728,00	20455,00	2273,00			
2.	Забезпечення навчальних закладів «Школа майбутнього» сучасним матеріально-технічним оснащенням:								
2.1.	Єнакієвська ЗОШ I-III ступенів № 34	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА	500,00		500,00			
	Ясинуватська ЗОШ I-II ступенів № 8	2012		500,00		500,00			
2.2.	Шахтарська багатoproфільна гімназія № 6	2013		500,00		500,00			
	Зугреська ЗОШ I-III ступенів № 9	2013		500,00		500,00			
2.3.	Красноармійський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітні школа I-III ступенів № 14 – багатoproфільний ліцей «Лідер»	2014		500,00		500,00			
2.4.	Тельманівський навчально-виховний комплекс	2015		500,00		500,00			
	Донецька багатoproфільна гімназія № 150	2015		500,00		500,00			
2.5.	Донецька ЗОШ I-III ступенів № 61	2016		500,00		500,00			
3.	Стажування провідних спеціалістів шкіл майбутнього на базі науково-дослідних інститутів, кращих шкіл України та зарубіжжя (на договірній основі)	2013	управління освіти і науки Донецької ОДА						
		2014		25,00		25,00			

4.	Серія друкованих видань «Інноваційний досвід шкіл Донеччини»	2013	управління освіти і науки Донецької ОДА	5,00		5,00			
		2014		5,00		5,00			
		2015		5,00		5,00			
		2016		5,00		5,00			
5.	Участь у Всеукраїнських виставках «Інноваційна освіта України XXI століття»	2013	управління освіти і науки Донецької ОДА	10,00		10,00			
		2015		10,00		10,00			
6.	Технопарк (презентації досвіду, майстер-класи, тренінги, оргвитрати, виставкове обладнання, друкована продукція, диски) «Проблема має рішення»	2014	управління освіти і науки Донецької ОДА	20,00		20,00			
7.	Форум «Школа майбутнього» – лабораторія творчості	2016	управління освіти і науки Донецької ОДА	20,00		20,00			
	Підсумок			123296,00	103245,00	20051,00			

Додаток 9 до напрямку II «Загальна середня освіта»

Фінансове забезпечення проекту «Конкурентноспроможний випускник Донеччини»

№ з/п	Захід	Термін виконання (рік)	Головний виконавець	Видатки на реалізацію, тис. грн.					Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі				
					Державний бюджет	обласний бюджет	бюджети міст (районів)	інші джерела	
1.	Розробка пакету навчальних програм для спеціальних курсів та факультативів	2012	Донецький облППО	15,00		15,00			
		2013		15,00		15,00			
2.	Розробка навчально-методичних комплексів	2013	Донецький облППО	200,00		200,00			
		2014		200,00		200,00			
3.	Створення експериментальних майданчиків	2012	Донецький облППО	5,00		5,00			
		2013		5,00		5,00			
		2014		5,00		5,00			
		2015		5,00		5,00			
4.	Проведення круглого столу "Шкільна бізнес-освіта: Донецький варіант"	2012	Донецький облППО	20,00		20,00			

5.	Науково-практичний семінар "Досвід дистанційного навчання в системі неперервної бізнес-освіти школярів"	2013	Донецький облППО	30,00		30,00			
6.	Створення дистанційної бізнес-школи старшокласників	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	50,00		50,00			
		2013		20,00		20,00			
		2014		20,00		20,00			
		2015		20,00		20,00			
		2016		20,00		20,00			
7.	Організація роботи літньої бізнес-школи	2013	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	150,00		150,00			
		2014		150,00		150,00			
8.	Запровадження щорічних олімпіад, турнірів і конкурсів школярів з питань бізнесу, управління, економіки	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	5,00		5,00			
		2013		5,00		5,00			
		2014		5,00		5,00			
		2015		5,00		5,00			
		2016		5,00		5,00			
9.	Організація постійно діючого семінару з проблеми	2012	Донецький облППО	5,00		5,00			
		2013		5,00		5,00			
		2014		5,00		5,00			
		2015		5,00		5,00			
10.	Створення обласної творчої групи з оцінювання ефективності діяльності щодо формування конкурентоспроможного випускника	2012	Донецький облППО	5,00		5,00			
		2013		5,00		5,00			
		2014		5,00		5,00			
		2015		5,00		5,00			
11.	Проведення міжнародної науково-практичної конференції "Бізнес-освіта школярів як фактор їх інтеграції в соціум"	2016	Донецький облППО	40,00		40,00			
	Підсумок			1035,00		950,00	85,00		

Додаток 10 до напрямку III «Виховна і позашкільна робота»

Фінансове забезпечення проекту «Позашкілля Донеччини»

№ з/п	Захід	Термін виконання (рік)	Головний виконавець	Видатки на реалізацію, тис. грн.				Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі			
					Державний бюджет	обласний бюджет	бюджети міст (районів)	
1.	Всеукраїнська красназнавча конференція учнівської молоді «Південно-Східна Україна: зі стародавності у XXI сторіччя»	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА	30,00		30,00		
		2013		30,00		30,00		
		2015		30,00		30,00		
2.	Створення юннатівського форест- парку «Рослини-символи України»	2013	управління освіти і науки Донецької ОДА	50,00		50,00		
3.	Всеукраїнський збір учасників екологічних експедицій, походів та польових практик	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА	70,00		70,00		
4.	Створення на базі біостанції облЕНЦ «зеленого» навчального класу	2013	управління освіти і науки Донецької ОДА	250,00		250,00		
		2014		250,00		250,00		
5.	Будівництво окремого майдану для занять автомобелістів та картингістів	2013	управління освіти і науки Донецької ОДА	30,00		30,00		
		2014		20,00		20,00		
		2015		30,00		30,00		
6.	Будівництво стаціонарного легкого даху для судномодельного басейну та огороди до нього	2014	управління освіти і науки Донецької ОДА	30,00		30,00		
7.	Придбання автотранспорту для обласного центру технічної творчості	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА	120,00		120,00		
8.	Придбання автотранспорту для обласного Палацу диячої творчості	2013		120,00		120,00		
	Підсумок			1060,00		1060,00		

Фінансове забезпечення проекту «Здоров'я через освіту»

№ з/п	Захід	Термін виконання (рік)	Головний виконавець	Видатки на реалізацію, тис. грн.					Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі				
					Державний бюджет	обласний бюджет	бюджети міст (районів)	інші джерела	
1.	Проведення моніторингу здоров'я дітей, створення комп'ютерних програм для обробки результатів моніторингу	щороку	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО, виконкоми міських рад та райдерж-адміністрацій	28,579		28,579			
2.	Введення в навчальні плани курсів підвищення кваліфікації педагогів модулі з питань здоров'я, профілактики шкідливих звичок, попередження насильства на 6-12 годин в залежності від терміну навчання слухачів	постійно	Донецький облППО	35,900		35,900			
3.	Проведення науково-практичних конференцій	2013	управління освіти і науки Донецької ОДА, райдерж-адміністрації, Донецький облППО, навчальні заклади всіх рівнів і типів	77,055		77,055			
		2014							
		2016							
4.	Підготувати:		СЕС, управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький	29,050		5,810			
4.1.	збірник «Розвиток ідей В. Сухомлинського в реалізації оздоровчої функції освіти в сучасному навчальному закладі»	2012	Донецький						

4.2.	методичний посібник «Рекомендації щодо запобігання та попередження проявів насильства та жорстокого поведіння в сім'ях та серед молоді і неповнолітніх»	2012	облППО, облОЦПП			5,810			
4.3.	збірник «Збереження здоров'я дітей в умовах співпраці родини та дошкільного закладу»	2013				5,810			
4.4.	методичні рекомендації щодо реконструкції спортивних залів та майданчиків відповідно до вимог нових програм і державних нормативів	2013				5,810			
4.5.	Збірник «Все про здоров'я»	2014				5,810			
5.	Оздоровлення учнів ПТНЗ з числа сиріт, позбавлених батьківського піклування та інших пільгових категорій в СОЦ профтехосвіти «Святогір'є» м.Святогірськ, «Юність» м.Краматорськ, «Альбатрос» на узбережжі Азовського моря с.Мелекіне	2012		1849,300	431,000	1418,300			
		2013		2079,400	552,000	1527,400			
		2014		2122,500	600,000	1522,500			
		2015		2290,500	648,000	1642,500			
		2016		2583,000	831,000	1752,000			
6.	Проведення обласного конкурсу учнівських проектів «Вчимося бути здоровими»	2013	управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО, навчальні заклади всіх рівнів і типів, Центри здоров'я	34,800		34,800			
		2015							
7.	Участь у Всеукраїнському конкурсі–захисту сучасної моделі навчального закладу «Школа сприяння здоров'ю»	2012	управління освіти і науки Донецької ОДА, райдерж-адміністрації, Донецький облППО, навчальні заклади всіх рівнів і типів, Центри здоров'я	38,900		38,900			
		2015							
	Підсумок			11168,984	3062,000	8106,984			

Фінансове забезпечення проекту «Розвиток професійно-технічної освіти Донецької області»

№ з/п	Захід	Термін виконання (рік)	Головний виконавець	Видатки на реалізацію, тис. грн.					Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі				
					Державний бюджет	обласний бюджет	бюджети міст (районів)	інші джерела	
1.	Створення інноваційних центрів професійно-технічної освіти	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА, керівники ПТНЗ	4437,0		2524,48		1912,5	Забезпечення навчально-виробничого процесу висококваліфікованими педагогічними кадрами, які володіють сучасною технікою і технологіями. Випуск конкурентоспроможних кваліфікованих робітничих кадрів, які відповідають потребам ринку праці
		2013		8244,3		5496,21		2748,1	
		2014		8151,6		5172,26		2979,36	
		2015		10524,6		8437,71		2086,84	
		2016		9614,5		6409,64		3204,82	
2.	Розширення самофінансування професійно-технічних навчальних закладів шляхом створення 8 навчально-виробничих підприємств	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА, керівники ПТНЗ	374,2		115,7		258,5	Випуск корисної продукції щороку (понад 200 тис. грн. чистого прибутку). Забезпечення самофінансування, покращення матеріально-технічної бази ПТНЗ, підвищення мотивації учнів до відпрацювання умінь і навичок при виробництві готової продукції та наданні послуг, підвищення якості кваліфікації випускників
		2013		300,2		127,2		173	
		2014		164,0		94,3		69,7	
		2015		663,9		295,1		368,8	
		2016		296,5				296,5	
3.	Підвищення якості кадрово-педагогічного забезпечення			0,0					
3.1.	Проведення конкурсів професійної майстерності та інших конкурсів серед майстрів виробничого навчання та серед учнів (8 конкурсів на рік)	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА, керівники ПТНЗ	82,0		82			Удосконалення професійної майстерності педагогічних кадрів професійно-

									технічних навчальних закладів
		2013		82,0		82			Активізація та стимулювання творчих здібностей педагогів і учнів
		2014		82,0		82			Удосконалення професійної підготовки кваліфікованих робітників
		2015		82,0		82			Впровадження прогресивних методів, засобів і технологій навчання, опанування сучасними методами викладання.
		2016		82,0		82			Поглиблення знань у професійній, науково-технологічній, психолого-педагогічній сферах, володіння сучасними технологіями виробництва.
3.2.	Підвищення кваліфікації педпрацівників та стажування на базі навчально-практичних центрів професійно-технічних навчальних закладів за галузевим спрямуванням на провідних підприємствах області (щороку 1,2 тис. осіб)	2012		10,0		10			Розширення світогляду, підвищення професійної й загальної культури, вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду.
2013			10,0		10				
2014			10,0		10				
2015			10,0		10				
2016			10,0		10				
3.3.	Забезпечення професійно-технічних навчальних закладів методичними матеріалами, творчими доробками педпрацівників професійно-технічної освіти	2012		1,0		1			
2013			1,0		1				
2014			1,0		1				
2015			1,0		1				
2016			1,0		1				
4.	Приведення у відповідність вимог замовників робітничих кадрів до рівня кваліфікації випускників професійно-технічних навчальних закладів		Управління освіти і науки Донецької ОДА за наказами МОНмолодь	0,0					Удосконалення і оновлення змісту професійної освіти в

4.1.	Розробка, апробація та впровадження державних стандартів з робітничих професій нового покоління	2012	спорту України, керівники ПТНЗ	30,0		30			Удосконалення підготовки робітничих кадрів за вимогами державних стандартів професійно-технічної освіти.
		2013		30,0		30			Впровадження позитивного досвіду експериментальних майданчиків.
		2014		30,0		30			Випуск кваліфікованих конкурентоспроможних робітничих кадрів, які легко адаптуються в умовах виробництва і задовольняють вимоги ринку праці
		2015		30,0		30			
		2016		30,0		30			
		2016		30,0		30			
4.2.	Впровадження досвіду експериментальних майданчиків МОН та національної академії педагогічних наук з розробки та апробації ДСПТО	2012		30,0		30			
		2013		30,0		30			
		2014		30,0		30			
		2015		30,0		30			
		2016		30,0		30			
4.3.	Розширення переліку нових та інтегрованих професій, за якими ведеться підготовка у відповідності до вимог ринку праці	2012		10,0		10			
		2013		10,0		10			
		2014		10,0		10			
		2015		10,0		10			
		2016		10,0		10			
Всього				43585,7		29487,6		14098,1	

Фінансове забезпечення проекту «Ефективність вищої освіти як фактор сталого інноваційного розвитку регіону»

№ з/п	Захід	Термін виконання (рік)	Головний виконавець	Видатки на реалізацію, тис. грн.					Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі				
					Державний бюджет	обласний бюджет	бюджети міст (районів)	інші джерела	
1.	Коригування завдань та заходів та виконання "Програми підготовки і використання кадрів в економіці Донецької області"	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА, робоча група науковців	90,00		90,00			Формування державного замовлення на підготовку фахівців згідно з поточними і перспективними потребами обласного ринку праці
		2013		70,00		70,00			
		2014		50,00		50,00			
		2015		50,00		50,00			
		2016		50,00		50,00			
2.	Урочисте вручення дипломів кращим випусникам вищих навчальних закладів 3-4 рівня акредитації Донецької області	2012	Рада ректорів ВНЗ III-IV р.а., управління освіти і науки Донецької ОДА	200,00		75,00		125,00	підвищення якості знань студентів і стимулювання студентської молоді до високого рівня знань, наукової та громадської діяльності
		2013		208,00		78,00		130,00	
		2014		216,00		81,00		135,00	
		2015		223,00		83,00		140,00	
		2016		232,00		85,00		147,00	
	Підсумок			1389,00	0,00	712,00	0,00	677,00	

Фінансове забезпечення проекту «Підготовка фундаторів освітніх інновацій»

№ з/п	Захід	Термін виконання (рік)	Головний виконавець	Видатки на реалізацію, тис. грн.					Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі				
					Державний бюджет	обласний бюджет	бюджети міст (районів)	інші джерела	
1.	Витрати на відрядження на курси до Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти, м.Київ	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА, відділи освіти міських рад і райдержадміністрацій	6231,50		19,9	6211,6		
		2013		6730,00		21,5	6708,5		
		2014		7268,40		23,2	7245,2		
		2015		7849,90		25,1	7824,8		
		2016		8477,90		27,1	8450,8		
2.	Підвищення кваліфікації педагогічних працівників на базі Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	720,90		651,4	69,5		
		2013		778,60		703,5	75,1		
		2014		826,00		759,8	66,2		
		2015		884,90		820,6	64,3		
		2016		948,50		886,2	62,3		
3.	Підвищення кваліфікації педагогічних працівників на базі факультету підвищення кваліфікації Донецького національного університету	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА	99,90		99,9			
		2013		99,90		99,9			
		2014		99,90		99,9			
		2015		99,90		99,9			
		2016		99,90		99,9			
	Підсумок			41216,10	0,00	4437,80	36778,30	0,00	

Додаток 15 до напрямку V «Післядипломна педагогічна освіта»

Фінансування заходів проекту «Лідери освіти Донеччини»

№ з/п	Захід	Термін виконання (рік)	Головний виконавець	Видатки на реалізацію, тис. грн.					Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі				
					Державний бюджет	обласний бюджет	бюджети міст (районів)	інші джерела	
1.	Система тренінгів для педагогів за інноваційними технологіями: "Навчання для Майбутнього", "Шлях до успіху", "Цифрова освіта", "1 учень - 1 комп'ютер", "Відкритий світ", "Оцінювання й самооцінювання в шкільній практиці педагогів"	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	100,0		100,0			Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, готовності до творчих пошуків
		2013		108,0		108,0			
		2014		116,6		116,6			
		2015		126,0		126,0			
		2016		136,1		136,1			
2.	Проведення дебатів, дискусій, круглих столів, форумів, фестивалів, акцій, конференцій	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	100,0		100,0			Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, готовності до творчих пошуків
		2013		108,0		108,0			
		2014		116,6		116,6			
		2015		126,0		126,0			
		2016		136,1		136,1			
3.	Проведення Всеукраїнських фахових конкурсів: "Учитель року", "Вихователь року"	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	206,5		206,5			Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, готовності до творчих пошуків
		2013		223,0		223,0			
		2014		240,9		240,9			
		2015		260,1		260,1			
		2016		280,9		280,9			
4.	Проведення обласних професійних конкурсів:								
4.1.	"Кращий працівник року"	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	179,7		179,7			Професійне самовизначення особистості через участь у фахових конкурсах
		2013		194,1		194,1			
		2014		209,6		209,6			
		2015		226,4		226,4			
		2016		244,5		244,5			
4.2.	"Педагогічний X-фактор" за номінаціями: українська мова і література, російська мова і література	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	108,0		108,0			
		2013		116,6		116,6			
		2014		126,0		126,0			
		2015		136,0		136,0			

		2016		146,8		146,8		
4.3.	Конкурс методичної майстерності "Стандарт&Нестандарт"	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	30,0		30,0		
		2013		32,4		32,4		
		2014		35,0		35,0		
		2015		37,8		37,8		
		2016		40,8		40,8		
4.4.	"Навчальний заклад року"	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА, Донецький облППО	60,0		60,0		
		2013		64,8		64,8		
		2014		70,0		70,0		
		2015		75,6		75,6		
		2016		81,6		81,6		
Разом:				4600,5	0,0	4600,5	0,0	

Додаток 16 до напрямку VI «Матеріально-технічне і фінансове забезпечення»

Фінансове забезпечення проекту «Оновлена школа»

№ з/п	Захід	Термін виконання (рік)	Головний виконавець	Видатки на реалізацію, тис. грн.					Стан виконання заходів (результативні показники виконання програми)
				Усього	у тому числі				
					Державний бюджет	обласний бюджет	бюджети міст (районів)	інші джерела	
1.	"Дахи"								
1.1.	Заклади освіти міст та районів	2012	Виконкоми міської ради та райдержадміністрації	17652			17652		Покращення технічного стану захисної якості покрівель, зниження тепловитків
		2013		17588			17588		
		2014		11550			11550		
		2015		9564			9564		
		2016		11688			11688		
1.2.	Заклади освіти обласної комунальної власності	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА	28707,5		28707,5			
		2013		20731		20731			
		2014		7436		7436			
		2015		10340		10340			
		2016		4820		4820			
2.	"Вікна"								
2.1.	Заклади освіти міст та районів	2012	Виконкоми міської ради та	6244			6244	Покращення експлуатаційної якості	
		2013		6558			6558		

		2014	райдержад- міністрації	12050,7		12050,7	будівель, зниження теплозбитків витрат на опалення приміщень
		2015		4115		4115	
		2016		4150		4150	
2.2.	Заклади освіти обласної комунальної власності	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА	25692		25692	
		2013		1165		1165	
		2014		1413		1413	
		2015		540		540	
3.	"Фасади"						
3.1.	Заклади освіти міст та районів	2012	Виконкоми міської ради та райдерж- адміністрації	16000		16000	Покращення експлуатаційної якості будівель, зниження теплозбитків витрат на опалення приміщень
		2013		24312,5		24312,5	
		2014		26925		26925	
		2015		26210		26210	
		2016		20125		20125	
3.2.	Заклади освіти обласної комунальної власності	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА	28245,4		28245,4	
		2013		37700		37700	
		2014		7143		7143	
		2015		2880		2880	
		2016	3990		3990		
4.	"Огорожі"						
4.1.	Заклади освіти обласної комунальної власності	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА	7484,2		7484,2	Створення безпечних умов для виховання та навчання учнів
		2013		7460		7460	
		2014		20160		20160	
		2015		4295		4295	
		2016		390		390	
5.	"Системи опалення"						
5.1.	Заклади освіти міст та районів	2012	Виконкоми міської ради та райдержад- міністрації	4874		4874	Покращення теплопостачання приміщень закладів, забезпечення нормального температурного режиму
		2013		14594		14594	
		2014		11364,5		11364,5	
		2015		8646		8646	
		2016		9033,5		9033,5	
5.2.	Заклади освіти обласної комунальної власності	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА	1299,5		1299,5	Покращення теплопостачання приміщень закладів, забезпечення нормального температурного режиму
		2013		5739		5739	
		2014		7036		7036	
		2015		2860		2860	
		2016	1362		1362		
6.	"Котельні"						

6.1.	Заклади освіти міст та районів	2012	Виконкоми міської ради та райдержад- міністрації	1710			1710	Модернізація котельних, збільшення ККД котлів, зниження експлуатаційних затрат
		2013		2190			2190	
		2014		1290			1290	
		2015		2860			2860	
		2016		2690			2690	
6.2.	Заклади освіти обласної комунальної власності	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА	3293		3293		
		2013		3990		3990		
		2014		1740		1740		
		2015		3460		3460		
		2016		3310		3310		
7.	"Паспортизація та технічне обстеження будівель та споруд"							
7.1.	Заклади освіти обласної комунальної власності	2012	Управління освіти і науки Донецької ОДА, обласна об'єднання капітального будівництва	382		382		Обстеження технічного стану будівель та споруд, забезпечення надійної та безпечної експлуатації
		2013		416		416		
		2014		354		354		
	Підсумок			529817,8		255833,6	273984,2	